

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Nacionalni inštitut za javno zdravje

LETNO POROČILO

za leto 2023

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

Odgovorna oseba:
doc. dr. Branko Gabrovec

KAZALO

1. UVOD	6
1.1 UVODNI NAGOVOR PREDSEDNIKA SVETA ZAVODA	9
1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA	10
2. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA	12
3. PREDSTAVITEV ZAVODA	15
4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2023	18
4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	19
4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda	19
4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:	19
4.1.3 Interni akti zavoda.....	20
4.2 VIZIJA NIJZ	21
4.3 POSLANSTVO	21
4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA	22
4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV	24
4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI	25
4.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV	26
4.7.1 REALIZACIJA LETNIH CILJEV	27
4.7.2 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA.....	28
4.7.2.1 IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE NA OSNOVI DOGOVORA Z MINISTRSTVOM ZA ZDRAVJE.....	28
4.7.2.1.1 Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja	28
Oddelek za kronične nenalezljive bolezni in poškodbe	28
Oddelek za tvegana vedenja.....	30
Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga	32
Oddelek za razvoj programov za varovanje in krepitev zdravja	34
4.7.2.1.2 NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE.....	36
Oddelek za spremljanje nalezljivih bolezni	36
Oddelek za bolnišnične okužbe, HIV/SPO, uporabo antibiotikov in protimikrobno rezistenco	37
Oddelek za cepljenje.....	38
Oddelek za pripravljenost in odzive na grožnje za nalezljive bolezni	40
Oddelek za raziskovanje in razvoj na področju nalezljivih bolezni (od oktobra 2023 je oddelek »v mirovanju«)	40

4.7.2.1.3 OKOLJE IN ZDRAVJE	44
Biološki dejavniki tveganja.....	44
Zmanjševanje škodljivih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja (FDT)	45
Projekt Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo	47
Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoje planskih dokumentov (CPVO) in presoje posegov v okolje (PVO)	47
Zvočno okolje.....	48
H2020 projekt Equal-Life (Early Environmental quality and life-course health effects)	48
Okoljska epidemiologija.....	48
Odzivanje na nevarnosti kemičnega in okoljskega izvora ob naravnih in drugih nesrečah..	49
Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanjem dostopa do varne vode	49
Podnebne spremembe in zdravje	51
Kemijski dejavniki tveganja iz okolja.....	52
Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini	53
Ocena tveganja biocidnih proizvodov in aktivnih snovi za zdravje ljudi – URSK	54
Ocene nevarnosti in tveganja fitofarmaceutskih sredstev (FFS) – UVHVVR.....	54
4.7.2.1.4 ZDRAVSTVENO VARSTVO.....	55
4.7.2.1.5 UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH PROGRAMOV IN PROGRAMOV KREPITVE ZDRAVJA ...	57
Oddelek za integrirano preventivo kroničnih bolezni pri odraslih	57
Kontinuirano delovanje QuitLine svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja:.	63
Oddelek za zdravje otrok in mladostnikov.....	64
Skupina za preventivo na področju ustnega zdravja (SPUZ).....	66
4.7.2.1.6 INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE.....	68
Oddelek za eZdravje.....	68
Oddelek za IKT podporo.....	69
Oddelek za razvoj informacijskih sistemov	69
4.7.2.1.7 UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV	74
Oddelek za zagotavljanje podatkov	74
Oddelek za metodologijo in državno statistiko	74
4.7.2.1.8 DUŠEVNO ZDRAVJE.....	79
Oddelek za duševno zdravje	79
Oddelek za upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja	83
4.7.2.1.9 DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI - PROGRAM SVIT	92
4.7.2.1.10 KOMUNICIRANJE V LETU 2023	93
Oddelek za zunanje komuniciranje.....	93
Oddelek za notranje in projektno komuniciranje	111
4.7.2.1.11 ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA.....	114

4.7.2.1.12 PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE CEPLJENJA	114
4.7.2.1.13 RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI	120
4.7.2.1.14 DRUGE DEJAVNOSTI	123
Dejavnost knjižnice	123
Založniška dejavnost	123
4.7.2.1.15 NALOGE JAVNOZDRAVSTVENEGA TIMA NA OBMOČNI ENOTI NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI V OKVIRU JAVNE SLUŽBE	123
Zagotavljanje podpore delovanju zastopnikov pacientovih pravic	124
Zmanjševanje škode na področju drog (OE Koper)	124
Izvajanje programa humani biomonitoring (HBM 2018–2025).....	126
Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« (OE Maribor)	126
4.7.2.1.16 POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI.....	128
4.7.3 POSLOVNI IZID	131
4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA.....	131
4.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	132
4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	132
4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA.....	132
4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	134
4.10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	136
4.11 . DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH	138
4.11.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA	138
4.11.1.1 Analiza kadrovanja in kadrovske politike	138
4.11.1.2 Ostale oblike dela.....	139
4.11.1.3 Izobraževanje, specializacije in pripravništva	142
4.11.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem.....	144
4.11.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2023.....	145
4.11.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2023.....	145
5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2023	148
5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE	148
5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA.....	149
5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA	149
5.2.1.1 SREDSTVA.....	150
5.2.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	158

5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV .	163
5.2.2.1. ANALIZA PRIHODKOV	163
5.2.2.2 ANALIZA ODHODKOV	165
5.2.2.3 POSLOVNI IZID.....	168
5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA	170
5.2.3.1 UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU	170
6. PRILOGE	172
Priloga 1 NIJZ ZNANSTVENE OBJAVE V LETU 2023	172
Priloga 2 Znanstvene in strokovne revije, monografije, priročniki, analize zdravja in zdravstvenega varstva, učna gradiva, zborniki, raziskovalna poročila in študije, ki so izšle na nijz ali v soavtorstvu razisko-valcev NIJZ v letu 2023.....	235

1. UVOD

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je edini terciarni zdravstveni zavod na področju javnega zdravja v Sloveniji, katerega glavni namen je proučevanje in načrtovanje ukrepov ter varovanje in zviševanje ravni zdravja prebivalstva Republike Slovenije s pomočjo ozaveščanja prebivalstva ter vzpostavljenih presejalnih programov in drugih preventivnih ukrepov. Naše poslanstvo je z medresorskim povezovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Glavne dejavnosti NIJZ zajemajo spremljanje in ocenjevanje zdravja prebivalstva in sistema zdravstvenega varstva, prepoznavanje groženj zdravju in oblikovanje ukrepov za njihovo obvladovanje, vodenje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter krepitev zdravja in oblikovanje strokovnih podlag za sprejemanje zdravju prijaznih politik, programov in ukrepov za preprečevanje bolezni.

Pri načrtovanju in razvoju programov dela v letu 2023 smo sledili ključnim strateškim dokumentom in iz njih izhajajočih strateških načrtov, kot so Resolucija nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016–2025 z naslovom »Skupaj za družbo zdravja« (ResNPZV), Strategija Svetovne zdravstvene organizacije »Zdravje 2020«, Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2016–2025 z naslovom »Dober tek Slovenija«, Strategija za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020, Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028, Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2014–2020, Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025 idr.

Številne izvedene aktivnosti in ključni izdelki NIJZ v letu 2023, ki imajo še posebej pomembno vlogo za razvoj javnega zdravja v Sloveniji, so:

- Pripravili smo informacije in gradiva za uporabnike in strokovnjake na področju duševnega zdravja, prehrane in telesne dejavnosti, življenjskega sloga in ranljivih skupin ter izvedli številne aktivnosti krepitev zdravja v regijah in lokalnih okoljih.
- Za celotno generacijo devetošolcev smo ponatisnili in razdelili interaktivni priročnik za samopomoč v čustveni stiski za mladostnike Kaj lahko naredim, da mi bo lažje?.
- Nadaljevali smo z razvojem preventivnega programa Psihološka prva pomoč, dodatno razvili modul za tvegano in škodljivo pitje alkohola in pričeli z evalvacijo razvitih modulov.
- Vzpostavili smo sodelovanje z Ministrstvom za notranje zadeve in pričeli s poglobljeno analizo zapisnikov o samomorih, s čimer pridobivamo poglobljen uvid v okoliščine samomorov in odkrivamo priložnosti za ciljano preventivo samomora in samomorilnega vedenja.
- Odzivali smo se na grožnje javnemu zdravju tako s področja nalezljivih bolezni kot zdravja in okolja.
- Vodili in upravljali smo strokovno skupino za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 na NIJZ, s ključno vlogo strateškega usmerjanja odziva na pandemijo Covida-19 in po njej v Sloveniji. Skupina je v februarju 2023 zaključila svoje delo s pripravo »izhodne strategije« Predlogi in usmeritve za srednje- in dolgoročno vzdržno pripravljenost in odzivanje na okužbo z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji.
- Razvili smo epidemiološko spremljanje povzročiteljev nekaterih nalezljivih bolezni v odpadnih vodah in njegovo izvajanje.
- Vzdrževali in posodabljali smo evidence in registre na področju nalezljivih bolezni, pripravljali podatke za periodična poročila, različne publikacije NIJZ in jih posredovali deležnikom v državi (UVHVVR, ARSO, ...) in tujini (Tessy/ECDC, WHO, EFSA..).
- Pripravili smo strokovne podlage za digitalizacijo sistema spremljanja prijavljivih nalezljivih bolezni, sodelovali z zunanjim izvajalcem pri pripravi tehnične in oceno vrednosti predlagane programske in

strojne rešitve, ter pripravili podatkovni model za enotno nacionalno elektronsko prijavnico nalezljivih bolezni za zdravnike.

- V okviru EPISARI smo zagotovili epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih primerov okužbe s covidom-19, v mreži vseh slovenskih bolnišnic.
- Pripravili smo in redno posodabljali vsa navodila in priporočila za obvladovanje okužb dihal vključno s covid-19 za različne zdravstvene in nezdravstvene deležnike.
- Osveščali smo strokovno javnost o dostopnosti konjugiranega 20-val pnevmokoknega cepiva in cepiva proti pasovcu in o priporočilih za cepljenje rizičnih skupin s temi cepivi.
- Osveščali smo strokovno javnost o pomenu izvajanja cepljenja proti pnevmokoknim okužbam s polisaharidnim cepivom, proti covid-19 ter proti gripi za starejše in kronične bolnike.
- Redno smo posodabljali navodila in priporočila za cepljenje proti različnim boleznim.
- Aktivacija in delovanje OCKU/EOC (operativni center NIJZ za krizno upravljanje) ob poplavah v Sloveniji.
- Pripravili in izvedli smo intersektorsko simulacijsko vajo s testiranjem odzivanja deležnikov ob visokem tveganju za širjenje nalezljive bolezni.
- Zbrali smo podatke v četrti slovenski nacionalni raziskavi bolnišničnih okužb iz 22 bolnišnic za akutno oskrbo.
- Vzpostavili smo nacionalno vozlišče Partnerstva za oceno tveganja za kemikalije (PARC-»Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals«).
- Sodelovali smo pri sprejemu Uredbe o pitni vodi (Ur.l.RS št.61/2023) in izvajali aktivnosti pri njeni implementaciji.
- Celovito smo se odzvali ob katastrofalnih poplavah v avgustu 2023.
- Izdelali smo predlog za zmanjševanje izpostavljenosti svincu v petih koroških občinah, po škodi ob poplavah v avgustu 2023.
- Nadaljevali smo z izvajanjem raziskave SI-PANDA, ki je proučevala vpliv pandemije covid-19 na življenje prebivalcev Slovenije. V tretjem sklopu smo posebno pozornost namenili virom informacij, cepljenju in dolgemu covidu. Objavili smo publikacijo »Pandemija covid-19 v Sloveniji«.
- Pripravili smo Slovensko poročilo o raziskavi Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju (HBSC), ki je bila izvedena leta 2022.
- Izvedli smo izboljšave in nadgradnje informacijskih rešitev eZdravja (Centralni register podatkov o pacientih – CRPP, eNaročanje, eRecept, Portal zVEM, eTriaža, Teleradiologija, Referenčne ambulante, eRCO).
- Pripravili smo Zdravstveni statistični letopis.
- Izvedli in objavili smo podatke nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah (PREMs).
- Pripravili in posredovali smo podatke za mednarodne organizacije v skladu z vprašalniki in navodili mednarodnih organizacij (WHO, OECD, EUROSTAT,...) ter sodelovali pri pripravi mednarodnih publikacij (pregledi vsebin, ki se nanašajo na slovenske podatke).
- NIJZ je bil imenovan kot predstavnik Republike Slovenije pri številnih projektih Joint Action in Direct Grant, ki so financirani s strani zdravstvenega programa Evropske unije.
- Pripravili smo letno analizo kazalnikov kakovosti v zdravstvu.
- Objavili smo publikacije o porabi zdravil, predpisanih na recept, o porabi protimikrobnih zdravil in o porabi vseh zdravil v bolnišnicah v letu 2022.
- Pripravili in objavili smo analizo ekonomskih posledic bolezni mišično skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2016-2020.

- Izvedli smo pet kvantitativno-kvalitativnih, retrospektivnih raziskav z obravnavanega področja dostopa do zdravstvenih storitev, glede na ukrepe javne zdravstvene politike za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema v Republiki Sloveniji.

1.1 UVODNI NAGOVOR

PREDSEDNIKA SVETA ZAVODA

Spoštovani,

kot predsednik Sveta zavoda NIJZ (v nadaljevanju: Svet zavoda) pišem uvodnik k letnemu poročilu drugič. Za nami je drugačno leto. Po koncu pandemije covid-19 se je življenje vrnilo v stare tirnice, a ne v celoti brez javnozdravstvenih izzivov ter vsebinskih, strokovnih in finančnih vprašanj, za katere prej morda ni bilo prostora, saj so bile prioritete začrtane drugače. Svet zavoda še naprej skrbi za strokoven ter transparenten nadzor nad poslovanjem inštituta. Vzajemno zaupanje med vodstvom, zaposlenimi in Svetom zavoda ustvarja prostor in pogoje za konstruktivno, tvorno in zelo dobro sodelovanje ter prispeva k ciljno usmerjenemu vodenju, delovanju ter krepitvi organizacijske kulture in ponovni krepitvi ugleda NIJZ v javnosti.

Svet zavoda se je v preteklem letu sestel na desetih rednih sejah ter še na dveh v novi sestavi sveta zavoda. Vlada RS je decembra 2022 sprejela nov Sklep o ustanovitvi NIJZ, v juliju 2023 pa je podala soglasje k Statutu NIJZ. Septembra je Svet zavoda sprejel tudi posodobljen Poslovnik o delu Sveta zavoda NIJZ. Med pomembnimi dosežki, ki so nujno potrebni za kakovostno in urejeno delovanje inštituta, so zagotovo primerni in ustrezni prostori, kjer zaposleni lahko opravljajo delovne naloge. Svet zavoda je na predlog poslovodstva inštituta podal soglasje k vzpostavitvi logističnega centra Nacionalnega inštituta za javno zdravje in prostorov Službe za preskrbo s cepivi, ki je ključna rešitev za nadaljnjo kakovostno, varno in nemoteno preskrbo s cepivi in imunoglobulini. Prostorska stiska centralne enote na Trubarjevi cesti je ena od težav, s katerimi se inštitut srečuje že dolgo, tudi zaradi arhitekturnih posebnosti in omejitev, ki jih stavba ima. V luči zagotavljanja primerne delovnega okolja, naraščajočih delovnih obveznosti, ki ponujajo tudi priložnost za nove zaposlitve strokovnjakov, je skoraj nujno in zelo smiselno, da inštitut pridobi nove prostore, za kar si bomo v Svetu zavoda še naprej odločno prizadevali. Na podlagi vsebinske utemeljitve in finančne konstrukcije je Svet zavoda podal soglasje k najemu dodatnih prostorov.

Kot velik dosežek izpostavljamo tudi to, da je bila energetska sanacija centralne enote na Trubarjevi cesti uspešno zaključena. Prav tako je bila uspešna zaključena energetska sanacija prostorov na dveh območnih enotah NIJZ, in sicer v Celju in Murski Soboti.

Skladno s predpisi je Svet zavoda v pričetku leta 2023 obravnaval in podal mnenje k Letnemu poročilu o delu NIJZ za leto 2022 ter obravnaval in podal mnenje k Letnemu programu dela in finančnemu načrtu NIJZ 2023.

V svojem imenu ter imenu Sveta zavoda NIJZ se tudi letos zahvaljujem vodstvu in predvsem zaposlenim v NIJZ za odlično, strokovno ter izjemno konstruktivno sodelovanje, s katerim vsakodnevno prispevajo h krepitvi javnega zdravja prebivalcev in prebivalcev v Republiki Sloveniji.

dr. Mitja Blaganje, predsednik Sveta NIJZ

1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA

Spoštovani,

na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje kot edina javnozdravstvena strokovna institucija združujemo vsa javnozdravstvena področja - od preprečevanja in obvladovanja širjenja nalezljivih bolezni, zmanjševanja tveganj za porast nenalezljivih bolezni, proučevanja dejavnikov iz okolja, ki vplivajo na zdravje prebivalcev, preventivnih programov za zmanjševanje škodljive rabe alkohola, tobaka, preventivnih programov in izzivov, ki jih prinašajo različne odvisnosti, področja duševnega zdravja pa vse do upravljanja, zbiranja in vodenja zbirk podatkov, ki služijo kot podlaga za nadaljnje raziskovanje in pripravo strokovnih podlag za odločevalce. Nacionalni inštitut za javno zdravje je obenem izobraževalna in raziskovalna ustanova, ki s proučevanjem ter varovanjem zdravja vseh prebivalcev skrbi za dvig ravni zdravja v Sloveniji.

Leto 2023 je bilo za Nacionalni inštitut za javno zdravje pomembno z več vidikov. Obeležili smo častitljivih 100 let organiziranega, systemskega in institucionalnega delovanja na področju javnega zdravja v Sloveniji pod okriljem slogana Stoletje izkušenj za zdravo prihodnost. Stoletje izkušenj se izkazuje tudi v tem, da smo prepoznaven in ključen partner v domačem in mednarodnem medsektorskem okolju na področju javnega zdravja. V drugi polovici leta smo organizirali in izvedli 1. Nacionalno konferenco o javnem zdravju v Sloveniji »Zdravje kot vir blaginje«, ki predstavlja osrednje stičišče javnozdravstvenih vsebin s ciljem, da postane tradicionalno znanstveno – strokovno srečanje na področju javnega zdravja.

Strokovno delo na inštitutu je v lanskem letu teklo nemoteno, ob opravljanju rednih delovnih nalog smo obenem sodelovali na skoraj 90 drugih projektih. Dodano vrednost k javnemu zdravju predstavlja prav vsak izmed njih, saj naslavljajo vsebine s področja digitalizacije slovenskega zdravstvenega sistema, odzivanja in obvladovanja tveganj za širjenje nalezljivih bolezni, zmanjševanje škodljive rabe alkohola, tobaka, zmanjševanja tveganj za širjenje nenalezljivih bolezni, skrbi za duševno zdravje, zdravstvenega komuniciranja in še bi lahko naštevali.

Med zelo uspešnimi večjimi dogodki inštituta v preteklem letu je tudi Festival duševnega zdravja – prvi tovrstni dogodek, ki je na enem mestu pod častnim pokroviteljstvom predsednice RS združil 45 sodelujočih organizacij na 23 delavnicah, predavanjih in drugih aktivnostih. Leto 2023 je Vlada RS razglasila kot Slovensko leto duševnega zdravja, zato smo tudi tej tematiki in predvsem ozaveščanju o skrbi za duševno zdravje ter destigmatizaciji duševnih stisk namenili še več pozornosti.

Avgustovske poplave so v katastrofalnih razsežnostih prizadele Slovenijo. Sodelavke in sodelavci inštituta so bili intenzivno vpeti v proces odzivanja in obvladovanja tveganj za okolje in zdravje. Ob tem smo solidarno priskočili na pomoč sodelavcem, ki so bili prizadeti v poplavih in v ta namen izvedli akcijo zbiranja sredstev pri Rdečem križu Slovenije.

Z vidika poslovanja pa lahko med pomembnejšimi zadanimi nalogami izpostavimo racionalizacijo poslovanja in začetek implementacije dokumentnega sistema. Druga največja skrb inštituta je usmerjena v zagotavljanje ustreznih in primernih prostorov za Službo za cepiva, ki jo že vrsto let pesti prostorska stiska, in nove prostore za sodelavke in sodelavce iz drugih notranjih organizacijskih enot, ki se prav tako soočajo s pomanjkanjem ustreznih prostorov za opravljanje dela. Obenem lahko kot dober rezultat iskanja kakovostnih in ustreznih prostorskih rešitev izpostavimo uspešno zaključeno energetska sanacijo centralne enote na Trubarjevi cesti v Ljubljani ter dveh območnih enot, in sicer v Celju in Murski Soboti.

Lahko sklenemo, da je za nami še eno pestro in hkrati dosežkov polno leto, za katere so v prvi vrsti zaslužni sodelavke in sodelavci inštituta. Hvala za strokovno in tvorno sodelovanje ter vzajemno podporo pri

soočanju z izzivi in ustvarjanju novih priložnosti za še bolj kakovosten doprinos javnemu zdravju doma in po svetu.

doc dr. Branko Gabrovec, generalni direktor NIJZ

2. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA

IME: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), National Institute of Public Health

LOGOTIP:

SEDEŽ: Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

MATIČNA ŠTEVILKA: 6462642000

DAVČNA ŠTEVILKA: SI 44724535

ŠIFRA UPORABNIKA: 27758

ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 011006000043188

TELEFON, FAX: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447

SPLETNA STRAN: www.nijz.si

USTANOVITELJ: Vlada Republike Slovenije

DATUM USTANOVITVE: 25. 7. 2013

VREDNOST KAPITALA:

DEJAVNOSTI:

Vlada RS je dne 25. 7. 2013 sprejela akt o ustanovitvi NIJZ, ki je s svojim delovanjem začel 1. 1. 2014. Ustanovljen je bil na podlagi določil dopolnitev Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki določa, da NIJZ opravlja naslednje dejavnosti:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva;
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti;
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi, načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi;
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva, izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje, spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje;
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni;

- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti;
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje, strokovna podpora v postopkih presoj vplivov posegov na okolje in zdravje ljudi v skladu s posebnimi predpisi;
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij;
- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja;
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni;
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja;
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti;
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja; ter
- druge naloge v skladu s posebnimi predpisi.

S spremembo Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ) (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15 in 31/18) je bil v upravljanje NIJZ prenesen zdravstveni informacijski sistem eZdravje, ki vključuje naslednje zbirke podatkov: Centralni register podatkov o pacientih, eNapotnica in eNaročilo, eRecept, Evidenca uporabnikov za oddaljeni dostop do zNET, eTriaža, TeleKap, eKomunikacije, Evidenca teleradioloških preiskav in Evidenca uporabnikov eZdravja.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

NIJZ izvaja tudi dejavnost preskrbe Republike Slovenije s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili.

Naloge NIJZ v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) zajemajo sledeče:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti;
- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali;
- 58.110 Izdajanje knjig;
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev;
- 58.130 Izdajanje časopisov;
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike;
- 58.190 Drugo založništvo;
- 58.290 Drugo izdajanje programja;
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij;
- 62.010 Računalniško programiranje;
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;

- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov;
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov;
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije;
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike;
- 74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti;
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje;
- 85.421 Višješolsko izobraževanje;
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje;
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost;
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve;
- 91.011 Dejavnost knjižnic;
- 91.012 Dejavnost arhivov.

3. PREDSTAVITEV ZAVODA

ORGANI ZAVODA:

- svet zavoda,
- generalni direktor,
- strokovni direktor in
- strokovni svet zavoda.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, enega predstavnika zavarovancev (imenuje ustanovitelj na predlog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije) enega predstavnika uporabnikov (imenuje ustanovitelj na predlog nevladnih organizacij s področja varstva pacientovih pravic ali samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež) in enega predstavnika zaposlenih.

Generalni direktor predstavlja in zastopa zavod ter odgovarja za zakonitost njegovega poslovanja. Odgovarja ustanovitelju za poslovni uspeh zavoda in za uravnoteženje poslovnih ter strokovnih interesov.

Strokovni direktor vodi, usklajuje in odgovarja za strokovno dejavnost zavoda.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

PODROBNEJŠA ORGANIZACIJA ZAVODA

NIJZ sestavljajo naslednje notranje organizacijske enote:

- Centralna enota in skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana,
- Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje,
- Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,
- Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,
- Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana,
- Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,
- Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,
- Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,
- Območna enota Novo mesto, Muzejska 5, Novo mesto,
- Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru Centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

- Center za proučevanje in razvoj zdravja,
- Center za nalezljive bolezni,
- Center za zdravstveno ekologijo,
- Center za zdravstveno varstvo,
- Center za upravljanje programov preventive in krepitve zdravja,
- Center za zgodnje odkrivanje raka,
- Center za informatiko v zdravstvu,
- Center za komuniciranje,
- Center za duševno zdravje,
- Zdravstveno podatkovni center,
- Center Šola javnega zdravja ter
- Operativni center NIJZ za krizno upravljanje.

VODSTVO ZAVODA

NIJZ vodi generalni direktor, doc. dr. Branko Gabrovec.

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2023

Odgovorni osebi:

doc. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor

prof. dr. Ivan Eržen, strokovni direktor

4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2023

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje *Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10:*

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP),
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1 in 78/23),
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21),
- Uredba o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2023 (Uradni list RS, št. 8/23),
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2022 ter 2023 z ZZSZ;
- Pogodbe z MZ o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2023.

4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21, 203/21 in 158/22),

- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03),
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16, 11/22, 96/22, 105/22 – ZZNŠPP, 149/22 in 106/23)
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih in lekarniških zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (št. 0140-114/2022/3 z dne 19. 5. 2022).

4.1.3 Interni akti zavoda

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami;
- Statut Nacionalnega inštituta za javno zdravje;
- Pravilnik o notranji organizaciji NIJZ;
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest NIJZ;
- Pravilnik o delovnem času;
- Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju;
- Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnost) na NIJZ;
- Pravilnik o popisu terjatev in obveznosti;
- Pravilnik o davčnem potrjevanju računov;
- Pravilnik o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela;
- Pravilnik o uporabi varne sobe;
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov;
- Pravilnik o hrambi dokumentarnega gradiva;
- Pravilnik o nabavi in javnem naročanju - čistopis;
- Pravilnik o uporabi službenih mobilnih telefonov;
- Pravilnik o osebni varovalni opremi zaposlenih v NIJZ;
- Pravilnik o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter raziskovalnih nazivih;
- Pravilnik o javnih pozivih;
- Hišni red NIJZ;
- Pravilnik o tajnih podatkih na NIJZ.

4.2 VIZIJA NIJZ

Inštitut je ugleden, nacionalno in mednarodno prepoznan inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev, kakovost bivalnega okolja, vode in hrane ter zaščito prebivalcev pred nalezljivimi boleznimi.

Inštitutu zaupajo prebivalci Slovenije, politiki in odločevalci.

Inštitut združuje vse deležnike v zdravstvu v skupnem cilju izboljšanja zdravja prebivalstva.

Inštitut ključno vpliva na razvoj in prispeva k uspešnosti sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Inštitut ima ključno vlogo v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

Inštitut je pomembna raziskovalna in učna ustanova.

Inštitut ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

Inštitut je ključna strokovna institucija, ki se povezuje v mrežo podobnih institucij in ima povezavo z mednarodnimi organizacijami, kot so: Združeni narodi, Svetovna zdravstvena organizacija, ECDC, EMCDDA, itd.

Strateška razvojna področja z dolgoročnimi cilji NIJZ so opredeljena v Strateškem razvojnem načrtu Nacionalnega Inštituta za javno zdravje za obdobje 2017–2025, SKUPAJ ZA ZDRAVJE (delovna verzija).

Dolgoročni strateški cilji odražajo osnovno usmeritev NIJZ. Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela, kjer je jasno razvidna povezava strateških ciljev z letnimi cilji.

4.3 POSLANSTVO

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji NIJZ zagotavlja vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in politik za doseganje boljšega zdravja.

NIJZ prepoznava ključne izzive na področju javnega zdravja prebivalstva, vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja, vpliva na njihovo udejanjanje ter ocenjuje njihovo uspešnost in učinkovitost.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritet.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem, krepi strokovne kompetence zaposlenih in sodelavcev ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA

VREDNOTENJE IN ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA STANJA

Cilj 1: NIJZ bo s proučevanjem zdravstvenega stanja prebivalcev in dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, postal trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih informacij in analiz za oblikovanje javnih politik s področja zdravstvenega varstva, določanje prioritet in predlogov ukrepov za krepitev zdravja.

VREDNOTENJE IN ANALIZE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Cilj 2: NIJZ bo s proučevanjem sistema zdravstvenega varstva postal zanesljiv, trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih ocen, analiz in napovedi o potrebah prebivalcev po zdravstvenih storitvah, z namenom določanja prioritet in predlogov ukrepov za zagotavljanje pravične dostopnosti do zdravstvenega varstva.

ZAGOTAVLJANJE PODATKOV

Cilj 3: NIJZ bo zagotavljal pravočasne in kakovostne podatke in informacije, ki bodo na voljo za pripravo kazalnikov, raziskav, ocen in poglobljenih analiz za uporabo med ključnimi deležniki in notranjimi uporabniki. NIJZ bo racionaliziral in optimiziral zbirke podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter zagotovil večjo kakovost podatkov. Z uvedbo ustreznih informacijskih orodij bo zbiranje podatkov poenostavljeno. Z izboljšanim upravljanjem zbirk podatkov in z uvajanjem novih orodij za obdelavo podatkov bo omogočena zanesljiva in kakovostna podpora raziskavam, ocenam in analizam zdravja ter zdravstvenega stanja. Cilj vključuje tudi upravljanje zbirk podatkov s področja eZdravja.

PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 4: NIJZ bo okrepil osrednjo točko za zaznavanje nevarnosti za zdravje ljudi, vključno z zgodnjim zaznavanjem, izdelavo (hitrih) ocen tveganja ter koordinacijo hitrega odzivanja in komuniciranja z javnostmi.

UKREPI IN PROGRAMI ZA KREPITEV ZDRAVJA, ZGODNJE ODKRIVANJE IN PREPREČEVANJE BOLEZNI

Cilj 5: NIJZ bo razvijal in posodabljal javnozdravstvene programe za krepitev in varovanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju. NIJZ bo te programe spremljal, vrednotil in izvajal usposabljanja.

Cilj 6: NIJZ bo upravljal in vrednotil programe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, kateri v Sloveniji že potekajo, ter okrepil izvajanje pristopov za vključevanje ranljivih oseb.

ZAGOTAVLJANJE ZNANJ ZA STROKOVNJAKE, KI S SVOJIMI UKREPI VPLIVAJO NA JAVNO ZDRAVJE

Cilj 7: NIJZ bo s programi usposabljanja naslovil potrebe po temeljnih in specialističnih znanjih za različne strokovnjake, ki delujejo na področju javnega zdravja. V programe usposabljanja bomo vključevali tudi druge strokovnjake in državne uslužbenke, ki se pri svojem delu srečujejo z javnim zdravjem.

RAZISKOVANJE NA PODROČJU JAVNEGA ZDRAVJA

Cilj 8: NIJZ bo z večanjem obsega in uspešnosti raziskav prispeval k razvoju novih znanj in pristopov v javnem zdravju.

ZAGOVORNIŠTVO, KOMUNICIRANJE IN MOBILIZACIJA SKUPNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 9: NIJZ bo nadgradil in na novo vzpostavil učinkovita orodja za komuniciranje z javnostmi in zagovorništvo.

RAZVOJ, IMPLEMENTACIJA IN UPRAVLJANJE STORITEV eZDRAVJA

Cilj 10: NIJZ bo z upravljanjem in razvojem storitev eZdravja zagotavljal informiranje prebivalcev in dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, ter povezovanje in izmenjevanje zdravstvene dokumentacije med izvajalci zdravstvene dejavnosti s ciljem še bolj varne, uspešne in kakovostne zdravstvene obravnave.

4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV

CILJI NA PODROČJU POSLOVANJA ZAVODA (izhajajo iz sanacijskega načrta)

1. Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.
2. Vzpostaviti poslovanje brez izgube.
3. Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.
4. Zagotoviti pogoje za razvoj dejavnosti.
5. Proučiti možnost pridobivanja novih programov in projektov.

LETNI CILJI PO PODROČJIH DELA

Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela. Posamezna področja dela so opisana v realizaciji programa, izpostavljeni so ključni dosežki/izdelki.

V Finančnem načrtu za leto 2023 so bila izpostavljena naslednja ključna področja:

1. Izvajanje zavez, ki izvirajo iz dolgoročnih nacionalnih dokumentov s področja krepitev zdravja in preprečevanja bolezni;
2. Nacionalna implementacija storitev e-zdravja;
3. Prenova programa za obdelavo podatkov zunajbolnišnične zdravstvene statistike; krepitev zdravja zaposlenih (ZUBSTAT);
4. Strokovna podpora aktivnostim za izboljšanje ponudbe zdravju koristnih in omejevanja zdravju nekoristnih živil v prehrani, vključno z nadaljevanjem aktivnosti za zmanjševanje uživanja soli;
5. Krepitev zavedanja javnosti o pozitivnih učinkih cepljenja ter izvajanje drugih ukrepov za izboljšanje precepljenosti prebivalstva;
6. Aktivnosti na področju preprečevanja odpornosti mikrobov proti zdravilom;
7. Izboljšanje komunikacije z javnostmi ob pojavu dogodkov, ki pomenijo nevarnost za zdravje prebivalstva;
8. Krepitev informiranosti in osveščenosti prebivalstva o varni pitni vodi ter aktivnosti za povečano dostopnost do nje;
9. Razširitev sodelovanja z lokalnimi skupnostmi pri pripravi ukrepov za izboljšanje stanja v okolju;
10. Prenova smernic za azbest ter priprava sanacijskih programov za območja, ki so prekomerno obremenjena s škodljivimi snovmi;
11. Krepitev delovanja strokovnih timov za nenalezljive bolezni in za nalezljive bolezni na območni ravni;
12. Aktivnosti v povezavi s HSPA in aktivnosti načrtovanja mreže javne zdravstvene službe, vključno z aktivnostmi za dosledno uveljavitev registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti ter analizo kakovosti in dostopnosti zdravstvene dejavnosti.

4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI

NIJZ ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti skladno z zahtevami mednarodnega standarda SIST EN ISO 9001:2015 **Sistemi vodenja kakovosti – Zahteve (ISO 9001:2015)**, znotraj katerega izpolnjuje zavezo poslanstva in vizije ter smernic vodenja in delovanja NIJZ.

Poslanstvo in sprejete vrednote so nam podlaga za oblikovanje politike kakovosti. S politiko kakovosti se zavezujemo slediti viziji in ciljem v skladu s strateškimi usmeritvami NIJZ. Konkretni cilji, ki izhajajo iz vodil vodenja in delovanja, so usmerjeni v udejanjanje poslanstva ter opredeljeni v letnih planih dela.

Cilji v okviru politike kakovosti NIJZ:

- Cilj 1: Povečati zadovoljstvo odjemalcev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva.
- Cilj 2: Doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev ter izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti.
- Cilj 3: Visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami NIJZ prispeva v dobrobit javnega zdravja.
- Cilj 4: Nadgrajevati ustvarjalno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

NIJZ ima skupno trinajst procesov – šest osnovnih in sedem podpornih – ter proces Vodenje inštituta, ki vključuje tudi podproces – Koordinacija območnih enot.

Procesi delujejo interaktivno za namen doseganja rezultatov, ki so v skladu s cilji NIJZ. Izvajanje nalog je procesno naravnano. Tak pristop narekuje dejstvo, da je za učinkovito in uspešno doseganje zastavljenih ciljev potrebno tesno sodelovanje različnih skupin strokovnjakov – od tistih, ki zbirajo podatke, do tistih, ki te podatke uporabljajo pri pripravi informacij in predlagajo ukrepe, do tistih, ki ukrepe dejansko tudi izvajajo. Za uspešno delovanje je potrebno povezovanje tako na horizontalni kot na vertikalni ravni.

Delovanje sistema vodenja kakovosti NIJZ se na letni ravni preverja v sklopu presoje certifikacijskega organa (zunanja presoja) in notranje presoje, z vodstvenim pregledom, kontinuiranim spremljanjem delovanja procesov, zadovoljstva odjemalcev, z obvladovanjem tveganj kot tudi z drugimi nadzori ter mehanizmi.

V letu 2023 je na podlagi obsega certifikacije NIJZ – izvajanje storitev na področju javnega zdravja: spremljanja zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva, varovanje in krepitev zdravja, preprečevanje bolezni ter raziskovanje in izobraževanje na področju javnega zdravja, certifikacijski organ SIQ izvedel obnovitveno presojo certifikata NIJZ z oznako Q-1811. V poročilu je certifikacijski organ SIQ navedel niz pozitivnih ugotovitev ter eno neskladnost z zahtevami ISO 9001:2015, ki pa je bila nemudoma odpravljena. Podanih pa je bilo tudi osem priporočil, s pomočjo katerih bomo delovanje procesov še izboljšali.

V letu 2023 smo izvedli tudi notranjo presojo sistema vodenja kakovosti, katere rezultati se nanašajo na zahteve glede delovanja procesov skladno s smernicami za vodenje in delovanje NIJZ ter zahtevami ISO 9001:2015. Notranji presojevalci so ugotovili niz pozitivnih ugotovitev, izdali so 9 korektivnih ukrepov, 9 priporočil in 2 izboljšavi za učinkovitejše izvajanje procesov.

Z zavedanjem, da lahko le s pravočasnim prepoznanjem, obvladovanjem in zmanjševanjem ter odpravo tveganj na področju delovanja NIJZ naredimo največ, imamo vzpostavljen celosten pregled in obravnavo

tveganj po posameznih področjih dela. Register tveganj je bil posodobljen v sklopu Vodstvenega pregleda 2023 in je trenutno v procesu obladovanja z dogovorjeno metodologijo.

Eno izmed ključnih področij kakovosti je ozaveščenost zaposlenih, zato z delovanjem procesov seznanjamo vse zaposlene tako preko predstavnikov, ki koordinirajo kakovost (PKK), kot tudi preko intranetne strani Vibe.

Prizadevamo si, da politiko kakovosti razumemo in izvajamo na vseh nivojih, lokacijah in področjih dela enako, prav v ta namen pa je bil v letu 2023 posodobljen tudi Poslovník za vodenje in delovanje NIJZ. Poslovník v strnjeni obliki podaja osnovno predstavitev načina vodenja in delovanja javnega zavoda, v pomoč pa je tako vsem, ki morajo poznati in razumeti način dela in delovanja NIJZ.

Glede na stalnost sprememb smo le-te obvladovali načrtno in sistematično, pri čemer smo upoštevali možne posledice sprememb, celovitost vodenja in razpoložljivost virov; s slednjim pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

4.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV

KP - KAZALNIKI*	leto 2023 (v EUR)
<u>KP1 - dodana vrednost na zaposlenega</u> = vsi prihodki – stroški materiala in nabavne vrednosti blaga – stroški storitev / povprečno število zaposlenih iz ur	52.632
<u>KP2 – EBIT</u> = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti	495.022
<u>KP3 – EBITDA</u> = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti + strošek amortizacije	3.569.755
<u>KP5 - povprečna neto plača na zaposlenega</u> = neto strošek plač / število zaposlenih	2046,54
<u>KP8 – stopnja pokritosti dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju</u> = lastni viri in dolgoročne obveznosti / dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	1,03

4.7.1 REALIZACIJA LETNIH CILJEV

Iz dolgoročnih oz. strateških ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni spodaj:

Tabela 4.7.1 Realizacija letnih ciljev, ki so navedeni pod točko 4.5
(priporočilo so vrednostni kazalniki, sicer opisni)

Letni cilji	Realizirane naloge	Nerealizirane naloge	Odstotek realizacije
Pozitivno poslovanje v letu 2023.	Cilj, da bi poslovali pozitivno, je bil dosežen.		100 %
Zagotovitev preglednosti poslovanja, s posebnim poudarkom na prikazu prihodkov in odhodkov po posameznih vsebinsko in organizacijsko opredeljenih področjih.	Preglednost poslovanja je zagotovljena, kot je bilo načrtovano.	Potrebno je še dogovoriti kriterije in ključne za delitev določenih stroškov med letom.	90 %
Stalno izboljševanje poslovnih procesov z namenom zniževanja stroškov organizacije, skrajševanja časa in izboljševanja kakovosti izdelkov/storitev.	DA		100 %
Priprava izhodišč za Strategijo digitalizacije slovenskega zdravstva (eZdravja).	Cilji in naloge so realizirani.	Strategija digitalizacije slovenskega zdravstva je bila objavljena 13. 01. 2023.	100 %
Vzpostaviti osnovne pogoje za uresničevanje zavez iz Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja.	Vzpostavitev osnovne strukture upravljanja NPDZ. Izvajanje usposabljanj. Izdaja osnovnih komunikacijskih gradiv programa. Načrt spremljanja in evalvacije implementacije NPDZ.	Vzpostavitev interdisciplinarnih delovnih skupin in Izvajanje celovitega upravljanja NPDZ (sredstva niso bila v celoti zagotovljena).	90 %
Poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni.	DA		100 %
Izvedba programa Varno s soncem v vrtcih in osnovnih šolah.	DA		100 %
Razvoj upravljanja preventivnega programa za otroke in mladostnike na primarni ravni.	Cilj in naloge niso bile realizirane v celoti	Izvajanje celovitega upravljanja ni bilo vzpostavljeno (sredstva niso bila zagotovljena), izveden je bil razpis za ustanovitev interdisciplinarnih delovnih skupin in njihovo imenovanje, izvedeno je bilo komuniciranje s ciljnimi javnostmi.	20 %

4.7.2 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA

4.7.2.1 IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE NA OSNOVI DOGOVORA Z MINISTRSTVOM ZA ZDRAVJE

4.7.2.1.1 Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja

Oddelek za kronične nenalezljive bolezni in poškodbe

- Epidemiološko spremljanje in proučevanje kroničnih nenalezljivih bolezni in poškodb prebivalstva:
  - Posodobili smo kazalnike in vsebine na platformi »Zdravje v občini«, sodelovali smo na dogodku Zlati kamen pri izboru razvojno najbolj prodorne občine v Sloveniji in skupaj s sodelavci z OE izvedli izbor ter podelili plaketo Občina zdravja v letu 2023, ki jo je prejela MO Velenje. Več o tem: <https://obcine.nijz.si/>. Pripravili smo osnutek kazalnikov in osrednje vsebine za objavo v letu 2024. Na spletnem portalu Zdravje v občini smo omogočili, da so vsebine dostopne tudi v angleškem jeziku.
  - Nadaljevali smo z izvajanjem raziskave SI-PANDA, ki proučuje vpliv pandemije covid-19 na življenje prebivalcev Slovenije. V tretjem sklopu smo posebno pozornost namenili virom informacij, cepljenju in dolgemu covidu. Glede na to, da se je te vrste raziskava (spletna panelna raziskava), ki je doslej v javnem zdravju nismo uporabljali, izkazala kot stroškovno zelo učinkovita metoda za hitro oceno stanja določenega javnozdravstvenega problema, smo jo uporabili tudi za proučevanje na področju tobaka (učinki tobačne zakonodaje in podpora različnim ukrepom). Pripravili smo poročila, ki so objavljena na spletni strani: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/izsledki-panelne-spletne-raziskave-si-panda/>. V izvedbi Nacionalnega inštituta za javno zdravje sta od januarja do marca 2021 ter od maja do julija istega leta potekali presečni raziskavi o vplivu pandemije covid-19 na različna življenjska področja prebivalcev Slovenije ter o njihovem doživljanju tega obdobja. V publikaciji »Pandemija covid-19 v Sloveniji«, ki je dostopna na <https://nijz.si/publikacije/pandemija-covida-19-v-sloveniji/> so zbrani in podrobno predstavljeni rezultati teh dveh raziskav. Vsako poglavje publikacije je posvečeno določeni tematiki in poleg analize odgovorov, ki so jih poročali anketiranci raziskav, vsebuje tudi širši vpogled v dogajanje in posledice, s katerimi je bila pandemija povezana. Publikacija je namenjena tako strokovnjakom kot širši javnosti. Pripravili smo tudi povzetke publikacije v angleškem jeziku <https://nijz.si/publikacije/the-covid-19-pandemic-in-slovenia/>.
  - V okviru raziskave SI-PANDA je bilo v letu 2023 že zbranih nekaj podatkov o razširjenosti postcovidnega sindroma (PCS) v Sloveniji, ki so temeljili na primerljivih študijah v tujini, nismo pa upoštevali sedaj veljavne definicije PCS s strani SZO. V tretjem sklopu raziskave smo uporabili definicijo SZO. V drugi polovici leta smo pripravili analizo v obliki članka in diplomske naloge, ki pa še nista zaključena (predvidoma bosta zaključena v prvi polovici leta 2024) in bosta dala boljši vpogled v prevalenco in breme PCS v Sloveniji.
  - Demenca je eden izmed najpomembnejših javnozdravstvenih izzivov. Vlada RS je julija 2023 sprejela Strategijo obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2030, pri snovanju katere smo sodelovali tudi strokovnjaki iz NIJZ. Smo člani delovne skupine MZ za področje demence. Aktivno smo sodelovali tudi na 12. mednarodni konferenci o demenci ASK 2023 in drugih strokovnih dogodkih. Pripravljeno je bilo poročilo Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015 - 2019: <https://nijz.si/publikacije/ekonomske-posledice-demence-v-sloveniji-v-obdobju-2015-2019/>. V pripravi je Analiza trendov ekonomskega bremena demence v obdobju 2015-2020 v Sloveniji. Objavljen je bil prispevek Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2019: <https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije->

- [datoteke/ekonomske_posledice_demence_2015-2018.pdf](#). NIJZ je sodeloval tudi kot pokrovitelj in soorganizator 7. svetovnega kongresa WADD (World Association on Dual Disorders), ki je bil aprila 2023 v Portorožu: <https://www.europad.org/wadd2023/>
- Na področju spremljanja bremena poškodb smo zaključili analizo vpliva pandemije covid-19 na breme poškodb v Sloveniji: <https://nijz.si/publikacije/pandemija-covida-19-in-trendi-nezgod-v-prvem-valu-v-sloveniji/>. Na področju preprečevanja poškodb smo pripravili gradiva, ki naslavljajo varnost otrok (Igrala na domačem vrtu, Majhen otrok v varstvu pri starih starših, Padci majhnih otrok skozi okno in z balkona, Na domačem dovozu...) in odraslih (Vožnja z e-skirojem, Čelade za različne aktivnosti...): <https://nijz.si/zivljenjski-slog/preprecevanje-poskodb/>. Analiza Poškodbe otrok in mladostnikov, povezane s telesno dejavnostjo je pripravljena in je v fazi recenzije, tako da bo objavljena v začetku leta 2024.
  - Poteka spremljanje kazalnikov perinatalnega zdravja in zdravstvenega varstva v Sloveniji. Pripravljena je bila izjava za javnost Porodi v letu 2022 in objavljena na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/mediji/porodi-v-letu-2022/>. Pripravljena je bila tudi analiza rodnosti v Sloveniji in predstavljena na strokovnem srečanju ginekologov in porodničarjev. Sodelovali smo pri pripravi Zdravstvenega statističnega letopisa, pripravljajo se kazalniki kakovosti za porodništvo za leto 2022 in nadaljuje se delo na publikaciji o zdravju žensk. Na področju spremljanja maternalne umrljivosti poteka delo po planu, spomladanski delovni sestanek skupine je bil izveden, potrjeno in zaključeno je bilo Poročilo o maternalni umrljivosti 2018 - 2020. Rezultati spremljanja maternalne umrljivosti so bili predstavljeni na Novakovih dnevih 2023.
  - Na področju spremljanja zdravja delavcev smo analizirali začasne nezmožnosti za delo in izvajali druge analize glede na zahteve različnih deležnikov.
- Proučevanje povezanosti determinant zdravja ter njihovega vpliva na kronične nenalezljive bolezni in poškodbe:
    - Slovensko poročilo o raziskavi Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju (HBSC), ki je bila izvedena leta 2022, je bilo pripravljeno in je objavljeno na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/publikacije/z-zdravjem-povezana-vedenja-v-solskem-obdobju-med-mladostniki-v-sloveniji-izsledki-mednarodne-raziskave-hbcs-2022/>. Pripravili smo tudi sporočilo za javnost o tveganih vedenjih: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/prvi-stik-s-psihoaktivnimi-snovmi-ze-pred-13-letom-starosti/>. Ob svetovnem dnevu hrane so bili objavljeni podatki o razširjenosti energijskih pijač iz HBSC v različnih gradivih: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/svetovni-dan-hrane-2023/>, <https://nijz.si/zivljenjski-slog/otroci/do-dobre-energije-brez-energijskih-pijac/>. Sodelovali smo pri pripravi mednarodnih poročil HBSC: <https://www.who.int/europe/news/item/28-06-2023-new-who-hbcs-data-shed-light-on-covid-19-pandemic-s-effects-on-children-and-adolescents>. Ob koncu leta 2023 smo začeli z delom na poročilu PUMO, oblikovani so bili kazalniki. Poročilo bo zaključeno v letu 2024.
    - Zaključili smo publikacijo Kako skrbimo za zdravje v 2020, ki prikazuje rezultate anketne raziskave Z zdravjem povezan vedenjski slog prebivalcev Slovenije. V publikaciji so izpostavljene ključne ugotovitve o razširjenosti vedenj, ki vplivajo na zdravje: <https://nijz.si/publikacije/kako-skrbimo-za-zdravje-z-zdravjem-povezan-vedenjski-slog-prebivalcev-slovenije-2020/>
  - Sodelovanje pri vsebinah zbirk, definicijah kazalnikov in zagotavljanju kakovosti podatkovnih zbirk.
    - Sodelovanje pri nadgradnji SZBO, posodobitve metodoloških navodil in kontrol podatkov za redne zbirke.
    - Strokovna podpora pri pripravi metodoloških navodil za administrativne zbirke.

Oddelek za tvegana vedenja

- Epidemiološko spremljanje in proučevanje tveganih vedenj:
  - Tobak, alkohol in prepovedane droge so v Sloveniji pomembni, preprečljivi dejavniki tveganja za smrti, izgubljena zdrava leta življenja in manjše zmožnosti prebivalcev. Pripravili smo vprašalnik in izvedli prvi del spletnega in osebne anketiranja tretje (prva leta 2011/2012, druga 2018) Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah, ki bo dala pomembne podatke o razširjenosti uporabe psihoaktivnih snovi, zlorabi zdravil, uporabi konoplje v medicinske namene in razširjenosti nekaterih vrst nekemičnih zasvojenosti. Raziskava je bila v letu 2023 izvedena, analize podatkov bodo potekale v letu 2024.
  - Na področju rabe tobaka in povezanih izdelkov je bila izvedena panena raziskava med odraslimi prebivalci Slovenije o učinkih zakonodaje in podpori različnim ukrepom in pripravljeni publikaciji Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji: <https://nijz.si/publikacije/poraba-tobacnih-in-povezanih-izdelkov-v-sloveniji-izsledki-spletne-raziskave-nov-dec-2022/> in Use of tobacco and related product in Slovenia, results of web survey nov/dec 2022: <https://nijz.si/publikacije/use-of-tobacco-and-related-products-in-slovenia-results-of-web-survey-nov-dec-2022/>. Pripravljen in izveden je bil 4. val raziskave Vrednotenje učinkov ZOUTPI med dijaki 2. letnikov srednjih šol po Sloveniji in pripravljen načrt analiz, ki bo zaključen v prvi polovici leta 2024.
  - Na področju prepovedanih drog smo skladno z vsakoletno pogodbo z Evropsko agencijo o spremljanju drog in odvisnosti od drog (EMCDDA) izvajali naloge Nacionalne informacijske točke EMCDDA. Pripravili smo Nacionalno poročilo na področju drog 2023 <https://nijz.si/publikacije/report-on-the-drug-situation-2023-of-the-republic-of-slovenia/>, ki je bilo predstavljeno in sprejeto na Vladni komisiji za droge. Pripravljen je bilo poročilo o mreži za spremljanje novih psihoaktivnih snovi in poslano na EMCDDA. Zagotavljali smo primerljive, preverjene, epidemiološke podatke s področja drog za strokovno javnost in odločevalce v Sloveniji, ter zagotovili ustrezne standardizirane podatke za EMCDDA in SZO ter druge mednarodne organizacije. Pripravljen je bil slovenski povzetek Nacionalnega poročila s področja prepovedanih drog 2022: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/slovenski-povzetek-nacionalnega-porocila-s-podrocja-prepovedanih-drog-2022/> Pripravili smo poročilo o Evidenci obravnave uporabnikov drog v letu obravnave 2022 - prvi in ponovni vstopi v obravnavo: <https://nijz.si/publikacije/evidenca-obravnave-uporabnikov-drog-v-letu-obravnave-2022-prvi-in-ponovni-vstopi-v-obravnavo/> in Evidenca obravnave uporabnikov drog v letu obravnave 2022 - neprekinjena obravnava: <https://nijz.si/publikacije/evidenca-obravnave-uporabnikov-drog-v-letu-obravnave-2022-neprekinjena-obravnava/>
  - Na področju alkohola smo spremljali njegovo porabo v različnih populacijskih skupinah ter analizirali zdravstvene kazalnike tvegane in škodljivega pitja alkohola, kar je objavljeno v Zdravstvenem statističnem letopisu. Skupaj s sodelavci iz OE smo izvajali aktivnosti, namenjene ozaveščanju izpostavljenosti otroka alkoholu pred rojstvom, otroci za varnost v prometu, dan brez alkohola: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/alkohol>.
- Proučevanje povezanosti determinant zdravja ter njihovega vpliva na tvegana vedenja:
  - Tudi v letu 2023 smo ozaveščali javnosti o novih izdelkih, povezanih s tobakom, ter o problemu pasivnega kajenja. Skupaj s sodelavci iz OE smo v okviru različnih aktivnosti obeležili Dan brez cigarete in Svetovni dan brez tobaka 2023 ter obeščali ključne skupine (zdravstvene in šolske delavce) o novostih in pomembnejših temah na tem področju. Obeležili smo svetovni dan brez cigarete in organizirali nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka "Za Slovenijo brez tobaka in nikotina do leta 2040" <https://nijz.si/dogodki/nacionalni-simpozij-ob-svetovnem-dnevu-brez-tobaka-2023/>
  - Pripravljena je bila monografija Vrednotenje učinkov Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med mladimi po uveljavitvi vseh ukrepov novega zakona, ki vključuje pregled literature o učinkovitosti enotne embalaže ter predstavitev najnovejših slovenskih podatkov

- o spremembah kadilskega vedenja in drugih relevantnih kazalnikov po uveljavitvi vseh ukrepov nadzora nad tobakom: <https://nijz.si/publikacije/vrednotenje-ucinkov-zakona-o-omejevanju-uporabe-tobacnih-in-povezanih-izdelkov-med-mladimi-po-uveljavitvi-vseh-ukrepov-novega-zakona/>. Izveden je bil pregled dostopnih podatkov o neenakostih v kajenju med odraslimi in mladostniki v Sloveniji, pripravljen je bil načrt analiz po različnih dejavnikih za identifikacijo najranljivejših skupin in analizo trendov.
- Pripravljena je bila publikacija Konoplja in mladostniki – Strokovne podlage in usmeritve v podporo odločanju. Predstavljeni so ključni podatki in informacije o mladostništvu kot ranljivem obdobju za poseganje po psihoaktivnih snoveh, razširjenosti uporabe konoplje med mladostniki in posledicah uporabe. Gradivo zajema tudi nekaj usmeritev in priporočil, kako lahko kot družba in kot odločevalci prispevamo k reševanju tega problema: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/konoplja/publikacija-konoplja-in-mladostniki-strokovne-podlage-in-usmeritve-v-podporo-odlocanju/>. Objavljenih je bilo več prispevkov na spletni strani NIJZ kot so Ženske, ki uporabljajo droge: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/zenske-ki-uporabljajo-droge/>, Zgodnja preventiva na področju prepovedanih drog kot del trajnostnega in celovitega sistema: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/spodbujanje-psiholoske-odpornosti-zgodnja-preventiva-na-podrocju-prepovedanih-drog-kot-del-trajnostnega-in-celovitega-sistema/>.
  - Oblikovanje, predlaganje in zagovarjanje ukrepov in programov za preprečevanje tveganih vedenj:
    - Mladostniki iz Slovenije se po uporabi psihoaktivnih snovi, kot so konoplja, nekatere druge prepovedane droge in alkohol, uvrščajo krepko nad povprečje vrstnikov iz drugih držav. Vse večji problem pri otrocih in mladostnikih postajajo tudi nekemične zasvojenosti. Pomen preventivnih programov za otroke in mladostnike, ki bodo večali odpornost ter okrepili spretnosti in znanja za življenje ter izbire zdravega življenjskega sloga, je zato vse večji. V letu 2023 smo pričeti z razvojem učinkovitega modela preventivnega programa za otroke in mladostnike v šolskem in predšolskem okolju, ki bo predvidoma pripravljen v letu 2024.
    - Za MZ so bile pripravljene podlage za višanje trošarin za tobačne in povezane izdelke, za prepoved arom v elektronskih cigaretah, podlage za medijsko kampanjo itd. Izvedena je bila obeležitev Dneva brez cigarete 31. 1. 2023 in nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka 31. 5. 2023. Ob tej priložnosti je na Zdravniški zbornici Slovenije potekala tudi slavnostna podelitev nagrad Svetovne zdravstvene organizacije za dolgoročno zavezanost in izjemen prispevek k napredku ukrepov in politik za nadzor nad uporabo tobaka in povezanih izdelkov, ki so jo prejeli posamezniki in organizacije iz evropske regije Svetovne zdravstvene organizacije. Med nagrajenci je bila tudi strokovna skupina za preprečevanje in zmanjševanje uporabe tobačnih in povezanih izdelkov NIJZ: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/tobacni-in-povezani-izdelki/nacionalni-simpozij-ob-svetovnem-dnevu-brez-tobaka-2023-in-podelitev-nagrada-svetovne-zdravstvene-organizacije/>. Izvajali smo kontinuirano svetovanje na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja in njegovo promocijo. Izvedena je bila raziskava v vrtcih o uporabi tobačnih in povezanih izdelkov med zaposlenimi, pripravljena pripravljena sta bila dva posnetka in sicer o pasivnem kajenju za vzgojiteljice in o pasivnem kajenju za splošno javnost (vključno s starši), pripravljena je baza za analize, načrt analiz je dogovorjen, poročilo bo pripravljeno v letu 2024.
    - Sodelovali smo pri sprejemu nove nacionalne strategije na področju drog in v Vladni komisiji za prepovedane droge. Koordinirali smo nacionalno mrežo programov zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva. Izveden je bil letni sestanek regijske EWS mreže, pripravljenih šest mesečnih poročil za nacionalno EWS mrežo, pripravljenih šest mesečnih poročil za regijsko EWS mrežo, pripravljenih in razposlanih 10 nujnih EWS obvestil. Pripravljene so bile ocene tveganja za 3 snovi in predstavljene na Vladni Komisiji za droge 30. 5. 2023, aktivno smo sodelovali na Komisiji OZN za droge: predavanje na side-eventu na CND na Dunaju 14. 3. 2023, pripravili smo dva članka za monografijo MZ (Zbiranje, interpretacija in uporaba epidemioloških podatkov pri načrtovanju in izvajanju projektov in Z razvojem integriranih programov pomoči učinkoviti pri odzivi na potrebe uporabnikov prepovedanih drog in skupnosti) in predstavitev na konferenci 11. 5. 2023. Predstavili

smo delo NIJZ na bilateralnem sestanku s Hrvaško (EWS sistem in nalokson). Izvedeno je bilo izobraževanje za Kriminalistično policijo februarja 2023 o preventivi na področju drog, v letu 2023 smo pričeli s pripravo celodnevnega izobraževalnega sklopa s področja preventive uporabe PAS, ki bo s prilagoditvami namenjen različnim javnostim. Izvedli smo 17. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti "Skupaj zmoremo več - Krepitev odpornosti za odraščanje brez zasvojenosti" v soorganizaciji z OE Nova Gorica, MZ, MIZŠ in MDDSZ, ki je bila 9. 11. 2023 v Novi Gorici. K soorganizaciji dogodka je pristopila tudi mestna občina Nova Gorica, ki je tudi sofinancirala dogodek. Udeležilo se ga je okoli 200 udeležencev iz različnih področij, aktivno pa je sodelovalo tudi 60 dijakov srednjih šol iz Nove Gorice: <https://nijz.si/dogodki/17-nacionalna-konferenca-ob-mesecu-preprecevanja-zasvojenosti/>

- Zagotovili smo strokovno podporo pri prenavljanju zakonodaje na področju alkohola in sodelovali pri pripravi Conference Resolution - Digital alcohol marketing in the spotlight. Izvedli smo strokovno srečanje ob svetovnem dnevu fetalnega alkoholnega sindroma 2023: <https://nijz.si/dogodki/mednarodni-dan-fetalnega-alkoholnega-sindroma-2023/>. Pripravljeni so bili strokovni prispevki na temo psihološke prve pomoči v primeru tvegane ali škodljivega pitja alkohola, predlogi za medijsko kampanjo MZ. Zagotavljamo delovanje spletnega portala MOSA – Mobilizacija skupnosti za odgovornejši odnos do alkohola, izvedli smo prenos portala na novo domeno.
- Spremljanje izvajanja ter ocenjevanje učinkovitosti ukrepov in programov s področja tveganih vedenj:
  - Izvedena je bila panelna raziskava o učinkih tobačne zakonodaje (ZOUTPI) in podpora različnim ukrepom med odraslimi prebivalci Slovenije, delno so bili rezultati predstavljeni ob Svetovnem dnevu brez tobaka.
  - Nadaljevali smo z delom na merilih za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja, ki jih bomo posodobili. Pripravili smo osnutek e-platforme za izmenjavo dobrih praks na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/platforma-za-izmenjavo-dobrih-praks/>, kjer je objavljeno vrednotenje treh intervencij: Martin Krpan, Aktivisti brez izgovora, Alkohol je sprememba življenja, Heroji furajo v pižamah, Še vedno vozim, vendar ne hodim. Glede aktivnosti na merilih za vrednotenje dobrih praks smo se povezali z drugimi nacionalnimi inštituti za javno zdravje v mreži EuroHealthnet. Objavljen je bil znanstveni članek Health promotion and disease prevention registries in the EU: a cross country comparison: <https://archpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13690-023-01097-0>. Udeležili smo se WHO Expert meeting on digital marketing of alcohol.

Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga

- Epidemiološko spremljanje in proučevanje življenjskega sloga prebivalstva:
  - Objavljenih je bilo več prispevkov v monografijah npr. Prehrana in čezmerna hranjenost in debelost v publikaciji Kako skrbimo za zdravje, članki v znanstvenih revijah in prispevki na konferencah.
- Proučevanje povezanosti determinant zdravja ter njihovega vpliva na življenjski slog populacijskih skupin:
  - Skupaj s sodelavci na OE smo bili aktivni s na področju aktivnega in zdravega staranja - izbor regijskih tem, kot podpora izvajanju Strategije dolgožive družbe, izvedene so bile regijske aktivnosti oz. letna srečanja. Med 29. septembrom in 1. oktobrom 2023, ko praznujemo mednarodni dan starejših, smo v sklopu Nacionalnega meseca skupnega branja izvedli vseslovensko akcijo »Pokloni čas, polepsaj dan«: <https://nijz.si/dogodki/vseslovenska-akcija-pokloni-cas-polepsaj-dan/> Z akcijo smo želeli še posebej tiste starejše, ki so sami in osamljeni, povabiti k vključevanju v različne aktivnosti s pridihom kulture, kjer je bila v ospredju knjiga in skupno branje. S tem spodbujamo medgeneracijsko sodelovanje ter prispevamo k medsektorskemu povezovanju v lokalni skupnosti, pa tudi širše.

Potekalo je sodelovanje z notranjimi in zunanji nacionalnimi deležniki s tega področja (MZ, MDDSZ, IRRSV, UMAR, IER in drugimi) ter SZO (dekada staranja).

- Proučevanje, oblikovanje, predlaganje in zagovarjanje ukrepov in programov s področja promocije zdravja ter javnega zdravja v medsektorskih politikah:
  - Tudi v letu 2023 spodbujamo zdravju koristne ponudbe in izbire – aktivnosti v podporo in promocijo simbola Prava izbira v gostinstvu in turizmu. Pripravljene so bile objave za socialna omrežja, plan komuniciranja in različne strokovne predstavitve: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/prehranske-smernice/>. V zvezi s pripravo načrta za implementacijo prenovljenih prehranskih smernic in Šolskega lonca za vrtce in šole, je načrt implementacije sicer pripravljen, vendar zaradi številnih dodatnih pojasnjevanj in dopolnjevanj pri sprejemanju smernic podporne vsebine še niso v pripravi: <http://solskilonec.si/>. Pripravile so se strokovne vsebine in aktualne novice za portal Prehrana.si. Pripravljena je bila publikacija na temo mlečnih izdelkov Uživajmo v mlečnih namazih, pri kateri so sodelovali vrtci in šole iz celjske regije: <https://nijz.si/publikacije/uzivajmo-v-mlecnih-namazih/>.
  - Pripravljen je bil zbornik Pravilno prehranjevanje starejših odraslih in objavljena publikacija NIJZ aktivnosti na področju staranja v letu 2022: staranje.si/sites/www.staranje.si/files/upload/files/publikacija_prehrana_starejsih_15_2_2023_final_1.pdf.
  - Pripravili smo priročnik s ključnimi informacijami o energijskih pijačah in usmeritvami za pogovor z mladimi, ki je v prvi vrsti namenjen strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, zanimiv pa je tudi za starše in vse, ki jih ta tematika zanima. Naše raziskave namreč že vrsto let kažejo, da mladostniki, v zadnjih letih že otroci, vse pogosteje posegajo po teh pijačah. Zaradi nanje usmerjenih tržnih sporočil jih neustrezno povezujejo s šolskimi in športnimi uspehi. Z našimi aktivnostmi jim pomagamo razumeti, da je izbira energijskih pijač slaba izbira in tako prispevati k njihovem bolj zdravemu telesnemu, duševnemu in socialnemu razvoju: <https://nijz.si/publikacije/energijske-pijace-v-rokah-otrok-in-mladostnikov/>
- Spremljanje izvajanja ter ocenjevanje učinkovitosti ukrepov in programov s področja promocije zdravja ter javnega zdravja v medsektorskih politikah:
  - Spremljanje Zavez odgovornosti pri ZKŽP: naloga je v letu 2023 potekala skladno s planom, izveden je bil sestanek seje odbora za spremljanje zavez, seznanitev z napredki, izmenjava podatkov spremljanja, skupaj z MZ je bila izdana publikacija Odloči se za živila izboljšane sestave 2022: https://www.gzs.si/Portals/Panoga-Kmetijska-Zivilska/DOGODKI/katalogi_2022_v3.2_web.pdf. Skladno z Zakonom o šolski prehrani smo izvajali ukrep strokovnega spremljanja šolske prehrane s svetovanjem. Izvedeni so bili obiski zavodov, podana strokovna mnenja, izvedeni posveti za šole in vrtce po regijah, prenovljeno je bilo orodje in vodila za strokovno spremljanje. Izvajali smo podporo Tradicionalnem slovenskem zajtrku - z izborom priporočenih lokalno pridelanih živil in povečevanjem deleža uživanja ekološko pridelane hrane: sestanki medresorske skupine, strokovna podpora JZ ciljem, objava za medije, podpora medijem. Tradicionalni slovenski zajtrk je v šolskem letu 2023/24 potekal pod sloganom »Kruh za zajtrk – super dan«: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/tradicionalni-slovenski-zajtrk-2023-letos-v-ospredju-zita-in-zitni-izdelki-ter-kruh-kot-osrednje-zivilo/>
  - Povezani v mreži EuroHealthNet-a smo spremljali aktualno javnozdravstveno dogajanje na EU ravni in prispevali k odzivom javnega zdravja v tem prostoru.
  - V okviru mreže EVIPNet smo sodelovali v pripravi 2. globalnega srečanja na temo oblikovanja z dokazi podprtih zdravstvenih politik (WHO Global Evidence to Policy Summit 2023), ki je potekalo od 29. do 31. avgusta (delovanje v programskem odboru globalnega strokovnega srečanja): <https://www.who.int/initiatives/evidence-informed-policy-network/e2psummit2023>. Sodelovali smo v anketi pripravljeni za člane mreže EVIPNet. Na srečanju smo aktivno sodelovali v diskusiji o razvoju področja v zadnjih letih.

Oddelek za razvoj programov za varovanje in krepitev zdravja

- Oblikovanje, predlaganje, zagovarjanje ukrepov ter programov za varovanje in krepitev zdravja ter preprečevanja nasilja:
  - Na področju promocije zdravja za starše je delo potekalo po planu, posodobljenih je bilo več vsebin na spletni strani ZDAJ.net (Preventivni pregledi v nosečnosti, pravice nosečnic...), v teku je priprava več novih vsebin. Pripravljeno je bilo gradivo za obeležitev Svetovnega tedna dojenja: <https://nijz.si/mediji/svetovni-teden-dojenja-2023/>. Poteklo je sodelovanje MK in NIJZ, z nosilci babištva. Izvedena je bila posodobitev vodnika o nosečnosti, porodu in zgodnjem starševstvu Pričakujemo dojenčka: <https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/01/Pricakujemo-dojencka-VSEBINA-3.-ponatis-2022-KONCNA-SPLET.pdf>. Posodobitev pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva (za področje reproduktivnega zdravja in patronažnih obiskov nosečnic, otročnic in dojenčkov je bila sprejeta aprila 2023). Predlog NIJZ glede vzpostavitve upravljanja ni bil vključen. Aktivnosti ni možno izpeljati brez ustrezne politične podpore vzpostavitvi upravljanja preventivnih programov za nosečnice. V okviru priprave strokovnih podlag za preventivni program za ranljive nosečnice in družine z dojenčkom (Program prvih 1000 dni) so bile izvedene naslednje aktivnosti: pripravljen je bil predlog najprimernejšega modela za Slovenijo, pripravljena so bila izhodišča pilotnega projekta in finančni izračun, ki je bil predstavljen Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Predlog projekta je vključen v predlog Akcijskega načrta za duševno zdravje. Sodelovali smo na Festivalu duševnega zdravja z več predavanji in svetovalnicami. Narejena je bila posodobitev letaka Vas materinstvo ne osrečuje? <https://nijz.si/zivljenjski-slog/dusevno-zdravje/depresija-v-nosecnosti-in-po-porodu/> Zaključen je bil prevod aplikacije Mamma Mia, prirejen za slovensko okolje.
  - Izvajali smo strokovno podporo MZ pri spremljanju izvajanja Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boju proti njima in nudili strokovno podporo MDDSZEM pri pripravi resolucije o NP preprečevanja nasilja v družini in AN. V sklopu razvoja pristopov za naslavljanje in obvladovanje problematike zanemarjanja in nasilja v družini in njenih posledic, je bilo pripravljenih več vsebin za spletno stran ToSemJaz in ZDAJ.net. Sodelovali smo v multidisciplinarni delovni skupini pri Varuhu človekovih pravic in pripravi dokumenta s smernicami za šolsko okolje.
- Implementacija, koordinacija, spremljanje izvajanja ter ocenjevanje učinkovitosti ukrepov in programov za varovanje in krepitev zdravja ter preprečevanja nasilja:
  - V okviru nacionalne koordinacije promocije zdravja otrok in mladostnikov, vključno z bodočimi starši, smo v sodelovanju s sodelavci na OE koordinirali in širili Slovensko mrežo zdravih šol ter uvajali aktualne tematike javnega zdravja. Mreži se je pridružilo še 42 novih članic. Izpeljano je bilo uvodno srečanje z novimi članicami (25. 5. 2023). Izvedeni so bili štirje sestanki z regijskimi koordinatorji, potekalo je obveščanje šol o izobraževanjih, ključnih informacijah, poročanju dejavnosti. Izvedena so bila regijska srečanja z vsemi šolami v vsaki regiji in številna izobraževanja s področja novih tobačnih izdelkov za učitelje in starše. Pripravili smo Poročilo Slovenska mreža zdravih šol 2022/2023: https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/07/ZS_porocilo_19_12_23_obl.pdf in izvedena obeležitev 30-letnice Slovenske mreže zdravih šol, ki je bila 7. 11. 2023 na Brdu pri Kranju. Izvedeno je bilo izobraževanje za predstavnike srednjih šol z naslovom Duševno zdravje mladostnikov in sicer 9. 5. 2023 (potekalo je on-line).
- Identifikacija ovir pri ranljivih skupinah pri skrbi za lastno zdravje in dostopa do preventivnih programov:
  - Izvedeno je bilo strokovno izobraževanje za zdravstvene delavce Sporazumevanje z uporabniki zdravstvenih storitev, s katerimi besedno komuniciranje ni mogoče. V sklopu podpore in razvoja programov za ranljive skupine smo pripravili poročilo o kvalitativni raziskavi o potrebah

ukrajinskih beguncev v Sloveniji, ki je bila skupaj z SZO izvedena leta 2022, Ocena potreb in dostopa do zdravstvenih storitev ukrajinskih beguncev v Sloveniji: <https://nijz.si/publikacije/ocena-potreb-in-dostopa-do-zdravstvenih-storitev-ukrajinskih-beguncev-v-sloveniji/>. Pripravljen je bil tudi priročnik Praktični nasveti za bivanje v Republiki Sloveniji, ki je namenjen osebam iz Ukrajine in vsebuje vse potrebne informacije za ureditev mirnega in zdravega bivanja v Republiki Sloveniji: <https://nijz.si/publikacije/prakticni-nasveti-za-bivanje-v-republiki-sloveniji/>. Objavljen je tudi v ukrajinskem jeziku. Sodelovali smo pri pripravi AN za invalide 2022- 2023 in pripravi poročila za leto 2022. Izvajali smo podporo lokalnim skupnostim pri dostopnosti zdravstvenih storitev za invalide, starejše in ostale ranljive skupine.

Ključni izdelki na področju proučevanja in razvoja zdravja:

- Zdravje v občini, osveženi kazalniki in publikacija za leto 2023;
- Poročila o izvedbah panelne SI-PANDA raziskave;
- Analiza vpliva pandemije covid-19 na breme poškodb v Sloveniji;
- Nacionalno poročilo 2023 o stanju na področju prepovedanih drog (daljša in krajša oblika);
- Izvedena tretja Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah;
- Slovensko poročilo o raziskavi Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju (HBSC);
- Izvedba svetovnih dni, nacionalnih in mednarodnih tednov na področju zdravja, duševnega zdravja, preprečevanja samomora, meseca preprečevanja zasvojenosti, Alzheimerjeve bolezni, tobaka, alkohola, prehrane, telesne dejavnosti, HIV/aids-a;
- Sodelovanje pri organizaciji 7. svetovnega kongresa WADD (World Association on Dual Disorders).

4.7.2.1.2 NALEZLJIVE BOLEZNI - SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE

Oddelek za spremljanje nalezljivih bolezni

- Vzdrževanje in posodabljanje evidenc in registrov na področju nalezljivih bolezni, opredeljenih v ZNB:
  - Vzdrževanje in upravljanje zbirk s področja nalezljivih bolezni, priprava metodoloških pojasnil
  - Poglobljeno interdisciplinarno epidemiološko in laboratorijsko spremljanje izbranih povzročiteljev zoonoz, integrirano mrežno spremljanje povzročiteljev akutnih okužb dihal in vektorskih nalezljivih bolezni.
  - Pripravljeni podatki in osnutki za letna, četrletna, mesečna in tedenska poročila o nalezljivih boleznih v Sloveniji.
  - Pripravljeni podatki o nalezljivih boleznih za podatkovni portal NIJZ.
  - Pripravljeni podatki o nalezljivih boleznih za Zdravstveni statistični letopis NIJZ.
  - Pripravljeni in posredovani podatki in kazalniki na področju nalezljivih bolezni za Slovenijo deležnikom v državi (UVHVVR, ARSO, ...) in tujini (Tessy/ECDC, WHO, EFSA..).
  - Prenova formata letnega poročila Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji in priprava publikacij za posamezne sklope nalezljivih bolezni.
  - Priprava podatkov in metodoloških pojasnil iz sistema spremljanja nalezljivih bolezni za strokovno in laično javnost.
  - Sodelovanje v mednarodnih projektih na področju spremljanja nalezljivih bolezni (United for Surveillance, EU-HIP, Covid-19 in ranljive skupine).
- Informatizacija sistema spremljanja nalezljivih bolezni ter zagotavljanje podatkov domačim in mednarodnim deležnikom:
  - Priprava strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni (pregled stanja na področju prijave in zbiranja podatkov o nalezljivih boleznih, oblikovanje strokovnih izhodišč za prenovo sistema, priprava osnutkov splošnih podatkovnih modelov z nabori podatkov, ...).
  - Sodelovanje z zunanjim izvajalcem pri pripravi tehnične dokumentacije za izbiro dobavitelja za digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni in oceno vrednosti predlagane programske in strojne rešitve – analiza stanja, zahtevano ciljno stanje po uvedbi rešitve za digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni in bolnišničnih okužb.
  - Priprava podatkovnega modela in šifrantov za enotno nacionalno elektronsko prijavnico nalezljivih bolezni za zdravnike.
  - Priprava in predstavitve prispevkov o analizi stanja na področju spremljanja nalezljivih bolezni in digitalizacijo tega sistema za epidemiologe in druge strokovnjake NIJZ.
  - Priprava, oddaja in predstavitev prispevka o sistemu spremljanja nalezljivih bolezni v Sloveniji za Kick-off Workshop Work Package 2 Task 1 "Improving lab-based surveillance" v okviru projekta United for Surveillance.
  - Priprava, oddaja in predstavitev prispevka Digitalization of communicable diseases surveillance in Slovenia za sestanek s predstavniki ECDC in E-SURE konzorcijem.
- Razvoj epidemiološkega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah in njegovo izvajanje:

- Razvoj sistema spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah, njegova vzpostavitev in izvajanje rednega spremljanja.
- Razvoj sistema spremljanja MPOX v odpadnih vodah, njegova vzpostavitev in izvajanje izrednega spremljanja.
- Razvoj sistema spremljanja poliovirusov v odpadnih vodah.
- Priprava strokovnih izhodišč in predlog vzpostavitve spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah letališča in posameznega letala v Sloveniji.
- Priprava podatkov za tedenska poročila o nalezljivih boleznih v Sloveniji.
- Priprava letnega poročila epidemiološkega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah v Sloveniji.
- Uspešna prijava projekta Joint Action EU-WISH in pričetek njegovega izvajanja.

Oddelek za bolnišnične okužbe, HIV/SPO, uporabo antibiotikov in protimikrobno rezistenco

- Epidemiološko spremljanje spolno prenesenih okužb (SPO), bolnišničnih okužb (BO) in uporabe antibiotikov (UA) in protimikrobne rezistence:
  - Priprava protokola in koordinacija izvedbe četrte slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb (SNPRBO IV).
  - Priprava nacionalne zbirke podatkov četrte slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb (SNPRBO IV) in posredovanje podatkov ECDC.
  - Sestanek Mreže SNPRBO IV z vsemi sodelujočimi bolnišnicami in predstavnico Ministrstva za zdravje, kjer so bili predstavljeni preliminarni rezultati.
  - Priprava protokola in koordinacija pilota epidemiološkega spremljanja BO v enoti za intenzivno zdravljenje (ESBOEIZ) v UKC Maribor.
  - Priprava in posodobitev protokola epidemiološkega spremljanja okužb kirurške rane (ESOKR).
  - Priprava, oddaja in predstavitev prispevka za Baničeve dneve 2023 z naslovom Epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb v Sloveniji.
  - Priprava, oddaja in predstavitev prispevka za Baničeve dneve 2023 z naslovom Epidemiološko spremljanje okužb s *Clostridioides Difficile*.
  - Koordiniranje nacionalnega epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v vseh slovenskih bolnišnicah in priprava ter objava rednih tedenskih poročil (EPISARI).
  - Priprava letnega poročila Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji v letu 2021.
  - Izpolnitev in oddaja ECDC vprašalnika Dublin Declaration za HIV ECDC.
  - Izpolnitev in oddaja ECDC vprašalnika "EU/EEA monitoring system for hepatitis B and C" ECDC.
  - Priprava podatkov za četrtna poročila za HIV in spolno prenesene okužbe in posredovanje podatkov ECDC..
  - Priprava podatkov za letno poročilo za hepatitis B in C in posredovanje podatkov ECDC.
  - Priprava letnega poročila Okužba s HIV v Sloveniji 2022.

- Priprava poročila Okužba s HIV v Sloveniji do vključno 20.11.2023 (ob Svetovnem dnevu aidsa).
- Priprava letnega poročila Spolno prenesene okužbe v Sloveniji 2021.
- Priprava poročila za presečno raziskavo Nalezljive bolezni, povezane z uporabo drog v centrih za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, 2021.
- Prenova metodoloških navodil in zbirke podatkov o prijavljenih okužbah s HIV.
- Prenos arhiva podatkov o porabi protimikrobnih zdravil do leta 2019 z Ministrstva za zdravje na NIJZ.
- Prijava na projekt JAMRAI-2 (Joint Action on Antimicrobial Resistance and Healthcare-Associated Infections 2).
- Priprava poročila Odpornost proti antibiotikom pri povzročiteljih invazivnih okužb v Sloveniji, 2021 (Rezultati Mreže EARS).
- Priprava letnega poročila Poraba protimikrobnih zdravil v Sloveniji 2022
- Zbiranje, priprava ter oddaja podatkov o porabi protimikrobnih zdravil v Sloveniji v Tessy/ECDC ter validacija poročila.
- Zbiranje, priprava ter oddaja podatkov o protimikrobni rezistenci v Sloveniji v Tessy/ECDC in validacija poročila.
- Priprava, oddaja in predstavitev prispevka za Infektološki simpozij 2023 (Protimikrobno zdravljenje in zaščita) z naslovom Trend porabe protimikrobnih zdravil v Sloveniji in UKC Ljubljana.
- Priprava in oddaja strokovnega prispevka za 1. nacionalno konferenco javnega zdravja z naslovom Vpliv epidemije covid-19 na predpisovanje antibiotikov v Sloveniji.
- Priprava in oddaja prispevka za ISIS z naslovom Odpornost invazivnih bakterij proti antibiotikom – rezultati evropske mreže EARS-Net za leto 2021.

Oddelek za cepljenje

- Koordinacija cepljenja v državi, priprava usklajenega predloga letnega Programa cepljenja in zaščite z zdravili ter priprava nacionalnih priporočil, smernic in navodil za cepljenje:
  - Revizija, dopolnitev in usklajevanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023 z MZ in priprava predloga Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024.
  - Priprava in posodobitev Navodil za izvajanje programa cepljenja za leto 2023 v skladu z izdanim Programom cepljenja.
  - Redno posodabljanje priporočil in navodil za cepljenje ter informativnih materialov o cepljenju na spletni strani NIJZ.
  - Priprava gradiv/vsebin za sestanka Posvetovalne skupine za cepljenje v marcu, juniju in septembru 2023 ter udeležba na sestankih.
  - Priprava vloge za širitev programa cepljenja s cepljenjem proti noricam v sodelovanju s Sekcijo za primarno pediatrijo.
  - Udeležbi na strokovnem srečanju Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino in predstavitev predvidenih novosti v programu cepljenja za leto 2023 in cepljenja proti HPV v Sloveniji ter priprava prispevka.

- Udeležba na strokovnem srečanju združenja za infektologijo SZD s predstavitvijo epidemiologije oslovskega kašlja in programa cepljenja v Sloveniji ter priprava prispevka.
- Udeležba na 13. izobraževalnem dnevu programa ZORA in predstavitev glavnih izzivov na področju cepljenja proti HPV v Sloveniji ter priprava prispevka.
- Udeležba na srečanju Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini in predstavitev epidemiologije pnevmokoknih okužb in cepljenja proti pnevmokoknim okužbam v Sloveniji ter priprava prispevka.
- Udeležba na srečanju Sekcije za preventivno medicino in predstavitev pregleda stanja precepljenosti v Sloveniji s poudarkom na precepljenosti proti HPV.
- Sodelovanje na tečaju potovalne medicine v organizaciji UKC LJ s podajanjem doktrine cepljenja potnikov.
- Izvedba Strokovnega posveta izvajalcev cepljenja v januarju in novembru 2023.
- Sodelovanje pri pripravi knjižice Blazno resno o HPV in udeležba na novinarski konferenci ob izidu knjižice.
- Udeležba na okrogli mizi FarmaForum in STA o okužbah dihal in cepljenjih, ki so priporočljiva v jesensko-zimskem času.
- Udeležba na učni delavnici ABC o HPV za zdravstvene delavce (za izvajanje predavanj staršem) z naslovom "Predavanje za starše - zakaj se je modro odločiti za cepljenje proti HPV" ter »ABC o cepivih in cepljenju«.
- Priprava prispevka o mejnikih na področju cepljenja v Sloveniji ob stoletnici NIJZ.
- Redno podajanje konzultacij izvajalcem cepljenja.
- Redna priprava izpisov iz eRCO ter strokovnih mnenj glede obveznih cepljenj posameznikov glede na poizvedbe ZIRS.
- Promocija cepljenja in sodelovanje z mediji.
- Sodelovanje v mednarodnem projektu PERCH za povečanje precepljenosti proti HPV v Evropi.
- Spremljanje precepljenosti, neželenih učinkov po cepljenju in bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem:
  - Zagotovljeni pravočasni in kvalitetni podatki glede precepljenosti in neželenih dogodkov pridruženih cepljenju.
  - Priprava podatkov in metodoloških pojasnil iz sistema spremljanja podatkov o opravljenih cepljenjih, precepljenosti in neželenih učinkov po cepljenju za strokovno in laično javnost.
  - Zbiranje in preverjanje podatkov o precepljenosti predšolskih in šolskih otrok na reprezentativnem vzorcu obveznikov iz Registra cepljenih oseb (eRCO) po posameznih območnih enotah NIJZ.
  - Objava preliminarnih podatkov o precepljenosti predšolskih otrok v Sloveniji v 2022; Priprava in objava preliminarnih podatkov o izvajanju cepljenja proti steklini in antirabičnih obravnavam v Sloveniji v 2022; Priprava in objava preliminarnih podatkov o cepljenju proti gripi v Sloveniji, sezona 2022/23; Priprava in objava preliminarnih podatkov o precepljenosti šolskih otrok v šolskem letu 2022/23.
  - Pripravljeni podatki in letno poročilo o izvajanju programa cepljenja za SZO – Joint Reporting Form on Immunization for year 2022.
  - Posredovanje podatkov o izvajanju cepljenja in precepljenosti mednarodnim organizacijam: UNICEF, OECD, ECDC.

- Pregledovanje in ocenjevanje ter posredovanje prijav neželenih učinkov po cepljenju JAZMP (sproti, tedensko).
- Pripravljena analiza podatkov o neželenih učinkih za srečanja Posvetovalne skupine za cepljenje (običajno četrletno).
- Priprava letnih poročil o neželenih učinkih po cepljenju v Sloveniji in priprava četrletnih poročil o neželenih učinkov po cepljenju proti covid-19.
- Razvoj in implementacija modulov eRCO.
- Izvajanje programa eliminacije ošpic in rdečk in letno poročanje SZO o napredku.
- Izvajanje programa eradikacije otroške paralize v Sloveniji in priprava letnega poročila za SZO.
- Priprava letnega poročila o boleznih, ki jih preprečujemo s cepljenjem, za leto 2021.

Oddelek za pripravljenost in odzive na grožnje za nalezljive bolezni

- Zagotavljanje implementacije zahtev Evropske komisije in Mednarodnega zdravstvenega pravilnika in poročanja o tveganjih in nevarnostih, opredeljenih v sistemih hitrega obveščanja ter izvajanje nalog nacionalne kontaktne točke za Pripravljenost in odzivanje Evropskega centra za nadzor bolezni (ECDC):
  - “Epidemic Intelligence” in pripravljenost 24/7, ocene tveganj ter obveščanje deležnikov o znanih pomembnih tveganjih.
  - Vzpostavljane kriznega centra NIJZ – OCKO/EOC v sodelovanju z ECDC in Robert Koch inštitutom.
  - Prenova Mednarodnega zdravstvenega pravilnika in sodelovanje pri pogajanjih za pripravo novega mehanizma za pandemije.
  - Delovanje NKT za Pripravljenost in odzivanje NIJZ v sklopu ECDC.
  - Priprava in izvedba intersektorske simulacijske vaje na področju nalezljivih bolezni.
  - Delo na projektu TERROR z vodenjem delovnega paketa ter izvedbo medsektorskih srečanj in predavanj.
- Odzivanje na tveganja za javno zdravje
  - Prenova algoritmov za nalezljive bolezni - uvajanje enotnega sistema.
  - Vzpostavitev sistema obveščanja organizatorjev množičnih prireditev o JZ tveganjih na takšnih dogodkih in izvajanje obveščanja.
  - Tedensko poročanje zdravstvenim deležnikom o JZ tveganjih doma in v tujini z oceno tveganja.
  - Mesečno poročanje nezdravstvenim deležnikom o JZ tveganjih doma in v tujini z oceno tveganja.

Oddelek za raziskovanje in razvoj na področju nalezljivih bolezni (od oktobra 2023 je oddelek »v mirovanju«)

- Razvoj orodij na področju spremljanja, odzivanja in modeliranja na področju nalezljivih bolezni:
  - Vzdrževanje in nadgradnja portala modeliranje.nijz.si za namene covid-19.
  - Poročilo evalvacije implementacije aplikacije #OstaniZdrav v visokem in višjem šolstvu ter izobraževanje odraslih.
  - Razvoj sistema spremljanja umrljivosti Euromomo.

- Delo na projektu SloSeq (nadgradnja digitalnega orodja s sistemom hitrega obveščanja in aktiviranja epidemiološke službe ob pojavu specifičnih različic SARS-CoV-2, ki potrebujejo ločeno obravnavo).
- Delo na projektu Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva, delovni paket 4: Epidemiologija (spremljanje epidemiološke situacije covid-19 in priprava zaključnega poročila).
- Delo na projektu Ocena ranljivosti in tveganja za podnebne spremembe v zdravstvu v Sloveniji po podnebnih regijah Slovenije (sodelovanje pri pripravi ocene ranljivosti in zaključnem poročilu).

Ključni izdelki na področju nalezljivih bolezni:

- Vzpostavljen nadgrajen sistem obveščanja organizatorjev množičnih dogodkov o javnozdravstvenih tveganjih na takšnih dogodkih (nadgrajeni podporni dokumenti za organizatorje; posodobljen in digitaliziran obrazec o množičnem dogodku).
- Vzpostavljen prenovljen sistem tedenskega obveščanja zdravstvenih deležnikov in mesečnega obveščanja nezdravstvenih deležnikov o JZ tveganjih.
- Prispevek za 1. nacionalno konferenco javnega zdravja z naslovom Vzpostavitev prvega profesionalnega klicnega centra za iskanje stikov covid-19, Slovenija, oktober 2021 - februar 2022
- Redna poročila Pripravljenosti NKT EWRS in IHR
- Zaključen načrt delovanja OCKU/EOC, dokument predan v podpis
- Polletno poročilo OCKU/EOC poslano vodstvu NIJZ in MZ
- Poročila o sodelovanju na projektih JA Terror, Sharp
- Prenova algoritma ukrepov ob pojavu aviarnе influence pri prostoživečih pticah in perutnini ter sodelovanje z veterinarsko stroko
- Program monitoringa zoonoz 2023
- Letno poročilo o zoonozah za ECDC, EFSA, WHO
- Posvet Eno zdravje 2023 – izvedba posveta v sodelovanju z Veterinarsko fakulteto
- Pripravljeni podatki in osnutki za letna, četrletna, mesečna in tedenska poročila o nalezljivih boleznih v Sloveniji
- Spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19)
- Tedensko spremljanje gripe in drugih akutnih okužb dihal v sezoni 2022/2023
- Tedensko spremljanje respiratornega sincicijskega virusa (RSV)
- Tedensko spremljanje lymške borelioze in klopnega meningoencefalitisa
- Tedensko spremljanje kampilobakterioz in salmoneloz
- Tedensko spremljanje prijavljenih virusnih črevesnih bolezni
- Pripravljeni in posredovani podatki in kazalniki na področju nalezljivih bolezni za Slovenijo deležnikom v državi (UVHVVR, ARSO, ...) in tujini (Tessy/ECDC, WHO, EFSA..)
- Pripravljeni podatki o nalezljivih boleznih za Zdravstveni statistični letopis NIJZ
- Prenova formata letnega poročila Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji

- Usklajen Program cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023
- Navodila za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023
- Objava preliminarnih podatkov o precepljenosti predšolskih otrok v Sloveniji v 2022; Priprava in objava preliminarnih podatkov o izvajanju cepljenja proti steklini in antirabičnih obravnavah v Sloveniji v 2022; Priprava in objava preliminarnih podatkov o cepljenju proti gripi v Sloveniji, sezona 2022/23
- Letno poročilo o izvajanju programa cepljenja za SZO
- Letno poročilo o aktivnostih glede eradikacije otroške paralize v Sloveniji za SZO
- Letno poročilo o aktivnostih glede eliminacije ošpic in rdečk v Sloveniji za SZO
- Letno poročilo o boleznih, ki jih preprečujemo s cepljenjem za leto 2021
- Spremljanje neželenih učinkov po cepljenju proti covid-19 v Sloveniji (četrtletna poročila)
- Prispevek za zbornik XXI. Rtiškega strokovnega srečanja Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino z naslovom "Preventivni pregledi in spremljajoča cepljenja - novosti"
- Prispevek za zbornik strokovnega srečanja Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini z naslovom "Epidemiologija pnevmokoknih okužb in cepljenje proti pnevmokoknim okužbam v Sloveniji"
- Priprava in oddaja prispevka za zbornik strokovnega srečanja Združenja za infektologijo SZD, ki bo v septembru z naslovom "Epidemiologija oslovskega kašlja in program cepljenja v Sloveniji"
- Priprava in oddaja prispevka za zbornik 13. izobraževalnega dne programa ZORA z naslovom »Glavni izzivi na področju cepljenja proti HPV v Sloveniji in primerjava z drugimi evropskimi državami«
- Vloga za širitev programa cepljenja s cepljenjem proti noricam pripravljena v sodelovanju s Sekcijo za primarno pediatrijo
- Letak o cepljenju proti HPV za dekleta in fante
- Razvoj epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah in izvajanje rednega spremljanja
- Strokovna izhodišča in predlog vzpostavitve spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah letališča in posameznega letala v Sloveniji
- Razvoj epidemiološkega spremljanja MPOX v odpadnih vodah in izvajanje izrednega spremljanja
- Pripravljen Načrt epidemiološkega spremljanja poliovirusov v odpadnih vodah v Sloveniji
- Letno poročilo Epidemiološko spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah v Sloveniji
- Uspešna prijava projekta Joint Action EU-WISH (javnozdravstveno spremljanje odpadnih voda) in pričetek izvajanja.
- Vzdrževanje in nadgradnja portala modeliranje.nijz.si za namene covid-19
- Evalvacija implementacije aplikacije #OstaniZdrav v visokem in višjem šolstvu ter izobraževanje odraslih
- Razvoj spremljanja umrljivosti Euromomo in izvajanje spremljanja

- Delo na projektih SloSeq, Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva, Ocena ranljivosti in tveganja za podnebne spremembe v zdravstvu v Sloveniji po podnebnih regijah Slovenije
- Protokol četrte slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb (SNPRBO IV), verzija 2.0
- Protokol za epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb v enotah za intenzivno zdravljenje (ESBOEIZ), verzija 1.0
- Protokol za epidemiološko spremljanje okužb kirurške rane (ESOKR), verzija 2.1
- Letno poročilo nacionalnega epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji v letu 2021
- Tedenska poročila nacionalnega epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19
- Četrtletna poročila o prijavljenih spolno prenesenih okužbah za 2., 3. in 4. četrletje 2022
- Četrtletno poročilo HIV za 3. četrletje 2022
- Arhiv podatkov o porabi protimikrobnih zdravil z Ministrstva za zdravje na NIJZ
- Prijava na projekt JAMRAI-2
- Prispevek za Infektološki simpozij 2023 (Protimikrobno zdravljenje in zaščita) z naslovom Trend porabe protimikrobnih zdravil v Sloveniji in UKC Ljubljana
- Prispevek za ISIS z naslovom Odpornost invazivnih bakterij proti antibiotikom – rezultati evropske mreže EARS-Net za leto 2021
- Podatki o porabi protimikrobnih zdravil v Sloveniji v Tessy/ECDC ter validacija poročila
- Podatki o protimikrobni rezistenci v Sloveniji v Tessy/ECDC in validacija poročila
- Prispevek za 1. nacionalno konferenco javnega zdravja z naslovom Vpliv epidemije covid-19 na predpisovanje antibiotikov v Sloveniji
- Priprava in vodenje sekcije o pripravljenosti in odzivanju na grožnje JZ na 1. konferenci javnega zdravje
- Priprava in predstavitev prenove Mednarodnega zdravstvenega pravilnika in pripravljenosti NIJZ na možna tveganja na 32. posvetu Medicina, Pravo in Družba Maribor
- Poročilo o aktivacije OCKU/EOC v času poplav
- Izvedba AAR za delovanje OCKU/EOC v času poplav in priprava poročila v sodelovanju z ECDC
- Scenarij, organizacija in Izvedba interdisciplinarne simulacijske vaje za področje nalezljivih bolezni - poročilo

4.7.2.1.3 OKOLJE IN ZDRAVJE

Biološki dejavniki tveganja

Pripravljali smo strokovna mnenja za Zdravstveni inšpektorat RS, Ministrstvo za zdravje RS ter druge deležnike glede tveganja za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ob različnih bioloških dejavnikih tveganja.

V okviru Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2, ki je delovala v okviru NIJZ do 24. 2. 2023, smo sodelovali v dveh delovnih skupinah za pripravo strokovnih izhodišč in predlogov za odziv na gibanje epidemije covid-19 (delovna skupina Okoljski dejavniki in higiena ter delovna skupina Vzgoja in izobraževanje). Sodelovali smo na rednih sestankih omenjene Posvetovalne skupine. V obeh delovnih skupinah smo pripravili dokument z naslovom Strokovno mnenje glede predlogov in usmeritev za dolgoročno vzdržno pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji. Pripravljali smo tudi odgovore na predmetno problematiko, tudi odgovore medijem.

Na področju varnosti živil smo sodelovali na sestankih EFSE in drugih znanstvenih mrež EU na področju živil ter zastopali stališča Slovenije. Prenovili smo določene vsebine s področja Varnosti živil. Prenovljene vsebine so objavljene na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/en/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil>. Izvajali smo številne medijske aktivnosti in podajali odgovore javnosti.

V CZE imamo odprt naslov okolje@nijz.si, na katerega smo dobivali najrazličnejša vprašanja javnosti glede ravnanja za preprečevanje širjenja okužb s SARS-CoV-2 ter tudi druga vprašanja s področja zdravja in okolja (pojav komarjev, DDD, mišja mrzlica, klopi, stenice, črna plesen, molarji v živilih, uporaba repelentov v vrtcih, učinkovitost mask, ...).

Sodelovali smo pri izvedbi osnovnega izobraževanja za izvajalce DDD (glede na zahteve Pravilnika o pogojih, načinu in sredstvih za izvajanje dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije (Uradni list RS, št. [88/00](#)).

Sodelovali smo v skupini za obravnavo problematike beguncev.

Ob in po katastrofalnih poplavah v avgustu 2023 smo izvajali številne aktivnosti za preprečevanje širjenja in prenosa povzročiteljev nalezljivih bolezni. Prebivalcem poplavljenih območij smo nudili priporočila glede ravnanj v teh razmerah (ravnanje s poplavljenimi živali, ravnanje z odpadki, čiščenje, uporaba razkužil, ponovna uporaba poplavljenih prostorov, problematika plesni v prostorih, priporočila za zagotavljanje higiene v vrtcih in šolah na območjih, kjer je veljal ukrep omejitve uporabe pitne vode, priporočila za varno igro otrok na zunanjih površinah v vrtcih po poplavah ...)

Ključni izdelki:

- Izdelana strokovna mnenja o tveganjih za zdravje ljudi zaradi bioloških okoljskih dejavnikov: za MZ, ZIRS ter druge deležnike (šole, vrtci, druga ministrstva in njihovi organi v sestavi, posamezniki);
- Pripravljena higienska priporočila za možne ukrepe pri zmanjševanju izpostavljenosti biološkim dejavnikom tveganja;
- Prenovljene vsebine s področja varnosti živil (<https://nijz.si/en/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil>);
- Posodobljena priporočila za prebivalce za ravnanje ob poplavah.

Zmanjševanje škodljivih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja (FDT)

V vsebinskem sklopu Zmanjševanje škodljivih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja (FDT) obravnavamo problematiko treh velikih področij:

- Onesnažen zrak (zunanji, notranji)
- UV sevanje
- Azbest

Na področju onesnaženega zraka smo v sklopu priprave strokovnih podlag za dopolnitev zakonodaje za različna ministrstva izdelali pripombe na predlog Direktive evropskega parlamenta in sveta o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo, na predlog OPN OZ in pripombe na osnutek Strateškega načrta za razvoj kolesarske mreže v Sloveniji.

Pri osveščanju javnosti smo se na področju zmanjševanja vplivov onesnaženega zraka na zdravje usmerili na problematiko onesnaženosti zunanjega zraka in možnostih ter nujnosti ukrepanja. Glede sezonske pogojenosti smo do aprila in od oktobra dalje pretežno obravnavali problematiko delcev, v toplem delu leta pa problematiko ozona. V spomladanskem obdobju smo posodobili dokument o vplivih ozona na zdravje in priporočenem ukrepanju.

Pripravili smo nov dokument s priporočili za ravnanje ob požarih v naravi.

S predstavniki ARSO smo uskladili prikaz združene okoljske in zdravstvene napovedi indeksa onesnaženosti zraka, skladno z EEA.

V jesenskem obdobju smo pričeli z intenzivnim osveščanjem glede delcev. Sodelovali smo na novinarski konferenci z ARSO (Kurjenje v malih kurilnih napravah in vpliv na kakovost zraka) in posodobili dokument o vplivih delcev na zdravje in priporočenem ukrepanju. V reviji Javno zdravje smo objavili strokovni članek z naslovom Škodljive snovi, ki nastajajo pri požarih in njihovi učinki na zdravje.

Pripravili smo tudi dokument o onesnaževalih v notranjem zraku in njihovih vplivih na zdravje, s priporočili za primerno ukrepanje.

Sodelovali smo v obravnavi o vplivih sežigalnic in sosežigalnic odpadkov na naše zdravje.

Ukvarjali smo se s tematiko bioaerosolov. Z namenom, da se poenoti terminologijo na področju obravnave zraka, smo pripravili dokument Terminološki slovar – področje zrak, ki ga trenutno usklajujemo z drugimi institucijami na področju zdravstva. Vzpostavili smo stalno sodelovanje z Medicinsko fakulteto.

Pri obravnavi problematike UV sevanja smo v prvem polletju 2023 nadgradili dokument »UV in zdravje« in aktivno osveščali tako odraslo populacijo kot otroke in mladostnike. V okviru preventivnega programa Varno s soncem smo pripravili e-gradiva za sodelujoče. Izvedli smo spletno izobraževanje s širokim pregledom problematike UV sevanja za vzgojitelje in učitelje, ki so nato izvedli program z otroki in šolarji. Na osnovi evalvacijskih vprašalnikov udeležencev smo izdelali zaključno poročilo o izvajanju programa. V letu 2023 je v programu sodelovalo 91.398 udeležencev, kar je največ do sedaj in sicer 46.338 predšolskih otrok in 45.060 osnovnošolcev.

Med srednješolci smo izvedli anketo o njihovem odnosu do zagorelosti in obiskovanju solarijev, in pripravili poročilo. Mladostnikom smo posvetili tematsko obarvano izdajo e-Mesečnika v sklopu programa ToSemJaz.

Ob začetku poletja smo za mladostnike in za splošno javnost distribuirali video o problematiki UV sevanja ter anketo za določitev lastnega fototipa kože, preverjanje ustreznosti izvajanja zaščite pred UV sevanjem ter nasveti za izboljšanje zaščite.

Tudi v letu 2023 smo nadaljevali z delom v strokovni skupini za izdelavo Smernic za zadostno preskrbo posameznih populacijskih skupin prebivalcev Slovenije z vitaminom D. Delo na smernicah je v zaključni fazi, predvidevamo, da bodo v 2024 posredovane na RSK-je.

Nadaljevali smo z informiranjem in osveščanjem prebivalstva o vplivih azbesta na zdravje ljudi ter o pomenu varnega odstranjevanja azbesta iz bivalnega okolja. Podajali smo odgovore na vprašanja prebivalcev, lokalnih skupnosti in medijev, v zvezi s problematiko prisotnosti dotrajanih azbestnih izdelkov in odpadkov v bivalnem okolju, pomenom za zdravje, varnim odstranjevanjem azbestnih materialov ter osebno zaščito okolja pri tem.

Pred sezono spomladanskih čistilnih akcij v naravi smo opozorili na objavljena gradiva za ozaveščanje javnosti. Dokument »Priporočila za prebivalce o ravnanju z azbestnimi odpadki ob čistilnih akcijah« redno uporabljajo različni organizatorji čistilnih akcij (npr. lokalne skupnosti...).

Pripravili in objavili smo nov dokument: »Informacija o nastajajočih registrih stavb, ki vsebujejo azbest«, v katerem smo predstavili informacije o nastajajočih zbirkah podatkov o vgrajenem azbestu v starejše zgradbe, kot jih postopoma že uvajajo v nekaterih evropskih državah (vzpostavitev evidence stavb, popis azbestnih materialov in izdelkov, ki so še v uporabi).

Glede problematike z azbestom v reki Soči in obvodnih površinah dolvodno od Anhovega smo na MOPE, Ministrstvo za naravne vire in prostor, ter na ARSO posredovali Predlog za celostno obravnavo prisotnosti azbesta v okolju v Občini Kanal ob Soči. Organizirali smo medresorsko srečanje (MOPE, Ministrstvo za naravne vire in prostor, ARSO, Kemijski inštitut, MZ, NIJZ), za celostno obravnavo prisotnosti azbesta v okolju v Občini Kanal ob Soči.

Posodobili smo priporočila za azbest v pitni vodi.

Za Državni svet RS smo pripravili odgovor na pobudo državnega svetnika za čimprejšnjo sistematično in nadzorovano odstranitev proizvodov in materialov iz azbestnih vlaken iz življenjskega prostora in okolja.

Ključni izdelki:

- Poročilo o izvedbi programa Varno s soncem 2023, <https://nijz.si/programi/program-varno-s-soncem/>;
- Poročilo o rezultatih Raziskave o odnosu mladih do zagorelosti in obiskovanja solarijev;
- Posodobljen dokument UV sevanje in zdravje;
- Dokument Smernice za zadostno preskrbo posameznih populacijskih skupin prebivalcev Slovenije z vitaminom D, pripravljen za obravnavo na RSK-jih – dokument v zaključni fazi, predvidoma bo zaključen v 2024;
- Objavljeni dokumenti glede problematike onesnaženega zraka (Priporočila za prebivalce: Ravnanje ob povišanih koncentracijah ozona; Priporočila za prebivalce: Ravnanje ob požaru v naravi; Priporočila za prebivalce: Ravnanje ob povišanih koncentracijah delcev; Priporočila za prebivalce: Notranji zrak), vse objavljeno na: <https://nijz.si/moje-okolje/zrak/>;
- Posodobljena priporočila za azbest v pitni vodi;
- »Informacija o nastajajočih registrih stavb, ki vsebujejo azbest«, <https://nijz.si/moje-okolje/informacija-o-nastajajocih-registrih-stavb-ki-vsebujejo-azbest/>;
- Odgovori na vprašanja medijev, strokovne in splošne javnosti.

Projekt Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo

V okviru projekta smo oblikovali vsa gradiva, ki obravnavajo problematiko UV sevanja:

- delovni gradivi za vzgojitelje in za učitelje za izvedbo programa Varno s soncem (Izvajanje programa Varno s soncem na osnovnih šolah – primeri dobrih praks; Delovno gradivo za vzgojitelje za izvedbo programa Varno s soncem v vrtcih);
- individualno gradivo ob koncu ankete o odnosu do UV sevanja, posebej prilagojeno za namen anketiranja dijakov zadnjih letnikov srednjih šole ter odraslih in mladostnikov. Ob rešitvi anketnega vprašalnika je anketiranec prejel dokument z individualnimi priporočili za zaščito pred soncem, določenim fototipom svoje kože in dostop do videa o UV sevanju in njegovih vplivih za zdravje.

Posodobili smo video o UV sevanju in njegovih vplivih za zdravje ter pripravili dva kratka videa za objavo v 14. številki e-Mesečnika v sklopu programa To sem jaz.

Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoje planskih dokumentov (CPVO) in presoje posegov v okolje (PVO)

V okviru delovne skupine »Presoje vplivov na okolje (PVO)« so bila v obdobju od januarja do vključno decembra 2023 v zahtevanih rokih izdelana vsa mnenja, ki jih je v zvezi s pripravo različnih planov in programov (prostorskih, kmetijstvo, ribištvo, lovstvo, gozdarstvo, upravljanje z vodami, nacionalni program varstva okolja, ...) ter spremembami zakonodaje naročilo Ministrstvo za zdravje. Skupno je bilo v letu 2023 izdelanih 231 tovrstnih mnenj.

V prvi polovici leta smo pričeli s pripravljanjem stališč, ki jih MZ potrebuje v zvezi z udeležbami njihovih predstavnikov na sestankih projektnih skupin, ustanovljenih za potrebe sprejemanja posameznih državnih prostorskih načrtov (novost iz ZUreP-3).

V prvem polletju smo pripravili osnutek Splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja in ga posredovali Ministrstvu za zdravje. Osnutek smernic smo v skladu z dogovorom z Ministrstvom pripravili v obliki, kot jo predpisuje osnutek Uredbe o smernicah nosilcev urejanja. Ministrstvo se na posredovan predlog še ni odzvalo, zato nadaljnjih aktivnosti v zvezi s smernicami v letu 2023 ni bilo.

Sproti smo pripravljali tudi odgovore, priporočila in nasvete za javnost, ki se je na nas obračala z vprašanji v zvezi z okoljskim zdravjem.

Ključni izdelki:

- Mnenja za potrebe MZ.
- Osnutek splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja.

Zvočno okolje

Ob Mednarodnem dnevu ozaveščanja o hrupu smo pripravili vsebine za spletno stran <https://nijz.si/moje-okolje/hrup/mednarodni-dan-ozavescanja-o-hrupu-2023/>.

Izdelali smo 20 mnenj/priporočil/nasvetov za občane, ki nas prosijo za pomoč pri reševanju problematike hrupa v njihovem bivalnem okolju.

H2020 projekt Equal-Life (Early Environmental quality and life-course health effects)

Projekt Equal-Life obravnava vplive okolja na kognitivni razvoj in duševno zdravje otrok in mladostnikov, od rojstva do 21. leta starosti. Izpostavljenost vključuje fizično in socialno okolje ter kazalce izpostavljenosti in/ali bolezni. Koncept kombinirane izpostavljenosti je imenovan eksposom. Obravnavani so tudi mediatorji na poti od izpostavljenosti do učinkov, in sicer stres, spanje in sposobnost spoprijemanja s težavami. Za ugotavljanje mehanizmov se analizirajo podatki enajstih kohortnih in šolskih študij: <https://nijz.si/projekti/equal-life/>.

V sklopu mednarodnega projekta Equal-Life smo v letu 2023 zaključili poročilo o socialno-ekonomskih kazalnikih. Pripravili smo študijo kombinirane izpostavljenosti hrupu cestnega prometa in revščini za družine s predšolskimi otroki v Mestni Občini Ljubljana. Sodelovali smo pri organizaciji in izvedbi več delavnicah z deležniki. Pri pregledu literature sodelujemo pri pregledu člankov, ki zajemajo več izpostavljenosti (fizična in socialna), zdravstvene vplive (duševno zdravje in kognitivni razvoj otrok in mladostnikov) s tem, da upoštevamo mediacijo spoprijemanja. Pregled člankov je v fazi zbiranja podatkov iz izbranih člankov za pripravo pregledne tabele za objavo.

Okoljska epidemiologija

Delovne naloge na CRP projektu številka V3-2236, ki naslavlja sežig in sosežig odpadkov na modelnem območju, potekajo skladno s časovnim in vsebinskim načrtom dela. S člani projektne skupine iz OI – Register raka smo pripravili pregledni znanstveni članek: Oblak Teja, Carli Tanja, Zadnik Vesna, Samec Niko, Kukec Andreja. Povezanost med rakom in onesnaževali, ki nastanejo v procesih sežiga in sosežiga odpadkov: krovni pregled literature. Onkologija: strokovni časopis za zdravnike. 2023, 27 (2): 26-38. DOI: 10.25670/oi2023-007on

V okviru naloge Razvoj modela za oceno sistemske alergijske reakcije in opredelitev dejavnikov tveganja pri populaciji slovenskih čebelarjev - pilotno testiranje, smo slednjega razvili ter ga validirali. Rezultate smo objavili v reviji Zdravstveno varstvo (Tanja Carli, Mitja Košnik, Lijana Zaletel Kragelj, Genc Burazeri, Andreja Kukec. The APISS Questionnaire: A New Tool to Assess the Epidemiology of Systemic Allergic Reactions to Bee Venom in Beekeepers. Zdr Varst 2023 Jun 13;62(3):137-144. doi: 10.2478/sjph-2023-0019).

V sodelovanju z MOPE smo posodobili zdravstveno okoljske kazalce:

- Umrljivost dojenčkov zaradi bolezni dihal;
- Dostop do pitne vode;
- Kakovost pitne vode;
- Izbruhi okužb s hrano;
- Pričakovana življenjska doba ob rojstvu;
- Obstojna organska onesnaževala v živilih.

Odzivanje na nevarnosti kemičnega in okoljskega izvora ob naravnih in drugih nesrečah

V primeru aktivacije s strani Centra za obveščanje ob različnih nesrečah smo zagotavljali pravočasen in učinkovit odziv na področju javnega zdravja. V letu 2023 smo nadaljevali z gradnjo učinkovitega in vzdržnega sistema odziva na različne nevarnosti za javno zdravje. Sisteme različnih področij smo povezali v enoten center na NIJZ (OCKU/EOC), ki zagotavlja enoten odziv s strani NIJZ, komuniciranje s partnerji, mediji in javnostjo.

Vključeni smo bili v vzpostavljanje Operativnega centra za krizno ukrepanje (OCKU/EOC) NIJZ. Skupaj s partnerji (ARSO, NLZOH) smo pripravili prijavo na CRP - Razvoj postopkov, priprava protokola in drugih aplikacij za izmenjavo informacij in podatkov, potrebnih za izdelavo ocene tveganja v primeru odziva na nesreče, pri katerih se pojavljajo nevarnosti kemijskega izvora. Projekt je bil sprejet in se je izvajal s vsebinsko povezano obstoječo nalogo.

Poseben izziv so predstavljale poletne poplave, 4. 8. 2023. V času neposredno po poplavah smo izpostavili številna priporočila, povezana s preprečevanjem širjenja in prenosa nalezljivih bolezni, preprečevanjem kemijskega onesnaženja, oz. izpostavljanja potencialno strupenim snovem, uživanjem varne hrane/pitne vode, osebne higiene, higiene prostorov.

Poseben izziv predstavlja zakasnela (post-akutna) faza. Poplave so marsikje razkrile stara okoljska bremena (npr. prisotnost težkih kovin v tleh na starih industrijskih območjih) in izničile učinke predhodno že izvedenih ukrepov. V zakasneli fazi zato obravnavamo možna tveganja za zdravje zaradi potencialno toksičnih kovin v tleh in v prahu, ob tem podajamo nasvete za zmanjševanje izpostavljenosti in odgovarjamo na vprašanja prizadetih. Ob tem sodelujemo z MOPE, ARSO, MNVP, UVHVVR, Kmetijskim inštitutom RS. V petih Koroških občinah, ki so jih prizadele poplave, smo skupaj z MOPE predlagali izvedbo programa za zmanjševanje izpostavljenosti prebivalstva svincu.

V okviru kontinuirane naloge smo se vključevali v odzive na nesreče, ki bi lahko predstavljale tveganje za javno zdravje:

- 17. 2. 2023, ko je bila eksplozija v tovarni pirotehničnih sredstev na Vrhniki;
- 8. 3. 2023, pri požaru v reciklažnem centru za odpadke v bližini Novega Mesta;
- 10. 6. 2023, ko se je sproščal dražeči dim v prodajalni v Kopru;
- 3. 11. 2023, ob onesnaženju vodotoka na lokaciji Log pod Mangartom;
- 24. 11. 2023, ob razlitju nevarne snovi na vodovarstvenem območju, na Šmartinski cesti v Ljubljani.

Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanjem dostopa do varne vode

V letu 2023 smo po medresorski obravnavi aktivno sodelovali pri obravnavi pripomb in usklajevanju končnega predloga Uredbe o pitni vodi (objavljena v Ur. l. RS junija 2023). Ob tem smo sodelovali z različnimi deležniki (MZ, ZIRS, NLZOH, Skupnost občin Slovenije, Zbornica komunalnega gospodarstva). Posodobili smo strokovne dokumente, ki jih v skladu z novo Uredbo o pitni vodi pripravi NIJZ in se jih objavi v Ur. l. RS (Navodila za izdelavo Načrta za preprečevanje legioneloz, Navodilo o načinih obveščanja).

ZIRS smo nudili strokovno pomoč pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na sistemih za oskrbo s pitno vodo, pripravili smo številna strokovna mnenja v zvezi s problematiko preprečevanja legioneloz v hišnem vodovodnem omrežju.

Obravnavali smo izredne dogodke na sistemih za oskrbo s pitno vodo, ki so predstavljali grožnjo javnemu zdravju in podali ukrepe za zaščito zdravja uporabnikov:

- onesnaženje zajetja Šumnik - vodovod Golo Zapotok v občini Ig z naftnimi derivati,
- onesnaženje z gnojvko na ožjem VVO na vodovodu Radeče - zajetje Samčeva Reber,
- kontaminaciji vode na zajetju pitne vode z gnojnico na vodovodu Planinska vas – Planinski vrh.

Perečo problematiko v povezavi z varovanjem pitne vode preučujemo v okviru Ciljnih raziskovalnih projektov (CRP):

- Ocena tveganja za zdravje ljudi zaradi kemijske onesnaženosti pitne vode na manjših in srednje velikih sistemih za oskrbo s pitno vodo. Pripravljen je osnutek ocene tveganja.
- Ocena tveganja za zdravje ljudi glede na lastnosti hišnega vodovodnega omrežja (HVO). Pregledali smo obstoječe dokumente (Poročilo o pregledu —in analizi neskladnosti v monitoringu pitne vode v zadnjih petih letih in Poročilo o zbranih podatkih o onesnaženosti pitne vode s svincem in legionelo).

Odgovarjali smo na različna vprašanja javnosti, povezana s problematiko kakovosti pitne vode, zlasti glede izpolnjevanja pogojev v času nadomestne oskrbe s pitno vodo.

Pripravili in objavili smo prispevek ob obeležitvi svetovnega dneva vode <https://nijz.si/moje-okolje/pitna-voda/svetovni-dan-voda-2023/>.

Izdelali smo prispevek za statistični letopis – poglavje: Determinante zdravja-dejavniki tveganja/okolje-monitoring pitne vode <https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2021/>.

Izdelali smo prispevke za objavo na spletni strani ARSO - Kazalci zdravja in okolja za leto 2021: dostop do pitne vode in kakovost pitne vode <https://kazalci.arso.gov.si/si/content/kakovost-pitne-vode-6?tid=16>.

Sodelovali smo na okrogli mizi v okviru projekta ASPnet Voda, na povabilo Unescovega središča Mreže Unescu pridruženih šol (ASPnet) Ljubljana in nacionalne koordinacije ASPnet.

Aktivno smo sodelovali na Vodnih dnevih 2023, ki ga je organiziralo Društvo za zaščito voda, s prispevkom na temo implementacije varnostnega načrta (WSP) v novo zakonodajo o pitni vodi <https://sdzv-drustvo.si/novice/vodni-dnevi-2023-pospesimo-spremembe-s-partnerstvi-in-sodelovanjem/>.

Aktivno smo sodelovali na 3. Slovenskem kongresu o vodah, v organizaciji Društva vodarjev Slovenije, s prispevkom na temo dostopnosti in kakovosti pitne vode v Sloveniji <https://kongresvode.si/>

Izdelali smo Letno poročilo o kakovosti kopalne vode v bazenih za leto 2019 in dokončali registra kopalnih voda za leti 2019 in 2020 <https://nijz.si/publikacije/kakovost-kopalne-vode-v-bazenih-v-sloveniji-v-letu-2020/>. V zaključni fazi je poročilo o kakovosti kopalne vode v bazenih za leto 2021.

Predstavniki NIJZ, NLZOH in ARSO smo za namen monitoringa kopalne vode na morju, na podlagi skupnih delovnih sestankov in terenskih ogledov, določili nova odzemna mesta na morju.

Pripravili smo prispevek Kopanje v površinskih vodah, za objavo v e-mesečniku.

Na spletni strani NIJZ smo posodobili splošna in regijska priporočila za varno kopanje v površinskih vodah - Naravna kopališča in kopalna območja v Sloveniji <https://nijz.si/moje-okolje/kopalna-voda/varno-kopanje-v-povrsinskih-vodah/>.

Podnebne spremembe in zdravje

Nadaljevali smo z informiranjem in osveščanjem prebivalstva o vplivih podnebnih sprememb na zdravje ljudi, zlasti o vplivu visokih temperatur in priporočilih za ravnanje za splošno populacijo in za ranljive skupine.

Posodobili smo priporočila: Napotki prebivalcem za ravnanje v vročih dneh <https://nijz.si/ moje-okolje/podnebne-spremembe/napotki-prebivalcem-za-ravnanje-v-vrocih-dneh/>, in pripravili prispevek o vplivu podnebnih sprememb na duševno zdravje <https://nijz.si/zivljenjski-slog/podnebne-spremembe-vplivajo-tudi-na-dusevno-zdravje/>.

Pripravljali smo odgovore na vprašanja medijev, občanov in ustanov (o temperaturah v zdravstvenih ustanovah, o preprečevanju smrti v vročini v avtomobilu, klimi v javnih prevoznih sredstvih, vročini in delu na poplavljenih območjih, predstavitev dela na našem področju za MZ).

Pripravili smo prispevke:

- Spremljanje povečanega/zmanjšane štveila umrlih v času vročinskih valov za Upravno enoto Ljubljana v letih od 2013 do 2020 (za Vetrnico, glasilo Slovenskega meteorološkega društva);
- Izvleček za 1. konferenco Javno zdravje https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/09/Zbornik_Zdravje-kot-vir-blaginje_2023.pdf;
- Odgovore na vprašalnik OECD Health and climate questionnaire, Eionet (EEA), EuroMOMO survey;
- Pripombe na dokument Zero regrets (WHO);
- Odgovore na vprašanja v osnutku izhodišč za diskusijo ministrov za zdravje na OECD zasedanju za poglavje Climate Change and Health;
- Analize in prispevke za poglavje Indoor environmental quality za projekt Pharaon;
- Pripombe na osnutek Nacionalnih smernic za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture za obdobje 2021 – 2027 za MZ oz. MKRRp;
- Poročilo z OECD delavnice Workshop on climate change and health (policies and indicators) (4. 10. 2023) za MZ;
- Stališče glede smernic za vzdrževanje primernih temperatur v prostorih javnih zdravstvenih zavodov;
- Prispevek o podnebnih spremembah, zdravju in izrednih razmerah za katastrofno medicino;
- Vprašalnik za zdravstvene ustanove za oceno ranljivosti in tveganja za podnebne spremembe v zdravstvu;
- Osnutek vpliva podnebnih sprememb – za bodočo publikacijo o neenakostih 2024;
- Analize umrljivosti in obolevnosti za tri podnebne regije (po spolu, diagnozah ter starostnih skupinah) za obdobje od 2017 do 2021;
- V sodelovanju z ARSO - osnutek ocene ranljivosti in tveganj zaradi podnebnih sprememb v zdravstvu v Sloveniji po podnebnih regijah;
- Analize umrljivosti za celotno Slovenijo za leti 2021 in 2022.

Sodelovali smo z drugimi resorji in institucijami: z ARSO, NLZOH - v zvezi s problematiko komarjev in bioaerosoli.

Kemijski dejavniki tveganja iz okolja

V letu 2023 smo spremljali, zaznavali, ocenjevali in se odzivali na prisotnost in uporabo kemikalij v okolju (tla, voda, zrak, živila/hrana, materiali v stiku z živili, predmeti splošne uporabe, regulirani proizvodi).

Na podlagi izdelanih ocen tveganja smo za različne naročnike (MZ, ZIRS, UVHVVR) pripravljali stališča, priporočila in ukrepe za zmanjševanje tveganj, spremljali učinkovitost teh ukrepov ter komunicirali in ozaveščali različne javnosti v zvezi s kemijskimi dejavniki in njihovimi vplivi na zdravje ljudi (kaprolaktam, sestavine kozmetičnih izdelkov, škodljivost nanodelcev, škodljivost TiO₂, benzotriazoli v pitni vodi, magnezij v prehranskih dopolnilih, bisfenol A, Pb in Cd v čokoladi, umetna sladila, nova živila – žuželke, nikotin v nikotinskih vrečkah, energijske pijače, klorpirifos in metil-klorpirifos v sadju in zelenjavi, glifosat, kadmij v korenju).

Redno smo spremljali prijave primerov v okviru kozmetovigilance in nutrivigilance. Slednji smo promovirali preko različnih kanalov.

Sodelovali smo pri odzivih MZ v zvezi s problematiko hmeljarstva v Slovenj Gradcu.

Aktivni smo bili v povezavah z mednarodnimi, nacionalnimi in regionalnimi deležniki z namenom, da se na najvišjem strokovnem nivoju razvijajo postopki za ocenjevanje tveganja in krepiti ter posodablja pretok podatkov in informacij, kar omogoča hiter odziv na tveganja. Smo člani delovnih skupin, odborov in forumov pri Svetovni zdravstveni organizaciji (SZO), Evropski agenciji za kemikalije (ECHA), Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), Svetu Evrope in Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

V letu 2023 še posebej izpostavljamo razvoj nacionalne mreže ocenjevalcev tveganja in delovanje nacionalnega vozlišča Partnerstva za oceno tveganja za kemikalije (PARC - »Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals«). Razvoj nacionalnega vozlišča smo predstavili na kongresu EURTOX2023 in člane redno obveščali o dogajanjih na projektu. Več o partnerstvu PARC na spletni strani: <https://nijz.si/projekti/parc/>. Aktivnosti so tekle na šestih delovnih paketih.

Delo skupine smo predstavljali na nacionalnih in mednarodnih dogodkih:

- 6. kongres Slovenskega toksikološkega društva »Prepovedane snovi v športu pri ljudeh in živalih« (januar, 2023), <https://www.tox.si/wp-content/uploads/2023/01/Zbornik-SloTox-2612023-1.pdf>, predstavitev vsebine: »Primeri uporabe zeliščnih preparatov kot dopinga« (Perharič).
- Kongres Britanskega toksikološkega društva (april, 2023), predstavitev vsebine: »Ocena tveganja za zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti arzenu na podlagi HBM« (Ahačič s sod.).
- Predstavitev uporabe nacionalnih podatkov o zaužitih količinah živil pri prehranski oceni izpostavljenosti in ocenah vnosa hranil na simpoziju ISO-FOOD (april 2023) <https://isofood2023.si/> »Use of national representative food consumption data in dietary exposure and intake assessments« (Blaznik s sod.).
- Svetovni dan varnosti hrane, 7. junij 2023, »Vpliv embalaže na varnost živil in zdravje ljudi« (Golja).
- Kongres EUROTOX2023, september 2023, (<https://www.eurotox2023.com/>), predstavitev vsebin: »Ocena tveganja za zdravje odraslih zaradi izpostavljenosti svincu na podlagi HBM« (Ahačič s sod.), »Ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti svincu na podlagi HBM« (Martinčič s sod.), »Razvoj ocene tveganja biocidov v Sloveniji« (Lešer in Petrovič), »Evolution of the Slovenian National Hub within the partnership for the assessment of risk from chemicals« (Perharič in Kolar).
- 1. nacionalna konferenca Javnega zdravja, oktober 2023 (https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/09/Zbornik_Zdravje-kot-vir-blaginje_2023.pdf), predstavitev vsebin: "Verjetnostna ocena dolgodobne izpostavljenosti prebivalcev Slovenije dioksinom in dpPCB zaradi uživanja rib in druge morske hrane"(Kirinčič) in »Nutrivigilanca – spremljanje neželenih dogodkov, povezanih s hrano« (Blaznik).

- Konferenca Prehranska dopolnila (<https://nutris.org/izobrazevanja-nutris/konferenca-prehranska-dopolnila-2023>), oktober 2023, »Bioaktivne snovi v prehranskih dopolnilih, ocena tveganja in nutrivigilanca« (Blaznik).
- SZO mreža za oceno tveganja kemikalij, december 2023, »NIJZ – Institution profile« (Perharič).
- International Conference on Using Epidemiological Studies in Health Risk Assessments: Relevance, Reliability and Causality, Berlin, december 2023, »Slovenian experience in using human biomonitoring data on exposure to chemicals in risk assessment« (Juričič in sod.)

Skupaj z MZ, URSK in Zavodom Republike Slovenije za šolstvo smo novembra 2023 organizirali 15. posvet Kemijska varnost za vse: PFAS – »Večne kemikalije«. Prispevek glede PFAS smo pripravili tudi za spletno stran NIJZ.

Uspešno smo zaključili projekt »Spremljanje izločenega natrija, kalija in joda v 24h urinu pri odraslih prebivalcih Slovenije«.

Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini

Zmanjšanje škode za zdravje pri ljudeh v zgornji mežiški dolini zaradi obremenjenosti s težkimi kovinami (OE Ravne na Koroškem)

NIJZ OE Ravne je v obdobju 2007 do 2022 izvajal naloge na področju zdravstvene ekologije, skladno z Odlokom o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (Uradni list RS, št. 119/07).

V letu 2022 se je Odlok iztekel. Kljub temu, da je bil zastavljeni cilj dosežen (<5 % otrok z 100 ali več µg Pb/l krvi), so povprečne vrednosti svınca v krvi otrok še vedno višje, kot v drugih delih Slovenije. Ker vemo, da za vnos svınca v telo otrok ni varne koncentracije in zdravju, predvsem v povezavi z inteligenčnim kvocientom in učnimi problemi, lahko škodijo tudi koncentracije v krvi pod 35 µg/l, moramo nadaljevati s prizadevanji za nadaljnjo znižanje izpostavljenosti otrok svincu.

Z meritvami vsebnosti svınca v krvi otrok nadaljujemo. V okviru internega razvojno - raziskovalnega projekta na NIJZ 2023/2024, smo v začetku poletja 2023 izvedli vzorčenje krvi otrok Zgornje Mežiške doline. V skupni nabor je bilo uvrščenih 341 kandidatov iz Zgornje Mežiške doline in 323 iz Spodnje Mežiške doline. Skupno je bilo odvzetih 313 vzorcev krvi od tega 278 (41,9%) kandidatov, ostalih 35 vzorcev pa smo odvzeli osebam, ki so dodatno izkazale interes za odvzem. Izmerjene vsebnosti svınca v krvi otrok iz Mežiške doline v letu 2023 so bile od 7 do 1314 (211) µg/l. Ob ugotovljeni eni izredni izmerjeni vrednosti, smo pri tej osebi vzorčenje takoj ponovili in ugotovili, da je očitno prišlo do izredne kontaminacije prvega vzorca, rezultat sam nima druge povedne vrednosti. Povprečna koncentracija svınca v krvi otrok je bila 40,19 µg/l, geometrična srednja vrednost 28,29 µg/l in mediana 27,5 µg/l. Slednji sta za prikaz bistveno bolj primerni, ker izmerjena ekstremno visoka vrednost v precejšni meri dvigne povprečje. Rezultati so pokazali povišane vrednosti svınca v krvi (100 µg/l) pri 13 otrocih (4,7 % kandidatov). 12 jih je bilo iz Zgornje Mežiške doline (6,7%), 1 pa iz Spodnje Mežiške doline (1%). Primerjava z rezultati študij v letih 2008, 2013 in 2018 kaže, da je v letu 2023 mediana najnižja do sedaj.

Že v času izvedbe študije smo načrtovali pripravo nadaljnjih predlogov ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti prebivalcev svincu. V mesecu avgustu so poplave v Mežiški dolini raznesle velike količine raznega materiala vzdolž toka reke Meže. Kmalu se je izkazalo, da so naplavine onesnažene z nekaterimi potencialno toksičnimi elementi. S tem se je dvignil interes občanov in lokalnih oblasti za ocenitev tveganja za zdravje in ustrežno rešitev problema. Nemudoma smo pričeli s splošnim informiranjem javnosti za zmanjšanje izpostavljenosti svincu. Vzporedno smo sodelovali z drugimi deležniki pri pripravi predloga ukrepov za sanacijo stanja. Na MOPE smo posredovali predlog ukrepov, v letu 2024 bo pripravljen predpis.

Ob novih razmerah smo prebivalcem poplavljenih območij ponudili testiranje vzorcev krvi otrok na vsebnost svinca. Vzorce krvi smo odvzeli v začetku meseca novembra. Vabili smo vse otroke, stare 24 do 48 mesecev, (s stalnim bivališčem na območju občin Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd), skupaj 583 otrok. Odzvalo se je 110 otrok. V analize smo vključili 96 rezultatov, ki so ustrezali kriterijem. Mediana je znašala 21 µg/l in v nobeni občini ni presegala 30µg/l, nekoliko višja je bila v Zgornji Mežiški dolini, najnižja pa v občini Dravograd, kjer je znašala 13 µg/l. V občini Dravograd nobena vrednost ni presegala 50 µg/l. Pri 89 je bila vrednost nižja od 50 µg/l. Na podlagi analiz ne ugotavljamo, da bi zaradi poplav prišlo do višjih vrednosti svinca v krvi otrok, ter tudi, da v povprečju, v poletnem času ugotavljamo nekoliko višje vrednosti svinca v krvi otrok, kot v jesenskem.

Ocena tveganja biocidnih proizvodov in aktivnih snovi za zdravje ljudi - URSK

Na področju biocidnih sredstev (pogodba z Uradom Republike Slovenije za kemikalije, URSK) smo večino dela namenili ocenjevanju nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi biocidnih aktivnih snovi in proizvodov. Za aktivno snov KMPS (pentakalijev bis(peroksimonosulfat)bis(sulfat)), vrste proizvodov 2, 3, 4, 5, za katero je bila Slovenija ocenjevalni pristojni organ, smo na podlagi prejetih pripomb pripravili končno verzijo ocene. Za isto aktivno snov smo pripravili še posodobljeni dosje za usklajeno razvrstitev in označitev ter ga ponovno oddali na Evropsko agencijo za kemikalije (ECHA).

Za aktivno snov N-MIT·HCl (2-metil-2H-izotiazol-3-on hidroklorid) smo pripravili odgovore na komentarje, ki smo jih prejeli v postopku javnega posvetovanja o dosjeju za usklajeno razvrstitev in označitev. Dosje je bil obravnavan na Odboru za oceno tveganja, ECHA. Za aktivni snovi aktivni klor, pridobljen iz natrijevega N-klorosulfamata (novo ime aktivni klor, sproščen iz reakcijskih produktov natrijevega hipoklorita in sulfaminske kisline in natrijevega hidroksida), vrste proizvodov 4, 11, 12 ter aktivni klor, pridobljen iz natrijevega klorida in KMPS, vrste proizvodov 2, 3, 4, 5, smo začeli s pripravo ocene nevarnosti tveganja za zdravje ljudi.

Uspešno smo zaključili en postopek nacionalne avtorizacije za družino biocidnih proizvodov. Za tri družine biocidnih proizvodov (razkužila) in štiri biocidne proizvode (repelenti) v postopku nacionalne avtorizacije smo pripravili osnutke ocene nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi. Pripravili smo osem pregledov popolnosti dokumentacije za biocidne proizvode (šest v postopku avtorizacije Unije in dva v postopku nacionalne avtorizacije). Komentirali smo osem ocen za biocidne proizvode, ki so jih pripravili ocenjevalni pristojni organi drugih držav. URSK smo nudili strokovno podporo. Pripravili smo 15 strokovnih mnenj.

Aktivno smo sodelovali na štirih sestankih Delovne skupine za zdravje ljudi Odbora za biocidne proizvode (Working Group - Human Health), ECHA ter treh sestankih skupine strokovnjakov za kemične motilce endokrinega sistema (Endocrine Disruptor Expert Group), ECHA. Sodelovali smo tudi v ECHA koordinacijski skupini za aktivni klor. Udeležili smo se 13 izobraževanj in dveh konferenc/kongresov s področjem toksikologije in ocenjevanja nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi.

Ocene nevarnosti in tveganja fitofarmaceutskih sredstev (FFS) - UVHVVR

Na področju fitofarmaceutskih sredstev - FFS (pogodba z UVHVVR) smo nadaljevali s projektom skupnega ocenjevanja aktivne snovi fluroksipir s švedsko agencijo za kemikalije (KEMI) in nadaljevali z oceno aktivne snovi napropamid. Pripravili smo osnutek ocene mikrobiološke aktivne snovi *Candida oleophila* sev O na ravni EU. Na NIJZ smo izvajali tudi koordinacijske aktivnosti za postopek ocenjevanja dveh aktivnih snovi med EFSA, vlagateljem, državami članicami in ocenjevalci. Pripravili smo štiri conske ocene nevarnosti in tveganja, 72 nacionalnih povzetkov ocen fitofarmaceutskih sredstev (FFS). Pregledali in komentirali smo 63 conskih ocen FFS.

Aktivno smo sodelovali na sestanku strokovnjakov s področja toksikologije Pesticide Peer Review na EFSA in kongresu EUROTOX 2023, kjer smo v okviru izobraževanja izvedli delavnico "Practical exercise concerning pesticides with risk assessment of plant protection products for operators, workers, bystanders

and residents". Udeležile smo se tudi delavnice Toxicological Risk Assessment in Authorization Procedures for Plant Protection Products, Technical workshop on assessment of plant protection products in 13. kongresa srbskega toksikološkega društva, ter več izobraževanj s področja dela, ki so potekala preko spleta.

Nudili smo strokovno podporo UVHVVR s pripravo mnenj za glasovanje na Stalnem odboru evropske komisije in organizacijskem odboru centralne cone. V okviru tega smo spremljali objave in dogodke v zvezi s ponovno odobritvijo glifosata v EU. Sodelovali smo pri pripravi sprememb in dopolnitvi Pravilnika o pravilni uporabi fitofarmaceutvskih sredstev in pripravili mnenje glede uporabe FFS z S-metolaklorom v Sloveniji glede na toksikološko relevantne metabolite, ki se lahko spirajo v podtalnico.

4.7.2.1.4 ZDRAVSTVENO VARSTVO

V letu 2023 smo izvajali aktivnosti za vzpostavitev spremljanja kadrov v zdravstvenem sistemu in pripravo podatkov za dolgoročne projekcije opredelitve potreb po zdravnikih, medicinskih sestrah, zdravstvenih tehnikih, ter pri tem sodelovali z različnimi deležniki.

Za izboljšanje načrtovanja potreb po kadrih s področja zdravstvene nege smo s predstavniki Zbornice-Zveze vzpostavili skupno sodelovanje za izmenjavo podatkov, s katerimi nameravamo dopolniti podatke RIZDDZ za poklicno skupino diplomiranih babic.

V letu 2023 smo ponovno pripravili analizo kazalnikov kakovosti v zdravstvu. Naloga je bila na prošnjo Urada za kakovost in varnost Ministrstva za zdravje razdeljena na dva dela. Del poročila se je pripravil na podlagi podatkov kazalnikov kakovosti, ki jih zbira Ministrstvo za zdravje. Poročilo je bilo junija 2023 objavljeno na spletni strani Ministrstva za zdravje. Drugi del poročila se je pripravil na podlagi podatkov kazalnikov kakovosti, ki jih zbiramo na NIJZ. Poročilo je bilo objavljeno novembra 2023. Poročili sta objavljena na spletni strani <https://www.gov.si/teme/kakovost-zdravstvenega-varstva/>.

V letu 2023 sta bili objavljeni dve posodobljeni verziji šifranta VZS. Na prošnjo Direktorata za digitalizacijo v zdravstvu se je pričela obširna posodobitev šifranta VZS – 14 (uporabna od 1. 3. 2023) in 14.1 (uporabna od 10. 3. 2023). Objava verzije 15 se je zaradi počasnejšega odziva deležnikov zamaknila v januar 2024. Skupaj s šifranti so objavljeni Povzetki sprememb in nov Protokol o posodabljanju šifranta VZS, ki je 29. 1. 2023 stopil v veljavo. Šifranta VZS sta objavljena na spletni strani <https://nijz.si/podatki/klasifikacije-in-sifranti/sifrant-vrst-zdravstvenih-storitev-vzs/>.

Analiza geografskih variacij v dostopnosti do bolnišnične dejavnosti temelji na obdelavi podatkovne baze o bolnišničnih obravnava. V letu 2023 smo primerjali stopnjo hospitalizacije glede na gravitacijsko območje posamezne občine v Sloveniji. Poleg splošne stopnje akutnih bolnišničnih obravnava smo primerjali tudi stopnjo hospitalizacije na področju internističnih in kirurških strok, znotraj katerih smo združili več sorodnih vrst zdravstvenih dejavnosti. Ob upoštevanju gravitacijskih območji na področju kirurgije smo primerjali tudi stopnjo izvajanja operaciji kolčnih in kolenskih endoprotez ter operacij žolčnih kamnov. Opazne so razlike med gravitacijskimi območji, ki so večje na področju internističnih strok v primerjavi s kirurškimi strokami. Hkrati, pa so razlike med gravitacijskimi območji največje v primeru elektivnih operacijskih posegov. V nadaljnje je potrebno potrditi ugotovitve s standardizacijo analiz po starosti in spolov in s pregledom stabilnosti razlik skozi čas. Poročilo bo v prvem četrletju 2024 posredovano Ministrstvu za zdravje.

V maju 2023 je bila objavljena publikacija Poraba zdravil, predpisanih na recept v letu 2022 (<https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-predpisanih-na-recept-v-sloveniji-v-letu-2022/>).

Ob evropskem dnevu in svetovnem tednu ozaveščanja o preudarni rabi antibiotikov novembra 2023 je bila objavljena obsežna publikacija o porabi protimikrobnih zdravil v letu 2022 (<https://nijz.si/publikacije/poraba-protimikrobnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2022/>). Konec leta 2023 je bila objavljena publikacija o porabi vseh zdravil v bolnišnicah v letu 2022 (<https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-v-bolnisnicah-v-sloveniji-v-letu-2022/>).

Preko izvedbe predavanj je potekal prenos znanja in usposabljanja s področja spremljanja porabe zdravil, prav tako pa smo z različnimi objavami tudi redno komunicirali s strokovno in laično javnostjo.

V letu 2023 smo izvedli retrospektivno opazovalno raziskavo ambulantno predpisanih zdravil za zdravljenje demence v obdobju 2017-2021. Raziskava je pokazala, da se je pojav pandemije covid-19 odrazil na predpisovanju in porabi zdravil za zdravljenje demence, saj se je število predpisanih receptov za zdravila za zdravljenje tovrstnih bolezni v letu 2021 znižalo v primerjavi z obdobjem 2017-2020, ko je število predpisanih receptov naraščalo. Predvidevamo, da gre za posledico zmanjšane dostopnosti do zdravstvenega varstva v času pandemije, kar je zagotovo negativno vplivalo na bolnike z demenco. Dokument bo del strokovne monografije, ki je v pripravi. Vsebina je bila predstavljena na mednarodni znanstveni konferenci, prispevek je v fazi recenzije, povzetek je že objavljen: <https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/view/63/124/240>.

Analizirali smo tudi stroške hospitalizacij zaradi demence v Sloveniji, za obdobje od leta 2018 do leta 2020 in ugotovili, da so bili stroški bolnišničnih obravnav zaradi demence v tem obdobju visoki, a močno podcenjeni. Stroški so predstavljali v povprečju 8% med vsemi izračunanimi neposrednimi in posrednimi stroški zaradi demence v posameznem letu. Hospitalizacije so tako pomemben strošek pri ljudeh z demenco v proučevanem obdobju. Analiza bo prav tako del strokovne monografije, ki je v pripravi.

Maja 2023 smo objavili analizo stanja na področju mišično-skeletnega zdravja na podlagi virov redne zdravstvene statistike v Sloveniji za obdobje 2017-2021. Glavne ugotovitve retrospektivne opazovalne raziskave na podlagi podatkov iz slovenskih nacionalnih baz za obdobje od 2017 do 2021, katerega je zaznamovala pandemija COVID-19 so znižanje deleža kurativnih obiskov zaradi bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva tako na primarni, kot na sekundarni ravni zdravstvenega varstva, zmanjšanje števila izdanih receptov za zdravila za zdravljenje bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, zmanjšanje stopnje hospitalizacij in daljša bolniška odsotnost zaradi teh bolezni. Pandemija COVID-19 je nedvomno negativno vplivala na kostno-mišično zdravje prebivalcev Slovenije. Bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva že predstavljajo javnozdravstveni problem v luči staranja prebivalstva, pandemija COVID-19 pa je stanje še poslabšala, zato bi jim bilo treba v prihodnosti posvetiti veliko pozornosti. (<https://www.collantropol.hr/antropo/article/view/2037/1935>)

Zaključeno je bilo tudi poročilo o ekonomskih posledicah tvegane in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v letu 2020. Poročilo ni bilo objavljeno. Odločitev je bila sprejeta na podlagi ugotovitve o pomembnem padcu stroškov, ki so najverjetneje posledica nedostopnosti do zdravstvenega sistema v povezavi s covidom-19 in torej ne odsevajo dejanskega epidemiološkega stanja glede tvegane in škodljivega pitja alkohola.

S predstavitvami na strokovnih srečanj in objavo člankov v strokovnih in znanstvenih revijah je potekal prenos znanja in usposabljanja s področja bremena bolezni, ki so bile predmet analize v letu 2023.

Izvajali smo tudi aktivnosti spremljanja kadrovske mreže patronažnega zdravstvenega varstva preko podatkov Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ), na tej podlagi pripravljamo dokument Analiza stanja kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu, ki zajema pregled stanja kadra po statističnih regijah in izračune potreb na osnovi kadrovskih normativov.

Na področju zagotavljanja dostopa do zdravstvenih storitev prebivalstvu, smo glede politike upravljanja čakalnih dob nadaljevali z raziskavami in analizami čakalnih dob in čakajočih pacientov na čakalnih seznamih, ki čakajo na zdravstveno obravnavo v slovenskem zdravstvenem sistemu. V letu 2023 smo izvedli pet kvantitativno-kvalitativnih, retrospektivnih raziskav z obravnavanega področja dostopa do zdravstvenih storitev, glede na ukrepe javne zdravstvene politike za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema v Republiki Sloveniji. Analize so se izvajale v okviru dveh projektov: (1) »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva«; (2) ARIS CRP 2022 »Analiza vzrokov za daljšanje čakalnih dob na primarni in sekundarni ter terciarni ravni zdravstvenega varstva v obdobju zadnjih 10 let«. Dokumenti so dostopni na naslednjih povezavah: <https://nijz.si/publikacije/slovenski-primer-vrednotenja-nujnih-ukrepov-za-zagotovitev-stabilnosti-zdravstvenega-sistema/>; <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/09/Dostop-do-prvih-specialisticnih->

[pregledov-otrok-2019_2023.pdf](#); <https://nijz.si/publikacije/zakljucno-porocilo-in-predlogi-za-izboljsave-na-podrocju-zagotavljanja-pravocasnega-dostopa-do-zdravstvenih-storitev/>; Poleg tega je bilo poročilo »Analiza vzrokov za daljšanje čakalnih dob na primarni, sekundarni ter terciarni ravni zdravstvenega varstva v obdobju 2009-2019: zaključno poročilo projekta« posredovano neposredno Ministrstvu za zdravje.

Nadaljuje se sodelovanje z Evropskim Observatorijem za zdravstvene sisteme in politike. Konkretno v prvi polovici leta 2023 smo prispevali k pripravi poročila »Country Health Profiles« za Slovenijo ter pri pripravi rednih kratkih obvestil o novostih v slovenskem zdravstvenem sistemu, ki so objavljena na portalu HSPM (Health Systems and Policy Monitor).

Lotili smo se priprave drugega poročila HSPA (Health System Performance Assessment) za Slovenijo, ki bo osredotočeno na leto 2021. Nekatere mednarodne podatkovne baze so objavile nov nabor podatkov novembra 2023. Z željo po vključitvi čim več mednarodnih primerjav z ažurnimi podatki, smo omenjene podatke uporabili za pripravo prikazov kazalnikov, ki bodo objavljeni v poročilu HSPA. Zato priprava poročila v letu 2023 še ni zaključena. Pričakujemo objavo poročila v prvem četrtletju 2024.

Redno smo sodelovali z Zdravstveno podatkovnim centrom NIJZ pri pripravi odgovorov in podatkov, za katere so prosili zunanji uporabniki podatkovnih zbirk na področju bolnišničnih obravnav.

4.7.2.1.5 UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH PROGRAMOV IN PROGRAMOV KREPITVE ZDRAVJA

Oddelek za integrirano preventivo kroničnih bolezni pri odraslih

Zagotavljanje podpore ambulantam družinske medicine (ADM) in Delovni skupini pri Ministrstvu za zdravje. Organizacija in izvedba usposabljanj. Administrativna podpora procesa imenovanja nosilcev ADM.

- Pripravljeno Letno poročilo o kazalnikih kakovosti v ambulantah družinske medicine 2021.
- Pripravljeno Letno poročilo o kazalnikih kakovosti v ambulantah družinske medicine 2022.
- Pripravljeno Letno poročilo o opravljeni preventivi kroničnih bolezni v ambulantah družinske medicine 2021.
- Pripravljeno Letno poročilo o opravljeni preventivi kroničnih bolezni v ambulantah družinske medicine 2022.
- Pripravljeno Letno poročilo o opravljenih storitvah diplomiranih medicinskih sester v ambulantah družinske medicine 2022.
- Pripravljeno letno poročilo o izvedenih izobraževanjih za diplomirane medicinske sestre v ambulantah družinske medicine 2022.

- Organiziranih in izvedenih je bilo 12 obveznih izobraževalnih modulov za diplomirane medicinske sestre v ambulantah družinske medicine, in sicer:
  - 4 moduli “Organizacija dela in komunikacija”, 78 udeležencev
  - 2 modula “Preventiva v ADM”, 52 udeležencev
  - 4 moduli “Astma”, 94 udeležencev
  - 5 modulov “Sladkorna bolezen tipa 2”, 92 udeležencev
  - 2 modula “Arterijska hipertenzija”, 59 udeležencev
  - 2 modula “Osteoporoza”, 76 udeležencev
- Organiziranih in izvedenih je bilo 5 modulov o psihoedukaciji za diplomirane medicinske sestre v ambulantah družinske medicine (106 udeležencev).
- Redno ažuriranje spletne učilnice za diplomirane medicinske sestre v ambulantah družinske medicine.
- Zagotavljanje kontinuirane podpore procesu zamenjav in novih imenovanj nosilcev ambulant družinske medicine – sprejemanje vlog, ocenjevanje vlog, poziv k dopolnitvam, vnos v seznam, vnos v aplikacijo, priprava dokumenta s podatki, pošiljanje seznama na ZZS.
- Sklicevanje sej Delovne skupine za strokovno podporo ambulantam družinske medicine, priprava dnevnega reda, priprava gradiva, udeležba na seji, priprava zapisnika, spremljanje realizacije sklepov; v letu 2023 so bile 4 seje.

Raziskovanje in razvoj intervencij in pristopov integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih:

- Končni model integriranih centrov za krepitev zdravja (CKZ) je opredeljen v Navodilih za organizacijo in delovanje CKZ. Razvoj obravnav sekundarne in terciarne preventive za implementacijo v CKZ-jih poteka v sklopu več projektov.
- Razvili smo kompetenčni model vodenja CKZ ter 5-dnevni izobraževalni modul za vodje CKZ, ki smo ga pilotno izvedli.
- Razvili smo izobraževalni modul »Klinično komuniciranje« in ga izvedli v aprilu 2023.
- Razvili smo izobraževalni modul »Izvajanje aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih skupnostih« in ga izvedli v januarju in februarju 2023.
- Izdelek priročnik »Izvajanje integrirane preventive kroničnih bolezni v ambulantah družinske medicine« za diplomirane medicinske sestre je dokončan in v lektorskem pregledu (načrtovana je spletna objava).
- Izdelek priročnik »Krepitev zdravega življenjskega sloga« za izvajanje delavnic za brezposelne.
- Priročnik za obravnavo oseb z dolgotrajnimi posledicami covid-19 v ZVC/CKZ je posodobljen in objavljen v spletnih učilnicah za izvajalce iz CKZ in ZVC.
- Razvoj modela prehranske obravnave v ambulantah družinske medicine, ZVC/CKZ in v patronažnem varstvu. Priročnik za prehransko obravnavo Zdravo jem, je posodobljen. Priročnik za obravnavo oseb s prisotno debelostjo, Zdravo hujšanje, je posodobljen.

- Vzpostavljeno je praktično usposabljanje izvajalcev iz CKZ in ZVC z vključevanjem »simuliranih pacientov«; pripravili smo scenarije in simulirane paciente vključili v Temeljno usposabljanje za strokovnjake iz CKZ/ZVC.
- Izvedli smo pregled literature in izdelali osnutek kompetenčnih modelov strokovnjakov za izvajanje preventive in promocije zdravja za diplomirane medicinske sestre, fizioterapevte, psihologe, dietetike in kineziologe v CKZ in ZVC.
- Pripravili smo metodologijo raziskave »Analiza vključenosti odrasle populacije v Program svetovanja za zdravje/Program za krepitev zdravja v obdobju 2017–2022«. Podatke ZZZS smo pridobili v začetku 2024 (izvedba in zaključek v 2024).
- Analiza odzivnosti ciljne populacije v program Skupaj za zdravje poteka v okviru ciljnega raziskovalnega programa in bo zaključena v prvi polovici leta 2024.
- Nadaljevali smo z razvojem in implementacijo preventivne obravnave starejše osebe na domu (POSO). Dopolnili smo predlog ukrepov po opravljeni oceni tveganja za padce v domačem okolju in pripravili predlog klinične poti. Izdelali smo gradiva za uporabnike in izvajalce POSO.
- Na področju »otroci iz družin, kjer so težave zaradi pitja alkohola oz. sindroma odvisnosti od alkohola«, smo problematiko aktivno predstavljali na strokovnih srečanjih, udeležili smo se mednarodne konference s tega področja ter sodelovali z NACOA Slovenija – Društvom za pomoč otrokom alkoholikov.

Implementacija intervencij in pristopov za odrasle, izvedba in evalvacija usposabljanj, kontinuirana strokovna podpora izvajalcem, izvajanje koordinativnih nalog

- Vodenje Programa integrirane preventive kroničnih bolezni za odrasle (program Skupaj za zdravje).
- Zbiranje in analiza poročil regijskih odgovornih zdravnikov družinske medicine.
- Organizacija in izvedba rednih mesečnih sestankov nacionalno–območne koordinacije programa Skupaj za zdravje (sestanki z regijskimi koordinatorji za zdravstveno vzgojo odraslih z OE NIJZ so potekali 18. 1., 14. 2., 14. 3., 16. 5. in 14. 6. 2023, sestanka z regijskimi koordinatorji za zdravstveno vzgojo odraslih, vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov ter vzgojo za ustno zdravje pa sta potekala 1. 3. in 11. 4. 2023) ter izvajanja preventive v patronažnem varstvu (sestanki z regijskimi koordinatorji za patronažno varstvo z OE NIJZ so potekali 17. 2., 31. 3. in 2. 6. 2023).
- Pripravili smo vsebinska in organizacijska izhodišča za nadaljnjo širitev nacionalne mreže integriranih centrov za krepitev zdravja. Z Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023, sprejeto 23. 1. 2023, so bili v 15 zdravstvenih domovih (12 zdravstvenovzgojnih centrov in 3 »pilotni« centri za krepitev zdravja) s 1. 9. 2023 vzpostavljeni integrirani CKZ.
- Na podlagi spremljanja organizacije in delovanja dveh konzorcijskih CKZ-jev (CKZ Slovenj Gradec – Dravograd ter CKZ Črnomelj – Metlika) od leta 2018 smo v letu 2023 izvedli njuno razdružitve in vzpostavitev 4 majhnih CKZ-jev.
- Predlog za Splošni dogovor/Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 – širitev nacionalne

mreže integriranih centrov za krepitev zdravja, sprememba obračunskega modela, skladno z dogovorom z ZZZS.

- Skladno s prenovo modela prehranske obravnave odraslih na primarni ravni zdravstvene smo izdelali usmeritve/merila za zaposlovanje dietetikov, ki omogočajo kompetentno izvajanje nalog z naslova klinične prehranske poti. Objavljena so v spletnih učilnicah na področjih zdrave prehrane in zdravega hujšanja.
- Izdelali smo merila za nabavo bioimpedančnih merilnikov za uporabo v zdravstvenih domovih ter jih objavili v spletnih učilnicah na področjih zdrave prehrane in zdravega hujšanja.
- V sodelovanju z ZD Ljubljana smo testno izvedli 3 psihoedukativne delavnice in se vključili v individualno delo psihologa pri obravnavi Zdravo hujšanje.
- Organizirali in izvedli smo »Temeljno usposabljanje za strokovnjake iz CKZ in ZVC na področju krepitev zdravja in integrirane preventive kroničnih bolezni za odrasle«, ki obsega teoretični in praktični del.
  - Organizacija, izvedba in evalvacija teoretičnega dela usposabljanja, ki poteka v obliki webinarja; realizirali smo 2 izvedbi (31. 1.–28. 2. 2023 ter 6. 4. – 5. 5. 2023), 28 udeležencev
  - Organizacija, izvedba in evalvacija praktičnega dela usposabljanja, ki poteka v okviru različnih modulov, od katerih smo izvedli naslednje:
    - 1 Modul »Organizacija in delovanje CKZ/ZVC«, 27. 2. 2023, 52 udeležencev
    - 2 Modul »Vodenje CKZ/ZVC«, 15. 3. – 13. 6. (zadnji dan modula 18. 9. 2023), 21 udeležencev
    - 3 Modul »Klinično komuniciranje«, 2 izvedbi, 3. 4. in 4. 4. 2023, 30 udeležencev
    - 4 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega ŽS in bioloških DT«, 2. 3. 2023, 13 udeležencev
    - 5 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdrave prehrane«, 16. 3. – 24. 3. 2023, 18 udeležencev
    - 6 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti«, 27. 3. – 18. 4. 2023, 29 udeležencev
    - 7 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju duševnega zdravja«, 5. 4. – 21. 4. 2023, 36 udeležencev
    - 8 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju opuščanja kajenja«, 12. 5. – 17. 5. 2023, 14 udeležencev
    - 9 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju opuščanja tvegane/škodljivega pitja alkohola«, 27. 3. – 31. 3. 2023, 16 udeležencev
    - 10 Modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju obvladovanja SB2«, 6. 3. – 14. 4. 2023, 47 udeležencev
    - 11 Modul »Razvijanje kulturnih kompetenc zdravstvenih delavcev«, 5. 6. – 7. 6. 2023, 27 udeležencev
    - 12 Modul »Izvajanje aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih skupnostih«, 2 izvedbi (25. 1. – 26. 1. 2023 ter 22. 2. – 23. 2. 2023), 72 udeležencev
    - 13 Modul »Sodelovanje pri izvajanju Programa Svit«, 15. 6. 2023, 20 udeležencev

- Organizacija in izvedba teoretičnega in praktičnega preverjanja znanja po zaključenih modulih.
- Organizacija in izvedba 2 sestankov z vodji CKZ in ZVC, 21. 3. 2023 (78 udeležencev) in 1. 6. 2023 (101 udeležencev).
- Organizacija in izvedba delovnega srečanja s strokovnjaki iz CKZ/ZVC (izvajalci obravnav) na področju zdrave prehrane, 26. 5. 2023, 109 udeležencev, 1. 12. 2023, 45 udeležencev.
- Organizacija in izvedba praktičnega usposabljanja o meritvah telesne sestave za izvajalce iz CKZ in ZVC, 30. 5. 2023, 35 udeležencev.
- Organizacija in izvedba delovnega srečanja s strokovnjaki iz CKZ/ZVC (izvajalci obravnav) na področju telesne dejavnosti, 18. 5. 2023, 80 udeležencev.
- Organizacija in izvedba delovnega srečanja in supervizijskega srečanja s strokovnjaki iz CKZ/ZVC (izvajalci obravnav) na področju duševnega zdravja, 12. 6. 2023, 23 udeležencev. Izvedeni 2 regijski superviziji izvajalcev na področju duševnega zdravja.
- Organizacija in izvedba regijskega srečanja obalno-primorske regije s strokovnjaki iz CKZ/ZVC (izvajalci obravnav) na področju obvladovanja sladkorne bolezni tipa 2, 27. 3. 2023, 11 udeležencev.
- Kontinuirano zagotavljanje strokovnega usmerjanja in vsebinske podpore strokovnjakom iz CKZ in ZVC ter ostalim izvajalcem preventive za odraslo populacijo, in sicer preko redno ažuriranih spletnih učilnic na različnih vsebinskih področjih (vodenja CKZ/ZVC, zdrave prehrane, telesne dejavnosti, duševnega zdravja, zdravega hujšanja, opuščanja kajenja, opuščanja tvegane in škodljivega pitja alkohola, zdravih odnosov, sladkorne bolezni tipa 2, bioloških dejavnikov tveganja, navodila in gradiva za izvajalce iz CKZ/ZVC) ter komunikacije po telefonu, spletu ali osebno.
- Koordiniranje mreže izvajalcev patronažnega varstva ter kontinuirano zagotavljanje strokovnega usmerjanja in vsebinske podpore medicinskim sestram v patronažnem varstvu, in sicer preko redno ažurirane spletne učilnice ter komunikacije po telefonu, spletu ali osebno.
- Organizacija in izvedba delovnega srečanja vodij patronažnih služb, 10. 1. 2023.
- Pilotna izvedba modula POSO.
- Redno kvartalno (marec in junij 2023) ažuriranje dokumenta pogosto zastavljenih vprašanj s strani CKZ in ZVC ter odgovorov nanje («FAQ»).
- Koordiniranje mentorske mreže 21 medicinskih sester – edukatoric mentorice za sladkorno bolezen ter njihovega povezovanja z izvajalci iz CKZ in ZVC.
- Koordiniranje mentorske mreže za usposabljanje in strokovno podporo izvajalcem psihoedukativnih delavnic iz CKZ in ZVC.
- Pripravili smo Navodila za organizacijo in delovanje integriranih CKZ.
- Pripravili smo 2 gradivi na področju opuščanja kajenja, in sicer »Miti o kajenju« in »Opuščanje kajenja in vzdrževanje telesne mase«.
- Organizacija in izvedba 15. letne konferencie izvajalcev preventive za odrasle na primarni ravni zdravstvene dejavnosti.

Spremljanje in evalvacija intervencij in pristopov ter vključenosti ciljne populacije

- Prenovili smo kazalnike spremljanja uspešnosti preventivnih obravnav, ki se izvajajo v CKZ in ZVC. Pilotno smo jih implementirali v 35 zdravstvenih domov, kjer bo pilotiranje potekalo do konca leta 2023.
- Kvartalno smo spremljali realizacijo obravnav v CKZ in ZVC na nacionalni ravni; pripravili smo 4 poročila o realizaciji v 2023.
- Pripravili smo Letno poročilo o organizaciji in delovanju CKZ za leto 2022.
- Pripravili smo Letno poročilo o organizaciji in delovanju ZVC za leto 2022.
- Pripravili smo Letno poročilo o evalvaciji uspešnosti izvedenih preventivnih obravnav v CKZ in ZVC za leto 2022.
- Izvedli smo individualno telefonsko spremljanje za izvajalce svetovanja za opuščanje tveganega in škodljivega pitja alkohola po regijah (izvedenih je bilo 5 krogov individualnega telefonskega spremljanja).
- Zagotavljali smo vsebinsko podporo izvajalcem iz CKZ pri uporabi aplikacije IPPO.
- Pripravili smo predloge za posodobitev in nadgradnjo aplikacije IPPO.

Razvoj, implementacija in evalvacija pristopov za vključevanje ranljivih odraslih v programe preventive in krepitve zdravja

- Izvedli smo raziskavo o neenakostih in ranljivostih v zdravju v širšem okolju ZD Sevnica, ZD Celje in ZD Vrhnika. Poročilo bo pripravljeno do konca leta.
- Idelali smo analizo vključevanja oviranih oseb v preventivne programe.
- Pripravili smo učni načrt za modul »Pristopi za vključevanje oviranih in invalidnih oseb v preventivne programe«, ki ga bomo izvedli v prvi polovici leta 2024.
- Pripravili smo izobraževalni modul za izvajalce medkulturne mediacije.

Promocija programa Skupaj za zdravje

- Vzdrževali in vsebinsko dopolnjevali smo spletno stran programa Skupaj za zdravje, preko katere komuniciramo ključne vsebine integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih.
- Pripravljali smo vsebine s področja patronažnega varstva ter vsebine s področja zdravega življenjskega sloga za spletno stran NIJZ.
- Izpeljali smo medijsko kampanjo Skupaj za zdravje, (september-oktober 2023).
- Izpeljali smo medijsko kampanjo Z alkohola nula zdravo do fula, ki je bila izvedena 4. 11. - 3. 12. 2023: opredeljene vsebine, kanali, pripravljene načrti za proaktivno sodelovanje po regijah, spremljana gledanost.
- Izvajali smo vsebinske nadgradnje spletne strani SOPA in aplikacije – ažuriranje obstoječih vsebin in dodajanje novih, jezikovna nadgradnja (prevodi vsebin v angleški jezik). V aplikaciji se sproti odpravljajo nepravilnosti.

- Izvajali smo regijske in nacionalno obeležitev dneva brez alkohola (regijski dogodki in regionalna medijska partnerstva ter sodelovanje v akciji 40 dni brez alkohola s Karitas na nacionalni ravni).
- Izvajali smo sprotne reaktivne medijske udeležbe in udeležbe na lokalnih dogodkih ter obveščanje javnosti na spletni strani SOPA.
- Redno smo zagotavljali in v zdravstvene domove distribuirali gradiva za izvajalce in uporabnike programa Skupaj za zdravje (zdravstvenovzgojna in promocijska gradiva). Izdali smo 819.900 kosov različnih tiskanih gradiv.
- Pripravili smo Strategijo komuniciranja programa Skupaj za zdravje.
- Izvajali smo predstavitve programa Skupaj za zdravje ter vsebin integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih na številnih strokovnih in znanstvenih dogodkih/konferencah v Sloveniji in v tujini.

Kontinuirano delovanje QuitLine svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja:

- Zagotavljanje kontinuiranega delovanja svetovalnega telefona za opuščanje kajenja QuitLine, ki deluje vsak dan, tudi med vikendi in prazniki, med 7. in 10. uro ter med 17. in 20. uro. Preko te številke je možno tudi proaktivno telefonsko svetovanje svetovalca, ki je namenjeno podpori, preprečevanju ponovnega kajenja in reševanju trenutnih težav.
- Kontinuirano spremljanje trendov pri klicih, dinamike in strukture kadiccev (kadilski profil klicateljev, št. pokajenih cigaret, težave pri opuščanju, razlog za klic, pogostost klicev glede na čas, pomoč svetovalk/cev).
- Zagotavljanje redne mesečne supervizije za svetovalce, ki delajo na QuitLine telefonu, vsak prvi ponedeljek v mesecu, kjer se obravnavajo posamezni problematični klici, ob tem pa je obvezno tudi krajše predavanje, povezano z rabo in odvajanjem od nikotina.
- Izvedeno 45-urno usposabljanje novih svetovalcev za delo na QuitLine telefonu, v katerega je bilo vključenih 23 udeležencev (študentk in študentov psihologije, splošne in dentalne medicine), ki so bili izbrani po predhodno opravljenih razgovorih.
- Priprava vizitke s telefonsko številko QuitLine telefona in QR kodo za dostop do spletne strani programa Skupaj za zdravje, in sicer do spletnega mesta, kjer so podani nasveti za opuščanje kajenja. Vizitka je bila distribuirana v zdravstvene zavode na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti za večjo prepoznavnost QuitLine telefona.
- Vključili smo se v raziskavo European quitlines qualitative survey o evropskih telefonskih linijah za pomoč pri opuščanju kajenja. Namen tega projekta je sistematično zbiranje, analiza in širjenje informacij o nacionalnih linijah za pomoč pri opuščanju kajenja v 27 članicah Evropske unije in štirih članicah Evropskega združenja za prosto trgovino.

Oddelek za zdravje otrok in mladostnikov

- Raziskovanje in razvoj intervencij in pristopov v preventivnem zdravstvenem varstvu otrok in mladostnikov (presejanja, preventivni pregledi, vzgoja za zdravje, obravnave za krepitev zdravja otrok, mladostnikov in študentov, pristopi za povečanje vključenosti ranljivih ...):
  - priprava predlogov za nove intervencije za otroke in mladostnike in njihove družine na podlagi spremenjenih potreb. Predvidene so univerzalne zdravstveno vzgojne intervencije in intervencije za otroke in mladostnike s tveganji. Predvideno izvajanje v Centrih za krepitev zdravja.
- Razvoj, implementacija in evalvacija pristopov za vključevanje ranljivih otrok, mladostnikov in študentov v programe preventive in krepitev zdravja:
  - sodelovanje z MZ pri pripravi ukrepov na področju Jamstva za otroke in predlogov za kazalnike za spremljanje izvajanja strategije. Sodelovanje pri izpeljavi nalog pri pridobitvi ekspertne pomoči v okviru evropskega projekta (Technical support instrument).
- Raziskava o izvajanju vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov (VUZOM) v vseh zdravstvenih domovih.
- Posodobitev in nadgradnja usmeritev za izvajanje VUZOM in preventive v okviru preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni z naslovom »Vsakodnevna skrb za ustno zdravje«.
- Razvoj in nadgradnja spletne učilnice za izvajalce VUZOM, nadgrajena struktura spletne učilnice, vsebinska nadgradnja spletne učilnice, priprava strokovnih usmeritev za delovanje izvajalcev VUZOM (v povezavi z epidemiološkimi razmerami...), priprava načrta promocije/komuniciranja VUZOM, priprava načrta evalvacije, oblikovanje in distribucija vprašalnika (1KA) izvajalcem VUZOM, analiza podatkov, poročilo o ugotovljenem stanju, potrebah. Pripravljen prilagojen akcijski načrt za leto 2024.
- Raziskava/ocena VUZOM med izvajalci.
- Priprava načrta raziskave, vprašalnikov, izvedba kvantitativne in kvalitativne raziskave, obdelava in analiza kvantitativnih in kvalitativnih podatkov, pripravljeno poročilo o raziskavi, diseminacija izsledkov.
- Evalvacija VUZOM z vidika uporabnikov (otroci, mladostniki, starši, pedagoški kader) v eni zdravstveni regiji.
- Spremljanje realizacije izvedbe VUZOM, analiza evidenčnega poročanja VUZOM na straneh ZZS v sklopu razvoja pri uskladitvi poročanja s SZBO.
- Pregled poročil, analiza, primerjava s podatki SZBO (2/leto).
- Analiza poročanj izvajalcev VUZOM v spletno aplikacijo SZBO v sklopu razvoja novega načina poročanja.
- Pregled poročil, analiza poročanj, načrt ukrepov, primerjava s podatki ZZS, dopolnitve metodoloških navodil, sodelovanje v skupini VZSK.
- Sodelovanje v skupini NIJZ za področje SZBO.
- Metodološka navodila, delo s skrbniki baz, skrbniki na OE, regijskimi koordinatorji.
- Pripravljen vsebinski okvir posodobitev in nadgradnje VUZ ter nadgradnje dokumenta "Vsakodnevna skrb za ustno zdravje" za izvajalce VUZOM.
- Priprava poglavja o VUZOM za Zdravstveni statistični letopis.

- Pripravljen model za spremljanje baze izvajalcev VUZOM, oblikovan in distribuiran vprašalnik (1KA) izvajalcem.
- Raziskovalno razvojne naloge ožje delovne skupine VUZOM (nadaljnji pregled literature na področju, vzpostavitev delovnega dokumenta, pilotna izvedba intervencije pri starših in otrocih ...).
- Vzpostavljen dokument /tabela s pregledom literature, zloženska, strok. prispevki za objavo ...
- Sodelovanje v strokovni skupini za preventivo ustnega zdravja na NIJZ.
- Udeležba na sestankih, sodelovanje pri skupnih nalogah skupine.
- Izobraževanje za specialna znanja s področja VUZOM.
- Izvedba predavanj/delavnic na izobraževanju za specialna znanja s področja VUZOM (organizator Zbornica - Zveza).
- Izvedba nacionalnih delovno-strokovnih srečanj z izvajalci VUZOM.
- Izvedeni 2 delovno-strokovni srečanja z izvajalci VUZOM.
- Izvedeno 2. letno strokovno srečanje za izvajalce VUZOM, izdan zbornik prispevkov.
- Ocena stanja nacionalne/regijske koordinacije- vidik regijskega koordinatorja.
- Priprava vprašalnika, distribucija, analiza.
- Spremljanje izvajanja aktivnosti regijske koordinacije VUZOM.
- Zbiranje in analiza poročil OE NIJZ, pripravljena polletna in letna poročila, analiza aktivnosti regijskih koordinatorjev za VUZOM na NIJZ v skladu z dokumentom ključnih nalog, priprava ukrepov glede na stanje.
- Sodelovanje pri izvedbi rednih delovnih srečanj nacionalno-območne koordinacije programov preventive in krepitve zdravja.
- Aktivna udeležba na delovnih srečanjih nacionalno-območne koordinacije programov preventive in krepitve zdravja priprava prispevka o aktualnih aktivnostih na področju VUZOM.
- Sodelovanje pri izvedbi delovnih srečanj z vodji ZVC/CKZ.
- Aktivna udeležba na 4 delovnih srečanjih z vodji ZVC/CKZ.
- Vzpostavljena širša delovna skupina za področje VUZOM (predstavniki NIJZ in relevantnih zunanjih institucij).
- Izvedeni 4 delovni sestanki z regijskimi koordinatorji VUZOM.
- Zagotavljanje strokovne podpore in usmerjanja izvajalcev VUZOM.
- Pripravljen dokument s pogosto zastavljenimi vprašanji s strani izvajalcev VUZOM, objavljen na spletni strani NIJZ.
- Sodelovanje na regijskih sestankih z izvajalci VUZOM
- Oblikovan načrt obiskov regijskih sestankov
- Vzpostavitev sodelovanja z relevantnimi partnerji s področja zobozdravstvenega varstva, šolstva, NVO,.
- Obeležitev Svet. dneva ustnega zdravja

- Koordinacija izvajanja VUZOM
- Strokovna srečanja:
  - *Letno nacionalno strokovno srečanje z izvajalci VUZOM: 25. 5. 2023, celodnevni dogodek, 68 udeležencev*
  - *Nacionalna delovno - strokovna srečanja: 17. 1. 2023, Zoom, 2 uri, 92 udeležencev.*

Skupina za preventivo na področju ustnega zdravja (SPUZ)

Aktivnosti:

- Izvedba spletne objave in obeležitev svetovnega dneva ustnega zdravja v skladu z aktualno temo FDI ter sodelovanje pri kampanji ob SDUZ z drugimi deležniki (MF UL)
- Vzpostavitev trajnega sodelovanja s zobozdravniki specialisti pedontologije na področju zobozdravstvene vzgoje (Strokovna podpora koordinaciji zobozdravstvene vzgoje).
- Odgovarjanje na vprašanje strokovne in laične javnosti v okviru kompetenc in pristojnosti.
- Aktivnosti za izvedbo raziskave »Ustno zdravje 2024« in vzpostavitev trajnega sistema spremljanja odnosa do ustnega zdravja.

Izdelki:

- Brošura ob Svetovnem dnevu ustnega zdravja
- Letno poročilo o kadrovski preskrbljenosti na področju zobozdravstvene dejavnosti.

Ključni izdelki na področju upravljanja programov preventive in krepitve zdravja:

- Poročilo o raziskavi o izvajanju vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov;
- Posodobljen priročnik »Vsakodnevna skrb za ustno zdravje«;
- Izmenjava podatkov o učencih in dijakih za namen izvajanja preventivnih pregledov (Program ZDAJ)
- Tabela imenovanih zdravnikov šol
- Tabela imenovanih timov za višje in visokošolske zavode
- Smernice za izvajanje preventivnih pregledov učencev, dijakov in drugih mladostnikov
- Letno poročilo o kazalnikih v ambulantah družinske medicine;
- Letno poročilo o izvajanju preventivnega programa preprečevanja kroničnih nenalezljivih bolezni v ambulantah družinske medicine;
- Letno poročilo o izvajanju QuitLine.
- Vzpostavljenih 12 novih iCKZ in izvedba prehoda treh pilotnih CKZ v iCKZ.
- Izdaja priročnikov »Izvajanje integrirane preventive KB v ADM«,
- »Krepitev zdravega življenjskega sloga«,
- »Izvedba fokusnih skupin - usmeritve in predlogi«
- »Priročnik za obravnavo oseb z dolgotrajnimi posledicami covid-19 v ZVC/iCKZ«.

- Prenovljena priročnika za izvajalce obravnav
- Zdravo jem in
- Zdravo hujšanje.
- Kompetenčni okvir za izvajalce prehranskih obravnav, za izvajalce obravnav s področja telesne dejavnosti in za izvajalce psihoedukativnih obravnav.
- Poročilo o raziskavi o neenakostih in ranljivostih v zdravju v širšem okolju ZD Sevnica, ZD Celje in ZD Vrhnika.
- Analiza vključevanja oviranih oseb v preventivne programe in presoje ustreznosti objektov.
- Izvedba rednih strokovnih srečanj v okviru koordinacije programa Skupaj za zdravje.
- Izvedba Temeljnega izobraževanja za promocijo zdravja in preprečevanje kroničnih bolezni v primarnem zdravstvenem varstvu – teoretični in praktični del za izvajalce iz ZVC/CKZ;
- Izvedba Temeljnega izobraževanja za DMS v ADM – modul preventiva (2 izvedbi); 4 izvedeni obnovitveni moduli za dipl. m. s. iz ADM (področje KNB);
- Izvedba 15. letne konference izvajalcev programa Skupaj za zdravje.
- Poročilo o organizaciji in izvedenih aktivnosti ZVC/CKZ v 2022;
- Letno poročilo o evalvaciji poglobljenih obravnav v ZVC/CKZ v 2022.
- Podporna gradiva za uporabnike in za izvajalce programov preventive in krepitev zdravja v ZVC/CKZ in v (R)ADM.

4.7.2.1.6 INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE

Oddelek za eZdravje

- Upravljanje in koordinacija aktivnosti za vzdrževanje, nadgradnje in razvoj storitev eZdravja:
  - tekoče vzdrževanje in posodabljanje IKT infrastrukture ter zagotavljanje informacijske varnosti
  - tekoče vzdrževanje in posodabljanje aplikativnih informacijskih rešitev na področju eZdravja
  - izvajanje nadgradenj in razvoj novih gradnikov v okviru obstoječih rešitev:
    - izvedba obsežnih investicijskih projektov za posodobitev in razširitev IKT infrastrukture
    - priprava in izvajanje projekta Tehnološka nadgradnja CRPP/IH infrastrukture, ki je financiran s strani EU (REACT).
- Spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti storitev eZdravja:
  - spremljanje statističnih podatkov o uporabi eZdravja
  - priprava podatkov za Ministrstvo za zdravje (npr. čakalne dobe)
- Mednarodno sodelovanje na področju čezmejne uporabe storitev eZdravja:
  - sodelovanje v mreži eZdravja (eHealth Network - eHN) in strokovnih podskupinah (eHN for Semantic, Technical IoT Subgroup)
  - sodelovanje v strokovni skupini za upravljanje čezmejne infrastrukture za izmenjavo zdravstvenih podatkov eHDSI
  - sodelovanje pri obravnavi predloga Uredbe o evropskem zdravstvenem podatkovnem prostoru (EHDS); aktivna vključenost predstavnice NIJZ v Delovni skupini za javno zdravje, sodelovanje na zasedanjih v Bruslju, priprava pisnih izhodišč in komentarjev, priprava poročil
- Sodelovanje z deležniki v strokovnih telesih na področju digitalizacije slovenskega zdravstva:
  - Sodelovanje v Strateškem svetu
  - Sodelovanje v RSK za digitalizacijo
  - Sodelovanje v DS za strokovno podporo ADM
  - Sodelovanje v DS za skrajševanje čakalnih seznamov in DS za dostopnost in enakopravnost do zdravstvenih in socialnovarstvenih storitev
- Sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih projektih na področju digitalizacije zdravstva:
  - EU-HIP (začetek 1. 1. 2023)
  - Joint Action 09 Xt-EHR (EHDS, primary use of health data), začetek izvedbe je v novembru 2023
  - Si-NCP v teku, predviden zaključek konec marca 2024.
- Informacijska varnost
  - Celovita nadgradnja DPIA za vse rešitve eZdravja
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta neprekinjenega poslovanja
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta obnovitve in ponovne vzpostavitve delovanja informacijskih sistemov
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta varnostnih ukrepov za zagotavljanje celovitosti, zaupnosti in razpoložljivosti informacijskih sistemov
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov za primer izpada primarnega produkcijskega okolja, ki zagotavlja bistvene storitve

- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov postopkov upravljanja izrednih dogodkov, ki imajo vpliv na zagotavljanje bistvenih storitev
- Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za izvajanje varnostnih pregledov IT sistemov
- Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za beleženje varnostnih dogodkov v IT sistemih
- Izvedba analize obvladovanja tveganj
- Beleženje izvajanja posodobitev informacijskih sistemov
- Beleženje pregledovanja sistemskih dnevnikov
- Dopolnitev NOKI
- Politika izvajanja varnostnih pregledov informacijske infrastrukture
- Varnostni (pen) test NIJZ IKT infrastrukture
- Sodelovanje v mednarodnih skupinah
  - Best ReMap
  - TEHDAS
  - EHDS delovna skupina za javno zdravje (Working Party for Public Health)

Oddelek za IKT podporo

- IKT podpora uporabnikom in notranjemu delovanju NIJZ:
  - Redno zagotavljanje delovanja Help Deska in FrontEnd rešitev za vse zaposlene na NIJZ
- Upravljanje IKT infrastrukture, orodij in sistemov, ki se uporabljajo na NIJZ
  - Tekoče upravljanje IT&S
  - Izvedba javnega naročila za nabavo računalniške opreme
- Digitalizacija poslovnih procesov ter uvedba naprednih digitalnih orodij v okolje NIJZ
  - Pričetek aktivnosti za uvedbo EDS
- Upravljanje tehničnih rešitev za zagotavljanje ustrezne ravni informacijske varnosti:
  - Tekoče aktivnosti in spremljanje delovanja komponent za zagotavljanje informacijske varnosti
- Zagotavljanje IKT podpore za nacionalne informacijske sisteme ter varnostno kopiranje in arhiviranje zdravstvenih podatkov:
  - IKT podpora za nacionalne informacijske sisteme (SBO, SZBO, SVIT, ipd.)

Oddelek za razvoj informacijskih sistemov

- Zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ na učinkovit in varen način:
  - Tekoče aktivnosti za zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ
- Upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ
  - Redno vzdrževanje in nadgrajevanje zalednih informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ
- Zagotavljanje informacijskih rešitev in storitev za druge nacionalne informacijske sisteme:
  - Razvoj in vzdrževanje informacijskih rešitev za nacionalne informacijske sisteme (RIZDDZ, SVIT, SURVIVAL, eSmrti itd.).
- Priprava strokovnih podlag in tehnične dokumentacije za razvoj informacijskih sistemov:

- Priprava tehničnih specifikacij za nadgradnje in razvoj informacijskih sistemov
- Priprava projektne dokumentacije za izvedbo javnih naročil in NMV
- Sodelovanje z deležniki pri razvoju in vpeljavi informacijskih sistemov za digitalizirano spremljanje javnozdravstvenih podatkov:
  - Sodelovanje in usklajevanje z deležniki pri pripravi tehnološke zasnove, podatkovnega modela ter vpeljavi novih digitalnih rešitev (eSZBO, eSmrti ipd.)

Ključni izdelki na področju informatike v zdravstvu:

1 eZdravje

- eNaročanje (in CRPP) – uvedba novega procesa in dokumenta - implementacija delovnega naloga (potrebna bo tudi nadgradnja CRPP – dostop za prejemnike DN)
- e-delovni nalog za fizioterapijo
- e-delovni nalog splošni (delovna terapija, nega na domu, storitve psihologa, logopeda, defektologa, rentgensko slikanje, laboratorijske storitve, farmacevtsko svetovanje)
- Nadaljevanje aktivnosti za izboljšanje kvalitete podatkov, prejetih od izvajalcev zdravstvene dejavnosti
- Nadgradnje eNaročanja za izboljšanje kakovosti podatkov
- Nadgradnje eNaročanja za izmenjavo podatkov z ZZS
- Uvedba napotnice do zaključka zdravljenja in ukinitve pooblastil 1,2,3
- Priprava specifikacije za implementacijo zaključevanja receptov zaradi deficitarnosti (ZZS)
- Podpora čezmejnemu receptom – nadgradnja eRecepta
- Orodje za vpogled v eRecept za potrebe reševanja prijav uporabnikov
- Priprava načrta uvedbe terminološkega strežnika, ki omogoča verzioniranje in API avtomatizirane dostope
- Posodabljanje Priročnika za uporabnike CRPP in Metodoloških navodil za izvajalce Covid testiranja
- Dostop nadomestnih zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev (izvajalcev po DN) do CRPP
- Vzpostavitev namenske podatkovne baze za revizijsko sled (ATNA);
- Zapisovanje revizijske sledi zVEMPlus, DCP aplikacije, eRecepta v ATNA (vključuje predhodne analize izvedbe in morebitne nadgradnje);
- Vzdrževanje in posodabljanje rešitve za izdajo DCP v skladu z zakonodajo in spremembami poslovnih pravil;
- Priklop/migracija storitev na EueZ:
  - CRPP,
  - eRecept,
  - eNaročanje,
  - Telekap
- TeleKap aplikacija - implementacija sprememb v vprašalnikih na pobudo Nevrološke klinike;

- eTriaža – integracija z zalednimi sistemi (IRIS);
- Vizualna prenova, nadgradnja in dodatne funkcionalnosti na portalu zVEM;
- Naročanje na primarne zdr. storitve/termini na portalu zVEMplus (financiranje iz React mehanizma);
- Uvedba eBol na zVEM;
- Osebna kartica zdravil na zVEMplus;
- Register redkih bolezni na zVEMplus;
- Vzdrževanje in nadgradnje podatkovnih centrov v LJ in MB;
- Izdelava Metodoloških navodil za zapisovanje preobčutljivosti v PPop (skupaj z alergologi);
- Dostop imenovanih zdravnikov ZZS;
- Nadgradnja CRPP za kontrolo obračuna storitev:
  - Izdelava servisov (izvoz podatkov) za ZZS,
  - Izdelava servisov za izvajalce (izvoz seznama dokumentov/ revizijske sledi za kontrolo),
- Razširitev CRPP/RPPE v zvezi s pooblastili staršev in skrbnikov (otroki s posebnimi potrebami od 15-18 let);
- Razširitev CRPP/RPPE (zmogljivejša platforma); glej spodnje naloge
- Vzpostavitev rešitve na zVEMplus, ki bo pooblaščenim osebam omogočala dostop do relevantnih podatkov v okviru dolgotrajne oskrbe – po predhodnem vsebinskem usklajevanju z Ministrstvom za zdravje;
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o šolanju (razred, šola, oddelek);
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o šolskih zdravnikih/zobozdravnikih in zagotovitev spletnih servisov za ažuriranje imenovanih zdravnikov za izvajanje PPŠ ter pridobivanje seznamov učencev (po izobraževalnih ustanovah) za izvajalce PPŠ;
- Izdelava samostojne/zVem+ rešitve za podporo organizaciji preventivnih pregledov v šolstvu (urejanje imenovanih zdravnikov po izobraževalnih ustanovah, pridobivanje seznamov otrok po IZD, izvajalcih PPŠ; dodatni moduli po potrebah in možnostih);
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o terenskih območjih patronažnih sester in zagotovitev uporabniškega vmesnika ali drugega mehanizma za ažuriranje seznama (v primeru zagotovljenega vira za podatke);
- Analiza in načrt izvedbe za nadgradnjo eZdravja (ločena struktura) s podatki o timih pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, vključno z možnostjo izvajalcev za njihovo ažuriranje;
- Informacijska rešitev za pridobivanje in preverjanje kontaktnih podatkov pacienta, vključno s mehanizmi za prejemanje podatkov iz zunanjih virov (zaledni sistemi), možnostjo ažuriranja kontaktnih podatkov pacienta preko zVEM (portala in aplikacije) vključitvijo podatkov iz CRPP;
- Nadgradnja CRPP/RPPE in zVEM portala in mobilne aplikacije, da lahko pacient sam podeli pooblastilo določenemu zdravniku ali drugemu zdravstvenemu delavcu pri določenem izvajalcu (elektronski podpis pooblastila) ob pogoju ureditve pridobivanja seznama zdravnikov;

- Nadgradnja CRPP/RPPE z razširjeno demografijo, ki omogoča dodelitev enotnega identifikatorja pacienta za osebe, ki sedaj niso v RPPE (tujci), celovita rešitev;
- Razširitev podatkovnih struktur in storitev CRPP / RPPE v skladu z razvojem prioritarnih nacionalnih rešitev (razširjeni nabor podatkov o pacientu – kontaktni podatki, pooblaščen osebe);
- Priprava in oblikovanje (digitalnega) priročnika o oblikovanju SUVI;
- Celovita nadgradnja DPIA za vse rešitve eZdravja;
- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta neprekinjenega poslovanja;
- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta obnovitve in ponovne vzpostavitve delovanja informacijskih sistemov;
- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta varnostnih ukrepov za zagotavljanje celovitosti, zaupnosti in razpoložljivosti informacijskih sistemov;
- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov za primer izpada primarnega produkcijskega okolja, ki zagotavlja bistvene storitve;
- Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov postopkov upravljanja izrednih dogodkov, ki imajo vpliv na zagotavljanje bistvenih storitev;
- Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za izvajanje varnostnih pregledov IT sistemov;
- Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za beleženje varnostnih dogodkov v IT sistemih;
- eRCO – vzdrževanje, podpora državljanom in nadgradnje;
- eRCO - konsolidacija vseh funkcij starega eRCO za ambulante in lokalnega modula NIJZ eRCO na novi CEPI (cepi.ezdrav.si)
- eRCO – izmenjava podatkov o neželenih učinkih z JAZMP (smer NIJZ -> JAZMP zaključeno, smer JAZMP -> NIJZ nezaključeno);
- DCP – izdaja DCP za tujce (po nadgradnji RPPE z enotnim identifikatorjem);
- DCP – migracija DCP iz EU na infrastrukturo WHO;
- DCP – pošiljanje in prejemanje potisnih obvestil mobilna ZVEM;
- Razvoj in vzpostavitev nove spletne eKnjige za podporo implementaciji nove verzije MKB in KTDP;
- Implementacija samostojnega modula za celovit pregled pacientove dokumentacije (viewer) in izboljšanje uporabniške izkušnje za zdravnike in druge zdravstvene delavce, vključitev viewerja v zVEMplus;
- Dostop do podatkov CRPP preko REST in openEHR podatkov;
- Sodelovanje pri pripravi tehnične izvedbe brezšivne skrbi (osebna kartica zdravil, preskrba pacienta z zdravili v bolnišnicah ob odpustu);
- Razvoj centralne storitve na CRPP za tekoče pridobivanje podatkov o osebah z določenimi diagnozami, za informatizacijo prijav nalezljivih bolezni.

2 Preostala področja (NIJZ, nacionalni IS in zbirke, projekti)

- Tekoče vzdrževanje in posodabljanje IKT infrastrukture ter zagotavljanje informacijske varnosti na NIJZ;
- IKT podpora uporabnikom na NIJZ in preoblikovanje poslovnih procesov ter njihova informatizacija;
- SiNCP - Podpora in sodelovanje na projektu;
- IPPO - Vzdrževanje in nadgradnje aplikacije IPPO;
- IPPO - Širitev aplikacije IPPO na preostale ZD;
- eSmrti (nadgradnja CRPP: strukturiran dokument za prijavo smrti, dostop za MP in sodno medicino);
- RIZDDZ - podpora izmenjavi podatkov z IZD / zbornicami:
- Podpora posredovanju podatkov iz IZD / zbornic (novi spletni storitvi),
- Podpora prevzemu podatkov s strani IZD / zbornic (dopolnitev obstoječih spletnih storitev s sledenjem in ustreznim nadzorom v administraciji aplikacije)
- RIZDDZ - vzdrževanje aplikacije:
- Osnovno vzdrževanje
- Dopolnitev funkcionalnosti
- RIZDDZ - evidenca dovoljenj/koncesij MZ;
- Podpora uporabi;
- Izvedba nerealiziranih dogovorjenih rednih in drugih sprememb inf. sistema Svit iz let 2019, 2020, 2021;
- SOPA – vzdrževanje in nadgradnje (KU1 obravnave in delavnice so v naslednjem letu v rednem programu v ZVC in CKZ);
- Vzdrževanje in razvoj aplikacije #OstaniZdrav;
- Vzpostavitev ERP za potrebe NIJZ (DMS, IS za FRS);
- Nadgradnja SPSS na novejšo verzijo;
- Vzdrževanje in manjše nadgradnje IS za eSZBO;
- Vpeljava spletnih servisov za ažuriranje izvajalcev in njihovih zaposlenih iz RIZDDZ v eSZBO;
- Zamenjava uporabniškega vmesnika (front-end) v eSZBO;
- Nadaljevanje razvoja IS za elektronsko naročanje vseh vrst cepiv/zdravil in integracija v SPC;
- Vzdrževanje IS za cepiva: BP3, BI3, BP3->ISOZ21, BP3_SiMVS in elektronsko naročanje COVID;
- Manjše nadgradnje IS za cepiva vezane na spremembe dela;
- Integracija elektronskega naročanja cepiv s programi izvajalcev cepljenja (naročnikov);
- Sistem ePrenosi: nadgradnja sistema tako administratorske aplikacije kod aplikacije za sprejem podatkov zaradi prehoda na nov MKB10-AM šifrant v. 11 in prav tako relacijske podatkovne baze;
- Nadgradnja Grouperja zaradi spremembe verzije šifranta MKB10-AM v. 11;
- Nadgradnja sistema eNPd z razširitvijo nabora podatkov na vnosni maski ter omogočanje servisne izmenjave izvlečkov iz sistema za RIZDDZ na ZZS.

4.7.2.1.7 UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV

Oddelek za zagotavljanje podatkov

- Redni zajem, kontrola in usklajevanje podatkov zbirk po ZZPPZ:

V prvi polovici leta 2023 smo, podobno kot v prejšnjih letih, zagotavljali podatke v skladu z ZZPPZ, kar vključuje: zbiranje in kontrolo podatkov, komunikacijo in usklajevanje podatkov s poročevalci, informiranje poročevalcev z razlago metodoloških in drugih navodil, usklajevanje podatkov med NIJZ zbirkami in zbirkami drugih institucij, vnos podatkov (oz. prenos elektronskih verzij podatkov), obdelavo podatkov in kreiranje posameznih tipov baz. NIJZ pripravlja tudi podatke po Zakonu o pacientovih pravicah (ZPacP), in sicer spremlja čakalne dobe. Na področju čakalnih dob je bilo pripravljenih več kot 300 rednih poročil (tedenskih in mesečnih) za Ministrstvo za zdravje, Inšpektorat RS za zdravje ter nekatere posamične izvajalce. Pripravljeni so bili številni podatkovni prikazi po ad hoc zahtevkih. V letu 2023 je potekalo intenzivno delo za izboljšanje kakovosti podatkov Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) skupaj z območnimi enotami NIJZ (kontrola zajetja, nadzor nad vnosi pri izvajalcih, primerjave z zunanjimi viri podatkov). Zaključena je bila večletna naloga prevzema podatkov Zdravniške zbornice Slovenije (ZZS), saj je bil vzpostavljen spletni servis, ki dnevno prevzema podatke iz registra ZZS. Tovrstno delo se nadaljuje tudi z Zbornico zdravstvene in babiške nege in Lekarniško zbornico, prav tako pa smo izvedli več izobraževanj na Ministrstvu za zdravje za kakovosten vnos podatkov o dovoljenjih in koncesijah. Povečane aktivnosti so se odvijale tudi na zajemu podatkov o zunajbolnišničnih obravnavah preko aplikacije eSZBO.

- Oblikovanje letnih in drugih obdobjnih podatkovnih baz z dodanimi metapodatki:

NIJZ je v letu 2023 zaključil letne podatkovne zbirke, večinoma za leto 2022 in sprotno obdeloval podatke za leto 2023, izvajal koordinacijo in izobraževanje poročevalcev, usklajeval podatke med posameznimi zbirkami, urejal pripadajočo dokumentacijo; pripravljala različne tipe baz za leto 2022 glede na življenjski cikel: o bolniškem staležu, bolnišničnih in zunajbolnišničnih obravnavah, rehabilitacijah, izdanih receptih, poškodbah pri delu, zdravstveni vzgoji, sterilizacijah in umetnih osemenitvah, zobozdravstveni dejavnosti, izvajalcih zdravstvene dejavnosti, umrlih osebah, uživalcih prepovedanih drog, sterilizaciji, poročilu o delu komisije I. in II. stopnje za UPN in sterilizacijo, materinskih šolah, o patronažnem zdravstvenem varstvu, porodih in rojstvih, fetalnih smrtih, uporabi materničnih vložkov, rabi kontracepcije, vse skladno z zakonom, ki ureja področje zbirk podatkov na področju zdravstvenega varstva.

- Priprava standardnih in nestandardnih podatkovnih izpisov ali informacij:

Za vse podatkovne zbirke, ki so bile zaključene v letu 2023, so bili pripravljani vsi standardni izpisi, ki so na voljo vsebinskim strokovnjakom, prav tako so bili pripravljani odgovori na zahteve zunanjih uporabnikov.

Oddelek za metodologijo in državno statistiko

- Razvoj, načrtovanje, vzpostavitev metodologije in izvedba nacionalnih anketnih raziskav ter metodološko delo na administrativnih zbirkah podatkov:
  - Pripravljena so bila metodološka navodila za zajem podatkov za administrativne zbirke podatkov za leto 2024; sprotna metodološka podpora in pomoč pri vprašanih glede veljavnih verzij metodoloških navodil za zajem podatkov administrativnih zbirk za leto 2023.
  - Sodelovali smo pri projektu digitalizacije beleženja vzrokov smrti (eSmrti), v katerem je po zaključku projekta vzpostavljena funkcionalna aplikacija, ki bo omogočala posodobljen in

pospešen proces prijave smrti ter izboljšala ažurnost zbranih podatkov, hkrati pa razbremenila svoje umrlih administrativnih opravkov.

- V prvi polovici leta 2023 so potekale tudi različne aktivnosti, povezane z zaključevanjem nacionalne uvedbe posameznih vsebinskih področij v okviru Spremljanja zunajbolnišničnih obravnav (SZBO), pri čemer so bili veliki napori vloženi v komunikacijo s poročevalci za pravilen in kakovosten zajem podatkov.
- Zaključilo se je izvajanje raziskave o pandemski izčrpanosti (SI-PANDA) ter bile pripravljene obdelave podatkov iz vseh valov raziskave.
- Izvedene so bile analize podatkov, zbranih z Nacionalno raziskavo spremljanja izločanega natrija, kalija in joda v 24-urnem urinu pri odraslih prebivalcih Slovenije (ManjSoli.si).
- Izvedene so bile obdelave podatkov zbranih z mednarodno raziskavo Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC) med 11-, 13-, 15- in 17-letniki v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, na podlagi katerih je bila pripravljena in objavljena statistična publikacija ter pripravljena analitična baza iz raziskave Z zdravjem povezano vedenje med udeleženci programa PUM-O.
- Na terenu smo zaključili izvajanje tretje Nacionalne raziskave Uporaba tobaka, alkohola, prepovedanih drog, interneta, družabnih omrežij, video iger in iger na srečo med splošno populacijo (ATADD 2023).
- Izvajanje dejavnosti državne statistike za področje javnega zdravja ter zdravja in varnosti pri delu:
  - Pripravljene so bili odgovori na obsežen vprašalnik Evropskega statističnega sistema, s katerim je bil izveden poglobljen pregled slovenskega statističnega sistema, kamor sodi tudi NIJZ kot nosilec zdravstvenih statistik. NIJZ je bil v okviru poglobljenega pregleda izpostavljen kot primer odlične prakse med ostalimi pooblaščenimi izvajalci v evropskem statističnem sistemu zaradi uveljavljenih pravil kakovosti tako v procesu poslovanja kot tudi v procesu obdelave podatkov.
  - Dokončana je bila nacionalna implementacija nove enajste verzije desete revizije avstralske modifikacije Mednarodna klasifikacija bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB-10-AM-v11) ter povezanih klasifikacij in dokumentov (Klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov in posegov (KTDP-v11), Standardi kodiranja, pripravljena sta bila indeksa bolezni in postopkov).
  - Izvedene so bile aktivnosti za pričetek prevoda enajste revizije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene – MKB-11.
  - Potekale so različne aktivnosti glede šifranta Vrst zdravstvenih storitev (VZS), kot so posodobitev križnega šifranta VZS-VZD, sodelovanje v delovni skupini MZ za pripravo križnega šifranta VZS-VZD-ZZZS obračunski šifrant, sprotno posodabljanje šifranta VZS glede na zahteve stroke v skladu s predlaganim protokolom itd.
  - Izveden sistematičen pregled nove nacionalne Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD).
- Priprava zdravstvenih podatkov in informacij iz anketnih raziskav za uporabnike ter izvedba kompleksnih analiz statističnih podatkov:
  - Izvedeni so bili izračuni kompleksnih kazalnikov kakovosti.
  - Na podlagi pripravljene analize možnosti priprave podatkov o post-covidnem sindromu so bile pripravljene baze podatkov za opazovano obdobje in začeta izvedba obdelav podatkov.

Diseminacija podatkov

- V letu 2023 je bilo napovedanih 14 objav podatkov za različna vsebinska področja. 13 objav je bilo izvedenih pravočasno in skladno z napovedanim rokom v koledarju pooblaščenih izvajalcev državne statistike v letu 2023, ena objave je bila prestavljena zaradi hitrejše priprave, kot napovedano in objavljena predčasno.
- V prvi polovici leta je bila objavljena publikacija Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2021, ki je bila v takratni izdaji grafično prenovljena. Za podatke leta 2022 je bil pripravljen in objavljen plakat Zdravje v Sloveniji. Več kot polovica poglavij publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2022 je zaključenih, ostala poglavja so v pripravi in zaključevanju.
- Za pripravo podatkov po meri je statistična pisarna (koordinacija v Centru za komuniciranje) prejela 271 zahtevkov za pripravo podatkov, do konca leta je bilo zaključenih 233 zahtevkov. Trenutno je odprtih še 5 vlog, ostale zahtevke so preusmerili na druge organizacije, odgovorili s kratkim pojasnilom ali pa so se naročniki premislili in niso izvedli naročila podatkov.
- Konec lanskega leta je začela veljati krovna Uredba (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in sveta v zvezi s statistiko virov in storitev zdravstvenega varstva. Prvo referenčno leto za poročanje podatkov je bilo zajeto z letošnjim letom. V prvem polletju je bilo prejetih 32 zahtevkov s strani domačih in tujih organizacij. Najbolj obsežni so bili 3 mednarodni vprašalniki, ki zahtevajo večmesečno obsežno koordinacijo in sodelovanje med različnimi slovenskimi in mednarodnimi organizacijami ter obsežne in kompleksne preračune kazalnikov, ki jih pripravimo na NIJZ. Poleg tega so bile na Eurostat posredovane tudi anonimizirane baze podatkov in metapodatkov na podlagi zavezujočih uredb Evropske komisije.

PREMs – raziskave o izkušnjah pacientov

- Izvedli smo 4. val Nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov z obravnavo v akutni bolnišnici (8. maj do 23. junij 2023). V raziskavo sta bila vključena oba univerzitetna klinična centra ter ostale bolnišnice oziroma zdravstvene ustanove v Sloveniji, ki izvajajo hospitalno zdravljenje za vsaj eno izmed naslednjih zdravstvenih dejavnosti: splošna kirurgija, interna medicina, ginekologija ali porodništvo, ortopedija in onkologija.
- Izveden in zaključen je bil tudi vnos papirnatih vprašalnikov. Raziskavo smo promocijsko podprli na socialnih omrežjih. Izvajalcem, ki so sodelovali v raziskavi, smo poslali povratno anketo o koristnosti in možnih izboljšavah PREMs raziskave v akutnih bolnišnicah, na podlagi tega je bilo pripravljeno tudi kratko poročilo.
- Izvedli smo statistično analizo nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov v izbranih zunajbolnišničnih specialističnih ambulantah, ki je bila izvedena v letu 2022. V raziskavi so lahko sodelovali vsi pacienti, ki so v času raziskave obiskali zdravnika specialista in ki so prejeli pisemsko ovojnico z vabilom za sodelovanje. Prejeli smo preko 10.500 veljavno izpolnjenih vprašalnikov. Pripravili smo metodološka pojasnila, splošne rezultate in rezultate za izvajalce; s kvantitativnimi in kvalitativnimi izpisi za vseh 210 specialističnih ambulant, ki so sodelovale v raziskavi (rezultati so bili tudi že poslani vsem vključenim izvajalcem, splošno gradivo je bilo objavljeno na spletni strani).
- PREMs – pediatrija: glede na rezultate pilotne raziskave o izkušnjah otrok in staršev z zdravljenjem v akutni bolnišnici smo popravili vprašalnike in metodologijo za vse tri starostne skupine. Izvedli smo priprave na nacionalno raziskavo o izkušnjah pediatričnih pacientov z bolnišničnim zdravljenjem v smislu priprave velikosti paketov, pridobivanja podatkov o hospitalizacijah otrok, priprave

dopisov in QR kod, itd. Načrtovali in zasnovali smo tudi promocijske aktivnosti za to prvo raziskavo te vrste v pediatriji v Sloveniji. Nacionalna raziskava se je začela 15. 9. 2023 in bo potekala do 15. 3. 2024.

- V letu 2023 smo sodelovali v projektu PARIS na področju primarnega zdravstvenega varstva, ki ga v Sloveniji vodi Medicinska fakulteta, skupaj z Zdravstvenim domom Ljubljana in Ministrstvom za zdravje. V letu 2023 je potekala glavna raziskava, pregledali in dopolnili smo končno poročilo o raziskavi.
- Sodelovali smo pri prenovi »Šilih« ankete »Vaše zadovoljstvo z zdravstveno obravnavo« Ministrstva za zdravje na portalu zVEM. Zasnovali oz. oblikovali smo vprašalnik o izkušnjah odraslih pacientov v ambulanti osebnega /družinskega zdravnika, obstoječe PREM vprašalnike za specialistične ambulante in bolnišnice smo prenovili, skladno z zahtevami MZ.
- Izvedli smo predstavitev PREMs aktivnosti NIJZ za Zvezo pacientov Slovenije s poudarkom na predlogu spletnega portala »Kakovost zdravstvenega sistema«.
- Aktivno smo sodelovali na prvi konferenci Javnega zdravja oktobra 2023 v Portorožu ter predstavili prezentacijo z naslovom Povezava med izkušnjami pacientov v specialističnih ambulantah v Sloveniji ter njihovimi sociodemografskimi značilnostmi.
- Na Evropski konferenci Javnega zdravja 2023 v Dublinu smo sodelovali s posterjem z naslovom The association between patient experiences in outpatient care and their socio-demographic characteristics in Slovenia.
- V reviji Zdravstveno varstvo smo objavili znanstven članek z naslovom: Psychometric validation of an instrument for measuring patient experiences with outpatient healthcare.
- Izvedli smo 5. val raziskave v zunajbolnišničnih specialističnih ambulantah 2023 (18. 9. – 31. 10. 2023).
- V glasilu društva Europa Donna smo objavili članek z naslovom: Moja izkušnja, naše zdravstvo, izkušnje z zdravstvenim sistemom, o katerih poročajo pacienti.
- Strokovne članke smo objavili tudi v reviji Isis ter Utrip.

Ključni izdelki na področju zagotavljanja podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu:

- Podatkovne baze za leto 2022 s spremljajočo dokumentacijo (metapodatki) in metodološka navodila za leto 2024;
- Analiza podatkovnih zbirk z vidika post-covidnega sindroma, raziskave o pandemski izčrpanosti (SI-PANDA) ter raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (HBSC);
- Izvedba Nacionalne raziskave Uporaba tobaka, alkohola, prepovedanih drog, interneta, družabnih omrežij, video iger in iger na srečo med splošno populacijo (ATADD 2023);
- Prenovljena zbirka zunajbolnišničnih obravnav – nacionalna implementacija;
- Prenovljeno zbiranje podatkov o vzrokih smrti (eSmrti) – vzpostavljena funkcionalna aplikacija;
- Objava podatkov večine zbirk, tudi tekočih raziskav in zdravstvenih kazalnikov na NIJZ Podatkovnem portalu;

- Objava publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije na spletni strani NIJZ;
- S podatki za Slovenijo dopolnjene mednarodne baze: OECD, WHO, Eurostat, EMCDDA ...;
- Izdelki v skladu z veljavnim Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2023;
- Izvedba in objava podatkov nacionalnih anket o izkušnjah odraslih pacientov v akutnih bolnišnicah in v specialističnih ambulantah (PREMs) ter izvedba nacionalne raziskave o izkušnjah pediatričnih pacientov z bolnišničnim zdravljenjem;
- Prevajanje enajste verzije Mednarodna klasifikacija bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene – MKB-11.

4.7.2.1.8 DUŠEVNO ZDRAVJE

Oddelek za duševno zdravje

- **Epidemiološko spremljanje in proučevanje duševnega zdravja:**

- Okvir spremljanja javnega duševnega zdravja
  - Pregledali smo literaturo med leti 2019 in 2023, ki se nanaša na spremljanje duševnega zdravja, in pripravili pregled izsledkov.
  - Sodelovali smo s ključnimi deležniki, pridobili njihove informacije ter se dogovorili glede uporabe podatkov in ključnih kazalnikov za spremljanje javnega duševnega zdravja.
  - Na podlagi izsledkov iz literature in sodelovanja s ključnimi deležniki smo posodobili kazalnike ter pripravili poročilo, objavljeno na: <https://nijz.si/publikacije/dusevno-zdravje-od-vzrokov-do-posledic/>.

- **Proučevanje povezanosti determinant zdravja ter njihovega vpliva duševno zdravje:**

- Metode samomora
  - Analiza najpogostejših metod samomora v Sloveniji v obdobju 2001 - 2020.
  - Priprava metodologije raziskave, identificirane metode samomora, katerih značilnosti bi bilo smiselno podrobneje preučiti.
  - Vzpostavljeni dogovori za pridobivanje in dostop do policijskih zapisnikov.
  - Zbiranje podatkov iz policijskih zapisnikov, izvedene preliminarne analize na podlagi pridobljenih podatkov (do konca leta 2023 je bilo analiziranih 1/3 vseh zapisnikov).
  - Izsledki analize predstavljeni na slovenskih in tujih strokovnih dogodkih (izobraževanje kriminalistične policije, usposabljanja članov projektnega konzorcija JA impleMENTAL)
- Duševno zdravje (publikacija Zdravje žensk v Sloveniji)
  - Analiza podatkov in priprava poglavja na temo duševnega zdravja žensk.
- Vključitev področij nekemičnih zasvojenosti in samomorilnega vedenja v raziskavo ATADD
  - Priprava in usklajevanje vprašalnikov/vprašanj
  - Pripravljena so bila vprašanja s področja nekemičnih zasvojenosti oziroma problematičnega vedenja s področja uporabe interneta in družbenih omrežij, igranja videoiger ter iger na srečo. Usklajena so bila s sodelavci iz Zdravstveno podatkovnega centra.
  - Oblikovanje nove lestvice za ocenjevanje zasvojenosti z igrami na srečo, skladno s kriteriji ICD-11
  - Za namen ocenjevanja zasvojenosti z igrami na srečo smo za uporabo v slovenskem kulturnem okolju priredili vprašalni Indeks problematičnega igranja iger na srečo (Problem Gambling Severity Index) ter za namen ocenjevanja zasvojenosti z igrami na srečo, skladno z zadnjimi kriteriji ICD-11 skupaj s tujima strokovnjakoma s področja nekemičnih zasvojenosti ustvarili Vprašalnik zasvojenosti z igrami na srečo. Prevod in priredba slovenske lestvice za ocenjevanje zasvojenosti z videoigrami na podlagi kriterijev iz ICD-11.
  - Za namen raziskave smo za uporabo v slovenskem kulturnem okolju priredili Vprašalnik zasvojenosti z videoigrami (Gaming Disorder Test – GDT), ki temelji na ICD-11 kriterijih.

- Razvoj vprašalnika za uporabo zaslonov pri predšolskih otrocih
  - Pregledno raziskovalno delo (pregledni znanstveni članek) na temo instrumentov za merjenje problematične rabe digitalnih tehnologij v predšolskem obdobju
  - Pripravljen in v objavo poslan je bil obsežen pregledni članek, v katerem je predstavljen temeljit pregled literature na temo instrumentov za merjenje problematične rabe digitalnih tehnologij v predšolskem obdobju. Pregled literature bo služil kot izhodišče za dopolnitev oziroma modifikacijo vprašalnika za uporabo digitalnih tehnologij pri predšolskih otrocih.
  - Delo na modifikaciji in validaciji vprašalnika problematične rabe zaslonov pri predšolskih otrocih
  - Modifikacija vprašalnika za uporabo digitalnih tehnologij pri predšolskih otrocih se je začela, je pa zaradi večjega obsega aktivnosti kot je bilo prvotno mišljeno še v teku.
- Priprava in objava znanstvenih prispevkov ter predstavitev na konferencah
- Interni raziskovalni projekt Naspan.si
  - Izvedba raziskave na podatkih HBSC 2018 se je prenesla na interni projekt, pričeli smo z analizo skozi katero bomo sestavljeno mero spanja povezovali z zaznano ravno stresa.
  - Izvedli smo prevod, kulturno adaptacijo in vsebinsko validacijo dveh tujih vprašalnikov o spalnih navadah in psihosocialnih dejavnikih spalnih navad mladostnikov. Pri vsebinski validaciji je sodelovalo 11 slovenskih strokovnjakov. Vprašalnik bo testiran na populaciji celjskih mladostnikov (februar 2024) in bo zajemal tudi vprašanja o zaznanem stresu ter uporabi zaslonov.
  - Pripravo izhodišč za zamik zgodnjega začetka pouka bo pokrila nacionalna raziskava Katedre za javno zdravje.
- **Oblikovanje, predlaganje in zagovarjanje ukrepov in programov za krepitev duševnega zdravja in preprečevanje duševnih motenj:**
  - Upravljanje mladinskega preventivnega programa To sem jaz
    - Kontinuirano uredniško delo v spletni svetovalnici z on line in chat strokovnim svetovanjem mladostnikom
    - Priprava in predstavitev smernic za spletno svetovanje
    - Priprava promocijskih gradiv (vizitke TSJ)
    - Izvedba rednega letnega srečanja spletnih svetovalcev, 87 aktivnih svetovalcev.
    - Ponatis priročnika Kaj lahko naredim, da mi bo lažje za vse devetošolce v Sloveniji ob Slovenskem letu duševnega zdravja
    - Izvedenih 34 predavanj in delavnic po programu Zorenje skozi To sem jaz za šolske in druge strokovne javnosti
    - Priprava dokumentacije za investicijski projekt (DP3) »Zgodnja prepoznavna težav in preventivno delo z mladostniki« v okviru programa Razvoj programov za duševno zdravje otrok, mladostnikov in mlajših odraslih
  - Razvoj programa Psihološke prve pomoči
    - Nadgradnja vsebin programa Psihološke prve pomoči in oblikovanje edukacijskega modula za PPP v primeru depresije in samomorilnega vedenja

- Nadgradili smo obstoječi edukacijski modul in ga dopolnili z vsebinami, ki so se glede na izvedbo v tujini, izkazali kot učinkoviti. V edukacijskem modulu smo izpostavili vlogo in pomen laičnih vratarjev sistem, najpogostejše ovire pri nudenju pomoči in napačna prepričanja, ki ovirajo komunikacijo z osebi, ki je v stiski.
  - Začetek oblikovanja edukacijskega modula za področje alkohola
- Uspešno smo pripravili gradiva, ki jih bomo uporabili v edukacijskem modulu o PPP v primeru prekomernega pitja alkohola. Pripravili in oblikovali smo tudi igre vlog, ki se nanašajo na nudenje PPP osebi s prekomernim pitjem alkohola.
  - Priprava evalvacijskega materiala
- Pridobili smo soglasje etične komisije za izvajanje evalvacije pred in po izobraževanju. Pripravili smo evalvacijske vprašalnike, ki se nanašajo na kompetence nudenja pomoči osebi z depresijo in samomorilno stisko, prav tako pa se del vprašalnika nanaša na osebne izkušnje z depresijo in samomorilnim vedenje. Vprašalnike prvič razdelimo teden dni pred izobraževanjem in ponovno spet čez tri mesece po izobraževanju. Zanima nas predvsem potencialna sprememba v vedenju oziroma namera nudenja pomoči osebi, ki je v stiski.
- Izvedli smo 5 izobraževanj za splošno javnost in 4 izobraževanja za strokovno javnost. Slednja so bila izvedena na prošnjo strokovnih skupin.
- Evalvacija poznavanja in uporabnosti smernic Ko se zgodi samomor učenca ali dijaka za post-vencijo v šoli
  - pripravljen vprašalnika za ravnatelje OŠ in SŠ, vprašalnik poslan na šole iz MVI
- Prenos WHO QualityRights orodja
  - Usklajevanja za prevod in pregled prevodov QualityRights orodja - večkrat zavržen prevod!
  - Pridobili končne prevode s strani prevajalske agencije v drugi polovici decembra, ki smo jih potem v delovni skupini za prevode pričeli pregledovati. Zaradi večjega števila bolniških odsotnosti in koriščenja letnih dopustov, se je pregled vseh modulov zaključil v začetku januarja 2024.
- Kampanja Nisi okej? Povej naprej!
  - Nadgradnja spletne strani, redno delo na Instagram profilu kampanje
- Na spletni strani so bili objavljeni dodatni prispevki – osebne zgodbe, poročila o dogodkih ter posodobljeni viri pomoči. Objavljeni so bili tudi prispevki v različnih spletnih medijih. Prav tako se je celo leto kontinuirano objavljalo vsaj 3 objave in 3 zgodbe (ang: story) na teden na Instagram profilu kampanje. Ob koncu leta 2023 je profil imel skupno 4.020 sledilcev, z 267 objav.
  - Izvedba delavnic/predavanj za splošno javnost (knjižnice, zapori, vzgojni zavodi, itd.)
  - V letu 2023 smo se s kampanjo »Nisi okej? Povej naprej.« (v nadaljevanju NOPN) udeležili oziroma izvedli naslednje dogodke:
- Informativa – sejem izobraževanja in poklicev (št. nagovorjenih 1.500, skupno št. udeležbe sejma 27.000). Udeležba je potekala v obliki stojnice, s pomočjo katere se je izvajala psihoedukacija.
- Strokovno predavanje in pogovor o stigmati in diskriminaciji zaposlenih zaradi samomorov, kjer so sodelovali ambasadorji (Zavod za prestajanje kazni zapora Maribor, mladoletniški zapor Celje)
- Predavanje o duševnem zdravju v sodelovanju s programom TSJ za študente Fakultete za turistične študije v Portorožu.
- Predstavitev na Festivalu duševnega zdravja

- Izvedba dveh predavanj za splošno populacijo v Mestni knjižnica Ljubljana
  - Medijske objave - intervjuji (v tiskanih, podcasti, radio in TV oddaje) z ambasadorji, o kampanji, itd.
- Posneta sta bila dva podcasta – en z ambasadorico duševnega zdravja Ministrstva za zdravje, Melani Mekicar, in en z ambasadorjem kampanje NOPN – Davidom Zupančičem. Pokritost kampanje je bila obsežna še posebej v času oglaševalske kampanje aprila in maja 2023, ter Festivala duševnega zdravja.
- Krajši dokumentarni film o duševnem zdravju z ambasadorji
- V sodelovanju z RTV je bil posnet krajši dokumentarni film z ambasadorji kampanje NOPN, ki je dostopen na povezavi: <https://365.rtvsl.si/arhiv/druzbeni-fenomeni/174926068>
- Smernice za organizacijo dela služb na področju duševnega zdravja v času epidemije v Sloveniji
  - Raziskava o organizaciji dela služb na področju duševnega zdravja v času epidemije v Sloveniji (priprava znanstvene monografije)
  - Izvedena je bila delfska študija, na podlagi katere je bil pripravljen tudi znanstveni članek.
- Smernice za organizacijo dela služb na področju duševnega zdravja v času epidemije v Sloveniji
  - Usmeritve za organizacijo dela služb na področju duševnega zdravja v času epidemije v Sloveniji so predstavljene v okviru rezultatov Delfske študije.
- Obeležitev svetovnega dne preprečevanja samomora in meseca preprečevanja zasvojenosti z 2. nacionalno konferenco o nekemičnih zasvojenostih
  - Obeležitev svetovnega dneva preprečevanja samomora je potekala po načrtu. Pripravili smo sporočilo za javnost in organizirali novinarsko konferenco. N povabilo novinarjev smo se udeležili tudi nekaj medijskih oddaj. Del vsebine obeležitve ob 10. sept je potekal vzporedno s 32. svetovnim kongresom suikidologije in spremljajočega skupnostnega dneva, ki je bil posebej namenjen svojcem, ki so koga izgubili zaradi samomora. Na vseh dogodkih so sodelovali slovenski strokovnjaki.
  - Organizirana je bila 2. Nacionalna konferenca obvladovanja nekemičnih zasvojenosti. Konferenca se je udeležilo približno 200 slovenskih strokovnjakov, svoje znanje pa so delili tudi nekateri mednarodno priznani tuji strokovnjaki s področja nekemičnih zasvojenosti. Vsebinski poudarek konference je bil na zasvojenosti z videoigami in zasvojenosti z igrami na srečo.
- Strokovna podpora na odločevalski ravni in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami
  - Priprava odziva na problematiko nasilja v osnovnih šolah po strelskem incidentu v Srbiji.
  - Podpora in pregled delovnih gradiv v sklopu WHO Mental Health Coalition, OECD Health Ministerial srečanja.
- Ukrepi na področju krepitve zdravega spanja
  - Priprava vsebin s področja spanja in izvedene predstavitve za strokovno javnost (ADM, CKZ/ZVC, patronažno službo, kineziologe, fizioterapevte) in splošno javnost (promocija zdravja na delovnem mestu-NIJZ, ...).
  - Svetovni dan spanja: izvedeno spletno strokovno srečanje Odrasli in spanje (316 udeležencev), objavljena skupna izjava za medije (NIJZ, 7 strokovnjakov, MZ, MDDSZ), priprava letaka Urejeno spanje krepi zdravje (e-oblika)

Oddelek za upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja

- **Koordinacija izvajanja Nacionalnega programa duševnega zdravja:**
  - Nacionalna koordinacija in implementacija programa centrov za duševno zdravje
  - Podpora delovanju interdisciplinarnih delovnih skupin (IDS). Izveden sestanki po posameznih IDS.
  - Podpora delovanju regijskim koordinatorjem za duševno zdravje na območnih enotah NIJZ.
  - Koordinacija psihosocialne podpore ob poplavih avgusta 2024
    - Vzpostavitev koordinacije s člani iz različnih resorjev.
    - Spremljanje delovanja mobilnih timov in potreb na področju poplav.
    - Redno usklajevanje in poročanje o dejavnostih koordinacije in mobilnih timov na prizadetih področjih znotraj NIJZ in z drugimi pristojnimi organizacijami.
    - Priprava načrta izvajanja psihosocialne podpore za srednjeročno obdobje.
  - Priprava akcijskega načrta programa MIRA za obdobje 2024-2028
    - Priprava vsebinske strukture in navodil za oblikovanje ukrepov za AN24-28
    - Pripravljen prvi osnutek AN24-28
  - S spodbudo projekta skupnega ukrepanja JA impleMENTAL smo v dveh okoljih vzpostavili lokalne skupine, t.i. mreže za duševno zdravje
    - Opravljena analiza stanja in potreb v pilotnih okoljih
    - Identifikacija deležnikov ter oblikovanje jedrne mreže za duševno zdravje
- **Razvoj in implementacija intervencij in pristopov v centrih za duševno zdravje in na drugih področjih Nacionalnega programa duševnega zdravja:**
  - Razvoj pristopov in metod dela: Nadgradnja triažnega postopka ob vstopu v CDZOM
    - Raziskava Izvedba fokusnih skupin s strokovnjaki iz CDZOM o vlogi medicinske sestre v timu CDZOM - izdelava zaključnega poročila,
    - Pregled literature in dobrih praks v tujini o izvajanju triažnega postopka ter zbiranje informacij o delovanju in izvajanju triaže v CAMHS (NHS England),
    - Izdelava protokola - obrazca za izvajanje triaže ob vstopu v CDZOM z namenom poenotenja postopka triažiranja v mreži CDZOM in njegove implementacije v prakso,
    - Priprava 1ka ankete za evalvacijo delovne verzije obrazca po končanem testnem obdobju; povzetek ugotovitev ankete.
    - Pregled dobrih praks iz tujine na področju obravnave motnji hranjenja pri otrocih in mladostnikih ter pregled Junior Marsipan protokola in smernic za prepoznavanje in obvladovanje nujnih zdravstvenih stanj pri motnjah hranjenja.
    - Priprava raziskave fokusnih skupin s strokovnjaki iz CDZOM o vlogi in nalogah različnih poklicnih skupin (soc.delavci, delovni terapevti, specialni pedagogi, logopedi) – priprava vabila in določanje udeležencev
    - Organizacija in sodelovanje pri izvedbi posveta za strokovno službo in svetovalce TOM telefona o delovanju centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter zagotavljanju boljše dostopnosti do storitev pomoči.

- Razvoj vsebin s področja duševnega zdravja na delovnem mestu
  - Priprava in grafična oprema 5 novih prispevkov o psihosocialnih dejavnikih tveganj na delovnem mestu in 2 prispevkov o delu na domu za spletno stran
  - Priprava in grafično oblikovanje 2 letakov o prepoznavanju in obvladovanju psihosocialnih tveganj pri delu ter letaka s priporočili za posameznike
  - Posodobitev strukture poglavij na spletni strani, posodobitev obstoječih letakov
- Pobuda za vključitev psihosocialnih tveganj v obstoječe modele subvencij za delovne organizacije
  - Pregled obstoječih modelov subvencij za delovne organizacije v Sloveniji, identifikacija ključnih korakov za izvedbo pobude, priprava pisne razlage in utemeljitve pobude za medresorsko delovno skupino pri MZ
- Priprava sporazuma za sodelovanje s Kinodvorom z namenom preko filmske umetnosti seznaniti mladostnike z vsebinami na temo duševnega zdravja.
- **Priprava in izvajanje usposabljanj s področja duševnega zdravja:**
  - Usposabljanja strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje odraslih
    - Načrtovanje, razvoj in priprava vsebin modulov temeljnega usposabljanja (Uvodno usposabljanje, 8., 9. in 11. sklop usposabljanja)
    - Načrtovanje, priprava in izvedba sestankov z namenom izboljšanja izobraževalnih vsebin
    - Vodenje evidence zaposlenih v CDZO o opravljenih usposabljanjih
    - Posodobitev celotnega programa temeljnega usposabljanja za strokovni kader CDZO
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba Uvodnega usposabljanja 1. - 5. sklop (5 dnevno usposabljanje) - Etika, politika in zakonodaja, Prepoznavanje problemov, ocena potreb, načrtovanje obravnave, timsko delo, Protokoli sodelovanja in klinične poti v CDZO na primarni ravni, Težave v duševnem zdravju, Zdravljenje in rehabilitacija (36 udeležencev)
    - Priprava, organizacija in izvedba zaključnega izpita udeležencev na spletni učilnici, vrednotenje zaključnih nalog izpita po opravljenem Uvodnem usposabljanju
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba dveh terminov izpita za diplomirane medicinske sestre iz CDZO za pridobitev specialnih znanj skupnostne obravnave pacienta s težavami v duševnem zdravju - specialna znanja pridobili 2 kandidatki
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 8. sklopa usposabljanja (2 dni) - Komunikacija (55 udeležencev)
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 9. sklopa usposabljanja v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki (3 dnevno usposabljanje) - Obravnava starejših v skupnostnih službah, (66 udeležencev)
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 11. sklopa usposabljanja v sodelovanju z Zbornico zdravstvene in babiške nege (2 dnevno usposabljanje) - Proces zdravstvene nege v CDZO (80 udeležencev)
    - Priprava korakov za vzpostavitev usposabljanja za izvajanje postopka usmerjanja v CDZO - pregled izobraževalnih gradiv na področju postopka usmerjanja v CDZO, pregled literature in dobrih praks izvajanja postopka usmerjanja v tujini, priprava ankete za diplomirane medicinske sestre ter specialiste psihiatrije in specialiste klinične psihologije na temo postopka usmerjanja, priprava analize in evalvacije

- Organizacija dodatnega usposabljanja za psihologe in klinične psihologe v CDZO z naslovom Identiteta psihologa v sodelovanju z Zbornico kliničnih psihologov Slovenije
- Organizacija in izvedba dveh izpitih rokov za diplomirane medicinske sestre v CDZO za pridobitev specialnih znanj skupnostne obravnave pacienta s težavami v duševnem zdravju
- Upravljanje spletne učilnice za zaposlene v CDZO
- Priprava evidence in poročila o izvedenih supervizijah v CDZO za leto 2022
- Priprava poročila o izvedenih usposabljanjih za CDZO v letu 2023
- Vzpostavitev in koordiniranje supervizij za člane mobilnih timov ob posledicah poplav - izvedeni 2 superviziji
- Usposabljanja strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov
  - Izvedeno usposabljanje (3. in 4. sklop) za centre iz Osrednjeslovenske, Goriške, Gorenjske, Obalno - kraške in Primorsko - notranjske regije (januar 2023) - 88 udeležencev
  - Izvedeno usposabljanje na temo triažnega postopka ob vstopu v CDZOM (junij 2023) - 46 udeležencev
  - Izvedeno usposabljanje (5. in 6. sklop) za terapevte, logopede, klinične logopede, socialne delavce in specialne pedagoge iz CDZOM (november 2023) - 84 udeležencev
  - Načrtovanje usposabljanja za psihologe, klinične psihologe in pedopsihiatre v CDZOM na temo avtizma
  - Vodenje evidence zaposlenih v CDZO o opravljenih usposabljanjih
  - Upravljanje spletne učilnice za zaposlene v CDZOM
  - Priprava evidence in poročila o izvedenih supervizijah v CDZOM za leto 2022
  - Pripravljeno poročilo o izvedenih usposabljanjih za CDZOM v letu 2023
- Usposabljanja za CKZ/ZVC na temo duševnega zdravja na delovnem mestu:
  - izvedbi in evalvaciji usposabljanj (januar in februar).
- Priprava orodja CANSAS in usposabljanj za uporabo orodja
  - Priprava (prevod in kulturna prilagoditev) kratkega vprašalnika CANSAS
  - Priprava priročnika in navodil za uporabo orodja (vključuje ozadje uporabe orodja, raziskovalno in klinično uporabo)
- Pripravljen in objavljen Priročnik za skupnostno obravnavo v Centrih za duševno zdravje odraslih: prevedeni, prirejeni in dopolnjeni priročnik FACT, Flexible Assertive Community Treatment.
- **Nacionalno-območna koordinacija centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter centrov za duševno zdravje odraslih:**
  - Koordinacija in strokovno usmerjanje mreže Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (v nadaljevanju: CDZOM)
    - Koordinacija mreže CDZOM in podpora delovanju IDS za mrežo CDZOM (zagotavljanje povezovanja in učinkovitega sodelovanja med CDZOM, zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med CDZOM in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, reševanje odprtih vprašanj, proaktivni pristop k sklepanju sodelovanja med IDS za mrežo CDZOM in strokovnimi združenji ter zagotavljanje podpore strokovnih združenj delovanju mreže CDZOM, proaktivno sodelovanje pri

dogovarjanju predstavnikov poklicnih skupin z odločevalci (ZZZS, različna ministrstva), oblikovanje poročil in analiz. (kontinuirana naloga 2023)

- Raziskava o poznavanju terapevtskih pristopov (zbiranje podatkov o poznavanju in uporabi z dokazi podprtih terapevtskih pristopov v centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov)
- Izvajanje strokovnih obiskov s svetovanjem v CDZOM (v prvem polletju 2023 smo izvedli obiske v CDZOM Idrija, Brezovica, Kočevje, Novo mesto), (v drugem polletju 2023 smo izvedli obiske v CDZOM Piran, Maribor, Kranj, Jesenice, Škofja Loka, Posavje)
- Izvajanje strokovnih obiskov v RA – CZO (v drugem polletju 2023 smo izvedli obiske v RA – CZO Stara Gora in RA – CZO Slovenj Gradec)
- Priprava predloga dopolnitev ZZZS šifrantov 15.128 (CDZOM); pripravljeno v sodelovanju s predstavniki poklicnih skupin in strokovnih združenj; v potrjevanje na ZZZS poslano aprila 2023
- Priprava predloga dodatnih šifer VZS in priprava križnega šifranta ZZZS/VZS za CDZOM; pripravljeno v sodelovanju s predstavniki poklicnih skupin in strokovnih združenj; predlog je v internem usklajevanju
- Priprava VZS šifer za vse dejavnosti v CDZOM, izdelava križnega šifranta VZS – ZZZS, vključno s križnim šifrantom za storitve Hanen programa in programa starševstva Neverjetna leta (september 2023)
- Priprava navodila za RSK in strokovna združenja za pravilno oddajo vlog za uvedbo novih šifer VZS v CDZOM ter reševanje odprtih vprašanj (oktober, november 2023)
- Vsebinski pregled Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 ter primerjanje s SD22 in priprava predloga za MZ za dopolnitev Uredbe (zaključeno februarja 2023)
- Pregled Kolektivnih pogodb za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije v obdobju 2018 - 2022 ter analiza sprememb plačnih razredov strokovnjakov zaposlenih v CDZOM (zaključeno februarja 2023)
- Načrtovanje, priprava in izvedba sestankov z namenom izboljšanja delovanja mreže CDZOM (sestanki IDS za mrežo CDZOM, sestanki ožje skupine za koordinacijo, sestanki s strokovnimi združenji in predstavniki poklicnih skupin, sestanki z odločevalci ipd.) - kontinuirana naloga 2023
- Priprava programa in izvedba usposabljanja za medicinske sestre zaposlene v CDZOM (april, maj, junij 2023)
- Priprava programa usposabljanja za poklicne skupine zaposlene v CDZOM (soc. delavci, specialni pedagogi, logopedi, delovni terapevti) in usklajevanje s predavatelji (september, oktober, november 2023)
- Načrtovanje programa 2-dnevnega usposabljanja za (klinične) psihologe, specializante kl. psihologije, pedopsihiatre in specializante pedopsihiatrije v CDZOM (marca 2024) na temo motnje avtističnega spektra v obdobju mladostništva (december 2023)
- Vzpostavitev (februar 2023) in podpora delovanju Delovne skupine za RA-CZO (zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med RA-CZO in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, proaktivni pristop k vzpostavitvi sodelovanja med Delovno skupino za RA-CZO in strokovnimi združenji za logopedijo - april-junij 2023, za pedontologijo - maj 2023)
- Oblikovanje delovne skupine RA-CZO / predstavniki Društva logopedov Slovenije (junij 2023) in proaktivno sodelovanje pri reševanju težav pri logopedski obravnavi otrok s pridruženimi

- duševnimi motnjami. (dogovor o izvajanju storitev logopedov in kliničnih logopedov objavljen v Okrožnici ZAE 18/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev)
- Podpora pri razvoju spletne strani o duševnem zdravju otrok in mladostnikov (strokovni pregled 28 člankov v mreži CDZOM) – kontinuirana naloga v obdobju september/december 2023, zaključeno december 2023.
  - Koordinacija in strokovno usmerjanje Centrov za duševno zdravje odraslih
    - Koordinacija mreže CDZO in podpora delovanju IDS za mrežo CDZO (zagotavljanje povezovanja in učinkovitega sodelovanja med CDZO, zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med CDZO in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, oblikovanje poročil in analiz, administrativno-tehnična podpora)
    - o Načrtovanje, priprava in izvedba sestankov z namenom izboljšanja delovanja mreže CDZO (sestanki IDS za mrežo CDZO, sestanki ožje skupine za koordinacijo)
    - Izvajanje strokovnih obiskov v CDZO (dogovarjanje, terminsko usklajevanje, obveščanje regijskih koordinatorjev območnih enot NIJZ, priprava gradiva, poročila). V letu 2023 je bil izveden obisk v CDZO Nova Gorica
    - Izvajanje strokovnih posvetov v CDZO (dogovarjanje, terminsko usklajevanje, zbiranje vprašanj in kliničnih primerov za vsebinski del posveta, tehnično-administrativna podpora). V letu 2023 so bili izvedeni strokovni posveti v CDZO Domžale, CDZO Trbovlje, CDZO Maribor in CDZO Šentjur
    - Priprava ali prenova delovnih dokumentov za organizacijo in delovanje CDZO (prenova Navodil za delovanje in organizacijo CDZO, posodobitev protokolov sodelovanja CDZO z različnimi službami, posodabljanje spletne učilnice)
    - Organizacija strokovnega srečanja za vse zaposlene CDZO z namenom strokovnega izpopolnjevanja, dviga kakovosti obravnave uporabnika, poenotenja delovanja centrov in poklicnih skupin, mreženja zaposlenih CDZO, programa MIRA, regijskih koordinatorjev OE NIJZ; priprava programa, koordinacija izvajalcev predavanj in delavnic, vodenje srečanja (izvedeno 7.12.2023)
    - Koordinacija delovnih skupin za pripravo psihoedukativnih delavnic za CDZO
    - Koordinacija delovne skupine za pripravo usposabljanja o triaži oz. uvodnem razgovoru v CDZO, izvedba ankete o postopku usmerjanja v CDZO
    - Podpora novim CDZO pri razvoju in delovanju, pomoč pri organizacijskih in tehničnih težavah, posredovanje gradiva, obrazcev za delovanje, protokolov sodelovanja, kliničnih poti ... (V decembru 2023 podpora ZD Škofja Loka pred odprtjem CDZO s 1.1.2024)
    - Ukrepi na podlagi interventnega zakona Poplave 2023
  - Spremljanje in evalvacija dela Centrov za duševno zdravje
    - Kazalniki spremljanja CDZOM in CDZO: Zbiranje in analiza podatkov o delovanju CDZ
    - Popis kadrov v CDZOM in CDZO, 2. Polletje 2022, stanje na dan 1. 1. 2023: posodobitev metodoloških navodil, priprava template (v xls formatu), pošiljanje metodoloških navodil regijskim koordinatorjem MIRA, metodološka in vsebinska podpora regijskim koordinatorjem MIRA pri zbiranju podatkov, zbiranje podatkov, priprava podatkovne baze in analize
    - Popis kadrov v CDZOM in CDZO, 1. Polletje 2023, stanje na dan 1. 6. 2023: posodobitev metodoloških navodil, priprava template (v xls formatu), pošiljanje metodoloških navodil regijskim koordinatorjem MIRA, metodološka in vsebinska podpora regijskim koordinatorjem MIRA pri zbiranju podatkov, zbiranje podatkov, priprava podatkovne baze in analize

- Dopolnjevanje metodoloških navodil za popis kadra, posodobitev template (v xls formatu) za zbiranje podatkov o učinkovitem FTE zaposlenih v centrih na dan 1.1.2024.
  - Priprava in izvajanje ankete o delovanju CDZOM v 1ka formatu za vodje centrov in zaposlene v centrih: spremljamo strukturne kazalnike (ustreznost prostorov, kadrovske stanje, opremljenost z diagnostičnimi in terapevtskimi pripomočki, psihoterapevtska usposobljenost izvajalcev) in procesne kazalnike (število prikazov primerov, delež vpisanih diagnoz MKB, število prvih pregledov, število izpeljanih skupin v okviru programa starševstva Neverjetna leta, število predstavitev kliničnih primerov timu)
  - Poročilo: Pregled realnega stanja področja duševnega zdravja za zadnjih 5 let (s poudarkom na službah in programih)
  - Priprava letnega poročila o ustreznosti sodelovanja in udeleževanja skupnih timskih sestankov med Dispanzerji za mentalno zdravje (DMZ) in CDZOM na geografskem območju CDZOM – za leto 2022
  - Posodabljanje 1ka ankete o ustreznosti sodelovanja in udeleževanja skupnih timskih sestankov med Dispanzerji za mentalno zdravje (DMZ) in CDZOM na geografskem območju CDZOM za leto 2023 in pošiljanje navodil regijskim koordinatorjem
  - Analiza in priprava poročila za MZ o napotitvah in čakalnih dobah v službah duševnega zdravja pri otrocih in mladostnikih za specialiste otroške in mladostniške psihiatrije in klinične psihologije v obdobju 2020 - 2022
  - Poročilo o stanju in kazalnikih v mreži CDZOM za leto 2022
  - Analiza realizacije storitev CDZOM za leto 2022 ter trimesečno spremljanje plana in realizacije CDZOM na spletni strani ZZZS.
- **Evalvacija izvajanja Nacionalnega programa duševnega zdravja:**
    - Evalvacija Akcijskega načrta programa MIRA za obdobje 2022-2023
      - Priprava navodila za izvedbo evalvacije AN 2022-2023.
      - Zbiranje poročil o stanju izvajanja ukrepov po posameznih področjih AN 2022-2023.
      - Priprava poročila o izvedenih in neizvedenih kazalnikih, predvidenih znotraj posameznih področij drugega akcijskega načrta skupaj s povzetkom prvega akcijskega načrta in podlago, za pripravo tretjega akcijskega načrta. Ocena potreb v Centrih za duševno zdravje odraslih in Centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov
    - Ocena potreb v Centrih za duševno zdravje odraslih in Centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov
      - Izvedena pilotna kvalitativna ocena potreb v Centrih za duševno zdravje in sicer v dveh okoljih (Nova Gorica, Murska Sobota).
      - Pripravljeno poročilo o prepoznanih potrebah s področja dela, izobraževanja, organizacije dela in pacientov v njihovem lokalnem okolju.
    - Analiza učinkov krepitve storitev za duševno zdravje odraslih na primarni ravni
      - Pripravljeno poročilo o stanju na področju služb in storitev s področja duševnega zdravja, ki delujejo na nivoju zdravstvenega in socialnega varstva.
- **Promocija Nacionalnega programa duševnega zdravja v strokovni in splošni javnosti:**
    - Objave v medijih

- Izdelanih 7 komunikacijskih načrtov (2 polletna krovna, za radijske postaje, tv postaje, tisk, družbena omrežja, neposredna pošta).
- Organizacija, koordinacija, izvedba in avtorizacija objav/člankov/intervjujev v medijih. V prvem polletju 2023 je bilo 716 objav v medijih, v drugem polletju 2023 pa 970 objav.
- Priprava in objava 12 sporočil za javnost: o prireditvi Festival duševnega zdravja, o posamičnih vsebinskih iztočnicah predavanj in delavnic o duševnem zdravju, o krepitvi duševnega zdravja pri delu in o preprečevanju izgorelosti...
- Po podatkih spremljanja medijskih objav (Kliping) je bilo v spremljanih medijih po izbranih ključnih besedah Programa MIRA 1.686 medijskih objav, kar pomeni 42% porast.
- Komunikacijska podpora osmim medijsko pomembnim dogodkom
  - Okrogla miza s šestimi ministri na temo DZ,
  - Prvi festival duševnega zdravja za splošno javnost v maju 2023,
  - DZ delovno aktivnih in obeležitev svetovnega dne varnosti in zdravja pri delu v aprilu 2023,
  - Psihosocialna pomoč ob poplavah v jeseni 2023,
  - 11. evropska konferenca duševnega zdravja v septembru 2023,
  - Številni dogodki v 9 slovenskih regijah ob SDDZ v oktobru 2023,
  - Promocija DZ delovno aktivnih ob evropskem tednu varnosti in zdravja pri delu v oktobru 2023,
  - Izvedena 2. Nacionalna konferenca nekemičnih zasvojenosti v novembru 2023 (cca 200 udeležencev).
- Komunikacijska podpora Festivala duševnega zdravja
  - Upoštevali smo ciljno promocijo in javnosti za 23 vsebinsko različnih predavanj in delavnic ter 45 predstavitev organizacij, ki delajo na področju duševnega zdravja v Sloveniji. Na prireditve smo privabili okoli 1500 obiskovalcev.
  - V obdobju od aprila do maja 2023 je bilo objavljenih 342 najav Festivala duševnega zdravja in 89 novinarskih člankov na temo duševnega zdravja, ki so služili za najavo prireditve.
  - Izdelanih je bilo: 5 komunikacijskih načrtov, celostna grafična podoba prireditve, besedila 18 dopisov, 3 sporočila za javnost, 4 oglaševalska besedila, 7 adrem različnih prejemnikov e-sporočil/e-vabil (knjižnice, univerza in fakultete, ravnateljstva srednjih in osnovnih šol, župnišča, domovi za starejše, delodajalci po izboru IDS).
  - Oblikovanih je bilo: 4 plakati, 4 bannerjev, pristajalne spletne strani, 2 oglasa za zaslone LPP in Lekarna Ljubljana, tv oglasno sporočilo, radijsko oglasno sporočilo, 4 grafike za družbena omrežja.
  - Vsebinska priprava in organizacija novinarske konference pred prireditvijo.
  - Zamisel, priprava, organizacija in izvedba okrogle mize s 5 aktualnimi ministri na temo duševnega zdravja kot medresorske prioritete, ki je služila za promocijo Festivala duševnega zdravja.
- Svetovni dan duševnega zdravja
  - Tiskovna konferenca ob predaji priročnika "Kaj lahko naredim, da mi bo lažje" vsem devetošolcem v Sloveniji v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje

- Organizacija in izvedba 9 regijskih strokovnih dogodkov za različne javnosti
- Spletna stran zadusevnozdravje.si
  - Organizacija, koordinacija, priprava in avtorizacija 44 objav, novic, člankov, povzetkov na različne teme, ki zadevajo duševno zdravje.
  - Dopolnitev Knjižnice gradiv (strokovnih in poljudnih).
  - Nadgradnja vsebin oziroma zavijka o duševnem zdravju na delovnem mestu.
  - Razvoj, priprava in izdelava tematskih vsebin o duševnem zdravju mladostnikov.
  - Pregled in vključitev uporabnih vsebin o duševnem zdravju za mladostnike iz zaključujoče se kampanje »Nisi okej? Povej naprej!«.
- Soorganizacija mednarodnega znanstvenega kongresa »European Mental Health Conference«, ki je septembra potekal v Ljubljani
- Seznam Mreža virov pomoči
  - Sprotno posodabljanje podatkov v seznamu 972 različnih naslovov v Mreži virov pomoči.
  - Izdelava 9 regijskih seznamov Mreže virov pomoči v pdf formatih za tisk.
- Informativna, izobraževalna in promocijska gradiva in materiali
  - Vodenje evidence naročil, priprava, izdaja in upravljanje 4 različnih skladiščnih mest z 71 različnimi promocijskimi gradivi in materiali po več tisoč kosov in večkratna sprotna priprava glede na število udeležencev za prireditve, konference, kongrese, posamične delovne obiske in aktivnosti.
  - Vsebinska in oblikovna priprava ter izvedba in distribucija naročila in tiska koledarjev in novoletnih voščilnic, roll up-ov in namiznih zastavic.
  - Predstavitve programa MIRA zunanjim deležnikom
  - Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine
  - Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije: "Težave v DZ: obravnava in mreža podpore"
  - Konference MDDSZ: »Ohranjajmo duševno zdravje = krepimo varnost pri delu«
  - MKL in ostale regijske knjižnice po Sloveniji

Ključni izdelki na področju duševnega zdravja:

- Obeležitve svetovnih dni preprečevanja samomora in duševnega zdravja ter meseca preprečevanja zasvojenosti z 2. nacionalno konferenco o nekemičnih zasvojenostih
- Priprava osnutka Akcijskega načrta nacionalnega programa duševnega zdravja 2024-2028
- Izvedba temeljnega usposabljanja za timske CDZ in usposabljanj za regijske koordinatorje NIJZ;
- Letno evalvacijsko poročilo o delovanju centrov za duševno zdravje;
- Strokovna in promocijska podporna gradiva za delovanje centrov za duševno zdravje.
- Odgovorjeno na 3.551 vprašanj mladostnikov v spletni svetovalnici, izpeljanih 117 chat svetovanj in objavljenih 12 eMesečnikov za naročnike na spletišču www.tosemajz.net
- Smernice za strokovno spletno svetovanje v svetovalnici www.tosemajz.net

- 45 objavljenih avtorskih prispevkov v 7 tematskih rubrikah na spletišču www.tosemjaz.net
- Ponatisnjen priročnik Kaj lahko naredim, da mi bo lažje za vse devetošolce v Sloveniji, distribuiran v vse OŠ s promocijskim videom ter smernicami za predstavitev priročnika
- Izvedba Festivala duševnega zdravja pod pokroviteljstvom predsednice RS
- Analiza najpogostejših metod samomora v Sloveniji v obdobju 2001 - 2020
- Poročilo s kazalniki iz okvira javnozdravstvenega spremljanja duševnega zdravja
- Poročilo o raziskavi Pismenost o duševnem zdravju
- Razvoj vprašalnika za uporabo zaslonov pri predšolskih otrocih

4.7.2.1.9 DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI - PROGRAM SVIT

V letu 2023 je bilo v Program Svit povabljenih 318.085 oseb z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata za odkrivanje prikrite krvavitve je bil vsaj enkrat poslan 193.713 osebam. Za analizo primerne vzorce je v centralni laboratorij Programa Svit vrnilo 184.023 (94,39 %) oseb. Med analiziranimi osebami je imelo 174.127 (94,62 %) oseb negativen izvid in 9.896 (5,38 %) oseb pozitiven izvid. Opravljenih je bilo 9.941 kolonoskopij pri 9.491 osebah in potrjenih 7.339 histopatoloških preiskav. Odzivnost v program je bila v letu 2023 enaka 65,26 % in presejanih je bilo 185.049 oseb oz. 60,81 % povabljene populacije. Po do sedaj zbranih podatkih je bilo v letu 2023 odkritih 211 primerov raka debelega črevesa in danke in 1.826 oseb je imelo napredovani adenom, ki predstavlja večje tveganje za nastanek raka. V letu 2023 je Program Svit začel 8. presejalni krog.

Prenovljena je bila zloženka Programa Svit za splošno populacijo, pripravljena tudi angleška, italijanska in madžarska verzija. Od marca do oktobra 2023 izvedenih 44 terenskih dogodkov. Napihljiv model debelega črevesa s predstavljenimi bolezenskimi spremembami je ključen element teh dogodkov. S pomočjo študentov medicine – komunikatorjev so bile predstavitve uspešno izvedene.

V marcu, mesecu boja proti raku debelega črevesa in danke, in v novembru sta bili izvedeni nacionalni medijski kampanji, kjer smo oglaševali na televiziji, radijskih postajah, novičarskih spletnih portalih in na zadnjih delih mestnih avtobusov v 8 slovenskih občinah (LJ, MB, CE, MS, NM, NG, KP, KR). Televizijske in radijske postaje so bile izbrane na osnovi rangiranja najbolj gledanih/poslušanih postaj ciljne skupine 40 let + po AGB Nielsen. Kampanji sta bili namenjeni spodbujanju odzivnosti na vabila v presejalni program.

Program Svit podpirajo različne organizacije in društva, s katerimi aktivno sodelujemo. V podjetjih je bil Program Svit predstavljen v okviru projektov za zdravje zaposlenih – sodelovali smo z Impol Slovenska Bistrica, Hidria Tolmin in Hidria Koper, Weiler Zreče, Elrad Gornja Radgona, LIV Postojna, IKEA, OBI, PWC.

Prenovili smo Svitovo podporo v ZVC in CKZ, ki je nadomestila nekdanje Svitove kontaktne točke – razširili smo obseg dosegljivosti strokovnega podpornega osebja na minimum 20 ur tedensko v vseh zdravstvenih domovih v Sloveniji. Prenovljeni podatki o urnikih dosegljivosti so na voljo na spletni strani Programa Svit.

Programa Svit se je 22.-24. 11. 2023 predstavil strokovnjakom s področja presejanja raka iz južne in vzhodne Evrope ter sodelujočim državam v mednarodnem projektu EUTOPIA EAST. Mednarodni dogodek *Open days of Slovenian cancer screening* smo izvedli skupaj s presejalnima programoma Zora in Dora v Ljubljani. Čez leto so potekala strokovna izobraževanja o Programu Svit: Svit kolonoskopisti 22. 2. 2023, Svit patologi 30. 3., 15. 2. in 27. 11. 2023 izobraževanje diplomiranih medicinskih sester v ambulantah družinske medicine, 15. 6. in 14. 11. 2023 izvedeno Temeljno usposabljanje za strokovnjake iz standardnih timov centrov za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrov (Modul 5.2: Svitova podpora) in 25. 9. 2023 predstavitev Programa Svit na strokovnem srečanju Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper. 14. 12. 2023 je potekalo strokovno srečanje za izvajalce programa: *Svitov dan 2023*.

Prve smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke so bile objavljene leta 2016. Zaradi napredka stroke, novih izkušenj in spoznanj je bila decembra 2023 objavljena druga izdaja strokovnih smernic, ki so namenjene vsem, ki v presejalnem programu sodelujejo, tako zaposlenim v Centru za zgodnje odkrivanje raka (NIJZ) kot zdravstvenim delavcem na primarni ravni zdravstvenega varstva, predvsem pa gastroenterologom, patologom in njihovim sodelavcem.

S sodelovanjem v projektu EU-TOPIA-EAST Program Svit utrjuje ugled v mednarodni strokovni javnosti in deli izkušnje s področja presejanja za raka debelega črevesa in danke.

V mreženje za podporo implementaciji Programa Svit na regijski ravni so bile v letu 2023 vključene tudi območne enote NIJZ.

4.7.2.1.10 KOMUNICIRANJE V LETU 2023

Preteklo leto je bilo izjemno dinamično in zaznamovano s številnimi izzivi na področju javnega zdravja, ki so zahtevali celovito, ažurno in transparentno komunikacijo s prebivalci številnimi drugimi deležniki. NIJZ je v svojem poslanstvu ostal predan zagotavljanju zanesljivih informacij, ozaveščanju javnosti in sodelovanju z različnimi partnerji z namenom ohranjanja in izboljšanje zdravja prebivalcev.

NIJZ je tako ostal eden od osrednjih virov informacij za različne javnosti – tako za splošno javnost kot tudi za številne druge javnosti, kot so novinarji, ministrstva, fakultete, politiki, gospodarstveniki itd., kje so prav tako (za)beležili velik interes za pridobivanje informacij. Za posredovanje kredibilnih informacij javnosti glede podatkov in priporočil je bilo nujno vsakodnevno sprotno usklajevanje tako znotraj NIJZ kot tudi z drugimi pomembnimi akterji (kot npr. zdravstvene inštitucije, različna ministrstva, Urad za komuniciranje RS ter drugimi institucijami in deležniki). Okrepilo se je tudi mednarodno sodelovanje, saj smo v vedno večji meri vpeti v projekte na mednarodni ravni, prek katerih krepimo sodelovanje s tujimi strokovnjaki in partnerji na področju zdravstvenega komuniciranja, s tem pa izboljšujemo svoje znanje in pridobivamo izkušnje. Zavedamo se, da je komuniciranje ključno za javno zdravje ljudi, saj omogoča učinkovito prenašanje informacij, vzpostavljanje zaupanja in spodbujanje pozitivnih sprememb v vedenju ter odločitvah posameznikov. Ključni komunikacijski cilji so tako: osveščanje o zdravstvenih tveganjih, nadzor in preprečevanje nalezljivih bolezni, gradnja zaupanja v zdravstvene ustanove, spodbujanje preventivnih pristopov, obvladovanje kriznih situacij in sodelovanje s skupnostjo. Zavedamo se namreč, da je v skupnosti, kjer poteka učinkovita komunikacija o zdravstvenih vprašanjih, večja verjetnost, da se ljudje odločijo za zdrave življenjske navade, sledijo preventivnim ukrepom in sodelujejo pri obvladovanju morebitnih zdravstvenih kriz. Komuniciranje tako služi kot ključno orodje v prizadevanjih za izboljšanje in ohranjanje javnega zdravja ljudi. Skozi transparentnost in odprt dialog želimo okrepiti zaupanje javnosti in naše delo ter vzpostaviti trdne temelje za skupno delovanje v dobro javnega zdravja.

Komuniciranje NIJZ poteka na različnih ravneh – tako na nacionalni kot regionalni/lokalni ravni, saj v sodelovanju z območnimi enotami NIJZ krepimo povezovanje z deležniki na regijski/lokalni ravni in na ta način skrbimo za večjo vidnost ključnih sporočil v lokalnih okoljih. Sporočila in kanale komuniciranja usklajujemo z različnimi deležniki v zdravstvu in nevladnimi organizacijami, prizadevamo pa se tudi k krepitvi sodelovanje z drugimi sektorji in drugimi ustanovami na lokalnem in nacionalnem nivoju ter tudi v mednarodnem prostoru. Krepimo tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki predstavljajo pomembne multiplikatorje naših sporočil v različnih okoljih.

Pri komuniciranju z javnostmi uporabljamo številne komunikacijske kanale in orodja – poleg tradicionalnih komunikacijskih kanalov tudi digitalne medije, in sicer družbena omrežja – Twitter, YouTube, Instagram, TikTok, Facebook in Bilten NIJZ ter spletno stran NIJZ.

V poročilu podrobneje predstavljamo ključne dejavnosti na področju komuniciranja, s poudarki na dosežkih in izzivih, ki so nas spremljali v letu 2023, ter predstavljamo izboljšave, ki jih načrtujemo za prihodnje obdobje.

Oddelek za zunanje komuniciranje

KRIZNO KOMUNICIRANJE IN KOMUNICIRANJE TVEGANJ

Pandemija covid-19

Ob začetku letošnjega leta se je epidemiološka situacija v zvezi z virusom SARS-Cov-2 precej umirila, kar je pomenilo tudi zmanjšanje pritiska na zdravstveni sistem. V začetku februarja 2023 smo skupaj s Centrom za nalezljive bolezni NIJZ sodelovali pri pripravah in izvedbi obiska direktorice Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni (ang. ECDC) dr. Andree Ammon in ob koncu strokovnega srečanja ključnih deležnikov organizirali tudi novinarsko konferenco s poudarkom na odzivanju na nalezljive bolezni v prihodnje. Konec februarja 2023 je z delom zaključila Posvetovalna skupina za spremljanje virusa SARS-Cov-2, ki je pred tem pripravila strokovna izhodišča in usmeritve za pripra-

vljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-Cov-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023. Svetovna zdravstvena organizacija je šele maja 2023 odpravila izredne razmere v svetu zaradi pandemije covid-19. Obenem so deležniki sprejeli odločitev, da se zaradi bistvenega izboljšanja epidemiološke situacije v Sloveniji, tako kot se je to zgodilo v širšem evropskem prostoru, ukine aplikacijo #OstaniZdrav.

Poplave v Sloveniji

Ob poplavah, ki so 4. avgusta 2023 prizadele večji del Slovenije, smo na NIJZ takoj prepoznali pomen hitrega odzivanja in ukrepanja ter proaktivnega komuniciranja ob ključnih javnozdravstvenih tveganjih.

Z namenom hitre odzivnosti in ukrepanja smo se notranje organizirali na način, da so ključna področja nemoteno delovala 24/7 in da so vse aktivnosti v zvezi s posledicami poplav bile opravljene v najkrajšem možnem času. Vzpostavili smo tudi platformo za usklajevanje aktivnosti, izmenjavo mnenj in koordinirano delovanje, v katero smo vključili predstavnike drugih resorjev in inštitucij.

Poleg tega smo izvajali številne komunikacijske aktivnosti z namenom ozaveščanja prebivalcev. Ključni poudarek je bil na ozaveščanju prebivalcev o ukrepih za varovanje zdravja pred nalezljivimi boleznimi, ravnanju z živili in pitno vodo ob poplavah in samozaščitnem ravnanju ob čiščenju poplavnih prostorov. Izpostavili smo pomembnost varovanja duševnega zdravja ob poplavah ter v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje objavili informacije o psihološki pomoči prizadetim v poplavah z vzpostavitvijo mobilnih ekip za psihosocialno pomoč na terenu, kontakti in kratkimi usmeritvami. Takoj po poplavah smo vzpostavili tudi e-naslov, kjer smo prebivalstvu odgovarjali na vprašanja v povezavi s pitno vodo, poplavljenimi živili, čiščenjem prostorov, ipd.

Opozarjali smo tudi na tveganje za zdravje zaradi svinca ter izdali priporočila in infografike za zmanjšanje izpostavljenosti prebivalcev potencialno toksičnim elementom, ki so posebno nevarni mlajšim otrokom, ki zaradi načina obnašanja v telo vnašajo več onesnaženega prahu s svincem in so za škodljive učinke bolj občutljivi.

Komunikacijske aktivnosti ob poplavah

Naša glavna prednostna naloga je bila zagotoviti informacije in nasvete prebivalcem o ukrepih za varovanje zdravja v času poplav. Pri tem smo uporabljali različne komunikacijske kanale in orodja.

- Na spletni strani NIJZ smo zagotavljali aktualne informacije, smernice, priporočila in nasvete za varovanje zdravja ob poplavah in na enem mestu pod naslovom [Poplave v Sloveniji](#) združili vse ključne informacije in dokumente ter vsebino po potrebi in glede na razvoj dogodkov dopolnjevali.
- O ključnih dokumentih smo obvestili deležnike: PR službe ministrstev zdravje, obrambo, okolje in prostor, naravne vire, kmetijstvo in prehrano, Upravo za varno hrano, Agencijo za okolje, Civilno zaščito in Uradom za komuniciranje, kjer so na dnevni ravni usklajevali komuniciranje resorjev kritične infrastrukture. Slikovna gradiva s priporočili in usmeritvami v zvezi s pitno vodo in ravnanjem z živili ob poplavah ter priporočili za vrtnice na poplavljenem območju je bil za namen boljšega obveščanja prebivalcev o postopanjih ob tovrstnih razmerah, posredovan lokalnim medijem iz OE NIJZ Ravne na Koroškem in Gasilski zvezi Slovenije.
- Aktivno smo uporabljali družbena omrežja, kot so Facebook, Twitter, TikTok in Instagram, za širjenje informacij o varovanju zdravja in nujnih ukrepih.
- Redno smo sodelovali z mediji in novinarji, zagotavljali strokovne izjave in odgovarjali na vprašanja, da bi javnosti omogočili boljše razumevanje tveganj in ukrepov za zaščito zdravja tudi na novinarskih konferencah v novinarskem središču Vlade RS. Na televiziji in radiu smo omogočili gostovanje naših strokovnjakov, ki so osvetljevali pomen preventive, ravnanja z živili in pitne vode, ter varovanja duševnega zdravja ob poplavah.

REDNO DNEVNO KOMUNICIRANJE

V letu 2023 smo skrbeli tudi za komuniciranje vsebin in programov, ki jih NIJZ izvaja na področju ohranjanja zdravja celotne populacije, preventivnih programov za ohranjanje zdravja, področja nenalezljivih bolezni ter sodelujemo v razvojno raziskovalnih programih in projektih tudi v mednarodnem okolju.

KOMUNICIRANJE Z MEDIJI IN KREPITEV ODNOSOV Z NOVINARJI

Že leta dajemo velik poudarek odnosom in sodelovanju z novinarji in medijskimi hišami. Zavedamo se namreč, da so mediji eden od ključnih komunikacijskih kanalov pri uresničevanju našega poslanstva.

Sporočila za medije

Pomembna naloga Centra za komuniciranje je proaktivno in reaktivno komuniciranje z novinarji. Sami ali v sodelovanju s partnerji na nacionalnem in regionalnem nivoju medijem posredovali 48 sporočil za javnost oz. medije (in 25 izjav oziroma novinarskih konferenc, največ s področja nalezljivih bolezni), ki so bili vezani na delo NIJZ.

Sporočila za medije v letu 2023

Januar		
1.	5. 1.	Porodi v letu 2022
2.	30. 1.	100 let javnega zdravja v Sloveniji
3.	31. 1.	Dan brez cigarete
Februar		
4.	22. 2.	NIJZ tudi letos v akciji 40 dni brez alkohola: Odrasli kot zgled mladim
Marec		
5.	1. 3.	Program Svit učinkovito deluje, a želeli bi si še višje odzivnosti
6.	1. 3.	Občina zdravja 2023
7.	14. 3.	NIJZ s pozitivnim finančnim poslovanjem v leto 2023
8.	16. 3.	Narava vabi v svoj objem – poskrbimo za pravočasno zaščito
9.	17. 3.	Svetovni dan voda 2023
10.	20. 3.	Zgodnja preventiva na področju prepovedanih drog kot del trajnostnega in celovitega sistema
11.	20. 3.	Energijske pijače niso za otroke in mladostnike
12.	21. 3.	Skoraj vsak četrti otrok v Evropi je debel ali ima prekomerno telesno težo
13.	30. 3.	Prenehanje delovanja aplikacije #OstaniZdrav
14.	31. 3.	Spremembe pri spremljanju in objavljanju podatkov glede virusa SARS-CoV-2
April		
15.	19. 4.	Zdravje v občini: novi podatki o zdravju prebivalcev slovenskih občin
16.	21. 4.	Ob dnevu Zemlje izpostavljam nekaj tematik, povezanih z okoljskimi vidiki dojenja
17.	28. 4.	29. april 2023 – evropski dan medgeneracijske solidarnosti
Maj		

18.	5. 5.	5. maj 2023 – mednarodni dan higiene rok
19.	8. 5.	Krepitev duševnega zdravja na delovnem mestu in preprečevanje izgorelosti
20.	25. 5.	Nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka 2023 in podelitev nagrad Svetovne zdravstvene organizacije
21.	29. 5.	Slovesnost ob 100. obletnici javnega zdravja v Sloveniji
22.	31. 5.	ZA Slovenijo brez tobaka in nikotina 2040
Junij		
Julij		
23.	31. 7.	Svetovni teden dojenja 2023
Avgust		
24.	16. 8.	Izvajanje psihosocialne pomoči prebivalcem na terenu
25.	17. 8.	Poziv vsem prostovoljcem: Na teren se odpravite zdravi
September		
26.	6. 9.	Svetovni dan preprečevanja samomora 2023
27.	7. 9.	Mednarodni dan fetalnega alkoholnega sindroma 2023 (9.9.)
28.	8. 9.	Vprašalnik o strokovnih smernicah za odgovorno novinarsko poročanje o samomorih
29.	9. 9.	10. oktober 2023 – Svetovni dan duševnega zdravja - Generacija devetošolcev prejela priročnik o veščinah za lažji vsakdan
30.	28. 9.	Približno tretjina študentov vsak teden posega po hitri prehrani, kot so hamburgerji in pice
31.	29. 9.	Svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni
32.	29. 9.	1. oktober - Mednarodni dan starejših
Oktober		
33.	3. 10.	Podatki raziskave HBSC opozarjajo na poslabšanje duševnega zdravja mladostnikov v Sloveniji
34.	9. 10.	10. oktober 2023 – Svetovni dan duševnega zdravja - Generacija devetošolcev prejela priročnik o veščinah za lažji vsakdan
35.	18. 10.	Do dobre energije brez energijskih pijač
36.	25. 10.	Evropski teden varnosti in zdravja pri delu
November		
37.	7. 11.	Babištvo priporočeno za vpis na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine
38.	9. 11.	Prvi stik s psihoaktivnimi snovmi že pred 13. letom starosti
39.	14. 11.	Svetovni dan sladkorne bolezni
40.	20. 11.	Evropski teden testiranja na okužbe s HIV, z virusoma hepatitis B ter C in spolno prenosljive okužbe
41.	20. 11.	S krepitvijo znanja in kompetenc do uspešnejšega obvladovanja nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji
42.	23. 11.	Antibiotiki so dragocen vir

43.	24. 11.	25. november – mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami
44.	28. 11.	Nacionalni inštitut za javno zdravje prejel zahvalo Fakultete za družbene vede za sodelovanje NIJZ
December		
45.	1. 12.	Pojasnilo v zvezi z dostopnostjo izvidov na portalu zVEM
46.	15. 12.	V porastu okužbe dihal
47.	18. 12.	Po smrti zaradi meningokokne sepse identificiranih in zaščitanih 68 tesnih stikov
48.	22. 12.	Vesele praznike ter uspešno in srečno 2024

Izjave za medije in novinarske konference

Organizirali ali sodelovali smo na več novinarskih konferencah oziroma izjavah za medije. Obeleževali smo že tradicionalne in planirane svetovne dneve, posvečene javnozdravstvenim temam in dogodkom, ki smo jih organizirali v okviru NIJZ, ter še nekatere druge tematike.

Seznam izvedenih izjav za medije in novinarskih konferenc v letu 2023

1.	7. 2.	Novinarska konferenca ob obisku direktorice ECDC, dr. Andree Ammon v Sloveniji
2.	22. 2.	Izjava za medije ob zaključku delovanja Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 pri NIJZ
3.	6. 3.	Zahvala ministra za zdravje sodelujočim pri obvladovanju virusa SARS-Cov-2
4.	24. 3.	Novinarska konferenca o preprečevanju raka želodca s presejalnim testiranjem in z zdravljenjem okužbe s <i>Helicobacter pylori</i>
5.	19. 4.	Predstavitve prireditve Festival duševnega zdravja
6.	24. 4.	Novinarska konferenca ob svetovnem in evropskem tednu imunizacije
7.	12. 5.	Okrogla miza z naslovom »V skrbi za duševno zdravje«
8.	16. 5.	Odprtje Festivala duševnega zdravja
9.	25. 5.	Nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka in vabilo na novinarski zajtrk/brifing
10.	10. 7.	Izjava za medije v zvezi s preprečevanjem težav, ki lahko nastanejo zaradi vročine
11.	6. 9.	Novinarska konferenca ob obeležitvi svetovnega dneva preprečevanja samomora 2023
12.	18. 9.	Novinarska konferenca ob svetovnem mesecu Alzheimerjeve bolezni
13.	28. 9.	Novinarska konferenca o pomenu zdrave in uravnotežene prehrane ter predstavitve simbola Prava izbira
14.	9. 10.	Novinarska konferenca ob svetovnem dnevu duševnega zdravja
15.	18. 12.	Izjava za medije o epidemiološki obravnavi primera smrti zaradi meningokoknega meningitisa

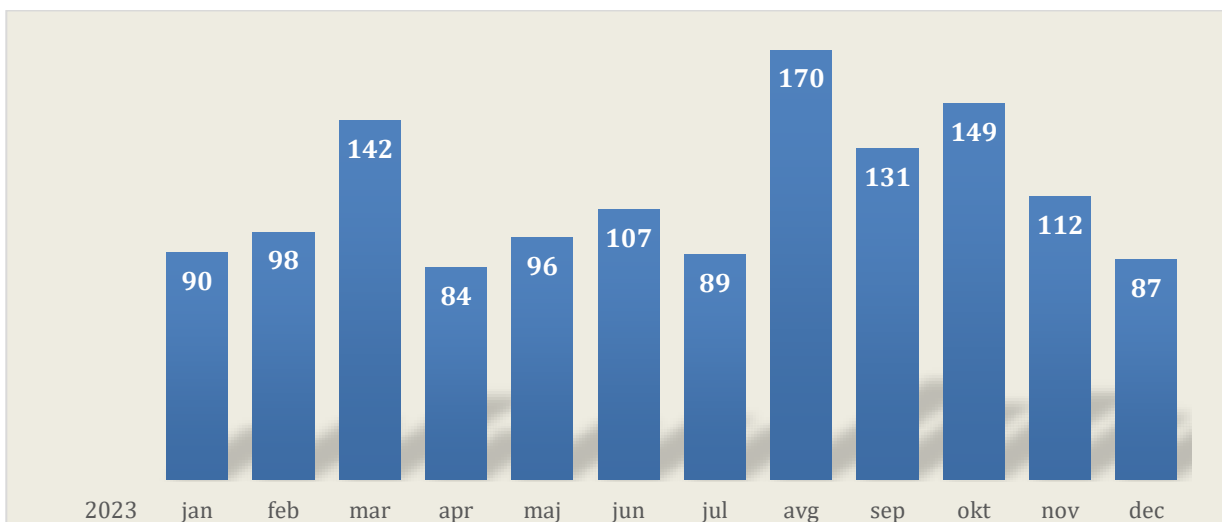
Odgovori na novinarska vprašanja

Pomemben del našega delovanja je hitro in učinkovito reaktivno komuniciranje z novinarji, kjer odgovorjamo na novinarska vprašanja, kar predstavlja pomembno vlogo pri informiranju javnosti ter zagotavljanju transparentnosti inštituta in vzpostavljanja zaupanja v naše delo. Zavedamo se, da imajo javnosti pravico do dostopa do informacij, zlasti tistih, ki se nanašajo na javno zdravje in varnost. Novinarji igrajo ključno vlogo pri prenašanju informacij iz strokovnih virov širši(m) javnost(im). Sodelovanje z mediji omogoča, da so informacije, ki jih posreduje NIJZ, dostopne v razumljivi obliki in prepoznane kot zanesljive.

Hitro in natančno odgovarjanje na novinarska vprašanja pomaga preprečevati širjenje napačnih informacij ali nespornostov. S tem se preprečuje morebitne zmede in vzpostavlja strokovno vodenje v javnem diskurzu. S tem, ko NIJZ sodeluje z novinarji, gradi zaupanje v svoje delovanje. Kar je zlasti pomembno v kriznih situacijah, kot so izbruhi bolezni ali naravne nesreče. Odgovarjanje na novinarska vprašanja tako ni le obveznost, temveč je strateški pristop, ki prispeva k boljšemu razumevanju javnosti o ključnih zdravstvenih vprašanjih ter krepitvi odnosa med NIJZ in javnostmi.

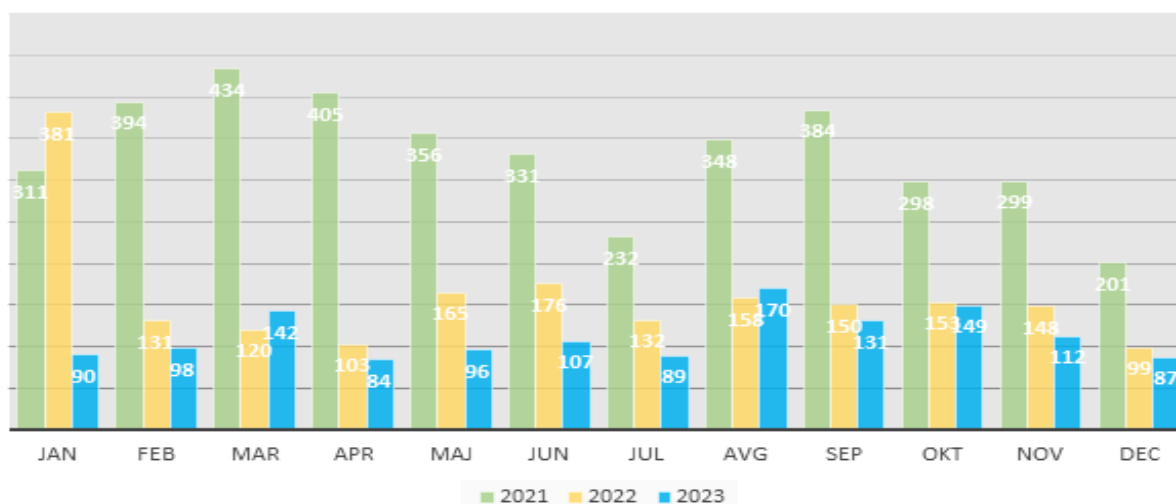
V letu 2023 smo prejeli in odgovorili na **1.355 novinarskih vprašanj**, ki smo jih uspeli uradno zabeležiti. Kot je razvidno iz spodnjega grafa, smo največ novinarskih prošelj prejeli v mesecu marcu, najmanj pa v mesecu decembru. Po mesecih smo sicer prejeli naslednje število novinarskih prošelj: januarja 90, februarja 98, marca 142, aprila 84, maja 96, junija 107, julija 89, avgusta 170, septembra 131, oktobra 149, novembra 112 in decembra 87 novinarskih vprašanj oziroma prošelj.

Graf: Število novinarskih vprašanj po mesecih, leto 2023

V letu 2023 smo opazili nekoliko zmanjšan pritisk medijev zaradi zaključka pandemije covid-19. Ob zaključku delovanja Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 pri NIJZ smo 22. februarja izvedli tudi izjavo za medije. Primerjava zadnjih treh let, od leta 2021, ko smo zabeležili rekordno število novinarskih vprašanj (kar 3.993), in letoma, ki sta sledili, se nazorno vidi »vpliv« pandemije covid-19 tudi na naše delo.

Graf: Primerjava med prejetimi novinarskimi vprašanji v obdobju 2021–2023

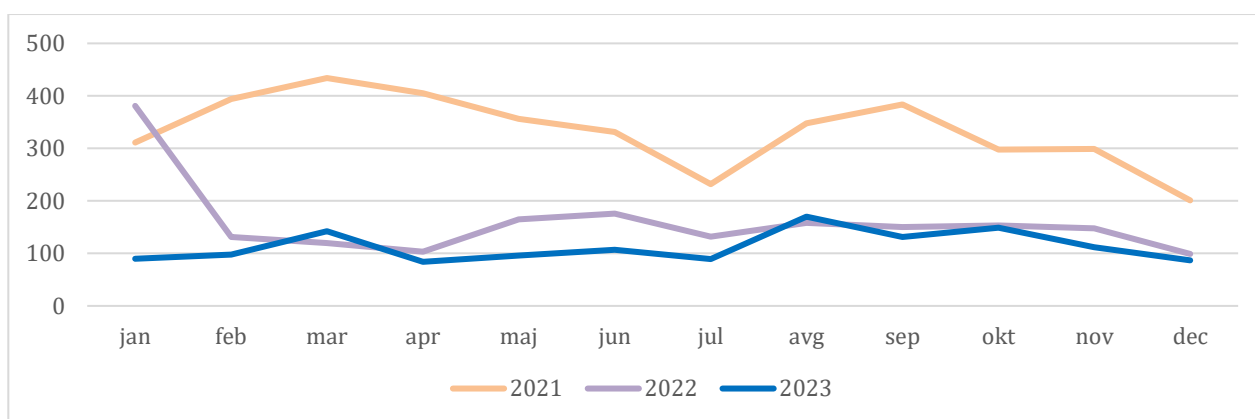

V letu 2023 smo zabeležili najmanj novinarskih prošenj v zadnjih desetih letih. Predvidevamo, da je glavni razlog predvsem v našem okrepljenem proaktivnem komuniciranju z mediji in javnostmi. Predvsem smo močno povečali komuniciranje preko vseh družbenih kanalov, ki smo jih v zadnjih letih še dodatno okrepili in nadgradili z objavljanjem podcastov.

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prošenj za obdobje 2014–2023

Leto	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število vprašanj	1.355	1.916	3.993	3.827	1.859	1.703	1.630	1.731	1.543	1.596

Graf: primerjava števila vprašanj po mesecih v zadnjih treh letih

Tabela: Število novinarskih vprašanj po mesecih v letih 2015–2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	sum	povp./mes
jan	149	177	237	367	184	263	311	381	90	2159	240
feb	114	208	122	122	126	264	394	131	98	1579	175
mar	181	140	120	131	174	487	434	120	142	1929	214
apr	151	117	131	102	186	358	405	103	84	1637	182
maj	112	120	167	135	144	348	356	165	96	1643	183
jun	101	130	155	144	184	366	331	176	107	1694	188
jul	113	118	111	126	103	286	232	132	89	1310	146
avg	104	131	113	143	120	338	348	158	170	1625	181
sep	107	162	112	141	100	408	384	150	131	1695	188
okt	158	170	111	108	140	268	298	153	149	1555	173
nov	137	155	134	122	175	279	299	148	112	1561	173
dec	116	104	85	61	163	112	201	99	87	1028	114
	1543	1732	1598	1702	1799	3777	3993	1916	1355	19415	2157
Povp./mes	129	144	133	142	150	315	333	160	113	1618	180

V tabeli je prikazano število vprašanj po mesecih v zadnjih devetih letih. V povprečju največ novinarskih vprašanj prejmemo v mesecu januarju (240), sledi mesec marec (214). Nekoliko izstopajo še meseci april, maj, junij, avgust in september. Absoluten rekord v številu novinarskih vprašanj smo v teh devetih letih zabeležili marca 2020 (487), najmanj pa decembra 2018 (61). Tudi v povprečju je mesec december novinarsko najmanj obremenjujoč mesec.

OBJAVE V MEDIJIH (KLIPING)

V letu 2022 smo zabeležili 7.396 novinarskih prispevkov z omembo NIJZ.

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prispevkov na temo NIJZ 2014–2022

Leto	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število nov. prispevkov z omembo NIJZ	7.396	9.659	9.947	11.283	2.494	2.170	2.111	2.080	1.679	1.519

Teme, ki jih na NIJZ spremljamo preko klipinga, so se pojavile v 9.880 objavah. Največkrat obravnavana tema je bil NIJZ (2.834), sledile pa so naslednje teme: prehrana (1.605), alkohol (1.403), cepljenje (1.123), depresija (860), kajenje (769), samomor (752), Presejalni program Svit (323) in e-zdravje (191), slogan kampanje Nisi okej? Povej naprej. (14) in Evropski dan antibiotikov (6).

Število objav	TEME v letu 2023
2834	NIJZ
1605	prehrana
1403	alkohol
1123	Cepljenje
860	Depresija
769	kajenje
752	samomor
323	Presejalni programi SVIT
191	e-zdravje
14	Nisi okej? Povej naprej.
6	Evropski dan antibiotikov
SKUPNO 9.880	

Primerjava z letom 2022 kaže, da je upadlo število objav, povezanih s cepljenjem. Cepljenje je bilo v letu 2022 druga tema po številu objav, v letu 2023, pa je bilo več objav na temo prehrane kot tudi alkohola. Čeprav je bilo skupno število objav na teme, ki jih spremljamo, manjše, so vse ostale teme, razen prvih štirih, beležile več objav kot v letu poprej (depresija 860:757, kajenje 769:549, samomor 752:475, Presejalni program Svit 323:304, e-zdravje 191:118). V letu 2023 smo med spremljane teme dodali še dve, in sicer »Nisi okej, povej naprej« in »Evropski dan antibiotikov«.

Tema »Nacionalni inštitut za javno zdravje«

Največ prispevkov na temo NIJZ, ki jih je zaznal Kliping, je bilo objavljenih v tiskanih medijih (1.927), sledijo radijske objave (539) in televizijske objave (368). Mediji, ki so imeli največ objav, so prikazani v spodnji tabeli. V tej tabeli so zajeti mediji, ki so v povprečju imeli vsaj eno objavo na mesec ali več. Največ objav na temo NIJZ je bilo v Delu (181), kar v povprečju pomeni 15 objav na mesec. Sledi Dnevnik s 151 objavami, nato TV SLO 1, Slovenske novice, RA SLO 1 in Večer s 121. Za ostale medije je bilo zabeleženih manj kot 100 objav v letu 2023.

Število objav	MEDIJ
181	Delo
151	Dnevnik
146	TV Slovenija 1
133	Slovenske novice
125	Radio Slovenija 1
112	Večer
95	Primorske novice
92	Svet24

75	POP TV
72	Koroški radio
57	Gorenjski glas
55	Planet TV
55	Radio City
52	Nedeljski dnevnik
51	Radio Ognjišče
47	Radio Capris
37	Kanal A
36	Radio Hit
35	ISIS
34	Murski val
34	Mladina
31	Finance
30	ABC zdravja
30	Radio Aktual

Ostali mediji, ki jih nismo predstavili v tabeli, so skupaj zabeležili 1.068 objav, objave pa so bile zaznane v kar 231 različnih medijih. To vsekakor kaže na veliko razpršenost in zanimanje za teme, ki jih pokrivamo na NIJZ.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA DRŽAVLJANOV

Komuniciranje covida-19

V letu 2023 skrbeli tudi za direktno komuniciranje z državljani o covidu-19. Komunikacija je od 1. 1. do 30. 6. 2023 potekala preko telefona in elektronske pošte korona@nijz.si. Zaznan je bil počasen, a stalen trend padanja števila telefonskih klicev in števila prejetih elektronskih sporočil. Zato smo 1. 7. prešli le na komunikacijo preko elektronske pošte, delovanje telefonske podpore pa smo zaključili. V drugi polovici septembra smo zaznali postopno večanje števila vprašanj o novem koronavirusu, ko smo mesečno prejeli okoli 100 vprašanj. V oktobru smo ukinili delovanje elektronskega naslova korona@nijz.si in vzpostavili nov elektronski naslov koronavirus@nijz.si, saj smo na prvega prejeli več sto SPAM sporočil mesečno.

V obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 smo odgovorili na okvirno:

- telefonskih klicev: 1.400
- elektronskih sporočil: 2.355

Najpogostejše teme vprašanj:

- podatki o okužbah s covid-19,
- ukrepanje ob potrjeni okužba,
- sistem testiranja,
- potovanje v druge države,
- cepljenje proti covidu-19,
- stranski učinki po cepljenju proti covid-19,
- splošna vprašanja o ukrepih.

Neprestano pa spremljamo dinamiko vprašanj državljanov o covidu-19, s čimer zagotavljamo ustrezno prilagajanje razmeram in dober servis državljanom.

KOMUNIKACIJSKE KAMPANJE

Spletne ankete:

Od maja do konca junija 2023 je potekalo oglaševanje na družbenih omrežjih za spodbujanje prejemnike vprašalnikov k sodelovanju v raziskavi PREMS.

Kampanja za promocijo zaščitnih ukrepov s cepljenjem proti covidu-19 – Zdravje je skrb za vse

Cilj kampanje je bil promocija zaščitnih ukrepov s poudarkom na cepljenju proti covidu-19. Pri kampanji so bili upoštevani odnos in stališča glede cepljenja proti covidu-19, ki so se v Sloveniji ustvarila od prve razglasitve pandemije covid-19 v posameznih družbenih segmenti. Grafična kreativna je izhajala iz že razvite celostne grafične podobe kampanje 'Zdravje je skrb za vse'. Kampanja je vključevala zunanje oglaševanje na Citylight-ih (Celje, Kranj, Nova Gorica, Novo mesto, Murska Sobota), oglaševanje na radijskih postajah s pokritostjo vseh slovenskih regij, spletno oglaševanje na slovenskih mrežah z visokimi dosegi in oglaševanje v tiskanih revijah (ABC Zdravja, Viva, Vzajemnost). Oglaševanje je potekalo od 17. 11. 2022 do 31. 3. 2023.

Promocijske aktivnosti v okviru projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« od 15. 3. do 31. 5. 2023

V pomladnem času je bilo izvedeno javno naročilo na COVID-19 projektu, ki je bilo sestavljeno iz dveh sklopov, in sicer:

- Sklop 1: Ozaveščanje o problematiki stigmatizacije duševnega zdravja in promocija kampanje »Nisi okej? Povej naprej.«
- Sklop 2: Komuniciranje zaščitnih ukrepov ter cepljenja proti covidu-19 in gripi, ki primerno naslavlja pomen preprečevanja virusa SARS-CoV-2 in bolezni covid-19 ter gripe

V sklopu 1 je bil namen oglaševalske kampanje dvigniti ozaveščenost o problematiki stigmatizacije duševnega zdravja. Ideja promocijske kampanje je usmerjena v aktivno participacijo oseb pri zmanjševanju stigmatizacije duševnih stisk in motenj z ustvarjanjem odprte ter razumevajoče družbe in k prizadevanjem za opolnomočenje oseb z duševnimi stiskami ali motnjami, da poiščejo ustrezno

pomoč. Kampanje je potekala od 21. 3. do 31. 5. 2023. Potekalo je zunanje oglaševanje na TAM-TAM mestnih plakatih in oglaševanje na spletu ter družbenih omrežjih (FB, IG, YT, Snapchat). Digitalno oglaševanje je doseglo 27.666.058 prikazov in 370.699 klikov. Izdelana so bila nova gradiva za oglaševanje po posameznih kanalih.

V sklopu 2 je bil namen kampanje izpostaviti pomen solidarnosti do skupnosti pri upoštevanju preventivnih ukrepov za zaščito sebe in drugih pred covidom-19 in gripi ter proti drugim virusnim okužbam in cepljenjem kot najučinkovitejšem preventivnem ukrepu, ki nudi z zaščito pred hujšim potekom covid-19 in pri starejših od 60 let. Oglaševanje je potekalo od 15. 3. do 31. 3. 2023 na radiu (Val 202, Radio Hit) in spletu ter družbenih omrežjih (FB, IG). Skozi digitalno oglaševanje je bilo doseženih 9.469.548 prikazov in 105.520 klikov. Ustvarjena so bila nova gradiva, ki so poudarjala sledenje splošnim preventivnim ukrepom v duhu solidarnosti in bila ustvarjena na način za dolgoročno komuniciranje zaščitnih ukrepov.

Promocijske aktivnosti v okviru projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« od avgusta do 16. 10. 2023

Pred poletjem je potekala priprava dokumentacije za javno naročilo za izvedbo dveh kampanj na projektu. Komunikacijska kampanja bo potekala v jesenskem času.

Naročilo je sestavljeno iz dveh kampanj:

področje 1: prenos okužb

področje 2: duševno zdravje

Namen in cilji kampanje na področju 1 so zmanjšanje tveganj prenosa okužb, ki bi pripeljali do bolezenskih stanj in preko različnih komunikacijskih kanalov ozaveščanje ciljnih skupin in širše javnosti o ukrepih ter higienskih priporočilih za zmanjšanje možnosti za prenos okužb. Nagovarjali bomo segmentirane skupine splošne javnosti - mlade do 25 let, delovno aktivno populacijo in starejše od 60 let. Planirani komunikacijski kanali so TV, tiskani mediji, radio, zunanje oglaševanje in digitalni mediji.

Namen in cilji kampanje za področje 2 so promocija in povečanje prepoznavnosti programa »To sem jaz« ter spletne svetovalnice www.tosemjaz.net. Kampanja bo potekala na digitalnih medijih z vključevanjem vplivnežev. Nagovarjala bo torej mlajše in njihove starše.

Cepljenje proti gripi in preventivni ukrepi

Na družbenih omrežjih (Instagram, Facebook) NIJZ profila je potekala kampanja za cepljenje proti gripi, in sicer sta se vrtela dva oglasa o podkastu o cepljenju proti gripi. Vrteli so se tudi oglasi za ravnanje ob stiku ali izolaciji pozitivnih na SARS-CoV-2 in postopanju ob simptomih okužbe. Kampanja je bila aktivna od 12. 12. 2022 do 31. 3. 2023.

KOMUNIKACIJSKA GRADIVA

V letu 2023 smo pripravili tudi komunikacijske pakete za različne deležnike v zdravstvu, ki smo jih potem tudi distribuirali. V letu 2023 smo te pakete pripravili za zdravstvene domove in domove za starejše občane z namenom učinkovitejše komunikacije z občani.

Komunikacijski paketi:

- 13. 10. – Komunikacijska gradiva za domove za starejše občane - cepljenje proti gripi, covidu-19 in pnevmokoknim okužbam
- 13. 10. – Komunikacijska gradiva za zdravstvene domove - cepljenje proti gripi, covidu-19 in pnevmokoknim okužbam
- 19. 12. – Komunikacijski paket za zdravstvene organizacije na temo prehladnih obolenj za objave na spletnih straneh in družbenih omrežjih

DIGITALNO IN VIZUALNO KOMUNICIRANJE

Nova spletna stran NIJZ www.nijz.si

V začetku 2023 smo na NIJZ končali več kot enoletni projekt prenove spletne strani NIJZ in v prvi polovici leta 2023 smo se poleg rednih aktualnih objav posvečali še temeljitemu pregledu prenešenih vsebin iz stare strani, popravljanju in brisanju nepotrebnih starih vsebin ter usklajevanju popravkov. V celem letu 2023 je imela spletna strani www.nijz.si 1.868.852 ogledov.

Spletna stran www.cepimose.si

V okviru kampanje »Nalezimo se dobrih navad – cepimo se« je bila kot osrednja digitalna informacijska platforma vzpostavljena samostojna spletna stran www.cepimose.si, namenjena tako splošni kot tudi strokovni javnosti. Spletna stran pokriva informacije o cepljenju proti covidu-19, informacije o neželenih učinkih, odgovore na najpogostejša vprašanja, posebni segmenti so namenjeni informacijam o cepivih, delovanju cepiv, zdravstvenim nasvetom in uporabnim gradivom ter objavi izsledkov raziskave pandemske izčrpanosti.

Spletna stran je bila za zahteve, povezane z zaključkom projekta »Ukrepi na področju obvladovanja in širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva«, ki jo je financiral, arhivirana v tedanji obliki. Spletna stran pa je še vedno aktivna in opremljena s ključnimi informacijami, ki se skladno s spremembami na področju, posodablja.

Spletna stran www.cepimose.si je v mesecu januarju 2023 zabeležila 5.663 ogledov, februarja 3.079, marca 7.455, aprila 3.514, maja 1.517, junija 1.054, julija 1.016, avgusta 1.038, septembra 2.791, oktobra 5.595, novembra 2.731, decembra 2.586. Skupno spletna stran www.cepimose.si v letu 2023 beleži 38.039 ogledov. Uporabniki so se na spletni strani zadržali povprečno 47 sekund.

KOMUNICIRANJE NA DRUŽBENIH OMREŽJIH

Facebook 'Zdravje je skrb za vse': V obdobju od januarja do konca decembra je profil prišel do 1.392 všečkov in 1.618 sledilcev.

V tem obdobju smo z vsemi objavami dosegli 586.112 oseb (7.740 organsko + 574.410 plačano). Objavljenih je bilo 53 objav. Z objavami smo na tem profilu dosegli 900 odzivov (delitve + komentarji + všečki), 3.291 klikov povezav in pridobili 40 novih sledilcev.

Facebook NIJZ: Facebook profil NIJZ ima 83.061 všečkov in 91.582 sledilcev.

Na strani je bilo v obdobju od januarja do konca decembra 2023 objavljenih 276 objav, s katerimi smo dosegli 979.870 oseb.

Z objavami smo dosegli 26.953 dejavnosti, 19.757 všečkov in odzivov, 3.753 komentarjev, 3.443 delitev, 69.866 klikov povezave in pridobili 408 novih sledilcev.

Neplačana objava, ki je dosegla največ všečkov in odzivov, je dosegla objava »Zaradi ekstremnih vremenskih razmer obstaja možnost, da je pitna voda kontaminirana.« – 800. S plačanimi objavami (oglas) smo v letu 2023 dosegli 903.554 oseb in 18.360.164 prikazov. Največji neplačan (organski) doseg so imele naslednje objave:

- Poplave (Zaradi ekstremnih vremenskih razmer obstaja možnost, da je pitna voda kontaminirana.) – 54.170 dosega.
- Poplave (Ob trenutnih poplavah, ko se soočamo z izzivi in posledicami naravne nesreče, je za vse nas ključnega pomena, da poleg telesne varnosti poskrbimo tudi za zdravje.) – 30.119 dosega.
- Majhni otroci v varstvu pri starih starših – 27.881 dosega.

Dostop do profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

X (nekdanji Twitter) NIJZ: V letu 2023 je bilo 282 objav. Na X je bilo v tem času 1.385 klikov povezav, 397 retvitov brez komentarjev, 836 všečkov in 244 odgovorov. Trenutno ima Twitter profil 12.125 sledilcev.

Dostop do X profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Youtube: V letu 2023 smo na YouTube profilu NIJZ objavili 81 videoposnetkov in zabeležili 1.100.675 ogledov. Nekatere vsebine so namenjene zgolj z uporabo direktne povezave do video posnetka (za točno določene ciljne skupine), večina le-teh pa je javno dostopnih.

Dostop do Youtube profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Youtube Zdravje je skrb za vse (Cepimo se): V letu 2023 smo objavili 7 videoposnetkov, ki so imeli 2.967 ogledov. Dostop do kanala na [naslednji povezavi](#).

Instagram: Na Instagramu NIJZ je 8.124 sledilcev. V letnem obdobju 2023 smo z objavami dosegli vsaj 633.935 ljudi. Objavljenih je bilo 255 objav in 661 zgodb.

TikTok: Na družbenem omrežju TikTok smo v obdobju od januarja do konca decembra 2023 objavili 53 posnetkov. Največji doseg beleži video z več kot 9.878 ogledi. Gre za videoposnetek o številu porodov v letu 2022. Na omrežju imamo trenutno 1.134 sledilcev in 9.909 všečkov.

Za objave na družbenih omrežjih izdelujemo infografike, ki pomenijo vizualno prezentacijo ključnih sporočil in podatkov, in različne videe, ki pomembno vplivajo na ogleda.

Podkast:

V 2023 smo do sedaj objavili epizode o:

- 100 let javnega zdravja v Sloveniji
- Psihološki prvi pomoči
- O duševnem zdravju v Sloveniji
- Elektronske cigarete in drugi novejši izdelki s tobakom ali nikotinom
- Od bakterije do raka: vloga H. pylori pri razvoju raka želodca
- Kako spanje oblikuje naše zdravje

Podkaste objavljamo na Youtube kanalu in aplikacijah za podkaste. Povezave objavimo na spletni strani in jih delimo na družbenih omrežjih.

Dostopno na [naslednji povezavi](#).

LinkedIn:

Na LinkedIn profilu NIJZ imamo trenutno 758 sledilcev.

Dostopno prek [naslednje povezave](#).

KAMPANJE

Promocijske aktivnosti v okviru projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« v obdobju od 16. 8. 2023 do 16. 10. 2023

Področje 1 – Prenos okužb

OOH: 100 površin (Europlakat, billboardi)

TISK: Advertorial in klasičen oglas (Delo, Mladina)

Število objav: 6

TV: RTV, PRO PLUS, Planet TV, FOX, CAS (20 sek oglas)

TRP: 363,6

RADIO (2x15 sek): Radio 1 (124 objav), Radio Center (30 objav)

Digitalno oglaševanje in oglaševanje na družbenih omrežjih: Pro plus, Styria media, TSmedia, Pristop, Google, AdForm, Linker Media, Meta, Google

Prikazi: 15.960.215

Kliki: 24.767

Področje 2 – Duševno zdravje

Digitalno oglaševanje in oglaševanje na družbenih omrežjih: Pro plus, Styria media, TSmedia, Adria Media, Pristop, Google, AdForm, Linker, Meta.

Prikazi: 19.582.008

Kliki: 83.050

Ogledi videa: 311.760

VPLIVNEŽI: 4 osebe, 20 objav.

Doseg: 84.071

Interakcije: 12.558

»Promocijske aktivnosti v okviru projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva«

Sklop 1: Ozaveščanje o problematiki stigmatizacije duševnega zdravja in promocija kampanje »Nisi okej? Povej naprej.« v obdobju od 21. 3. 2023 do 31. 5. 2023

OOH (TAMTAM): 120 oglasnih površin

Digitalno oglaševanje in oglaševanje na družbenih omrežjih

Število prikazov: 39.598.197

Število klikov: 413.783

Sklop 2: Komuniciranje zaščitnih ukrepov ter cepljenja proti covidu-19 in gripi, ki primerno naslavlja pomen preprečevanja virusa SARS-CoV-2 in bolezni covid-19 ter gripe v obdobju od 13. 3. od 31. 3. 2023

RADIO (10 sek): 230 oglasov

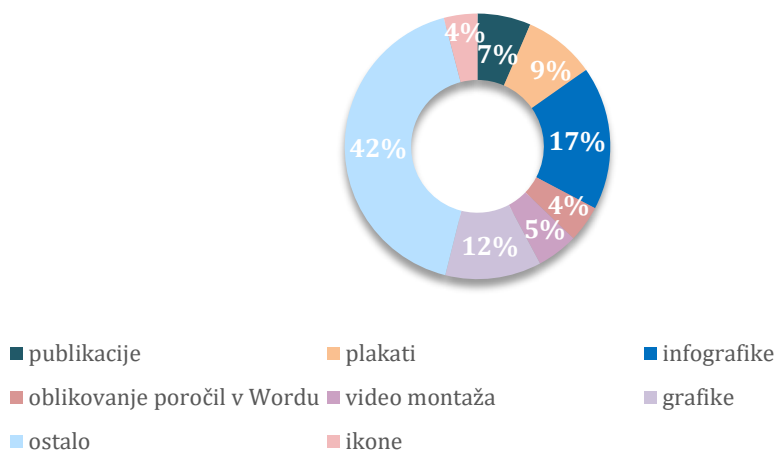
Digitalno oglaševanje in oglaševanje na družbenih omrežjih

Prikazi: 9.469.548

Kliki: 105.520

VIZUALNO KOMUNICIRANJE

V letu 2023 smo oblikovali prek 540 različnih grafičnih izdelkov. Od tega je bilo največ infografik (17 %), sledijo grafike (12 %), plakati (9 %), publikacije (7 %) in ikone (4 %).

Seznam vizualnih izdelkov se nahaja v spodnji tabeli. Večina gradiv je bilo oblikovanih v sklopu različnih programov, ki jih izvaja NIJZ. Oblikovali smo tudi 11 logotipov za: Hišne novice, Festival duševnega zdravja, Statistični letopis 2022, OCKU, POSO, Naspan.si, SI-SUD, PREMS, Polno zrno, Posodobitev obravnave mišično skeletnih bolečin.

Št.	Vrsta izdelka
35	publikacij
5	brošur
7	priročnikov
10	zloženk
1	zbornik za konferenco
27	letakov formata A4 in A5
47	plakatov (format A4, A3, A0)
5	CGP projektov (Integracija geriatrične oskrbe starejših, Zdravje v občini, POSO, VUZOM, OCKU)
11	logotipi (Hišne novice, FDZ, Statistični letopis 2022, OCKU, POSO, Naspan.si, SI-SUD, PREMS, Polno zrno, Posodobitev obravnave mišično skeletnih bolečin)
94	infografik
9	naslovnice za poročila
7	poročil

12	PPT predlog za projekte
24	urejanje poročil v Wordu
1	audio montaža
5	podcastov
27	video montaž
1	nalepka
12	številke Hišnih novic
2	prispevka
22	ikone
7	vizitk
63	grafik
8	grafik za družbena omrežja
5	vprašalnikov
6	kuvert
3	dopisni listi
8	pasic z logotipi za projekte
8	vabil
5	programov dogodkov
3	fotomontaž izbora slik
9	fotografiranje dogodkov, zaposlenih, priprava fotoplaten
3	transparentni za festival
3	usmerjevalnih tabel
2	koledarja
4	Pop-up stojal za projekte
17	urejanje PDF dokumentov (popravki, dodajanje vsebine, diplome)
4	novoletna voščilnica (NIJZ, Tosemjaz, CK, Program Svit)
11	grafik za promocijske materiale (kuliji, zvezki, vrečke, posoda, embalaža, blokci, ovratni trakovi)
1	časovnica ob 100 letnici
4	imenskih označb za konference in festival

KOMUNICIRANJE Z DRUGIMI JAVNOSTMI

Kot vsako leto, smo deležnike vabili na različne dogodke in konference, ki jih organizira inštitut sam ali v sodelovanju z različnimi partnerji. Tako smo javnosti med drugim informirali o naslednjih dogodkih:

- Strokovni posvet Eno zdravje 2023
- Nacionalni posvet ob svetovnem dnevu aidsa

- Kako preprečevati in se odzivati na pojave sovražnega govora med mladimi
- nacionalna konferenca obvladovanja nekemičnih zasvojenosti: "Z znanjem do zmernosti"
- 17. nacionalna konferenca ob mesecu preprečevanja zasvojenosti
- Regijsko strokovno srečanje »Varno in zdravo prehranjevanje v šolah in vrtcih v Podravju
- Napovedani dogodki, povezani s svetovnim dnevom duševnega zdravja
- Deinstitutionalizacija – kje smo v Pomurju?
- nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2023
- Vseslovenska akcija »Pokloni čas, polepšaj dan«
- nacionalna konferenca javnega zdravja »Zdravje kot vir blaginje«
- Mednarodni dan fetalnega alkoholnega sindroma 2023
- Brezplačna delavnica o pripravi zdravih obrokov
- konferenca preventive za odraslo populacijo
- Dan odprtih vrat Območne enote NIJZ Maribor
- 10. enodnevna šola o demenci: Živeti z demenco – vsak dan
- Pridružite se vseslovenski akciji »Pokloni čas, polepšaj dan«
- evropska konferenca duševnega zdravja: Skupaj v iskanju dokazov
- Sporazumevanje z uporabniki zdravstvenih storitev, s katerimi besedno komuniciranje ni mogoče
- Festival duševnega zdravja
- svetovni kongres Svetovnega združenja za dvojne motnje
- Nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka 2023
- Začetno/osnovno izobraževanje za izvajalce dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije (DDD)
- Strokovno srečanje Odrasli in spanje
- Strokovni posvet izvajalcev cepljenja 2023
- Seminar iz kakovosti in varnosti v zdravstvu, socialne medicine, higijene, epidemiologije in zdravstvene ekonomike za pripravnike zdravnikov in zobozdravnikov

Ob vseh dogodkih smo pripravili različna gradiva, ki smo jih objavljali na spletni strani in družbenih omrežjih.

ORGANIZACIJA DOGODKOV

V letu 2023 smo organizirali 135 strokovnih srečanj, od tega 42 srečanj preko spletne aplikacije ZOOM in 93 srečanj v živo na lokacijah po celotni Sloveniji. Skupno število udeležencev je bilo 11.764.

Prav tako smo organizirali 2 večja dogodka, in sicer Festival duševnega zdravja na Gospodarskem razstavišču ter svečan dogodek ob obeležitvi 100. obletnice javnega zdravja v Sloveniji na lokaciji Brdo pri Kranju.

Organizirali in izvedli smo 3 enotedenske Seminarje za pripravnike zdravnikov in zobozdravnikov. Seminarji so bili izvedeni preko spletne aplikacije ZOOM (udeležba: 303 pripravniki).

Prav tako smo preko aplikacije ZOOM organizirali in izvedli izobraževanje Hladna veriga/dobra skladiščna praksa. Skupno se je izobraževanju udeležilo 397 slušateljev.

Organizirali smo tudi 14 modulov programa CINDI: Lokalna skupnost, Organizacija ZVC/CKZ, Dejavniki tveganja, Sladkorna bolezen, Vodenje ZVC/CKZ, Tvegano škodljivo pitje alkohola, Telesna dejavnost, Klinično komuniciranje, Duševno zdravje, Zdravi odnosi, Opuščanje kajenja, Kulturne kompetence, Sodelovanje pri izvajanju Programa Svit in Zdravo jem. Zaradi potreb strokovnega kadra v ZVC/CKZ, smo nekatere module izvedli dvakrat. Izvedenih je bilo 104 dni izobraževanj od tega 31 dni preko spletne aplikacije ZOOM in 73 dni v živo. Skupno število udeležencev je bilo 1669. Sodelujemo tudi pri izvedbi teoretičnega dela temeljnih usposabljanj v spletni učilnici.

KOMUNICIRANJE S PARTNERJI

Tudi v letu 2023 smo okrepili sodelovanje s številnimi partnerji in ga razširili na različne nivoje in na področja (lokalno, regionalno, nacionalno in mednarodno). Še posebno je intenzivnejše in poglobljeno sodelovanje s partnerji prišlo do izraza ob vremenskih ujmah v Sloveniji in poplavah, ki so sledile. Najpogosteje smo sodelovali s službami za odnose z javnostmi različnih organizacij, kot so Ministrstvo za zdravje, Urad Vlade za komuniciranje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Zdravstveni inšpektorat RS, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Zdravniška zbornica Slovenije, UKC Ljubljana in UKC Maribor, Sekcija za primarno pediatrijo, druga ministrstva in njihove strokovne službe, diplomatska predstavništva tujih držav v Sloveniji, Agencija RS za okolje, Civilna zaščita, Policijska ter druge zdravstvene in nezdravstvene organizacije (združenja, društva, nevladne organizacije, gospodarske družbe, študentske, dijaške organizacije, verske organizacije). Prav tako smo vpeti v več mednarodnih povezav: Communications Experts Network pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), mrežo nacionalnih komunikatorjev pri Evropski komisiji (Health Security Communicators' network), mrežo komunikatorjev pri EuroHealthNet in druge.

STATISTIČNA PISARNA

V okviru Centra za komuniciranje skrbimo tudi za posredovanje podatkov prek statistične pisarne. V obdobju od januarja do decembra 2023 smo v statistično pisarno prejeli 271 povpraševanj oziroma zahtevkov za pripravo podatkov. Do konca leta 2023 smo izvedli oziroma zaključili 233 zahtevkov. Ostali zahtevki so še v izvedbi (5), ali pa smo naročnika preusmerili na drugo ustanovo (12), v dveh primerih so naročniki želeli podatke, ki jih nimamo in niti tudi preusmeritev ni bila možna ali pa podatki po poizvedbi niso bili naročeni (9). V osmih primerih so strokovnjaki naročniku odgovorili direktno, dve vlogi pa sta bili podvojeni (enake podatke sta naročili dve osebi iz iste organizacije).

Oddelek za notranje in projektno komuniciranje

- **STRATEŠKO KOMUNICIRANJE Z NOTRANJO JAVNOSTJO**

V okviru Oddelka za notranje in projektno komuniciranje se intenzivno posvečamo vzpostavljanju in razvoju učinkovitega notranjega (internega) komuniciranja, ki je ob organizacijski strukturi NIJZ-ja s centralno enoto, ki se nato nadalje deli na centre/službe glede na dejavnosti in skupne strokovne službe, ter devetimi območnimi enotami, ključnega pomena za uspešno delovanje organizacije. Cilji notranjega komuniciranja temeljijo na dvosmernem in vključujočem komuniciranju, kar zajema tako informiranje in izobraževanje kot tudi povezovanje, večanje predanosti, zavzetosti, motiviranosti, pripadnosti in krepitev pozitivnih odnosov.

V letu 2023 smo vzpostavili pomembno orodje internega komuniciranja, interno (notranje) glasilo/časopis v elektronski obliki (e-novičnik), imenovano "Hišne novice". Zaposleni ga vsak mesec prejmejo v svoji e-poštni predali, pri čemer so sami z glasovanjem izbrali ime. Razvoj internega novičnika je vključeval izdelavo letnega načrta vsebin, redne mesečne sestanke uredniškega odbora, odzivanje na predloge zaposlenih, usklajevanje priprave in pregleda vsebin ter redno urejanje, oblikovanje in izdajanje elektronskega novičnika. Glasilo temelji na pregledu primerov dobrih praks in vključuje predstavitev

posameznih notranjih organizacijskih enot, zanimive središčne teme, napovedi dogodkov, dosežke in nagrade, kadrovske novice ter vsebine, ki spodbujajo vključevanje zaposlenih in njihovo sooblikovanje vsebin. S svojo prisotnostjo pomembno prispeva h krepitvi pripadnosti, k izboljšanju pozitivnih odnosov med zaposlenimi ter identifikaciji s poslanstvom in vizijo NIJZ-ja.

Kot del internega komuniciranja smo pripravili tudi načrt komunikacijskih aktivnosti promocije Načrta uveljavljanja enakosti spolov na delovnem mestu v letu 2024.

Izjemno pomembna dogodka notranjega komuniciranja z vidika grajenja notranje povezanosti, pripadnosti, utrjevanja organizacijske kulture in krepitve dobre organizacijske klime ter nadaljnega uspešnega sodelovanja različnih notranjih organizacijskih enot NIJZ sta bila tudi slavnostna akademija ob 100-letnici javnega zdravja v Sloveniji maja 2023 na Brdu pri Kranju in 1. Nacionalna konferenca javnega zdravja oktobra 2023 v Portorožu. Pri organizaciji in izvedbi obeh dogodkov je intenzivno sodeloval tudi Oddelek za interno komuniciranje.

- **PROJEKTNO KOMUNICIRANJE IN KOMUNICIRANJE PROGRAMOV S PODROČJA JAVNEGA ZDRAVJA, RAZISKOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE NA PODROČJU ZDRAVSTVENEGA KOMUNICIRANJA:**

V letu 2023 smo aktivno posvečali pozornost komuniciranju vsebin in programov, ki jih NIJZ izvaja na področju na področju ohranjanja zdravja celotne populacije, preventivnih programov za ohranjanje zdravja in področja nalezljivih bolezni. Sodelovali smo v razvojno-raziskovalnih programih in projektih, tudi v mednarodnem okolju. Z učinkovitim in uspešnim komuniciranjem programov s področja javnega zdravja uresničujemo osnovno poslanstvo - ozaveščanje javnosti ter spodbujanje h krepitvi zdravja in preventivnemu delovanju za ohranjanje zdravja.

IZOBRAŽEVANJA

V okviru izobraževanj na področju zdravstvenega komuniciranja so v letu 2023 potekali:

- priprava predloga vsebin izobraževanja na področju komuniciranja po posameznih modulih (obveznih in izbirnih) za specializante javnega zdravja in slušatelje šole javnega zdravja,
- priprava učnih načrtov za izbrani modul Motivacijski pogovor I,
- predavanja in vaje za specializante javnega zdravja in slušatelje šole javnega zdravja na področju strateškega komuniciranja, kriznega komuniciranja in organizacije dogodkov kot sredstva za komuniciranje,
- individualni treningi medijskega nastopanja za specializante javnega zdravja,
- izobraževanja za specializante javnega zdravja s področja komuniciranja in krepitve veščin s tega področja,
- predavanja in vaje javnega nastopanja,
- predavanja in vaje za DMS v ADM o temeljih kliničnega komuniciranja (strukturirani klinični pogovor, pomen komunikacijskih vlog, asertivnost, modeli vplivanja na vedenje, veščine komuniciranja, osnove motivacijskega pogovora) v sodelovanju s Katedro za družinsko medicino MF v Ljubljani,
- priprava učnega načrta, organizacija, sodelovanje pri izvajanju modula in priprava poročila o pilotnem modulu komuniciranja s pacienti, s katerimi ni mogoče besedno komuniciranje (v sodelovanju s strokovnjakinjami URI Soča),
- strokovno usposabljanje študentov medicine in študentov zdravstvene fakultete za komuniciranje v Programu Svit,

- praktične vaje za študente medicine za delo z modelom debelega črevesa pri promociji Programa Svit,
- izobraževanje Sodelovanje pri izvajanju Programa Svit v okviru Temeljnega usposabljanja za vodje in člane timov ZVC/CKZ (Modul 5.2),
- priprava priročnika za delo z modelom debelega črevesa za Svit,
- poteka priprava priročnika za pogovore o cepljenju v delu,
- predavanje o strukturiranih pogovorih o cepljenju proti HPV v sodelovanju z Onkološkim inštitutom (dve izvedbi v virtualnem okolju),
- predavanje o pogovorih z žrtvami naravnih nesreč in vaje za Klicni center vlade po katastrofalnih poplavah poletja 2023 - "klic na 114"- 3 dni),
- predstavitev dopolnilnega in nadomestnega komuniciranja s pomočjo slikovnih orodij za nujno komuniciranje z neverbalnimi uporabniki zdravstvenih storitev na Letnem srečanju Sekcije preventive Slovenskega zdravniškega društva - skupaj z Evito Leskovšek, dr.med.spec.
- predavanje na temo Komunikacijska podpora Programa Svit v okviru Temeljnega usposabljanja za vodje in člane timov ZVC/CKZ (Modul 5.2),
- predavanje Communication strategy of Program Svit from theoretical to successful implementation na konferenci 2nd Open Days of Slovenian Cancer Screening Programmes,
- predavanje na temo Vpliv komunikacije na percepcijo bolečine na Svitovem dnevu 2023,
- prizadevamo si tudi, da sodelavce v največji možni meri usmerjamo k pridobivanju novih znanj in v nadgradnjo obstoječih, razvijanju svojih strokovnih kompetenc in samostojnemu prevzemanju delovnih nalog.

RAZISKOVANJE

Pomemben del našega dela predstavlja tudi raziskovalna dejavnost na področju zdravstvenega komuniciranja, ki pomeni pomembno podlago za pripravo različnih komunikacij.

- Eden od raziskovalnih fokusov leta 2023 je bil usmerjen v obravnavo različnih vidikov infodemije, in sicer obravnavo vključevanja javnosti na Facebooku skozi različna obdobja pandemije covid-19 in zaznanih sprememb ter povezanosti nagnjenosti k teorijam zarot in pogostosti uporabe različnih virov informacij o covidu-19. Oba znanstvena prispevka, ki obravnavata tako infodemijo kot posredno tudi posledice pandemske izčrpanosti, sta bila predstavljena v okviru 1. nacionalne konference javnega zdravja »Zdravje kot vir blaginje«, ki je oktobra 2023 potekala v Portorožu in objavljena tudi v konferenčnem zborniku. V okviru 1. nacionalne konference javnega zdravja smo predstavili tudi prispevek z naslovom Diseminacija JA Terror, ki je bil prav tako objavljen v konferenčnem zborniku.
- Z narativnim pregledom literature smo osvetlili uporabo IKT pri obravnavi starejših.
- V okviru CRP-a "Spreminjanje odnosa družbenih akterjev do konoplje v zadnjih dvajsetih letih" smo pripravili metodološki okvir in protokol za pregled političnih iniciativ na temo konoplje v Državnem zboru RS ter metodološki okvir in protokol za pregled strokovnih in znanstvenih prispevkov na temo konoplje v obravnavanem obdobju. S pripravo metodoloških okvirov in protokola pa smo pripravili temelje tudi za pregled obsega (scoping review) medijskih objav, v katerih so bila izražena mnenja in stališča glede rastline konoplja, ki bo ponudil vpogled v morebitno spreminjanje odnosa do konoplje v medijskem diskurzu. Postavljeni so bili tudi temelji za izvedbo kvalitativnih raziskav glede odnosa do konoplje med različnimi družbenimi skupinami, ki bodo potekale v letu 2024.

- Raziskovalna dejavnost na področju komuniciranja je zajemala tudi medijsko analizo prispevkov o glifosatu za 57. Kongres evropskih toksikoloških društev, ki je potekal septembra 2023 v Ljubljani. Na konferenci Eurotox septembra 2023 smo pripravili Postersko predstavitev Media representation of Glyphosate in Slovenian Printed Media over 10 year period (glavni avtor) in kot soavtorji sodelovali pri posterski predstavitvi: Evolvement of the Slovenian National Hub within the Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals.

Izsledke različnih raziskav, ki nam omogočajo vpogled v stališča, vrednote in odnos različnih ciljnih javnosti, upoštevamo tudi pri samem načrtovanju in izvajanju učinkovitega in uspešnega komuniciranja javnozdravstvenih tematik, skladno s čimer prilagajamo tudi komunikacijska sporočila različnih komunikacijskih kampanj.

4.7.2.1.11 ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA

V letu 2023 smo poseben poudarek namenili vseživljenjskemu izobraževanju in usposabljanju. Posebej je potrebno izpostaviti izobraževanje, ki je namenjeno pripravnikom, in je bilo organizirano trikrat. Poleg tega so bila izvedena izobraževanja sodelavcev, namenjena poenotenju znanja in veščin za potrebe izvajanja strokovnih nalog ter izobraževanja za druge skupine strokovnjakov. Podrobneje so podatki predstavljeni v delu, kjer poročamo o organizaciji dogodkov.

V letu 2023 je bila posebna pozornost namenjena izvedbi programa izobraževanja v okviru dvo-semestrskega podiplomskega tečaja Javno zdravje.

V letu 2023 smo pripravili tudi dopolnitev izobraževalnega programa za pridobitev specialnih znanj za diplomirane medicinske sestre.

Na področju raziskovalnega dela je bilo izpeljano usklajevanje aktivnosti glede na nov način financiranja in delovanja raziskovalne dejavnosti s strani ARIS. Prav tako je bil pripravljen in izveden interni razpis za izvedbo raziskovalnega dela, v okviru katerega je bilo izbranih pet projektov, ki se bodo zaključili v letu 2024.

4.7.2.1.12 PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE CEPLJENJA

OBVEZNI PROGRAM CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVA CEPLJENJA

NIJZ je tudi v letu 2023 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je bil pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagalo Ministrstvo za zdravje.

Spremembe programa cepljenja v letu 2023 so sledeče:

- cepljenje z 20 valentnim konjugiranim pnevmokoknim cepivom za rizične skupine se financira iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- cepljenje dijakov proti tetanusu se opravi z mešanim cepivom proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju,
- cepljenje otrok proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju se premakne iz 3. razreda v 2. razred,
- cepljenje proti HPV se financira iz obveznega zavarovanja tudi za dečke v 1. in 3. letniku srednje šole,

- cepljenje s cepivom proti pasovcu za rizične skupine se financira iz obveznega zdravstvenega zavarovanja
- cepljenje proti gripi se za vse osebe financira iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Tabela 4.1 Preskrba z zdravili za Letni program cepljenja

Vrsta zdravila	Plan nabave 2023	Nabava 2023	Nabava /plan 2023	Distrib. 2022	Distrib. 2023	Indeks 23/22
Humani imunoglobulin proti tetanusu	5.000	5.000	1,000	6.207	4.136	0,666
Humani imunoglobulin proti steklini	200	196	0,980	140	186	1,329
Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	350	288	0,823	395	408	1,033
Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	800	648	0,810	762	848	1,113
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	300	300	1,000	216	244	1,130
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	250	346	1,384	172	375	2,180
Cepivo proti meningokokom tipa B	760	413	0,543	437	509	1,165
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	49.000	49.428	1,009	25.966	30.812	1,187
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	46.000	14.600	0,317	5.300	12.935	2,441
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13-valentno)	48.000	36.800	0,767	35.910	35.848	0,998
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (20-valentno)	1.000	800	0,800	0	644	
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	40.000	39.667	0,992	39.327	28.797	0,732
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	35.000	34.240	0,978	32.510	34.060	1,048
Cepivo proti tuberkulozi z oslavljenimi bakterijami	12.000	13.500	1,125	10.100	7.450	0,738
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	10	0	0,000	0	0	

Vrsta zdravila	Plan nabave 2023	Nabava 2023	Nabava /plan 2023	Distrib. 2022	Distrib. 2023	Indeks 23/22
Cepivo proti klopnemu meningo-encefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	39.000	36.971	0,948	30.712	36.245	1,180
Cepivo proti klopnemu meningo-encefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	35.000	12.740	0,364	10.561	12.470	1,181
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	250.000	184.000	0,736	166.290	149.410	0,898
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	50.000	50.100	1,002	54.420	52.420	0,963
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	2.500	2.068	0,827	2.057	1.739	0,845
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle, dializne bolnike)	1.500	1.490	0,993	1.132	1.477	1,305
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	100	24	0,240	135	8	0,059
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	500	333	0,666	509	333	0,654
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	300	230	0,767	280	198	0,707
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	40.000	35.180	0,880	39.240	38.340	0,977
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	450	320	0,711	388	361	0,930
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	700	400	0,571	381	496	1,302
Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	100	126	1,260	85	93	1,094
Cepivo proti pasovcu z oslavljenimi virusi, adjuvantno	2.000	1.906	0,953	0	135	
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	40.500	38.180	0,943	26.321	29.063	1,104
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	65.000	61.190	0,941	52.640	52.270	0,993

DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVIDU-19

Celotna logistika in distribucija cepiv proti covidu-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ.

NIJZ sprejema naročila izvajalcev cepljenja in pripravi razdelilnik v skladu z določenimi prioritetami ter izraženimi potrebami cepilnih mest. NIJZ prevzema cepiva od dobaviteljev, shranjuje, razdeljuje, pripravlja in izdaja cepiva ter jih dostavlja v cepilne centre.

Pri pripravi načrta distribucije, shranjevanja in logistike se upošteva različne velikosti pakiranj posameznih cepiv in posebne temperaturne pogoje za transport in shranjevanje cepiv treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60 °C do -90 °C,
- od -15 °C do -25 °C,
- od 2 °C do 8 °C.

Skupaj s cepivi poteka distribucija pribora (brizg, igel), topila za pripravo cepiv, navodil za uporabo, kartic in nalepk s podatki o cepivu.

Tabela 4.2 Prejem in izdaja cepiv proti covidu-19 v letu 2023

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	PREJEM št. odmerkov	IZDAJA št. odmerkov
Comirnaty 30 mikrogramov/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	159254	0	1.506
Comirnaty 10 mikrogramov/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	159072	0	600
Comirnaty 3 mikrogrami/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	158909	0	300
Comirnaty Original/Omicron BA.1 (15/15 mikrogramov)/odmerek disperzija za injiciranje	Pfizer	158926	0	240
Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (15/15 mikrogramov) /odmerek disperzija za injiciranje	Pfizer	158923	0	13.140
Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (5/5 mikrogramov)/odmerek koncentrat za disperzija za injiciranje	Pfizer	158902	0	900
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 30 mikrogramov/odmerek disperzija za injiciranje	Pfizer	158788	77.760	51.240
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 10 mikrogramov/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	158787	4.800	1.200
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 3 mikrogrami/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	158786	4.800	600

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	PREJEM št. odmerkov	IZDAJA št. odmerkov
Spikevax 0,2 mg/ml disperzija za injiciranje	Moderna	159242	0	400
Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 (50 mikrogramov/50 mikrogramov)/ml disperzija za inj.	Moderna	158924	0	100
Spikevax bivalent Original/Omicron BA.4-5 (50 mikrogramov/50 mikrogramov)/ml disperzija za inj.	Moderna	158905	270.400	3.300
JCOVDEN suspenzija za injiciranje	Janssen	159223	0	150
Nuvaxovid disperzija za injiciranje	Novavax	159027	5.000	700
NUVAXOVID XBB.1.5 disperzija za injiciranje	Novavax	158725	40.000	70
VidPrevtyn Beta	Sanofi Pasteur	158901	115.200	100
SKUPAJ			517.960	74.546

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVIDA-19

V skladu s pooblastili Ministrstva za zdravje je NIJZ izvedel nakup zdravil za zdravljenje covid-19, vzpostavil in organiziral sistem za prevzem, shranjevanje in razdeljevanje zdravil.

Tabela 4.3 Preskrba z zdravili za zdravljenje covid-19

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	Nabava / sc 2023	Izdaja / sc 2023
Evusheld (tiksagevimab / cilgavimab)	AstraZeneca	159000	24	51
Veklury (remdesivir)	Gilead	159309	13.824	18.222
Paxlovid (PF-07321332 / ritonavir)	Pfizer	159029	7.500	5.880

TRG

V okviru te naloge smo zagotavljali samoplačniška cepiva v skladu s Programom cepljenja za leto 2023.

Tabela 4.4 Preskrba s samoplačniškimi cepivi in specifičnimi imunoglobulini

Vrsta zdravila	Plan nabave 2023	Nabava 2023	Nabava/Plan 2023	Distrib. 2022	Distrib. 2023	Indeks 23/22
Humani imunoglobulin proti tetanusu	0	0		3	6	2,000
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	10	0		7	15	2,143
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	850	372	0,438	624	476	0,763
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.600	1.605	1,003	1.553	1.660	1,069
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskeemu kašlju (acelularno), adsorbirano	1.000	571	0,571	866	1.006	1,162
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	400	400	1,000	1.150	585	0,509
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13-valentno)	500	400	0,800	742	484	0,652
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (20-valentno)	500	400	0,800	2	369	184,500
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	200	333	1,665	247	231	0,935
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	400	760	1,900	410	320	0,780
Cepivo proti tuberkulozi z oslABLjenimi bakterijami	100			100	0	
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	3.300	3.700	1,121	2.023	2.463	1,217
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	15.000	16.229	1,082	13.953	10.880	0,780
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	67.000	60.884	0,909	66.431	61.910	0,932
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	40.000	1.000	0,025	290	880	3,034
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	0			0	10	
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.500	4.700	1,343	3.667	3.330	0,908
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	600	508	0,847	290	501	1,728

Vrsta zdravila	Plan nabave 2023	Nabava 2023	Nabava/Plan 2023	Distrib. 2022	Distrib. 2023	Indeks 23/22
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	3.500	4.418	1,262	2.387	3.731	1,563
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	2.700	1.554	0,576	1.661	1.515	0,912
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	600			830	370	0,446
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslavljenimi virusi	550	900	1,636	517	794	1,536
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	100	95	0,950	102	149	1,461
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	300	800	2,667	364	876	2,407
Cepivo proti rotavirusom z oslavljenimi virusi	13.000	12.240	0,942	12.814	12.025	0,938
Cepivo proti rotavirusom, petvalentno, z oslavljenimi virusi	1.200	840	0,700	1.166	825	0,708
Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	2.100	1.974	0,940	1.830	2.089	1,142
Cepivo proti pasovcu z oslavljenimi virusi	25	30	1,200	24	27	1,125
Cepivo proti pasovcu z oslavljenimi virusi, adjuvantno	200	94	0,470	0	31	
Cepivo proti rumeni mrzlici z oslavljenimi virusi	2.200	2.200	1,000	1.258	1.339	1,064
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	1.000	1.820	1,820	2.253	2.009	0,892
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	0	0		20	30	1,500

4.7.2.1.13 RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI

PROJEKTNE PRIJAVE

V letu 2023 smo v Službi za upravljanje projektov in raziskovalno dejavnost (SUPRD) skupaj z raziskovalci na NIJZ pripravili in oddali 65 projektnih prijav. **Uspešno smo zaključili 44 projektnih prijav, 9 prijav je še v evalvacijskih postopkih.** Pri 12 prijavah nismo bili uspešni. V povprečju je SUPRD tako oddala skoraj 6 prijav na mesec. Priprava in oddaja projektnih prijav predstavlja obremenitev ne samo za podporni kader, temveč tudi za strokovnjake, ki prijave pripravljajo ob svojih rednih obveznostih.

Neuspele prijave se vežejo predvsem na programe projektov, za katere veljajo ugodni mehanizmi financiranja, posledično večje zanimanje in večjo konkurenčnost pri pridobivanju projektnih sredstev. Neuspele prijave izhajajo iz programov Horizon Europe (2), ARIS (9) in MSCA (1).

Poleg številnih sprejetih prijav na projekte Joint Action, je NIJZ pridobil tudi številne projekte na kompetitivnih razpisih EU4Health, Erasmus+ in Horizon Europe, kot so TOGAS, SLO-SEQ, SI-SUD, SINCPH, Schools4Health, Active Ageing, Moving for Health, CoDiet, ECHOS in THCS.

AKTIVNI PROJEKTI

Skupno je NIJZ v letu 2023 sodeloval pri **91** projektih, večino teh delno ali v celoti financira Evropska unija preko različnih skladov in mehanizmov.

Skozi leta je projektno delo po številu aktivnih projektov na NIJZ zelo stabilno (leto 2020 – 87, leto 2021 – 90, leto 2022 – 87). Stabilnost projektne dela omogoča:

- razvoj kompetenc strokovnjakov na ključnih področjih dela,
- naslavljanje vrzeli v raziskovalnem področju NIJZ,
- priložnost za zaposlitve mlajših sodelavcev, ki prve priložnosti pogosto prejmejo ob zagotovitvi projektne sredstev,
- dobro poslovanje NIJZ in dotok zunanjih projektne sredstev, ki jih znamo ustrezno načrtovati tekom leta.

Poleg že trajajočih projektov se je pričelo z izvajanjem projektne aktivnosti pri več novih: osem iz razpisa **EU4Health 2021** (TOGAS, CIRCE, CARE4DIABETES, EU-HIP, HEROES, PATHED, Schools4Health, UNITED4SURVEILLANCE), trije iz razpisa **EU4Health 2022** (JACARDI, XT-EHR, SI-SUD), dva iz razpisa **EU4Health 2023** (JA GHI, EU-WISH), trije iz programa **Horizon Europe** (THCS, ECHoS, CoDIET), dva iz pobude **React-EU** (Nadgradnja CRPP, Nakup IKT), projekt **NOO** (Kronična bolečina MiSk-Bol), projekt **EMCDDA 2023** in več razvojno raziskovalnih projektov **ARIS**.

Izvedli smo interni razpis za **samostojne raziskovalne projekte**, ki so financirani iz terciarnih sredstev ZZSZ. Raziskovalci so prijavi projekta s področja javnega zdravja, zdravstvene ekologije, proučevanja in razvoja zdravja, prehrane ter spanja. Projekti se aktivno izvajajo.

V letu 2023 lahko izpostavimo začetek štirih večjih in strateško pomembnih projektov:

- Projekt **TOGAS** je bil pridobljen na kompetitivnem razpisu EU4Health. Znotraj projekta izvajamo pilotno raziskavo s strategijo »Screen and Treat« za presejanje mlajše populacije na prisotnost bakterije *Helicobacter pylori* in nadziramo delo na pilotih v drugih EU državah. Rezultati projekta ponujajo pomembne odgovore glede smiselnosti uvedbe presejalnega programa za želodčni rak v Sloveniji.
- **UNITED4Surveillance** Joint Action iz programa EU4H je ustvaril močno mrežo pri integraciji nadzora nad nalezljivimi boleznimi. Ključni izdelek projekta bo načrt oz. Roadmap za implementacijo integriranega nadzora na ravni držav članic in EU. Projekt podpira implementacijo dolgoročnega strateškega okvirja ECDC za obdobje 2022-2025, kar se tiče integracije obstoječih in novih podatkovnih virov za bolj celovit pregled nad nadzorom, preventive in obvladovanje nalezljivih bolezni. S projektom pomembno prispevamo k povečanju kapacitet na področju nadzora nalezljivih bolezni v Evropi in zunaj meja Evrope za boljšo globalno varnost.
- **EU-HIP** Direct Grant iz programa EU4H podpira partnerje pri krepitvi, izboljšavah in usklajitvi nacionalnih IT sistemov s ciljem zagotavljanja potrebne interoperabilnosti z IT platformo HERA. Slovenija s projektom sodeluje pri pripravi enotnih EU smernic za zbiranje, spremljanje in poročanje podatkov o nalezljivih boleznih.
- Glavni cilj projekta **CIRCE** je transfer in implementacija šestih dobrih praks integrirane oskrbe kroničnih bolnikov v Slovenijo, razvoj metodologije prenosa dobrih praks med različnimi zdravstvenimi sistemi, razvoj kazalnikov uspešnosti implementacije (javno)zdravstvenih programov na primarni ravni in vzpostavitev mednarodnega foruma primarnega zdravstvenega varstva v EU.

Področja projektne dela v letu 2023 so bila: digitalizacija zdravstva, nalezljive in nenalezljive bolezni, zdravstvena ekologija, preprečevanje bolezni, reproduktivno zdravje, zdravo staranje, zdravstvena statistika in podatki, zdravstveno varstvo ...

ZAKLJUČENI PROJEKTI

V letu 2023 smo uspešno zaključili 17 projektov.

Z zaključkom Evropske kohezijske politike 2014-2020 so se zaključili vsi projekti tega mehanizma:

- **COVID-19_ranljive skupine:** doseženi so bili vsi cilji operacije in sicer: krepitev kapacitet epidemiološke službe (kadri za podporo izvajanju epidemiološke službe in njihovo usposabljanje, mobilni timi, prostorske in delovne kapacitete, IT podpora analiz); ozaveščanje prebivalstva o načinu preprečevanja covid-19/širjenja okužb (promocija zaščitnega vedenja in cepljenja) in hkrati promocija cepljenja proti gripi in v primeru odobritve cepiva tudi proti COVID-19, s poudarkom na ranljivih skupinah; podpora posameznikom v karanteni in izolaciji ter njihovim svojcem s poudarkom na duševnem zdravju; sistem zdravstvenega varstva in podatki (vpliv COVID-19 na zagotavljanje dostopnosti do pravočasnega zdravstvenega varstva v kriznih razmerah, digitalizacija procesa poročanja o vzrokih smrti, spremljanje podatkov o zunajbolnišničnih obravnavah na ravni posameznega stika pacienta z izvajalcem zdravstvene dejavnosti in uvedba novega enotnega sistema za poročanje o zunajbolnišničnih obravnavah); razvoj znanja in kompetenc za različne skupine (predavanja za zaposlene v zdravstveni in socialni dejavnosti ter druge skupine prebivalstva).
- **ZAPIS:** Ključen doprinos operacije ZaPiS predstavljajo sistematična obravnava koncepta zdravstvene pismenosti in raziskovanje na področju zdravstvene pismenosti v Sloveniji, pridobitev mednarodno primerljivih podatkov o zdravstveni pismenosti odraslih prebivalcev Slovenije ter pregled in analiza že obstoječih aktivnosti za dvig zdravstvene pismenosti v Sloveniji za osebe z nekaterimi kroničnimi boleznimi, kar je predstavljalo izhodišče za razvoj aktivnosti in orodij (»zemljevidov poti pacientov«) za izboljšanje zdravstvene pismenosti oseb s kroničnimi boleznimi, ki bodo prispevale tudi k zmanjšanju neenakosti v zdravju

Prav tako so se uspešno zaključili projekti iz programa React EU, in sicer:

- **COVID-19 - Informacijska podpora naročanju (na cepljenje) na primarni ravni:** enoten seznam oseb, ki se želijo naročiti na cepljenje je bil vzpostavljen v okviru aplikacije za naročanje na cepljenje na portalu zVEM, vzpostavljena je bila povezava s sistemom eRCO.
- **Nadgradnja CRPP/IH infrastrukture:** narejena je bila nadgradnja obstoječe infrastrukture tako, da omogoča izmenjavo podatkov s pomočjo odprtih programskih vmesnikov in zagotovil ustrezne nadgradnje repozitorjev, zaradi potreb po varnejših dostopih je bil nadgrajen sistem avtentikacije/avtorizacije, omogočen je bil dostop oblačnim aplikacijam in rešitvam na mobilnih napravah.
- **Nakup IKT strežniške in systemske opreme:** v sklopu operacije je bila prenovljena in dograjena mrežna infrastruktura z usmerjevalniki z licencami, prenovljena in dograjena data center infrastruktura (strežniško ohišje, strežniške rezine, SAN stikala, diskovni sistemi in sistem za zaščito podatkov), nadgradile in dokupile so se programske licence (Oracle, Cisco, CheckMK in CheckPoint).

V okviru tretjega EU zdravstvenega programa je bil uspešno zaključen projekt **Joint Action Best-ReMaP**. NIJZ je koordiniral konzorcij vseh evropskih partnerjev. Projekt je oblikoval več priporočil in okvirov, ki so bili predlagani Komisiji in državam članicam EU za izboljšanje javnega zdravja, zlasti pri obravnavi otroške debelosti in drugih prehranskih izzivov. Ključni izdelki projekta so Poročilo o trajnosti in vključevanju v

nacionalne politike, vpliv politik na neenakosti v zdravju na področju: preoblikovanja živil in pijač, javnega naročanja zdrave hrane in pijač ter na področju zmanjševanja izpostavljenosti otrok trženju hrane in pijač.

4.7.2.1.14 DRUGE DEJAVNOSTI

Dejavnost knjižnice

V letu 2023 smo v knjižnici NIJZ v bazo Cobiss na novo vnesli 1275 bibliografskih zapisov. Gre za 145 monografskih publikacij (64 tiskanih knjig in 81 e-knjig), 28 serijskih publikacij, 678 sestavnih delov, 22 video posnetkov in 402 izvedenih del. Vsem znanstvenim delom smo priskrbeli ureditev verifikacije tipologije dokumentov za bibliografije raziskovalcev na IBMI.

V Prilogi 1 poročila je seznam objavljenih znanstvenih del v letu 2023.

Podatkovne zbirke, ki so dostopne našim strokovnjakom, so PubMed in WoS. Geselski dostop do IZUM baz je v letu 2023 dodeljen cca. 160 sodelavcem.

Založniška dejavnost

V letu 2023 smo redno objavljali številke dveh znanstvenih in strokovnih revij, redna letna poročila in 120 strokovnih in znanstvenih monografij, priručnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, učnih gradiv, zbornikov, elaboratov in raziskovalnih poročil.

Seznam je Priloga 2.

4.7.2.1.15 NALOGE JAVNOZDRAVSTVENEGA TIMA NA OBMOČNI ENOTI NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI V OKVIRU JAVNE SLUŽBE

Sodelavci na vseh območnih enotah so izvajali naloge vodenja podatkovnih zbirk, in sicer kot sodelavci v procesu zbiranja, kontrole podatkov, komunikacije in usklajevanja podatkov s poročevalci; informirali so poročevalce o novostih v metodoloških navodilih pri zbirkah NIJZ2, NIJZ3, NIJZ5, NIJZ6, NIJZ16, NIJZ48, NIJZ49, NIJZ50, NIJZ54, NIJZ60, NIJZ61. Poleg tega so kodirali podatke pri zbirki NIJZ5 in vnašali podatke v zbirko NIJZ16.

Na področju diseminacije podatkov in informacij so območne enote NIJZ sodelovale pri pripravi *Zdravstvenega statističnega letopisa*, pri diseminaciji in promociji uporabe orodja *Zdravje v občini/regiji* in odgovarjale na ad-hoc poizvedbe po podatkih in informacijah v lokalnih okoljih.

Javnozdravstveni tim območne enote je na področju krepitev zdravja in preventivnih programov izvajal regijsko koordinacijo slovenske *Mreže zdravih šol* in programa *Zdravje v vrtcu* ter usposabljanja zaposlenih v teh ustanovah za izvajanje različnih programov promocije zdravja v vrtčevskem in šolskem okolju; strokovno spremljal področje prehrane in svetoval vzgojno-izobraževalnim zavodom; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce preventivnih programov za zmanjšanje razširjenosti dejavnikov tveganja in zgodnje odkrivanje kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih; izvajal skupnostni pristop za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju ter strokovno usmerjal in koordiniral mrežo *Zdravih mest*; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce programov vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov; sodeloval pri implementaciji *Strategije dolgožive družbe*; koordiniral aktivnosti na področju zagotavljanja zdravja otrok v povezavi z okoljem na regionalni ravni (zdravo s soncem, kemijska varnost, zmanjševanje negativnih posledic izpostavljenosti hrupu); obeleževal z zdravjem povezane svetovne dni; izvajal aktivnosti krepitev zdravja v lokalnih okoljih.

Zagotavljanje podpore delovanju zastopnikov pacientovih pravic

NIJZ je tudi v letu 2023 zagotavljal podporo delovanju zastopnikov pacientovih pravic, in sicer tako v smislu zagotavljanja delovnega prostora, opreme in materialnih pogojev kot tudi v smislu administrativne podpore pri njihovem delu, skladno s pogodbo o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2023, saj prepoznavamo institut Zastopnika pacientovih pravic kot pomemben element delovanja zdravstvenega sistema na način, ki je za uporabnika prijazen.

Zmanjševanje škode na področju drog (OE Koper)

V letu 2023 smo izvajali nacionalni program zmanjševanja škode na področju drog, pri tem smo sledili Nacionalnemu programu na področju drog (ReNPPD23–30) in Strategiji preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV (2017–2025). Izvajali smo koordinacijo socialnovarstvenih organizacij na zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva, zagotavljali sterilni pribor za injiciranje, koordinirali zbiranje in odvoz odpadnih igel, zbirali in analizirali epidemiološke in druge podatke ter se odzivali na potrebe organizacij zmanjševanja škode in skupnosti.

V zadnjih letih opazamo povečano število brezdomnih uporabnikov drog, število mladostnikov, ki redno uporabljajo prepovedane droge in število injicirajočih uporabnikov drog, ki so prvič iskali pomoč v programih zamenjave sterilnega pribora za uporabo drog. Slednje je rezultiralo z »odprtimi scenami« in pojavom vidne uporabe prepovedanih drog v skupnosti ter infektivnih odpadkov tako na javnih kakor tudi na zasebnih površinah. Ob izvajanju rednih nalog smo se aktivno odzivali na potrebe lokalnega okolja s ciljem varovanja javnega zdravja. V letu 2023 smo sodelovali pri uvajanju varnih sob za uporabo prepovedanih drog v Novi Gorici in Ljubljani.

Koordinacija socialnovarstvenih organizacij zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva

V letu 2023 smo nadaljevali s koordiniranjem mreže socialnovarstvenih organizacij zmanjševanja škode na področju drog in brezdomstva. Mrežo sestavlja 12 organizacij, ki so razpršene po celotnem območju Slovenije. Storitev zamenjave sterilnega pribora poteka v dnevni centrih in na terenu, ki ga terenski delavci izvajajo na lokacijah, na katerih se zadržujejo uporabniki. V letu 2023 so organizacije izvajale terensko delo v 67 krajih, na 117 lokacijah po Sloveniji. V osmih organizacijah so vzpostavljeni dnevni centri, ki ponekod delujejo na več lokacijah, šest organizacij je izvajalo terensko delo, od tega jih je bilo pet opremljenih z mobilno enoto, ena organizacija pa je izvajala klasično terensko delo na dveh lokacijah. Večina programov je namenjenih visoko tveganim uporabnikom prepovedanih drog, eden pa osebam, ki droge uporabljajo v nočnem življenju. V okviru omenjene mreže delujeta tudi zavetišče za brezdomne uporabnike drog in varna hiša za ženske uporabnice drog. Z redno koordinacijo mreže in zagovorništvom socialnovarstvenih organizacij zmanjševanja škode smo podpirali razvoj kakovostnejšega terenskega dela med visoko tveganimi uporabniki drog in hkrati preverjali potrebe po novih programih pomoči.

Tekom leta 2023 smo izvedli štiri sestanke s strokovnimi vodji omenjenih organizacij in spremljali izvajanje programov ter se sprotno odzivali na potrebe. Kar pomeni: zbiranje podatkov o uporabi drog med uporabniki programov, vnos in obdelava podatkov ter izdelava poročila; priprava prispevkov za nacionalno poročilo na področju prepovedanih drog; hitro odzivanje na potrebe lokalne skupnosti. Tekom leta smo izvajali različne aktivnosti, s katerimi smo spodbujali povezovanje in sodelovanje zdravstvenih in socialnovarstvenih služb na področju obravnave zasvojenosti.

Zagotavljanje sterilnega materiala za injiciranje drog

Program zamenjave sterilnega pribora za injiciranje je osnovno izhodišče za vse druge pristope v okviru zmanjševanja škode, ki so namenjeni injicirajočim uporabnikom drog, saj je olajšan dostop do sterilnega pribora pomemben tako zaradi preprečevanja okužb z nalezljivimi boleznimi kakor tudi zaradi boljšega dostopa do skrite populacije uporabnikov drog. NIJZ OE Koper zagotavlja sterilne materiale (igle in brizge,

alkoholne krpice, 'žličke' za pripravo droge, askorbinska kislina, žepni kontejnerji za odpadne igle) za varno uporabo prepovedanih drog za vse programe ZŠ v Sloveniji. V letu 2023 smo pripravili razpisno dokumentacijo za izvedbo javnega naročila za nakup materialov za varno injiciranje ter uspešno izvedli javno naročilo. Skrbeli smo tudi za sprotno nabavo materiala za injiciranje drog in dostavo tega materiala organizacijam, ki izvajajo program zamenjave sterilnega materiala ter vodili zaloge omenjenega materiala. Izvajala se je tudi sprotna nabava plastičnih posod za enkratno uporabo z zapiranjem za infekcijske odpadke, ki se zbirajo v programih, ter koordinacija odvoza infektivnega materiala. Te aktivnosti pomembno vplivajo na nizko razširjenost okužbe s HIV med uporabniki prepovedanih drog. Hkrati pa programi svetujejo o nevarnostih okužbe s hepatitisom C ter napotujejo uporabnike na testiranje za hepatitis C in jih motivirajo za zdravljenje. V letu 2023 smo izvedli hitro oceno potreb po materialih za delo diplomiranih medicinskih sester med injicirajočimi uporabniki drog v omenjenih programih, pripravili poročilo ter dopolnili nabor materialov z dodatnimi artikli.

Zbiranje epidemioloških podatkov na področju drog

V letu 2023 smo spremljali trende na področju uporabe prepovedanih drog z zbiranjem evidenc o izdanem in vrnjenem materialu za injiciranje in podatkov o porabi materialov ter številu kontaktov ter podatkov o trendih na področju injiciranja drog. Izvedli smo Anketo o uporabi drog med uporabniki omenjenih programov. Podatke smo vnesli v bazo, jih analizirali in objavili v Nacionalnem poročilu o stanju na področju drog 2023 ter v standardnih tabelah EMCDDA (Tabela 7: High Risk Drug Use; Tabla 10: Harm Reduction). Posodobili smo metodološko orodje (Excel tabela) in pripravili metodološka navodila za zbiranje podatkov na zamenjavi sterilnega pribora za izračun problematične uporabe drog. Na podlagi pridobljenih podatkov smo pripravili regijske/lokalne ocene na področju problematične uporabe opioidov. Tudi v letu 2023 smo socialnovarstvene organizacije podpirali pri uvajanju novih ukrepov in storitev in pri sodelovanju z javnimi zdravstvenimi programi na področju obravnave odvisnosti in drugimi programi na področju pomoči ranljivim družbenim skupinam. V letu 2023 smo spremljali, svetovali in podpirali omenjene programe pri tako pri spremljanju potreb uporabnic prepovedanih drog in razvoju novih/primernejših programov za žensko populacijo.

Odzivi na potrebe na področju varovanja javnega zdravja v skupnosti

Aktivno smo se odzivali na pojav uporabe drog na javnih mestih s sodelovanjem na posvetih, okroglih mizah in osveščanjem splošne javnosti. V letu 2023 smo glede skrbi za »varno ravnanje z infektivnimi odpadki« izvedeli naslednje aktivnosti: nabava plastičnih posod za enkratno uporabo z neprodušnim zapiranjem (za odpadek 18 001 03*), odvoz in strokovno uničenje odpadkov 18 01 03*; spremljanje ustreznosti zbiralnic infektivnih odpadkov v programih; zmanjševanje vidne uporabe drog v skupnostih in načrtovanje ukrepov ob pojavu posledic uporabe drog na javnih prostorih.

Sodelovanje pri aplikaciji programov zmanjševanja škode v lokalnih skupnostih

Tekom leta 2023 smo aktivno sodelovali v delovnih skupinah Mestne občine Ljubljana in Mestne občine Koper z namenom zmanjšanja »odprtih scen«, varovanja javnega zdravja, zmanjšanja kriminalitete, povezane z uporabo prepovedanih drog in preprečevanja okužb z virusi nalezljivih bolezni.

Pri našem delu nastajajo materialni stroški v obliki poštnine, čiščenja in za nabavo materiala, ki ga potem razdeljujemo.

Izvajanje programa humani biomonitoring (HBM 2018-2025)

Na področju humanega biomonitoringa so bile opravljene naslednje naloge v zvezi z prevzemom rezultatov raziskave, ki je potekala med otroki v Prekmurju ter v zvezi s tem tudi vse potrebno usklajevanje in kontrola v podatkovni zbirki.

Opravljen je bila obdelava podatkov ter zagotovljena informacijska varnost zbirke ter varovanja posebej občutljivih podatkov. Poleg tega so bili ovrednoteni še nekateri rezultati meritev analize ftalatov, zaviralcev gorenja, per- in polifluoroalkilnih spojin ter organofosfornih pesticidov v vzorcih otrok iz Prekmurja.

Zagotovili smo sodelovanje pri pripravi individualnih poročil o ugotovitvah v okviru humanega biološkega monitoringa ter pregledali individualna poročila sodelujočim preiskovancem, s katerimi so bili obveščeni o vrednostih, ki so bile izmerjene v njihovih vzorcih.

V okviru komuniciranja z javnostmi na področju humanega biomonitoringa smo posodobili spletno stran (<https://www.nijz.si/sl/humani-biomonitoring>). Spletno središče smo dopolnjevali s tekočimi informacijami ter tako širšo javnost obveščali o novostih na področju humanega biomonitoringa. Na ta način smo želeli doseči čim boljše informiranosti o aktivnostih, ki na tem področju potekajo v svetu in v Sloveniji.

Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« (OE Maribor)

Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« je visokopražni program, ki ob obravnavi uporabnikov prepovedanih drog vključuje tudi obravnavo uporabnikov, ki imajo težave s področja nekemičnih zasvojenosti. Obravnava vključuje neposredno svetovalno delo z uporabniki, njihovimi svojci, partnerji in ključnimi bližnjimi osebami, ki predstavljajo za posameznika pomembno in neogrožajočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten program ostanejo integrirani v domačem okolju in vzpostavljajo, urejajo ali ohranjajo socialno vključenost, pomembne socialne stike, kot so bivanje v matični družini, nadaljevanje izobraževanja ali zaposlitve. Strokovno delo v programu je usmerjeno v spodbujanje uporabnikov in njihovih ključnih bližnjih oseb v aktivno delo na področju doseganja stabilne abstinence, izobraževanja ali zaposlitve v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanja nove socialne mreže in kvalitetne izrabe prostega časa ter vzpostavitvi pozitivne družinske klime. Obravnava uporabnikov v programu poteka v obliki individualnih razgovorov in v skupini.

Program redno sodeluje z zunanjimi institucijami na lokalnem in regijskem nivoju (CSD-ji, osnovne in srednje šole, zdravstveni domovi, UKC Maribor, policija, sodišče, Univerza v Mariboru, dijaški domovi, študentski domovi, Mladinski dom Maribor, vzgojni zavodi), ki pripomorejo k celostni obravnavi uporabnika. Na nacionalnem nivoju se strokovne delavke programa vključujejo v aktivnosti načrtovanja in izvajanja preventivnih dejavnosti s področja zasvojenosti. Program »Pogovorimo se« se je meseca maja 2023 tudi aktivno predstavil na 1. Festivalu duševnega zdravlja v Ljubljani.

V nadaljevanju v preglednicah prikazujemo številčno stanje uporabnikov programa za obdobje **od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023**.

Skupaj število različnih uporabnikov	259
Število uporabnikov v t. i. GLAVNEM programu	259
Predvideno število uporabnikov, kapaciteta programa	240-300
Opreделите oz. pojasnite predvideno število v primerjavi z dejanskim številom uporabnikov:	Predvideno število uporabnikov je v skladu z dejanskim številom

Mesec	Število uporabnikov	Povprečno število ur aktivne vključenosti enega uporabnika na mesec
januar	81	7,00
februar	139	7,00
marec	122	7,00
april	115	7,00
maj	117	7,00
junij	112	7,00
julij	99	7,00
avgust	84	7,00
september	92	7,00
oktober	97	7,00
november	100	7,00
december	103	7,00
Povprečno število na mesec	105	7

Starostna skupina		Število moških	Število žensk
MLADOLETNI	do vključno 15 let	2	4
	nad 15 let do 18 let	31	15
POLNOLETNI	nad 18 let do 35 let	28	18
	nad 35 let do 50 let	52	59
	nad 50 let do 65 let	20	27
	nad 65 let	0	3
Skupaj uporabnikov		133	126

4.7.2.1.16 POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI

V letu 2023 smo spremljali gibanje nalezljivih bolezni (NB), obravnavali sporadične primere nalezljivih bolezni, ki zahtevajo epidemiološko poizvedovanje in intervencijo ter zaznavali in spremljali klastre in izbruhe v posameznih regijah. V nekaterih primerih smo pri obravnavi in implementaciji korektivno/preventivnih ukrepov sodelovali s pristojnimi inšpekcijskimi službami. Izvajalcem cepljenja v regijah smo nudili strokovno pomoč, prav tako smo komunicirali z različnimi javnostmi glede NB in preventivnih ukrepov, vključno s cepljenji. V vsaki regiji je za različna strokovna vprašanja cepilnih timov odgovoren regijski koordinator cepljenja in njegovi sodelavci, ki se hitro odzovejo na potrebe terena. Sodelovali smo pri izvedbi različnih strokovnih izobraževanj doma in v tujini, vključno z izobraževanjem/delavnicami za cepilne time.

Na osnovi zakonsko določenega epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v regijah z namenom pravočasnega izvajanja ukrepov za njihovo preprečevanje in obvladovanje smo v letu 2023 na devetih območnih enotah (OE) skupno prejeli 46.882 prijav nalezljivih bolezni, vključno s spolno prenosljivimi boleznimi. Prijave smo dnevno, tedensko, mesečno in letno analizirali ter na podlagi teh informacij ocenjevali epidemiološko situacijo in implementacijo ukrepov v regijah. V skladu z definicijami smo pri določenih nalezljivih boleznih opravili epidemiološko poizvedovanje.

Skozi vse leto, posebej pa v času intenzivnega sezonskega pojavljanja covid-19, gripe in akutnih okužb dihal, smo v okviru nacionalnega mrežnega spremljanja koordinirali delo vključenih mrežnih zdravnikov. Zbirali, analizirali in pošiljali smo podatke na Center za nalezljive bolezni (CNB). Na spletnih straneh v zavihku Regije smo strokovno in laično javnost obveščali o poudarkih iz področja NB.

Tudi v letu 2023 smo spremljali pojavnost covid-19. Skupno je bilo v tem letu prijavljenih 43.900 bolnikov z dokazano okužbo s SARS-CoV-2. V SVZ/DSO smo obravnavali 2633 oskrbovancev s covid-19.

Svetovali in sodelovali smo z mediji, lokalno skupnostjo, civilno zaščito, zdravstvenimi ustanovami, inšpekcijskimi službami, šolami, vrtci, z različnimi organizacijami ter posamezniki v regijah.

Obravnavali smo dogodke, ki bi lahko predstavljali potencialno tveganje za javno zdravje. Obravnavali smo 212 izbruhov nalezljivih bolezni, v katerih je od 35.917 izpostavljenih oseb skupno zbolelo 4779 oseb. Obravnavali smo 56 kontaktnih izbruhov, 154 kapljičnih in dva alimentarna izbruha.

Med povzročitelji izbruhov smo dokazali norovirus (31-krat), COVID-19 (125-krat), oslovski kašelj (3-krat), gripo (19-krat), garje (4-krat), *S. enteritidis* (1-krat), respiratorni sincicijski virus 1-krat, streptokok skupine A (2-krat), leptospiro (1-krat), humani rinovirus (1-krat), klinično entiteto bolezen rok, nog in ust (1-krat), mikrosporijo (1-krat), *Histoplasma capsulatum* (1-krat), adenovirus (1-krat) in rotavirus (1-krat). V desetih obravnavanih izbruhih nismo uspeli identificirati povzročitelja.

Zbirali smo prijave spolno prenosljivih okužb ter na tri mesece pošiljali zbirnik prijavljenih diagnoz v skladu s soundex indeksom na CNB. O zaznavah epidemiološko pomembnih podatkov smo sprotno obveščali.

V primerih pojava NB, ki zahtevajo poglobljeno obravnavo, smo izvajali usmerjeno epidemiološko poizvedovanje z odvzemom mikrobioloških vzorcev humanih kužnin in vzorcev okolja za ugotavljanje virov okužbe ter izvajali ustrezne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb.

V primeru groženj za javno zdravje (JZ) smo nudili strokovno podporo zdravstvenim službam v regijah, vrtcem, šolam, domovom za institucionalno varstvo, ter območnim izpostavam UVHVVR, ZIRS-u in ostalim deležnikom. V več primerih pojava nalezljive bolezni/izbruha smo sodelovali medregijsko, potrebna je bila izmenjava podatkov in informacij na različnih strokovnih nivojih (bolnišnice, zdravstveni domovi, NLZOH, MF, IMI, CNB, OE NIJZ, UVHVVR, ZIRS).

V regijah smo zdravstveni službi nudili neprekinjeno 24/7 epidemiološko pomoč.

Pomagali smo organizatorjem množičnih prireditev v regijah pri varni izvedbi dogodkov in bili pripravljeni na hiter odziv v primeru pojava NB.

Sodelovali smo pri izdelavi, oblikovanju in uvedbi različnih strokovnih vsebin (algoritmi, navodila, smernice...), bodisi znotraj CNB skupine (centralna in območne enote) ali pa interdisciplinarno (sodelovanje s Centrom za zdravstveno ekologijo, z NLZOH, UVHVVR, ZIRS).

V ambulantah na OE NIJZ smo skupno obravnavali 321 oseb zaradi možnega suma na steklino - antirabična obravnava ter 93 oseb zaščitili s cepljenjem proti steklini, kar skupaj pomeni 271 cepljenj. V večini primerov je šlo za živalske ugrize v državah, kjer je steklina endemična. S cepljenjem proti steklini smo preventivno cepili 70 študentov veterine in izvedli 169 cepljenj.

Izvedli smo 6476 cepljenj proti različnim NB za zaščito 4397 posameznikov zaradi posebnih zdravstvenih in epidemioloških indikacij (presaditev kostnega mozga, asplenija, kronična odpoved ledvic,...).

V ambulantah smo izvajali cepljenja z namenom zaščite pred klopnim menigoencefalitisom, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, okužbi s humanim papillomavirusi, ošpicam, mumpsu in rdečkam. Skupno smo opravili 30257 samoplačniških cepljenj.

Proti covid-19 smo izvedli 1248 cepljenj za zaščito 1229 oseb.

Proti gripi smo izvedli 8688 cepljenj pri 8603 osebah; proti opičjim kozam (mpox) smo izvedli 43 cepljenj za zaščito 27-tih posameznikov.

V ambulantah za potnike, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo 4792 oseb in predpisali 1485 receptov za antimalarike.

Na OE Kranj so v 2023 odvzeli 22-tim posameznikov kri za serološko preiskavo na prisotnost specifičnih protiteles proti noricam ter v ambulanti za medicino dela, prometa in športa opravili 25 obdobjnih zdravniških pregledov za zaposlene na NIJZ.

Nekatere območne enote mesečno o epidemiološkem dogajanju obveščajo strokovno javnost na primarnem in sekundarnem ter sodelujejo z regijskimi mediji obveščanja v rednih oddajah s prispevki na temo preventive pred nalezljivimi boleznimi.

Naše delo na področju nalezljivih bolezni je izrazito operativno, pokriva področje storitev za ZZS, antirabične obravnave, izvajanje cepljenja ter kemoprofilakso ob epidemioloških indikacijah ter samoplačniške ambulantne storitve, kar zahteva poenoteno delo tako v strokovnem smislu kot v okviru sistema kakovost. To zagotavljamo z novo organizacijsko strukturo koordinacije enot za nalezljive bolezni, rednimi sestanki, obravnavo aktualnih tem ter ustrezno diseminacijo strokovnih informacij našim sodelavcem v timih.

Poenotenje dela zajema različna področja:

- pravočasno ugotavljanje, prijavljanje in obravnavo nalezljivih bolezni, za katere je z zakonom določeno prijavljanje, vključno z epidemiološkim poizvedovanjem;
- ocenjevanje tveganja za širjenje nalezljivih bolezni,
- postavitev indikacije, predlaganje in izvajanje usmerjenih ukrepov za preprečevanje širjenja ob pojavu posameznih nalezljivih bolezni, izbruhov in epidemijah,
- zagotavljanje vzorčenja, transporta, laboratorijske diagnostike humanih in okoljskih vzorcev ter obveščanje o dogajanju in izsledkih.

Izdelki/indikatorji dosežkov:

- Regijska poročila o opravljenih cepljenjih predšolskih otrok in ostalih skupin prebivalstva, vključno z antirabičnimi obravnavami.
- Poročila o spolno prenosljivih okužbah za namene epidemiološkega spremljanja.
- Poročila o strokovnih izobraževanjih.
- Tedenska poročila o prijavljenih nalezljivih boleznih v regijah.
- Poročila za dogajanje v času pripravljenosti z intervencijami.
- Tedenska poročila o gibanju ARI/GPB preko mreže izbranih zdravnikov v regijah.
- Izjave za javnost (klipping).
- Objavljene regijske novice (spletna stran NIJZ/Regije).
- Regijski epidemiološki vestnik (OE CE, OE NG).
- Letna regijska poročila o epidemiološkem dogajanju.
- Zbirno polletno poročilo o opravljenih storitvah za ZZS.
- Finančni prikazi o izvedenih samoplačniških storitvah po OE.

4.7.3 POSLOVNI IZID

Tabela 4.7.3: Poslovni izid po letih v EUR, brez centov

	LETO 2022	RFN 2023	LETO 2023	INDEKS Real. 2023 / Real. 2022	INDEKS Real. 2023 / RFN 2023
CELOTNI PRIHODKI	81.010.988	84.580.702	66.275.435	78,36	78,36
CELOTNI ODHODKI	79.866.028	84.537.562	65.796.445	77,83	77,83
POSLOVNI IZID	1.144.960	43.140	478.990	1.110,32	1.110,32
Davek od dohodka pravnih oseb	4.250	3.000	2.632	87,73	87,73
POSLOVNI IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA OD DOHODKA	1.140.710	40.140	476.358	87,73	1.186,74

4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V trenutnih razmerah in ob številnih vsebinskih, organizacijskih in administrativnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z bolj dolgoročnimi usmeritvami in cilji na področju digitalizacije slovenskega zdravstva, je bila v letu 2023 največja težava pomanjkanje ustreznih virov (človeških in finančnih), ki bi omogočali izvedbo vseh načrtovanih aktivnosti na področju digitalizacije slovenskega zdravstva in nadaljnega razvoja rešitev eZdravja. Trenuten obseg finančnih sredstev, ki se namenjajo digitalizaciji slovenskega zdravstva, ne zadostuje niti za tekoče potrebe, kaj šele za izvajanje dolgoročnejših razvojnih investicij. Primanjkljaj kadrovskih in finančnih virov na področju eZdravja je znatno okrnil in spodkopal razvojne aktivnosti in načrtovane naloge v letu 2023. Težave se na tem področju še stopnjujejo, saj je zaznati veliko pomanjkanje kadrovskih virov tudi pri zunanjih izvajalcih storitev, kar znatno otežuje in podaljšuje izvedbo načrtovanih projektov. V letu 2024 bo zato potrebno prioritarno nasloviti primanjkljaj kadrovskih virov in finančnih sredstev, če se želi eZdravje izogniti razvojni stagnaciji, pa tudi morebitnim daljšim izpadom delovanja.

V dveh centrih NIJZ (CPRZ in ZPC) je nujno potrebna krepitev javnozdravstvenih kapacitet (kadrovskih, finančnih in kapacitet znanja) za spremljanje in prikazovanje epidemiološkega stanja na morbiditeti zaradi kroničnih bolezni in epidemiološkega stanja, povezanega z mortaliteto nasploh. Potrebna je okrepitev epidemiologije nenalezljivih bolezni in njihovih socialnih, ekonomskih, okoljskih in komercialnih determinant oziroma proučevanje zdravja (od obolevnosti in umrljivosti do evalvacije ukrepov).

4.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zastavljene cilje smo v veliki meri dosegli.

4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zavod je v prvi polovici leta imel slabšo likvidnostno situacijo, vendar smo vseeno poskušali iskati rešitve in poslovati relativno stabilno. Zaradi velikih projektov smo morali finančna sredstva za plačilo računov ves čas zalagati. Kljub temu smo uspeli plačevati svoje obveznosti in zagotavljati dokaj stabilno poslovanje. Prav tako smo učinkovito izpolnjevali tudi vse svoje pogodbene obveznosti tako do zunanjih uporabnikov, kot tudi notranjih. Zavod je na več področjih izboljšal način poslovanja, kljub skromnim sredstvom upošteval razvojne usmeritve in se trudil po svojih najboljših močeh zadovoljiti potrebe javnosti, prav tako pa tudi potrebe financerjev in ostalih uporabnikov naših storitev.

4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA

Tabela 4.8.2 Finančni kazalniki poslovanja

KAZALNIK	LETO 2022	LETO 2023
1. Kazalnik gospodarnosti	1,01	1,01
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,03	0,05
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,82	0,72
4. Dnevi vezave zalog materiala	26,89	39,24
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,11	0,05
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,0	0,0
7. Kazalnik zadolženosti	0,53	0,27
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	0,93	1,16
9. Prihodkovnost sredstev	2,08	1,47

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870/celotni odhodki AOP 887)

Kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, za leto 2023 znaša 1,01, kar pomeni, da so celotni prihodki zadostovali za pokrivanje celotnih odhodkov. V letu 2023 smo zabeležili presežek prihodkov nad odhodki.

2. Delež amortizacije v celotnem prihodku = (amortizacija AOP 879/celotni prihodki AOP 870)

Delež amortizacije v celotnih prihodkih v letu 2023 znaša 5 %. Delež je podoben kot v predhodnih letih.

3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007/oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)

Stopnja odpisanosti opreme v letu 2023 znaša 72 %. Gre za dejstvo, da smo v preteklih letih prejeli premalo sredstev za nakup opreme (amortizacije, transferjev), zaradi česar nismo mogli vlagati v osnovna sredstva. V zadnjih letih dobimo več denarja za nakupe, tako da se bo kazalec izboljšal.

4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023/stroški materiala AOP 873 x 365)

Dnevi vezave zalog materiala v letu 2023 znašajo 39,24 dni. Glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika znašajo zaloge za nekoliko več kot 26 dni (cepiva).

5. Delež terjatev v celotnem prihodku = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014)/celotni prihodki AOP 870)

Delež terjatev v celotnem prihodku za leto 2023 znaša 5 %.

6. Koeficient zapadlih obveznosti = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12. / (mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))

Koeficient zapadlih obveznosti je v letu 2023 idealen. Tudi v letu 2023 smo prejeli še več sredstev za delovanje in s tem tudi več vsebinskih obveznosti. Pokrili smo vse zapadle obveznosti. Likvidnostna situacija je veliko boljša kot v preteklih letih.

7. Kazalnik zadolženosti = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055)/Obveznosti do virov sredstev AOP 060)

Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,27 v letu 2023, kar je nekoliko bolje kot v predhodnem letu.

8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi = (AOP 012+AOP 023)/AOP 034)

Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi v letu 2023 znaša 1,16 in kaže na to, da bi s svojimi gibljivimi sredstvi pokrili vse obveznosti. Gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje celotnih kratkoročnih obveznosti. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.

9. Prihodkovnost sredstev = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860/osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)

Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženi na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet. Kazalec prihodkovnosti sredstev se je, v primerjavi s predhodnim letom, nekoliko znižal in znaša 1,47 (manj prihodkov in več odpisanih sredstev).

4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Pravna podlaga za notranje revidiranje pri posrednih proračunskih uporabnikih sta 100. in 100a. člen Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 - ZDIU12, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18, 75/19 - ZIPRS2021, 36/20 - ZIUJP, 61/20 - ZDLGPE, 89/20, 195/20 - odl. US, 203/20 - ZIUPOPDVE, 174/20 - ZIPRS2122, 15/21 - ZDUOP, 187/21 - ZIPRS2223), po katerem je za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranjega revidiranja odgovoren predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovanja (menedžmenta) in kontrol ter svetovanje poslovodstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti. Nosilec notranjega revidiranja na NIJZ je zunanja revizorska hiša.

Notranja revizija poslovanja je bila izvedena na podlagi Predloga letnega načrta notranje revizije za leto 2023 in je obsegala pregled delovanja kontrolnega sistema na naslednjih področjih:

- Notranja revizija je obsegala pregled vzpostavitve učinkovitega in primerenega sistema notranjih kontrol na področju pripoznave prihodkov in odhodkov po dejavnostih in preveritve ustreznosti izobrazbe na zasedenih delovnih mestih v skladu s sistemizacijo delovnih mest s poudarkom na dodatnih izobraževanjih v povezavi s stroški izobraževanja.

Ključne ugotovitve, ki jih je v poročilu podal državni notranji revizor, so:

Na podlagi naših izsledkov menimo, da je sistem notranjih kontrol na revidiranem področju *vzpostavljen*, področja za izboljšanje so razvidna iz spodnje tabele:

Z. št.	Točka ugotovitve in priporočila	Priporočilo/ukrep	Tveganje <i>Visoka/Srednja/ Nizka stopnja</i>	Nosilec	Sodelujoči	Sprejemam odgovornost za tveganje	Rok izvedbe oz. poročanja	Izvedeno oz. v izvajanju
1.	2.5.	Menimo, da je treba Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov/odhodkov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnosti) popraviti oz. sprejeti novega. Glede na Navodila MZ je treba v pravilniku, izmed nabora možnih sodil, ki jih je ministrstvo določilo, sprejeti sodila, ki bo jih zavod uporabljal. Menimo tudi, da je treba v pravilniku normativno urediti tudi način spremljanja in pripoznave neposrednih stroškov, natančno pa uredi sodila za razporeditev posrednih stroškov.	<i>Nizka</i>					

Z. št.	Točka ugotovitve in priporočila	Priporočilo/ukrep	Tveganje Visoka/Srednja/ Nizka stopnja	Nosilec	Sodelujoči	Sprejemam odgovornost za tveganje	Rok izvedbe oz. poročanja	Izvedeno oz. v izvajanju
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
2.	2.6.	Menimo sicer, da tako razkrita sodila zadostijo zakonskim določbam, ob tem pa predlagamo, da se sodila natančneje pojasnijo oz. zapišejo razkritja drugače. Treba je namreč pojasniti, kaj pomeni posamezni	Nizka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
3.	3.2.	Predlagamo: .a) Da se za vse zaposlene pregleda ustreznost določitve plač glede na 14. člen ZSPJS. .b) Da se normativno vzpostavi ustrezno notranjo kontrolo, ki bo zagotavljala, da se v bodoče ustrezno upošteva določila zmanjšanja osnovne plače zaradi neustrezne stopnje izobrazbe.	Visoka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
4.		Predlagamo, da se na plačilni listi dosledno izkazuje znižanje po 14. členu ZSPJS in tako zadosti zahtevam uredbe.	Visoka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
5.		Predlagamo, da se preveri pravno pravilnost obstoječe prakse sklepanja pogodb o zaposlitvi in aneksov in po potrebi stanja sanira s podpisom t. i. ugotovitvenih aneksov.	visoka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
6.		Predlagamo, da proučite ustreznost sklepanja takšnih pogodb o izobraževanju. Nam poznana praksa je takšna, da so običajno opredeljene pogodbene kazni v primeru, da zaposleni po končanju študija ne ostane v zavodu zaposlen določeno obdobje, prav tako pa tudi, če študija ne konča ali ga ne konča pravočasno.	nizka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
7.		Predlagamo, da se plan izobraževanja v bodoče zapiše na način, da bodo jasni cilji, ki se bodo dali tudi spremljati.	nizka					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								

4.10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Program Svit s populacijskim odkrivanjem predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka debelega črevesa in danke vpliva na izboljšanje zdravja prebivalcev Slovenije, kar ima pozitiven vpliv na stroške zdravstvene blagajne in produktivnost gospodarstva zaradi manjšega števila novih primerov raka, krajšega obdobja bolniške odsotnosti in možnosti uporabe cenejših tehnik zdravljenja.

Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni (Program Skupaj za zdravje) vključuje preventivne preglede v ambulantah družinske medicine ter obravnave za spremembo življenjskega sloga in krepitev duševnega zdravja v centrih za krepitev zdravja. Program prispeva k zgodnjemu odkrivanju dejavnikov tveganja in znakov kroničnih bolezni ter pomembno prispeva k zmanjševanju bremena bolezni srca in ožilja, bolezni dihal, bolezni prebavil, mišičnoskeletnih bolezni in duševnih motenj. Preprečevanje bolezni in pravočasno zdravljenje zmanjšujeta bolniške odsotnosti in znižujeta stroške zdravljenja.

Ministrstvo za javno upravo je v letu 2019 izvedlo evalvacijo projekta eZdravje. V dokumentu z nazivom »Vrednotenje učinkov implementacije projekta eZdravje: eRecept in eNaročanje« so prikazane glavne ugotovitve, in sicer z vidika ustreznosti, skladnosti in potencialnih učinkov, kot so bili predvideni v okviru zasnove projekta

(https://www.stopbirokraciji.gov.si/fileadmin/user_upload/mju/templates/pdf/POROCILO_eZdravje.pdf).

Ključni pristop vrednotenja je bila kvantitativna metoda za ocenjevanje in prikaz stroškovnega ter ekonomskega vidika vrednotenja. Delno je zajeta tudi kvalitativna metoda vrednotenja, ki se navezuje na kvantitativno metodo vrednotenja v povezavi s prikazom poenostavitev in razbremenitev deležnikov v samem procesu obeh podprojektov. Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da se z uvedbo informacijskih rešitev eRecepta in eNaročanja ocenjeni prihranki na letni ravni povečujejo iz leta v leto in segajo do 20,7 mio EUR prihrankov na letni ravni, tako časovnih kot finančnih za različne deležnike.

Eno zdravje je koncept, ki so ga mednarodne organizacije uradno sprejele leta 1984 in poudarja, da na človeško zdravje vplivajo številni dejavniki, od katerih imata glavni vpliv zdravje živali in stanje okolja. Cilj enega zdravja je zagotoviti, ohranjati in izboljševati zdravje ljudi in živali ob hkratni zaščiti okolja.

Družbene in okoljske spremembe, povezane tudi z urbanizacijo, mobilnostjo populacije, ustvarjajo nove priložnosti za nove izbruhe. Podnebne spremembe bodo tudi v prihodnje vplivale na tveganja zaradi nalezljivih bolezni. Nekatere nalezljive bolezni bodo te spremembe omejevale, za druge pa ustvarjale nove priložnosti. Tudi hitro prilagajanje mikroorganizmov je olajšalo vrnitev starih nalezljivih bolezni in pojav novih. S hitrim razvojem odpornosti proti protimikrobnim zdravilom za veliko vrsto parazitarnih, bakterijskih in virusnih okužb, je postalo njihovo zdravljenje manj učinkovito.

Vse naštetje spremembe s katerimi se v današnji dobi soočamo, vodijo k razmišljanju, da »pojav nalezljive bolezni ali izbruha v enem kraju, eni državi lahko predstavlja svetovni problem«.

Z vidika javnega zdravja je pomembno, da dogajanje skrbno spremljamo in na podlagi z dokazi podprtih dejstev sprejemamo ustrezne javnozdravstvene ukrepe.

Pomembna naloga NIJZ je pregled dokumentov, v katerih je načrtovano umeščanje posegov v prostor (npr. občinski prostorski načrti, državni prostorski načrti, načrtovani posamezni posegi v prostor ...). Namen pregleda teh dokumentov je ugotoviti ali bodo načrtovani posegi imeli vpliv na okoljsko determinanto zdravja (kakovost zraka, nivo hrupa, EMS ...). Pri tem pregledujemo tako vplive posegov na že obstoječa bivalna območja, kakor tudi vplive na načrtovana bivalna območja obstoječih dejavnosti v obravnavanem prostoru. V kolikor ugotovimo, da bodo načrtovani posegi ali obstoječe dejavnosti vplivale

na zdravje ljudi (okoljski dejavniki tveganja), podamo predloge in zahteve za spremembo le-teh. Namen je zagotoviti zdravo bivalno okolje, ki ne bo imelo negativnih vplivov na zdravje ljudi.

4.11 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

4.11.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA

4.11.1.1 Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2023

Priloga_Excel datoteka »Obrazec 3 - Spremljanje kadrov - 2023.xls«.

Na NIJZ je bilo na dan 31. 12. 2023 v rednem delovnem razmerju 620 zaposlenih, od tega je bilo 106 zaposlenih za določen čas.

Tabela 4.11.1.1 Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2023

	Št. zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2023	514	106	620

Od vseh navedenih je bilo na dan 31. 12. 2023 zaposlenih 8 pripravnikov in 18 zdravnikov specializantov. 55 oseb je bilo zaposlenih s krajšim delovnim časom, od tega 8 v skladu s predpisi s področja starševskega varstva in 15 v skladu s predpisi s področja invalidskega zavarovanja. 17 oseb je bilo zaposlenih za dopolnilno delo, 10 oseb pa za nadomeščanje odsotnih zaposlenih (porodniška in bolniške odsotnosti več kot 30 dni). V letu 2023 sta 2 zdravnika specializanta uspešno zaključila specializacijo iz javnega zdravja in se zaposlila za nedoločen čas.

Glede na realizirano skupno število zaposlenih v letu 2023, načrtovanega števila zaposlenih nismo preseгли.

PRILIVI IN ODLIVI KADROV

V letu 2023 se je na NIJZ na novo zaposlilo 69 oseb (projekti 5, 8 nadomeščanj porodniške odsotnosti, 19 pripravnikov, 3 specializanti, 4 DDR - dopolnilno delovno razmerje, 20 zaposlitev iz naslova povečanega obsega dela in 10 zaposlitev za nedoločen čas).

Zaposlitev je prenehala 50 zaposlenim, in sicer 17 pripravnikom ter 5 osebam, ki so se upokojile; pri preostalih 28 pa je šlo za prenehanje pogodb za določen čas ali za sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

4.11.1.2 Ostale oblike dela

V letu 2023 smo sklenili 355 pogodb, od tega 195 avtorskih, 57 podjetnih ter 86 pogodb o sodelovanju.

Pogodbe smo sklenili iz razlogov priprave in izvedbe projektov, storitev izobraževanj in usposabljanj, predavanj ter za izvajanje programa Svit. Gre za področja, kjer je bilo zahtevano sodelovanje strokovnjakov, ki jih NIJZ ne zaposluje.

Glavna področja sklenitve **podjetnih pogodb**:

- Administrativna pomoč pri pripravi multidisciplinarnega konzilija programa SVIT za leto 2023;
- Delo v sklopu aktivnosti svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Informacijska podpora zaposlenim na OE Koper, strokovna pomoč na področju javnih naročil ter pomoč pri poročilu ZUBSTAT;
- Izvedba delavnic na Festivalu duševnega zdravja;
- Izvajanje supervizij v centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZM) in v centrih za duševno zdravje odraslih (CDZO);
- Izvedba pregledov ladij v Kopru v skladu z mednarodnim zdravstvenim pravilnikom;
- Koordinacija komuniciranja z državljani - koordinacija študentov višjih letnikov MF za odgovarjanje na e-maile in tel. klice državljanov v zvezi s COVID-19;
- Izvedba Modulov izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in obvladovanja, Vodenje Zdravstveno vzgojnih centrov/ Centrov za krepitev zdravja (ZVC/CKZ);
- Obravnava in analiza primerov maternalnih smrti v Sloveniji za leto 2019, 2020 in 2021;
- Praktično usposabljanje, regijske supervizije in individualne konzultacije za izvajalce v okviru;
- Zdravstveno vzgojnih centrov/ Centrov za krepitev zdravja (ZVC/CKZ);
- Pregled toksikoloških izvidov umrlih zaradi drog v letu 2020;
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacija;
- Sodelovanje (obveščanje, zagovorništvo, predlogi ukrepov) z direktorji zdravstvenih ustanov/zavodov (ZD, koncesionarji, porodnišnice,...), s posameznimi vodji dejavnosti, ki jih obsega Program ZDAJ, in vodji zdravstvenovzgojne dejavnosti v zdravstvenih ustanovah ter pomoč pri organiziranju izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov (preventivnih pregledov in zdravstvenovzgojnih programov);
- Sodelovanje (obveščanje, zagovorništvo, predlogi ukrepov) z regionalnimi mediji in motivacija za podporo preventivnim dejavnostim v regiji ter skupaj z regijskim koordinatorjem na OE NIJZ in drugimi sodelavci priprava in izvajanje medijskih programov za podporo otrokom in mladostnikom ter njihovim družinam pri spremembi življenjskega sloga in skrbi za lastno zdravje; vključuje tudi aktivnosti v lokalni skupnosti;
- Sodelovanje pri izvajanju izobraževanj s področja preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov in pri implementaciji novih pristopov/obravnav pri izvajanju preventivnih programov;
- Sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju Programa Svit v letu 2023;

- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacija;
- Spremljanje izvajanja Programa ZDAJ na območju delovanja regijskega odgovornega zdravnika specialista pediatrije (ROZSP) v skladu s programskimi smernicami Programa ZDAJ, identifikacija ovir, težav in odstopanja pri izvajanju Programa ter priprava ustreznih rešitev skupaj z izvajalci. Sodelovanje z ostalimi ROZSP in nacionalnim koordinatorjem ROZSP, z vodjo programa in regijskimi koordinatorji za otroke in mladostnike na OE NIJZ in skupaj njimi skrb za kakovostno in uspešno izvajanje Programa ZDAJ;
- V sodelovanju z OE NIJZ redno sklicevanje koordinacijskih sestankov, na katere so vabljeni vsi izvajalci in timi (oziroma njihovi predstavniki) preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov na območju delovanja ROZSP;
- Strokovna pomoč in svetovanje v Finančno-računovodski službi pri zahtevnih delih (pomoč pri knjiženju in obračunu cepiv, priprave temeljnic, pomoč drugim sodelavcem in predaja znanja v FRS,..);
- Svetovanje pri koordiniranju osnovnih vzrokov smrti; Pomoč pri pripravi zahtevkov; Kodiranje bolj kompleksnih vzrokov smrti;
- Vnos publikacij NIJZ v program COBISS;
- Vodenje in regijska koordinacija Nacionalnega programa primarne preventive KNB za odraslo populacijo;
- Strokovna pomoč delavni skupini za vzpostavitev centra za krizno upravljanje (Emergency operations centre);

Tabela 4.11.1.2 Realizacija stroškov podjemnih pogodb v letu 2023

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2023	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	0	0
Zunanji izvajalci	264.427,08	88

Glavna področja sklenitve **avtorskih** pogodb:

- Aktivno sodelovanje v delovni skupini za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov s statusom registriranih športnikov pri pripravi Programskih smernic Programa ZDAJ za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov s statusom registriranih športnikov in njihovem rednem posodabljanju;
- Izdelava preglednih kart za potrebe nacionalnega zdravstvenega statističnega letopisa 2021;
- Izvajanja integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v ambulantah družinske medicine;
- Izvajanje nemedikamentoznih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in bioloških dejavnikov tveganja - Temeljnega usposabljanja za strokovnjake iz standardnih timov centrov za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrov (izvedba različnih modulov);
- Izvedba 15. letne konference preventive za odraslo populacijo (Laško);
- Izvedba 17. Nacionalne konference ob mesecu preprečevanja zasvojenosti (Nova Gorica);
- Izvedba izobraževanja "Sporazumevanje z uporabniki zdravstvenih storitev";

- Izvedba mentoriranja za diplomirane medicinske sestre za delo v Zdravstveno vzgojnih centrov/ Centrih za krepitev zdravja (ZVC/CKZ);
- Izvedba predavanj in delavnic Izvajanje kratkega (individualnega) svetovanja za opuščanje kajenja in Svetovanje za spremembo posameznikovih gibalnih navad;
- Izvedba predavanj na 2. Nacionalnem posvetovalnem srečanju za Opuščanje tveganja in škodljivega pitja alkohola;
- Izvedba predavanj na modulih Svitova podpora in Sodelovanje pri izvedbi Programa SVIT;
- Izvedba predavanj na Nacionalnem srečanju strokovnjakov s področja obravnave oseb s sladkorno boleznijo tipa 2 na primarni ravni zdravstvene dejavnosti;
- Izvedba predavanj na Nacionalni konferenci obvladovanja nekemičnih zasvojenosti;
- Izvedba predavanj na strokovnem srečanju ob 16. Svetovnem dnevu spanja;
- Izvedba predavanj na strokovnem srečanju za strokovne delavce v šolah, ki so vključeni v Slovensko mrežo zdravih šol;
- Izvedba predavanj na Uvodnem usposabljanju strokovnega kadra centrov za duševno zdravje;
- Izvedba predavanj Nasilje nad starejšimi, v okviru modula Preventivna obravnava starejših oseb;
- Izvedba predavanj Presejanje in zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu - Program ZORA;
- Izvedba supervizij v okviru Spletne svetovalnice za mlade;
- Izvedbe izobraževanj za delo na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Opravljanje strokovnih nalog na področju izobraževanja, razvoja in koordinacije Centrov za duševno zdravje odraslih (CDZO);
- Organizacija dogodka ob obeležitvi Svetovnega dneva duševnega zdravja 2023 v Jugovzhodni regiji;
- Priprava gradiv, strokovnih stališč in drugih dokumentov za Programski svet Programa ZDAJ;
- Priprava strokovnih vsebin s področja individualne prehranske obravnave odraslih;
- Priprava vprašalnika za evalvacijo poznavanja in uporabnosti priročnika o smernicah za postvencijo v šolskem okolju, ki so jih prejele osnovne in srednje šole;
- Priprava webinar predavanj v okviru Preventivne obravnave starejše osebe;
- Pripravi gradiv za ozaveščanje otrok in mladih glede pitja energijskih pijač;
- Recenzija s predlogom popravkov/izboljšav za strokovno monografijo z naslovom Razumevanje potreb na področju skrbi za duševno zdravje pri delu skozi mikrozdgodbe;
- Sodelovanje na okrogli mizi Nacionalni konferenci javnega zdravja (Portorož);
- Sodelovanje na projektih Best- ReMap, Geriatrija ...
- Sodelovanje pri usposabljanju Družinska obravnava za zdrav življenjski slog.

Tabela 4.11.1.3 Realizacija stroškov avtorskih pogodb v letu 2023

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2023	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	0	0
Zunanji izvajalci	136.343,09	177

4.11.1.3 Izobraževanje, specializacije in pripravništva

STROKOVNO IZPOLNJEVANJE

Na področju strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih so prevladovale aktivne udeležbe na strokovnih posvetih, konferencah in kongresih.

V letu 2023 se je strokovnih izpopolnjevanj v tujini udeležilo 53 zaposlenih, v Sloveniji pa 419 zaposlenih.

Zaposleni so se udeležili naslednjih strokovnih posvetov, konferenc in kongresov **v tujini**: Evropska konferenca Zdravje in tobak, Kongres ESPID, Mednarodna konferenca združenje potovalne medicine, Svetovni kongres javnega zdravja, 23rd International conference on Integrated Care 2023, konferenca EGPRN, BTSF Evakzatuib and authorization procedure for PPP, kongres Britanskega toksikološkega društva, Health Mangement, sustainable solutions for complex systems, Addiction and the Family, kongres ICBEN,, International Cancer Scerening Network conference 2023, eHDSI Bootcamp, Kongres Svetovne zveze za fizioterapijo, Regionalna konferenca duševnega zdravja, Summer school, European Survey Research Association, Training School on Risk factors, European conference on effective alcohol marketing regulations, WHO HEPA 2023, WPA kongres, EUPH konferenca, ECDC Summer School Preventing infectious diseases by informing policy, Evropska konferenca o prehrani, Tehnical workshop on assessment of plant product,, EGMSG kongres, Reitox Academy on Communication with professionals, Mednarodna poslovno tehnična konferenca Zdrvih mest, Simpozij ob svetovnem dnevu stekline, EPIET - ECDC Introductory course, Overcoming Obstracles to Vaccination, European Cancer Summit,Using Epidemiological Studies in health Risk Assessments, WHO Public Health Leadersip Course in Strokovno srečanje izvajalcev presejalnih programov.

V Sloveniji pa so se zaposleni med drugim udeležili naslednjih strokovnih posvetov, konferenc in kongresov: Varna uporaba zdravil, Konferenca ob predstavitvi digitalizacije zdravstva, Kongres Slovenskega toksiloškega društva, Seminar o varovanju podatkov pacientov v raziskavah, 15. šola visokošolske didaktike, Nasilje in duševno zdravje, Poklicna etika, Posvet o izdelavi letnega poročila in obračuna DDPO, Distribucija izdelkov hladne verige, Nahrani možgane svojega najstnika, Sladki februar, Tečaj potovalne medicine, Dan vplivnega marketinga, Infektološki simpozij, Ohranimo duševno zdravje, Izobraževanje iz logosinteze, Posvet medicina, pravo in družba, Introduction to outome measures, Slovenski forum o preventivi srčno žilnih bolezni, Spletno medvrstniško nasilje med otroci in mladostniki, Podiplomski tečaj JZ, 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti, eHMSEG konferenca, Kakovost in varnost v zdravstvu, Slovenski kadrovski kongres, Mental health challenges of particiipation, Konferenca kakovost in odločnost, Tečaj za notranjega presojevalca, Strokovno srečanje Odrasli in spanje, Dnevi sanitarnega inženirstva, Obvladovanje merilne opreme, World Congress WADD 7, Dnevi javnih naročil, 2nd ISO FOOD Symposium, Posvet o plačah, Duševno zdravje otrok in mladostnikov, S spremembami do svetlejše prihodnosti v zobozdravstvu, Spodbujanje dojenja v zdravstvenih ustanovah, Health literacy conference, Zastrupitve z rastlinami in gobami, Excel osnovni, Usposabljnje Praktikum, 15. let programa ZORA, Izzivi globalizacije in družbeno ekonomsko okolje, Strokovno srečanje ekonomistov in poslovnih delavcev v zdravstvu, Svetovni dan brez tobaka ter Javnozdravstveni vidik telesne dejavnosti, ...

FORMALNO IZOBRAŽEVANJE

Na dan 31. 12. 2023 se je formalno izobraževalo 37 zaposlenih.

V dodiplomski program 1. stopnje je bil vpisan 1 zaposlen, v dodiplomski program 2. stopnje je bilo vpisanih 6 zaposlenih, v podiplomski program 3. stopnje pa 19 zaposlenih. Poleg omenjenih je bilo na podiplomski

tečaj Javnega zdravja vpisanih 9 zaposlenih, 2 zaposlena pa se izobražujeta na specialističnem podiplomskem študiju.

Od zgoraj omenjenih je na dan 31. 12. 2023 v breme NIJZ potekalo 15 podiplomskih študijev, 1 dodiplomski študij ter vsi tečaji javnega zdravja. 12 zaposlenih pa je imelo sklenjeno pogodbo o omogočanju odsotnosti zaradi izobraževanja.

V letu 2023 je izobraževanje zaključil 1 zaposlen, in sicer na podiplomskem programu 3. stopnje.

Na dan 31. 12. 2023 smo zaposlovali 18 zdravnikov specializantov, od teh sta 2 uspešno opravila specialistični izpit in zaključila specializacijo iz javnega zdravja. Specializanta smo po končani specializaciji zaposlili kot specialista javnega zdravja. Stroške specializacij je kril ZZS.

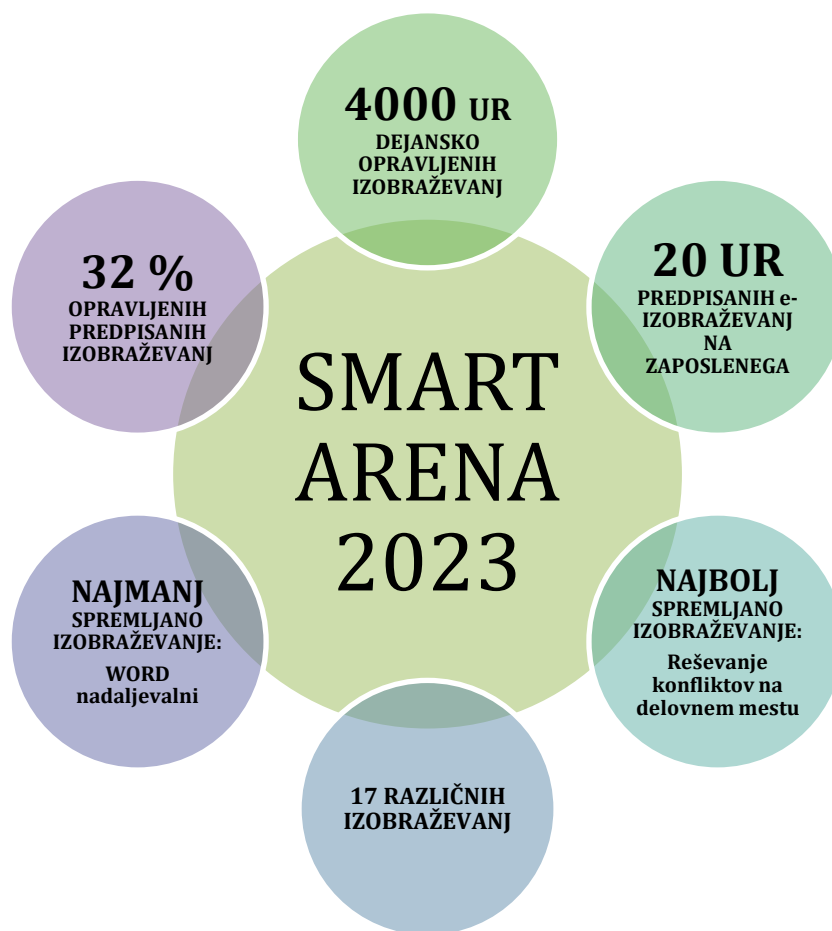
Kot učna ustanova pa smo tudi v letu 2023 omogočali usposabljanje pripravnikov . Na dan 31. 12. 2023 je na NIJZ pripravništvo opravljalo 8 pripravnikov, od tega 7 sanitarnih inženirjev in 1 dietetik. Stroške pripravnikov je kril ZZS.

E-IZOBRAŽEVANJA SMART ARENA

V mesecu maju 2023 se je za zaposlene na NIJZ vzpostavilo redno mesečno spremljanje spletnih izobraževanj, ki jih pripravljajo priznani slovenski strokovnjaki z različnih področij v okviru t. i. e-izobraževalne platforme Smart Arena. Z e-izobraževanji smo vsem zaposlenim omogočili usmerjena izobraževanja, kar pa prispeva tako k osebnemu kot tudi skupinskemu razvoju kompetenc.

V letu 2023 je bilo tako predpisanih 20 ur e-izobraževanj na zaposlenega. Zaposleni so v povprečju opravili 32 % predpisanih e-izobraževanj, skupno pa so zaposleni v obdobju od maja do konca leta 2023 v Smart Areni opravili 4000 ur e-izobraževanj. Najbolj spremljano izobraževanje zaposlenih je bilo *Reševanje konfliktov na delovnem mestu*, najmanj spremljano pa izobraževanje *WORD nadaljevalni*.

Graf: Obisk in opravljanje izobraževanj na platformi Smart Arena v letu 2023.

4.11.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Zunanjim izvajalcem smo oddali storitve, razvidne iz spodnjega pregleda. Za izvajanje teh storitev nimamo lastnih zaposlenih, zato najemamo zunanjega izvajalca. Največja postavka je vzdrževanje programa eZdravje, kjer gre za osnovno in dopolnilno vzdrževanje infrastrukturnih ter uporabniških informacijskih rešitev (eRecept, eNaročanje, Referenčne ambulante, eKomunikacije, eRCO, Centralni register podatkov o pacientu, zVEM, Telekap, eTriaža, Teleradiološki portal, zNET, Varnostna shema ipd.), ki so bile razvite na Ministrstvu za zdravje v sklopu projekta eZdravje in se danes uporabljajo na nacionalni ravni.

Tabela 4.11.1.4 Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2023 v EUR	Število zunanjih izvajalcev
Poštna storitve	1.479.396,42	1 (javni razpis) + 2 pogodba
Tiskarske storitve	603.834,65	1 (javni razpis) + 18 pogodba
Čiščenje	403.160,67	1 (javni razpis) + 20 pogodba
Prevoz cepiv	176.072,27	1 (javni razpis)
Laboratorijske storitve	579.082,04	13
Vzdrževanje računalniških programov	5.013.055,61	42
Varovanje	254.166,40	13
Vzdrževanje poslovnih objektov	203.872,09	29
Študentski servis	207.864,13	5
Prevajanje in lektoriranje	30.758,26	6
Zunanji izvajalci na projektih	574.233,01	66

4.11.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2023

Obrazec 4: Poročilo o investicijskih vlaganjih 202

V letu 2023 smo kupili ali dogradili licence v zvezi s eRecept vrednosti 92.292,95 EUR, dograditve e-Vem 1.405.063,84 EUR, dograditev licence za HAGT do CRPP v vrednosti 835.872,02 EUR, dograditve Teleradiološki portal 23.302,00 EUR, e-Smrti 447.991,53 EUR, licence Oracle Enterprise v vrednosti 414.297,90 EUR licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.829.237,21 EUR.

Poteka energetska sanacija Trubarjeve 2, OE Murske Sobote in OE Koper ter OE Celje (investicije v teku) v vrednosti 880.354,92 EUR.

V letu 2023 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje vzorcev 13.676,69 EUR. V računalniško opremo, mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov smo investirali 2.291.009,85 EUR. Nabavili smo dva osebna avtomobila v skupni vrednosti 35.980,00 EUR, klimatske naprave v vrednosti 19.268,17 EUR, pisarniško pohištvo 32.530,79 EUR, ogrevalno komoro 34.140,48 EUR in drobni inventar v vrednosti 4.368,01 EUR. Prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 72.319,12 EUR, računalniška oprema 1.310.197,75 EUR, klimatske naprave in aparat za telegraf. v vrednosti 113.390,37 EUR, oprema za transport in zveze 12.690,40 EUR, pohištvo 80.782,71 EUR, druga oprema in drobni inventar 187.531,14 EUR).

4.11.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2023

Obrazec 5: Poročilo o vzdrževalnih delih 2022

Načrtovani stroški vzdrževanja za leto 2023 so znašali 5.996.500 EUR. NIJZ je realiziral 91,63 % načrtovanih stroškov storitev na področju vzdrževanja oziroma 5.467.296 EUR.

Najvišji strošek vzdrževanja predstavlja vzdrževanje računalniških programov v višini 5.013.056 EUR. Večina vzdrževanja računalniških programov gre za potrebe eZdravja, medtem ko so ostala vzdrževanja za potrebe vzdrževanj zbirk (RIZDDZ), enoletna vzdrževanja licenc MS, enoletno vzdrževanje Novell licenc, in vzdrževanja podjetja Unistar in Pronet, vzdrževanje omrežja HKOM ...

Stroški vzdrževanja zajemajo redna vzdrževanja poslovnih objektov in opreme v njih. Sem spadajo redni letni in mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redno letno servisiranje agregata z mesečnimi preizkusnimi zagoni, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov ..., redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov z rednim posodabljanjem zastarele in neuporabne opreme, redno letno servisiranje službenih vozil z dvakratnim letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, redno pred- in posezonsko ter interventno servisiranje sistemov centralnega ogrevanja in prezračevanja, ter intervencijsko vzdrževanje vodovodnih instalacij ter kanalizacij in posledic meteornih izlivov, poplav ali poškodb na stenah, tleh in stropih; redno predsezonsko vzdrževanje streh in ostrešij z nujnimi intervencijskimi servisi (odstranjevanje snega s streh, pobiranje ledenih sveč, odstranjevanje posledic poplav, viharjev in neurij ter potresa in drugih nesreč zaradi česar smo imeli v preteklem letu obilico težav in dodatnega dela ...), redno interventno vzdrževanje in servisiranje električnih in UTP (internetnih) instalacij in opreme, periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki, defibrilatorji, termometri, merilni instrumenti in sistemi za nadzor temperatur .

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2023

Oseba, odgovorna za pripravo
računovodskega poročila:

Kristina Tratar,
vodja finančno-računovodske službe

5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2023

5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE

- Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04 in 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19):
  - a) Bilanca stanja (Priloga 1);
  - b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A);
  - c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B);
  - d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov (Priloga 3);
  - e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A);
  - f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1);
  - g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2);
  - h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B).

Priložite kopijo obrazcev oddanih na AJ PES s kopijo potrdila o oddaji.

- Dodatne priloge ministrstva brez bilančnih izkazov:
  - **Obrazec 1a:** Poročanje o programu javnega zdravja 2023;
  - **Obrazec 1b:** Poročanje po pogodbi z ZZS 2023;
  - **Obrazec 2:** Izkaz prihodkov in odhodkov 2023;
  - **Obrazec 3:** Spremljanje kadrov 2023;
  - **Obrazec 4:** Poročilo o investicijskih vlaganjih 2023;
  - **Obrazec 5:** Poročilo o vzdrževalnih delih 2023;
  - **Obrazec 6:** Terciarna dejavnost 2023;
  - **Obrazec 7:** Soglasja in podjemne pogodbe 2023.

5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja in prilogam k bilanci stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
  - 2.1. Analiza prihodkov (konti skupine 76)
  - 2.2. Analiza odhodkov (konti skupine 46)
  - 2.3. Analiza poslovnega izida
    - 2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
    - 2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
    - 2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov
    - 2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
3. Poročilo o porabi sredstev poslovnega izida iz leta 2021 in preteklih let
4. Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2023.

5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

Na izvenbilančnih kontih skupine 990 in 999 vodi NIJZ stanja zalog cepiva, ki ni v lasti NIJZ, garancije in menice od dobaviteljev. Stanje zalog (blagovne rezerve in cepivo) znašajo skupaj 4.037.741 EUR. Evidentiranih imamo 2.769.773 EUR bančnih garancij in 3.439.116 EUR menic.

Skupaj izvenbilančna evidenca znaša 10.177.078 EUR in je usklajena (990 in 999).

Za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti prejmemo garancije in menice.

Na primer: garancija za distribucijo cepiva proti Covid-19, garancija za celovito energetska prenovo stavb NIJZ, garancijo za nakup zdravil za izvajanje cepljenja, garancija za cepiva, garancijo za nakup, prilagoditev in dobavo programske opreme, najem licenc ter podpora in vzdrževanje EDS, menice za sterilne materiale za injiciranje drog, za vzdrževanje informacijske rešitve Teleradiologija, za izvajanje storitve prvega nivoja podpore uporabnikom rešitev eZdravja, za osnovno in dopolnilno vzdrževanje aplikacijskega sistema RIZDDZ, ta tehnološko nadgradnjo CRPP/IH infrastrukture, za nakup IKT strežniške in systemske opreme, za dobavo pisarniškega materiala in tonerjev, za najem informacijskega sistema za upravljanje projektov, za tiskarske storitve, za referenčne ambulante, za nakup okoljko manj obremenjujoče računalniške opreme, za vzdrževanje centralnih gradnikov rešitev eRECEPT, za vzdrževanje sistema zVEM, za vzdrževanje informacijske rešitve eKOMUNIKACIJE, itd.

5.2.1.1 SREDSTVA

Opremo, ki je v celoti odpisana, še vedno uporabljamo za izvajanje dejavnosti. Pri tem velja tudi opozoriti, da je oprema, ki je v celoti računovodsko odpisana, ima še zmeraj tržno vrednost in je uporabna. Med opremo, ki je v celoti računovodsko odpisana spadajo računalniki, strežniki (diskovno polje v vrednosti 128.970,53 EUR, datum nabave 20.07.2017, 115.584,89 EUR, datum nabave 13.12.2019 eZdravje), telefonska centrala v vrednosti 16.945,83 EUR nabava 01.1999 v OE LJ, pisarniško pohištvo in stole (polica za arhiviranje v vrednosti 14.521,47 EUR, datum nabave 18.11.2009, sprejemna pulta v ambulanti OE MS v vrednosti 3.978,82 EUR in 4.126,73 EUR nabavljena 05.05.1999 in 30.04.1995), klime, osebne avtomobile Škoda v vrednosti 23.353,67 EUR, nabava v letu 2014, Renault Scenic v vrednosti 16.600,00 EUR, nabavljen 2010 za potrebe OE MS. Licence tudi nadgrajujemo po potrebi. Že amortizirana oprema z najvišjo nabavno vrednostjo predstavljajo v večini premoženjske pravice kot npr. Tiani IHE programska oprema z nabavno vrednostjo 1.789.025 EUR nabava 27.11.2012, eRecept 1.148.358 EUR nabavljeno 25.04.20213, IH Adapter z vrednostjo 536.717,44 EUR 21.02.2013, Open EHR licenca 712.480,00 EUR z datumom nabave 04.05.2015 za potrebe eZdravja.

Nabavo osnovnih sredstev oz. vlaganja v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva vršimo iz prejete amortizacije, projektnih sredstev kot sredstev ustanovitelja. Amortizacijo dobi NIJZ plačano v ceni (v zadnjih letih nekoliko več kot predhodno), v kolikor se z ustanoviteljem dogovorimo, nabavimo osnovna sredstva tudi iz investicijskih transferjev (eZdravje ...). Enako nam omogočajo tudi določeni projekti, kjer dobimo v celoti financirano nabavno vrednost osnovnih sredstev.

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

V bilanci stanja izkazujemo naslednja stanja:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
001	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve			
002	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			
003	Dolgoročne premoženjske pravice	20.425.125	24.701.373	120,94
005	Druga neopredmetena sredstva			
006	Terjatve za predujme iz naslova vlaganj			
007	Neopredmetena sredstva v gradnji ali izdelavi	397.850	556.919	139,98
00	Skupaj AOP 002	20.822.975	25.258.292	121,3
01	Popravek vrednosti AOP 003	13.231.706	15.010.996	113,45
00-01	Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev	7.591.269	10.247.296	134,99

V letu 2023 smo kupili ali dogradili licence v zvezi s eRecept vrednosti 92.292,95 EUR, dograditve e-Vem 1.405.063,84 EUR, dograditev licene za HAGT do CRPP v vrednosti 835.872,02 EUR, dograditve Teleradiološki portal 23.302,00 EUR, e-Smrti 447.991,53 EUR, licence Oracle Enterprice v vrednosti 414.297,90 EUR licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.829.237,21 EUR.

Zaradi neuporabnosti in dotrajanosti so bile odpisane mrežne licence v skupni vrednosti 771.809,95 EUR.

V letu 2023 smo kupili in nadgradili sledeče licence:

- DOPOLNITEV TELERADIOLOGIJE - INV.TRAS.-5
- DOPOLNITEV TELERADIOLOGIJE-50IRA-2300001
- DOPOLNITEV TELERADIOLOGIJE-50IRA-2300001
- CR82-Datum preklica-napotnica
- CR83 -Sprememba VZS-a na naroč
- DOPOLNITVE IN IZBOLJŠAVE zVEM-5849-2023
- DOPOLNILNO VZDRŽEVANJE-5846-2023
- PROJEKT eSmrti-2023-00006
- CR 79-Datumski prikaz WEU
- CR 65-RequestedByPacient
- OSN.VZDRŽ. - OSTANI ZDRAV-00002
- DOPOLNILNO VZDRŽEVANJE-5868-2023
- DOPOLNILNO VZDRŽ. - EU DCP-5874-2023
- CR84-Dorada metode GetAEUCandi
- PROJEKT eSmrti-2023-00019
- OSNOVNO VZDRŽEVANJE-2336000000318
- OSNOVNO VZD., PODPORA, NADGRADNJA-00026-
- PRA23-0245
- PROJEKT eSmrti-2023-00023
- OSNOVNO VZDRŽEVANJE-2336000000390
- CR71-Prikaz napotnica
- CR85-Sestra administrator-prijava
- ...

Vrednost izrednega odpisa (771.809,95 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2023.

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
020	Zemljišča	464.105	464.105	100
021	Zgradbe	7.639.389	7.639.389	100
022	Terjatve za predujme za nepremičnine			
023	Nepremičnine v gradnji ali izdelavi	181.431	880.355	485,23
029	Nepremičnine trajno zunaj uporabe			
02	Skupaj AOP 004	8.284.925	8.983.848	108,44
03	Popravek vrednosti nepremičnin AOP 005	4.538.961	4.741.859	104,47
02-03	Sedanja vrednost nepremičnin	3.745.964	4.241.989	113,24

Poteka energetska sanacija Trubarjeve 2, OE Murske Sobote in OE Koper ter OE Celje (investicije v teku) v vrednosti 880.354,92 EUR.

V poslovnih knjigah so knjižene naslednje nepremičnine:

- zgradba Trubarjeva 2,
- zgradba Zaloška 29,
- zgradba Glonarjeva,
- zemljišče Trubarjeva, Obrežna, Prešernov trg
- stavba in garaža Ob Suhi 5b,
- zemljišče (Zaloška 29),
- zemljišče (Ipavčeva 18),
- zemljišče (Vipavska cesta 13),
- zemljišče (Ulica Arhitekta Novaka 2B),
- zgradba Zaloška 29 (nova stavba),
- zgradba OE Koper,
- del zgradbe (OE Celje),
- del zgradbe (OE Nova Gorica),
- zgradba (OE Novo Mesto- Muzejska 5),
- del zgradbe (OE Koper),
- del zgradbe (OE Murska Sobota).

Za nepremičnine imamo in urejamo zemljiškoknjižno dokumentacijo, ki je/bo kot kopija odložena v računovodski dokumentaciji in original v dokumentaciji ustanovitve pravne osebe -zavoda.

**Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva
(AOP 006 in 007)**

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
040	Oprema	8.930.092	9.750.259	109,18
041	Drobni inventar	872.228	740.598	84,91
042	Biološka sredstva			
043	Vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	73.367	73.367	100
046	Terjatve za predujme za opremo in dr. o. os			
047	Oprema in druga opr. os. s., ki se pridobivajo	6.244	6.244	100
049	Oprema in druga opr. os. s. trajno zunaj uporabe			
04	Skupaj AOP 006	9.881.931	10.721.838	108,5
05	Popravek vrednosti opreme AOP 007	8.063.151	7.676.495	95,2
053	Popravek vrednosti vlaganj v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
04-05	Sedanja vrednost opreme	1.818.780	3.045.343	167,44

V letu 2023 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje vzorcev 13.676,69 EUR. V računalniško opremo, mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov smo investirali 2,291.009,85 EUR. Nabavili smo dva osebna avtomobila v skupni vrednosti 35.980,00 EUR, klimatske naprave v vrednosti 19.268,17 EUR, pisarniško pohištvo 32.530,79 EUR, ogrevalno komoro 34.140,48 EUR in drobni inventar v vrednosti 4.368,01 EUR. Prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 72.319,12 EUR, računalniška oprema 1,310.197,75 EUR, klimatske naprave in aparat za telegraf. v vrednosti 113.390,37 EUR, oprema za transport in zveze 12.690,40 EUR, pohištvo 80.782,71 EUR, druga oprema in drobni inventar 187.531,14 EUR).

Vrednost izrednega odpisa (1.776.411,49 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2023.

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
084	Dolgoročne terjatve za vnovčena poročstva			
085	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	6.265	6.265	100
	- do uporabnikov državnega proračuna			
	- do uporabnikov občinskih proračunov			
	- ostale dolgoročne terjatve iz poslovanja	6.265	6.265	100
086	Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema			
089	Oslabitev vrednosti dolgoročnih terjatev iz poslovanja			
08	SKUPAJ	6.265	6.265	100

Dolgoročne terjatve vključujejo tudi 4.200 EUR varščine za najem prostorov na Taboru in varščina po pogodbi 023-4/16-1-004 podjetju Bramat, d.o.o., v višini 2.065,40 EUR.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE**Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednotnice (AOP 013)**

Denarna sredstva v blagajni znašajo na dan 31. 12. 2023 3.078,44 EUR in so usklajena z inventurnim poročilom na dan 31. 12. 2023.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)

Denarna sredstva na računih znašajo na dan 31. 12. 2023 skupaj 4.335.764,46 EUR, od tega po posameznih bankah in drugih finančnih ustanovah:

- UJP BANKA SLOVENIJE = 4.335.764,46 EUR

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 31.724,28 EUR. Stanje terjatev predstavlja zanemarljiv delež celotnega prihodka, kar pomeni, da se le-te poravnajo v skladu s pogodbenimi roki, oziroma v skladu s plačilnimi pogoji zavoda. V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatev starejše od 1 leta nimamo, ostale v višini 13.871 EUR smo oslabili oz. izvedli popravke.

v EUR

Terjatve 120 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve
31.724,28	2023	13.189,65 EUR v 2023, ostalo 2024
0	2022	/
0	2021 in predhodno	/

Neplačane terjatve v letu 2023 ne ogrožajo likvidnosti zavoda.

v EUR

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
STUDIO R, d.o.o. Radio cesta 005 1230 Domžale	3.565,44	DA (39,29 nezapadlo)
WHO COUNTRY OFFICE SLOVENIA TRUBARJEVA 2 1000 LJUBLJAN	2.431,85	DA
Merck Sharp & Dohme, d.o.o. Ameriška ulica 002 1000 Lj	1.647,00	DA (488,00 zapadlo)
MEDICINA DELA BARBARA PEČE BREZNIK PARMOVA ULICA 053 1	1.547,50	DA
PEDIATRIJA d.o.o. Kalohova ulica 025 2000 Maribor	1.405,57	DA

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)

Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2023 znašajo 1.449,50 EUR. Nanašajo se na vnaprejšnja plačila za službene poti (975,39 EUR) in preplačilo (365,72 EUR) Gasilski zvezi Slovenije, ki bo vrnjen v letu 2024.

Predujmi so nižji kot v predhodnem letu in predstavljajo zanemarljiv % v poslovanju.

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2023 znašajo 2.121.977,67 EUR.

v EUR

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE MIKLOŠIČEVA	1.264.457,05	DA (70.385,28 nezapadlo)
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE ŠTEFANOVA ULICA 005 1000 LJUBLJ	661.957,88	DA (66.506,63 nezapadlo)
ARIS Bleiweisova cesta 030 1000 Ljubljana	34.941,94	DA
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA Metelkova ulica 009 1000 Lju	20.845,04	DA

V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatve izhajajo iz poslovnega leta 2023. Terjatev starejših kot 1 leto nimamo, kar je razvidno iz obrazca spodaj.

Terjatve 140 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve
2.121.977,67	2023	39.691,66 EUR v 2023, ostalo 2024
0	2022	/
0	2021 in predhodno	/

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. 2023 znašajo 64.616,45 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
170	Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	84.851	59.662	70,31
174	Terjatve za vstopni davek na dodano vrednost	4.118	-2994,22*	
175	Ostale kratkoročne terjatve	5.194	7.949	153,04
179	Oslabitev vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev			
17	SKUPAJ	94.163	64.616	68,62

* Popravek terjatve bo izveden na 2.1.2024 in usklajen s kartico eDavki

Terjatve so, v primerjavi s predhodnim letom, nižje. Terjatve so za vračila sredstev za davek za odbitni DDV (tržna dejavnost), vračila iz naslova vojaških vaj, bolnin, nege, invalidnine in ostale terjatve katere prilive pričakujemo v letu 2024.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve na dan 31. 12. 2023 znašajo 998.498,84 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
190	Kratkoročno odloženi odhodki	0	4.433	
191	Prehodno nezaračunani prihodki	593.848	994.066	167,39
192	Vrednotnice			
199	Druge aktivne časovne razmejitve			
19	SKUPAJ	593.848	998.499	168,14

Na kontu 190 izkazujemo odložen strošek za letalske karte, ki smo jih morali kupiti v 2023 (rezervacija leta), vendar bo let v letu 2024. Strošek je v višini 4.432,52 EUR.

Na kontu 191 izkazujemo prihodke od projektov. Stroški zanje so že nastali, vendar prihodki še niso mogli biti zaračunani, saj obračuni oz. zahtevki še niso bili oddani. Pri oblikovanju aktivnih časovnih razmejitev smo sledili dejstvu, da imamo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje notranje organizacijsko enoto SUPRD, ki se ukvarja s projekti na NIJZ. Pri vzpostavitvi je projektna pisarna pregledala stroške na projektih, ki jih vodi v 4PM in jih uveljavlja preko poročil. Na podlagi podatkov finančnikov projektov smo v letu 2023 vzpostavili AČR. Pregledali smo njihove upravičene stroške na projektu za leto 2023 in glede na odstotek sofinanciranja in financerja projekta oblikovali aktivne časovne razmejitve. Prihodki se tako knjižijo v isto obdobje, v katerem so knjiženi stroški, ki jih ti prihodki pokrivajo. Aktivne časovne razmejitve se odpravijo, kadar ni več potrebe po njih ali takrat, ko se oblikuje ustrezna terjatev ali se prejme plačilo. Časovne razmejitve na projektih znašajo 989.024,79 EUR in na ARIS 5.041,54 EUR.

Po posameznih projektih izkazujemo sledeče stanje:

PROJEKT	Znesek v EUR
Best-Re-Map v.p. Mojca G.Blenkuš 1.10.2020-30.9.2023	226.551,28
CoMix vodja M. Fafangel od 29.5.2020 do 12.4.2023	0,58
DG Justice- Make the difference v.p. K.O.Kokotovič 1.12.20-30.11.22	14.565,87
EMCDDA - nov skrbnik Mateja Jandl (Ada Hočevar Grom do 31.08.20)	31.409,87
EU-TOPIA-EAST - Dominika Novak Mlakar, 1.5.2021 - 30.4.2026.	11.776,67
EU-WISH; An Galičič, 1.11.2023-31.10.2026	2.627,60
InnoRenew CoE P.Otorepec 6/2015-31.5.2016 nadalj.od 3/2017do 3/2022	58.260,27
Integr. geriatrične oskrbe starejših; B. Gabrovec, 15.9.22-15.9.26	28.611,13
JA GHI; B. Gabrovec, 1.10.23-30.9.25	8.081,47
JA Health4EUKids; I. Krotec, 1.12.2022-30.11.2025	8.059,20
JA ImPLeMEnTAL, M.VINKO, 01.06.2021-30.6.2024	2.427,69
JA JADECARE V.P. Jelka Zaletel 1.10.2020-30.9.2023	23.122,11
JA JATC2, Helena Koprivnikar, 1.10.2021-30.9.2024	24.929,18
JA TEHDAS TINA ZUPANIČ 01.02.2021-31.07.2023	5.146,78
JA TERROR NUŠKA ČAKŠ JAGER 01.01.2021-31.12.2023	80.797,37
JACARDI; Jelka Zaletel, 1.11.23-31.10.27	25.904,82
MiSk Bol; S. Pustivšek, 3.7.23-30.9.26	26.962,71
Nadgr. razvoja modela Dober tek, študent.; M.Gregorič,1.1.23-17.11.25	4.979,81
PARIPRE MATEJA ROK SIMON 01.01.2021 - 31.12.2023	3.095,89
PHArA-ON, 1.12.2019 do 30.11.2023, nosilec P.OTOREPEC	31.355,19
PHIRI v.p. M.Zaletel 01.11.2020-31.10.2023	3.259,38
PISKR; R. Poličnik, 1.1.2023-17.11.2025	5.894,25
SHARP JA 1.4.2019 do 31.3.2022- Nuška Čakš Jager	151.537,20
SiNCP ALEN VREČKO OD 1.7.2018 30.6.2022	168.144,45
SLOSEQ; M. Fafangel, 1.10.2022-30.9.2024	9.745,41
THCS; T. Albreht, 1.1.2023-31.12.2029	17.613,63
x-eHealth ; 2020-2024 vodja p. Lucija Tepej Jočić	4.977,59
Xt-EHR; L. Tepej J., 1.11.2023-30.4.2026	3.035,65
ZaPiS vodja projekta Sanja Vrbovšek 1.10.2019-30.06.2023	6.151,74
Skupna vsota	989.024,79

C) ZALOGE

Zaloge NIJZ predstavljajo zdravila (kupljeni proizvodi), ki so namenjena tako veleprodaji kot cepljenju v ambulantah NIJZ. Minimalne zaloge predstavlja publikacija ETIB.

Stanje zalog cepiv na dan 31. 12. 2023 znaša 268.859 EUR. Zaloge zadoščajo za redno poslovanje na področju prodaje zdravil in cepljenja. Material v zalogi vrednotimo po nabavni vrednosti, njegovo porabo oziroma strošek materiala na kontih podskupine 460 in 466 pa izkažemo v skladu s FIFO metodo. Metoda FIFO predpostavlja, da prodamo najprej tisto zalogo, ki je bila najprej nabavljena. Zato imamo vrednostno na zalogi vedno tiste zaloge, ki smo jih nabavili nazadnje.

Stanje zalog publikacije ETIP znaša 536,18 EUR. Skupno stanje zalog, na dan 31.12.2023, je 269.395 EUR.

Zaloge cepiv so odvisne od situacije, kako pogosto so pripravljene posamezni dobavitelji dobavljati cepivo (npr. tedensko, mesečno, letno), minimalnih količin, ki jih moramo naročiti za posamezno cepivo in od razmer na EU trgu (npr. ob pomanjkanju določenega cepiva na EU trgu se zaloge cepiva v skladišču NIJZ nekoliko povečajo, da ne pride do pomanjkanja cepiv). Pri zalogah zdravil se upoštevajo tudi potek cepljenja preko posamezne sezone.

Potrebne letne količine cepiv za obvezna cepljenja se določijo na podlagi velikosti posamezne kohorte, za katero je cepivo namenjeno. Potrebne letne količine cepiv za neobvezna cepljenja se določijo na podlagi izdaj cepiv v preteklih letih in na podlagi strokovne ocene Posvetovalne skupine za cepljenje (npr. cepivo proti gripi, cepivo proti pnevmokoknim infekcijam).

Zaloge samoplačniških cepiv zadoščajo povprečno za 14 dni. Zaloge cepiv, ki se financirajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, pa zadoščajo za 3-4 mesece.

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
30	Obračun nabave materiala			
31	Zaloge materiala			
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže			
34-36	Proizvodi-obračun nabave blaga-zaloge blaga	236.964	269.395	113,69
37	Druge zaloge namenjene prodaji			

5.2.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Konti skupine 20 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 035)

Na dan 31. 12. 2023 ne beležimo stanja.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2023 znašajo 2.003.322 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo decembrskih plač in polletne redne delovne uspešnosti.

Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2024 pri plači za december, medtem ko RDU v mesecu februarju, ko je bil izplačan pri plači za mesec januar.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2023 znašajo 1.179.832,51 EUR.

Obveznosti do dobaviteljev smo v 2023, zaradi izboljšane likvidnostne situacije v drugem polletju, redno poravnali in tako konec leta nismo beležili zapadle obveznosti. V kolikor je med letom prišlo do zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako da dobave niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena. V tabeli prikazujemo 5 največjih obveznosti. Iz tabele je razvidno, da smo vsem dobaviteljem poravnali zapadle obveznosti. Kar še ni zapadlo v 2023, smo poravnali v prihodnjem letu.

NAZIV	ZNESEK OBVEZNOSTI	PLAČANO
EUROGRAF D.O.O., ŠTERBENKOVA CESTA 006, 3320 VELENJE	-126.844,36	Da
POŠTA SLOVENIJE D.O.O., SLOMŠKOV TRG 010, 2000 MARIBOR	-107.505,09	Da (zapadlo v 2024)
TELEKOM SLOVENIJE D.D., CIGALETOVA ULICA 015, 1000 LJUBLJANA	-102.554,56	Da (zapadlo v 2024)
IXTLAN TEAM RAZVOJ D.O.O, DUNAJSKA CESTA 151, LJUBLJANA	-88.059,60	Da (zapadlo v 2024)
IN 2 D.O.O., MAROHNIČEVA 1/1 , 10000 ZAGREB	-81.130,00	Da (zapadlo v 2024)

V drugi polovici leta 2023 je bila likvidnostna situacija drugačna zaradi česar smo, po odločitvi vodstva, poplačali vse zapadle obveznosti. Upamo, da se trend ustreznega financiranja ohrani.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2023 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2023
Zapadle do 30 dni	0	0	
Zapadle od 30 do 60 dni	0	0	
Zapadle od 60 do 120 dni	0	0	
Zapadle nad 120 dni	0		
Skupaj			0

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2023 znašajo 491.386,52 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
230	Kratkoročne obveznosti za dajatve	254.729	295.095	115,85
231	Obveznosti za DDV	77.102	92.271	119,67
234	Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	61.788	93.611	151,50
235	Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	18.870	10.410	55,17
23	SKUPAJ	412.489	491.387	119,13

Kratkoročne obveznosti predstavljajo dajatve iz plač, obveznost za plačilo DDV in ostale obveznosti za avtorske, podjemne, sejnine, prispevke za vzpodbujanje zaposl. Invalidov ...

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2023 znašajo 367.122 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2022	2023	Indeks
240	Kratkoročne obveznosti do države	320.867	45.385	14,14
241	Kratkoročne obveznosti do proračunov občin	403	0	-
242	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	89.478	291.158	325,40
243	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračunov občin	7.942	30.579	385,03
244	Kratkoročne obveznosti do ZZS in ZPIZ/ prejeti avansi	0	0	
	- ZZS	0	0	
	- ZPIZ	0		
24	SKUPAJ	418.690	367.122	87,68

Iz spodnje tabele je razvidno, da smo vsem dobaviteljem poravnali zapadle obveznosti. Kar še ni zapadlo v 2023, smo poravnali v letu 2024.

DOBAVITELJI	OBVEZNOST	PLAČANO
NLZOH, PRVOMAJSKA ULICA 001 2000 MARIBOR	241.157,07	Da (zapadlo v 2024)
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA, METELKOVA ULICA 009, LJUBLJANA	25.355,08	Da (zapadlo v 2024)
UL MF, VRAZOV TRG 002, 1000 LJUBLJANA	19.082,38	Da (zapadlo v 2024)
UKC LJUBLJANA, ZALOŠKA CESTA 002, LJUBLJANA	10.488,29	Da (zapadlo v 2024)
UNIVERZA V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 012, 1000 LJUBLJANA	9.016,67	Da (zapadlo v 2024)

Konti skupine 26 – Kratkoročne obveznosti iz financiranja (AOP 041)

V letu 2023 smo poplačali vse obveznosti do leasing hiše v višini 4070 EUR. Stanje kratkoročnih obveznosti iz financiranja na dan 31. 12. 2023 znaša 0 EUR. IOP z leasing hišo imamo usklajen.

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitve (AOP 043)

Na kontih podskupine 290, 291 – kratkoročno vnaprej vračunani odhodki, odloženi prihodki,

– za programe/projekte

Izkazujemo naslednja sredstva za izvajanje programov, katerih financiranje ne sovпада s koledarskim letom (vnaprej plačani prihodki za stroške v 2024) in odložene prihodke, ki bodo pokrili nastale stroške v prihodnjem poslovnem letu (2024):

Naziv programa	Znesek
Vir za stroške v letu 2023 –duševno zdravje PJZ sklop 1 (skladno s pogodbo)	116.680
Rdu za B plačno skupino	8.808
Razni EU projekti	2.517.873
ARIS	50.665
Namenska sredstva (stojnice)	199
SKUPAJ	2.694.225

Skupno stanje na kontu 29 je tako 2.694.225 EUR.

Razmejitve smo oblikovali za program duševnega zdravja, katerega smo dobili financiranega v sklopu 1. Ker ga nismo mogli izvesti, smo odložili sredstva za stroške, ki bodo nastali v letu 2024. Odložili smo tudi ARIS sredstva za stroške v letu 2024. V kalkulirali smo tudi stroške redne delovne uspešnosti za B skupino. Izplačilo bo nastalo v 2024.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek
Stanje na dan 31. 12. 2022	5026
+ povečanja dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
- zmanjšanje dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
+ odplačila glavnice z obrestmi	
- odplačila glavnice z obrestmi	5.026
stanje na dan 31. 12. 2023	0 EUR

V letu 2023 smo poplačali vse obveznosti do leasing hiše, kar je vidno tudi na kratkoročni strani (kto. 26) kot dolgoročni (kto. 97).

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2023 znaša 18.155.153 EUR.

Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek EUR
Stanje na dan 31. 12. 2022	11.403.693
Stanje na dan 31. 12. 2023	18.155.153

Stanja na kontih skupine 980, zaradi kasnejših knjižb na projektih (vzpostavitve AČR, viri za nabave osnovnih sredstev, amortizacija v ceni, poslovni izid ...), kakor v preteklih letih, z ustanoviteljem usklajujemo od januarja do marca. Ministrstvu za finance je bil v februarja že posredovan obrazec za uskladitev. Stanje na kontu 980 se je povečalo zaradi dodatnih virov za nakup osnovnih sredstev ustanovitelja, kot projektnih sredstev za nabave osnovnih sredstev (dogovorjeno z ustanoviteljem). Od reorganizacije dalje NIJZ ni imel zadosti sredstev za kritje osnovnih sredstev (skupina 0 > od skupine 98), sedaj pa je temu obratno, kar omogoča NIJZ dodatne vire za investicije.

Konti skupine 985 presežek prihodkov nad odhodki

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK
Stanje na dan 31. 12. 2022	0
+ presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 891)	+ 476.358
Stanje na dan 31. 12. 2023	476.358

Kumulativno NIJZ (985) beleži presežek prihodkov nad odhodki v višini 476.358 EUR.

5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2023 (I. del – IPO)

5.2.2.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki, doseženi v letu 2023 so znašali 66.275.435 EUR in so bili za 18,19 % nižji od doseženih v letu 2022 ter za 21,64 % nižji od načrtovanih. Glede na sprejeti finančni načrt smo realizirali za 18.305.266 EUR manj prihodkov kot načrtovano. Izpad gre predvsem pripisati programu distribucije, kjer smo realizirali za 18.755.062 EUR nižje prihodke kot načrtovano. Posledično smo realizirali tudi nižje stroške (stroški cepiv).

V primerjavi z letom 2022 so se prihodki povečali iz krovne pogodbe Ministrstva za Zdravje. Tako se je zvišalo financiranje programa javnega zdravja (sklop 1) in eZdravja. Glede na finančni načrt so odstopanja v sredstvih za distribucijo cepiv Covid 19 (nabava), ki smo jih načrtovali za leto 2023. Iz tega naslova smo realizirali za 18.755.000 EUR manj prihodka kot načrtovano.

Skladno z Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje in obsegu sredstev, za leto 2023 smo v finančnem upoštevali uredbena sredstva za izvajanje programov. Zaradi veljavnosti uredbe s 1.2.2023 in ne 1.1., smo realizirali nekoliko manj prihodkov na rednih programih kot načrtovano. Manj sredstev je tudi iz naslova ločeno zaračunljivega materiala (svit testerji), katerih prihodke in s tem posledično materialne stroške smo realizirali za 1.254.296 EUR manj kot načrtovano. Skupno pa smo na postavki ZZS, zaradi več sredstev iz naslova ZZS cepiv, vseeno realizirali za 1,1 % več sredstev kot jih je bilo načrtovano za leto 2023.

V letošnjem letu smo realizirali za 1.197.000 € več prihodkov iz naslova projektov kot v preteklem letu. Veliko je tudi dodatnih sredstev za investicije, iz naslova projektov, ki pa niso knjižena kot prihodek ampak so namenska za kritje stroškov amortizacije.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,99 %, finančni in drugi prihodki so v deležu prihodkov od poslovanja zanemarljivi.

Finančni prihodki so znašali 51.184 EUR (večinoma za obresti od sredstev na vpogled), drugi pa 8.551 EUR.

Neplačani prihodki znašajo 2.153.702 EUR (stanje terjatev, ki so izkazane kot prihodek tekočega leta). V celotnem prihodku predstavljajo 3,25 %. Postopke izterjave dosledno izvajamo.

v EUR, brez centov

PRIHODKI	Realizacija 2022	RFN 2023	Realizacija 2023	IND real. 2023 / RFN 2023	STRUKTURA 2023
Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	11.356.544	14.300.000	14.879.061	104,05	22%
Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZZS)	17.585.526	19.337.829	19.550.144	101,10	29%
Prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, pripravniki, projekti)	4.445.109	5.994.767	5.851.737	97,61	9%
Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	44.395.207	41.352.292	22.737.391	54,98	34%
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	3.220.145	3.587.357	3.196.562	89,11	5%
Finančni prihodki	7.999	8000	51.184	639,80	0%
Drugi prihodki	458	457	9.356	2.047,26	0%
SKUPAJ PRIHODKI	81.010.988	84.580.702	66.275.435	78,36	100%

V spodnji tabeli prilagamo pregled prihodkov po sklopih in njihovo strukturo v celotnih prihodkih.

v EUR, brez centov

*Program javnega zdravja	14.879.061	22,45%
eZdravje	6.258.737	9,44%
Ostala naloge javne službe **	2.159.726	3,26%
Covid strategija	280.000	0,42%
Distribucija covid-19	14.044.938	21,19%
Profesionalni klicni center covid-19	0	0,00%
Dodatki covid-19	0	0,00%
PRIHODKI - ostala ministrstva in ostali plačniki	0	0,00%
ZZZS	10.886.304	16,43%
ZZZS cepiva	8.663.840	13,07%
Storitve samoplačniških ambulant	983.948	1,48%
Prodaja samoplačniških cepiv	1.862.001	2,81%

Ostali prihodki trg	344.603	0,52%
Refundacija pripravniki	212.648	0,32%
Refundacija specializanti	695.478	1,05%
Sofinanciranja EU (samo sofinanciranja iz EU)	4.943.611	7,46%
Ostali prihodki	60.540	0,09%
SKUPAJ	66.275.435	100,00%

* razmejitev (zmanjšanje) prihodkov v letu 2023 in prenos v prihodke 2024

** v rubriki prikazujemo združena sredstva iz naslova (dodatki J skupina, sofinanciranja MZ, CPO, URSK, UVHVVR, ARIS, ZPP, projekti občin...)

5.2.2.2 ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki, doseženi v letu 2023, so znašali 65.796.445 EUR in so bili za 17,62 % nižji od odhodkov, doseženih v letu 2022 ter 22,17 % nižji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (AOP 871) so v letu 2023 znašali 37.327.569 EUR in so bili za 32,67 % nižji od doseženih v letu 2022.

Stroški materiala AOP 873 (konto 460) so v celotnem zavodu v letu 2023 znašali 2.505.767 EUR in so bili za 32,38 % nižji od doseženih v letu 2022 ter za 22,09 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 4,03 %.

V finančnem načrtu za leto 2023 smo načrtovali stroške materiala v višini 3.705.560 EUR , kar je za 1.199.793 EUR več kot realizirano v letu 2023. Realizirani stroški materiala so nižji predvsem zaradi nižje nabave testerjev Svit. Realizirali smo za 1.254.296 EUR nižjo nabavo kot načrtovano (splošni dogovor LZRM = 2.346.000 EUR).

Stroški storitev AOP 874 (konto 461) so v celotnem zavodu v letu 2023 znašali 13.646.619 EUR in so bili za 0,93 % nižji od doseženih v letu 2022 ter za 6,51 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 20,74 %.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2023 v EUR	Število zunanjih izvajalcev
Poštna storitve	1.479.396,42	1 (javni razpis) + 2 pogodba
Tiskarske storitve	603.834,65	2 (javni razpis) + 18 pogodba
Čiščenje	403.160,67	1(javni razpis)+20 x pogodbe
Prevoz cepiv	176.072,27	1 (javni razpis)
Laboratorijske storitve	579.082,04	13
Vzdrževanje računalniških programov	5.013.055,61	42
Varovanje	254.166,40	13
Vzdrževanje poslovnih objektov	203.872,09	29
Študentski servis	207.864,13	5
Prevajanje in lektoriranje	30.758,26	6
Zunanji izvajalci na projektih	574.233,01	66

2.) STROŠKI DELA so v letu 2023 znašali 24.939.916 EUR in so bili za 16,77 % višji od doseženih v letu 2022 ter za 2,41 % nižji od načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 37,90 %. Stroški dela so nižji zaradi nižjega števila zaposlenih kot načrtovano in kasnejše izvedenih zaposlitev (obrazec 3).

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2023 je znašalo 550,11 zaposlenih, in se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 19,53 zaposlenih oz. za 3,68 %.

V preteklem letu je bil izplačan povprečni regres v znesku 1.296,56 EUR na delavca.

Nadomestila plač za boleznine v breme JZZ so bila izplačana za 38.256,30 delovnih ur, v breme ZZZS 40.627,54 delovnih ur ter v breme ZPIZ-a 520,00 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 6,89 % vseh obračunanih delovnih ur.

Na podlagi Pravilnika o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela (št. 0071-16/2019-1 z dne 21.1.2020) in Posebnega vladnega projekta za plačno skupino J v dejavnostih zdravstva in socialnega varstva z dne 24.1.2023, št. 10100-9/2023/2, smo v letu 2023 izplačali za 121.677,85 EUR bruto dodatkov za posebni vladni projekt (PVP). Stroški dodatkov so bili v celoti kriti iz posebnega vladnega projekta in smo tako imeli zagotovljen vir financiranja.

Izplačali smo redno delovno uspešnost, ki jo izplačujemo polletno. Prav tako smo med stroške vračunali redno delovno uspešnost za skupino B.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (ki so zajeti med odhodki – AOP 879), so v letu 2023 znašali 3.074.732 EUR in so bili za 12,92 % višji od doseženih v letu 2022 ter 98,71 % višji od načrtovanih. Razlog je v tem, da smo prejeli dodatna sredstva za stroške amortizacije, ki jih nismo načrtovali. Le tako bomo lahko obnovili nekaj opreme, ki je že dotrajana. Stroški se glede na finančni načrt razlikujejo v delu amortizacije v ceni (Obrazec 4). Zaradi slednjega smo jo obračunali skladno s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 4,67 %.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 4.143.753 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno, znaša 3.074.733 EUR (končni rezultat skupine 462),
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, znaša 1.069.020 EUR (podskupina 980).

Obračunana amortizacija po predpisanih amortizacijskih stopnjah znaša 3.074.733 EUR. Obračunani amortizaciji smo zmanjšali stroške amortizacije v breme vira za tista osnovna sredstva, ki so imela zagotovljen vir na kontu 98 (namenska sredstva za nakup osnovnih sredstev). Glede na 10. člen Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev smo preverili, koliko amortizacije dobimo plačane v ceni (po pogodbi) oz. v prihodku. Pri obračunu amortizacije smo ravnali v skladu s sprejetim pravilnikom, z navodili Združenja zdravstvenih zavodov kot tudi navodili notranjega revizorja. Amortizacije v ceni je priznane v višini 3.074.733 EUR, kar mora bremeniti rezultat, ostalo pa se prenese v breme vira oz. skladno z 10. členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

4.) REZERVACIJE v letu 2023 niso bile obračunane.

5.) DRUGI STROŠKI so bili v letu 2023 obračunani v znesku 337.388 EUR. Od tega je 25.480 EUR za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, 33.730 EUR za prispevke in članarine zbornicam in združenjem, 96.911 EUR stroškov odvozov smeti drugih izdatkov za varstvo okolja, 1.304 EUR nagrad dijakom in študentom, 167.628 EUR za plačilo kvot invalidnin in še ostali drugi stroški.

6.) FINANČNI ODHODKI so v letu 2023 znašali 16.032 EUR in predstavljajo odhodke za obresti poslovnih bank (13.876 EUR), stroške obresti od nepravočasno plačanih obveznosti (84 EUR), odhodki financiranja leasinga (692 EUR) in ostali finančni odhodki (tečajne razlike, obresti).

7.) IZREDNI ODHODKI v letu 2023 niso nastali.

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI so v letu 2023 znašali 100.796 EUR, v večini zaradi oslabitev terjatev AČR (projekti).

5.2.2.3 POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitiven poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 478.991 EUR.

Davek od dohodkov pravnih oseb je bil v letu 2023 obračunan v znesku 2.632 EUR, kar pomeni, da je poslovni izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka 476.358 EUR.

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985.

POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Presežek prihodkov nad odhodki v tem izkazu (denarni tok) znaša 1.584.551 EUR in se od ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki določenih uporabnikov (Priloga 3 – obračunski tok) razlikuje za 1.108.193. Razlika predstavlja amortizacija, dane oz. prejete predujme, neplačane terjatve in neplačane obveznosti ...

V letu 2023 smo zaradi ugodne likvidnostne situacije poplačali vse zapadle obveznosti. Tako smo leto končali brez zapadlih obveznosti. Glede na sprejet rebalans proračuna smo v letu 2023 najeli tudi posojilo v višini 900.000 EUR, ki smo ga črpali, ko je bilo to potrebno. Posojilo smo konec leta tudi vrnili.

Likvidnostno stanje NIJZ se je konec leta 2023 močno izboljšalo. Konec leta smo prejeli prilive za amortizacijo, anekse h krovni pogodbi ... Z dodatnimi prilivi smo močno izboljšali likvidnost in poplačali zapadle terjatve, kar je razvidno tudi iz spodnje tabele.

Zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako da dobav niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2023 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2023
Zapadle do 30 dni			
Zapadle od 30 do 60 dni			
Zapadle od 60 do 120 dni			
Zapadle nad 120 dni			
Skupaj			0

POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V letu 2023 ne izkazujemo stanj v postavkah.

POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

V začetku leta 2023 mesečni prilivi NIJZ niso zadoščali za izpolnjevanje tekočih mesečnih obveznosti, ker je s strani ustanovitelja MZ podpisana samo začasna trimesečna pogodba glede financiranja nacionalnega programa. Zato se je NIJZ v okviru leta za plačilo obveznosti likvidnostno zadolževal. Glede na sprejet finančni načrt (rebalans) smo najeli likvidnostno posojilo v višini 0,9 milijona evrov in ga ob ugodnejši likvidnostni situaciji vrnili konec leta 2023.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

v EUR, brez centov

	LETO 2022				LETO 2023			
	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid
Javna služba	77.790.518	76.823.731	0	966.787	63.077.662	62.762.389	0	315.273
Tržna dejavnost	3.220.470	3.042.297	4.250	173.923	3.197.772	3.034.055	2.632	161.085
Skupaj zavod	81.010.988	79.866.027	4.250	1.140.711	66.275.434	65.796.444	2.632	476.358

Poslovni izid, dosežen pri izvajanju javne službe, znaša 315.273 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa 161.085 EUR.

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bila izvedena na podlagi navodil in dopoljenih navodil (februar 2022) Ministrstva za zdravje. Direktne oz. neposredne stroške smo pripisali na dejavnost za tiste, kjer je to mogoče saj imamo za to opredeljene pomožne knjige ter evidence. Za to imamo tudi na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Določene splošne stroške s ključi že med letom prenesemo na dejavnosti oz. nosilce. Ostale, ki jih ne razporedimo, zbiramo na posebnih stroškovnih nosilcih t.i. podporne dejavnosti (SN 995–999). Le-te razporedimo s sodili. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija oz. sodila, ki ga v svojih navodilih predlaga Ministrstvo za zdravje (S2) – delež neposrednih stroškov, doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti. Glede na navodila Ministrstva za zdravje smo sprejeli tudi interni pravilnik za razmejevanje dejavnosti na javno službo in tržno dejavnost. Glede na usmeritve notranjega revizorja bomo dopolnili pravilnik (ključi za stroške), ki ga je sicer pripravilo Združenje zdravstvenih zavodov v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost iz splošnih nosilcev (vodeni na SN 995–999) je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu (S2).

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

- a) cepljenje v ambulantah,
- b) prodaja cepiva samoplačniškimi ambulantami,
- c) ambulanta za medicino dela,
- d) delna naročnina na revijo zdravstveno varstvo.

Prihodke od obresti EZR smo razmejili skladno z navodili v javno službo.

Druge in finančne prihodke (8.457 EUR) smo razmejili, po dejavnosti kjer iz listine tako izhaja, ostale pa glede na razmerje med poslovnimi prihodki iz dejavnosti.

Na podlagi 5. člena Zakona o fiskalnem pravilu se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu.

Obvezno ravnanje glede porabe presežka je določeno le za presežek, izračunan po 9.i členu ZJF. To pa pomeni, da se v primeru, če je presežek izračunan po računovodskih pravilih večji od presežka, izračunanega po 9.i členu ZJF, razlika lahko porabi na način, kot je določen v drugih predpisih ali aktih o ustanovitvi institucionalnih enot sektorja država.

Presežek po denarnem toku se skladno z ZJF zmanjša za neplačane obveznosti, neporabljen namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljen sredstva za investicije. Presežki se izračunavajo na dan 31. 12. 2023.

Presežek, izračunan po denarnem toku za leto 2023 znaša 1.584.552 EUR. Presežek izračunan po denarnem toku in zmanjšan za neplačane obveznosti, neporabljen namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljen sredstva za investicije po ZJF za leto 2023 znaša 0 EUR, saj ima zavod več neplačanih obveznosti kot znaša presežek po denarnem toku. Zaradi slednjega ne evidentiramo presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu.

5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA

Po denarnem toku ne ugotavljamo presežka, saj smo beležili negativno poslovanje, posledično zaradi plačila celotnih zapadlih obveznosti.

V lanskem letu smo, na podlagi sklepa sveta zavoda, namenili 822.007 EUR za nabavo osnovnih sredstev (EDS – elektronski dokumentni sistem). Sredstva v letu 2023 nismo porabljali, saj smo v fazi pridobivanja. Potrebno bo povečati sredstva zaradi višje vrednosti sistema kot imamo trenutno namenjenih sredstev.

5.2.3.1 UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU

Po obračunskem načelu za poslovno leto 2023 ugotavljamo presežek prihodkov nad odhodki oz. pozitiven poslovni izid za leto 2023 v višini 476.358 EUR.

V skladu z aktom o ustanovitvi in statutom zavoda se presežek iz prejšnje točke nameni za:

- nabavo opredmetenih sredstev v višini 476.358 EUR.

Sredstva, v višini 476.358 EUR se v celoti namenijo kot vir za nakup investicij, kot na primer elektronskega dokumentnega sistema zaposlovanje z dokumentarnim gradivom, ki ga NIJZ nujno potrebuje za doseganje skladnosti tovrstnega poslovanja z zakonodajo.

Navedite datum sprejetega sklepa sveta zavoda o razporeditvi ugotovljenega poslovnega izida.

22. 2. 2024

Datum: 20. 2. 2024

Podpis pooblaščenega računovodja
Kristina Tratar

Podpis odgovorne osebe

6. PRILOGE

Priloga 1

NIJZ ZNANSTVENE OBJAVE V LETU 2023

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

1.01 Izvirni znanstveni članek (62)

1. A 12-gene pharmacogenetic panel to prevent adverse drug reactions : an open-label, multicentre, controlled, cluster-randomised crossover implementation study

Swen, Jesse J. ; Wouden, Cathelijne H van der ; Marison, Lisanne EN ; Abdullah-Koolmees, Heshu ; Blagec, Kathrin ; [Blagus, Tanja](#) ; Böhringer, Stefan ; Cambon-Thomsen, Anne ; Cecchin, Erika ; [Dolžan, Vita](#) ; [Praznik, Monika \(927\)](#) ; [Slapšak, Urška \(927\)](#) ; [Vončina, Blaž \(927\)](#) ; Rajter, Branka (927) ; Škrinjar, Andrej (927) ; Marjetič Ulčakar, Angelika (927) ; Zidanšek, Anja (927) ; Stegne Ignjatović, Tea (927) ; Mazej Poredoš, Barbara (927) ; Vivod Pečnik, Živka (927) ; [Poplas-Susič, Tonka \(927\)](#) ; Juteršek, Milojka (927) ; Skoporc, Janja (927) ; Kotar, Tjaša (927) ; [Petek Šter, Marija \(927\)](#) ; [Dernovšek, Mojca Zvezdana \(927\)](#) ; [Klen, Jasna \(927\)](#) ; [Mlinšek, Gregor \(927\)](#) ; Miklavčič, Petra (927) ; [Plemenitaš Ilješ, Anja \(927\)](#) ; [Grašič-Kuhar, Cvetka \(927\)](#) ; [Oblak, Irena \(927\)](#) ; [Stražičar, Branka \(927\)](#) ; [Štrbac, Danijela \(927\)](#) ; [Matos, Erika \(927\)](#) ; [Mencinger, Marina \(927\)](#) ; Vrbnjak, Marko (927) ; Saje, Marko (927) ; [Radovanovič, Mirjana \(927\)](#) ; Jeras, Katja (927) ; Bukovec, Lucija (927) ; Terzič, Tea (927) ; [Tsermpini, Evangelia Eirini \(927\)](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: The Lancet. - ISSN 0140-6736. - Vol. 401, iss. 10374, str. 347-356

COBISS.SI-ID [140605187](#)

[Scopus](#) (TC:96, CI:96)

2. A case study of neurodevelopmental risks from combined exposures to lead, methyl-mercury, inorganic arsenic, polychlorinated biphenyls, polybrominated diphenyl ethers and fluoride [Elektronski vir]

Sprong, Corinne ; Dirk Te Biesebeek, Jan ; Chatterjee, Mousumi ; Wolterink, Gerrit ; van den Brand, Annick ; [Blaznik, Urška](#) ; Christodoulou, Despo Louca ; Crépet, Amélie ; Hamborg Jensen, Bodil ; Sokolić-Mihalak, Darja

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of hygiene and environmental health [Elektronski vir]. - ISSN 1618-131X. - Vol. 251, [article no.] 114167, str. 1-22

COBISS.SI-ID [151639043](#)

3. A cross-national comparison of problematic gaming behavior and well-being in adolescents

Neut, Damian van der ; Peeters, Margot ; Boniel-Nissim, Meyran ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; Oja, Leila ; van den Eijnden, Regina J J M

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of behavioral addictions [Elektronski vir]. - ISSN 2063-5303. - str. 1-10

COBISS.SI-ID [156580867](#)

4. Adolescent use of social media and associations with sleep patterns across 18 European and North American countries

Boniel-Nissim, Meyran ; Tynjälä, Jorma ; Gobiņa, Inese ; Furstova, Jana ; van den Eijnden, Regina J J M ; Marino, Claudia ; [Jeriček Klanšček, Helena](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Sleep health. - ISSN 2352-7218. - Vol. 25, iss. 3, str. 314-321

COBISS.SI-ID [156583427](#)

[WoS](#) (TC:2, CI:2) [Scopus](#) (TC:2, CI:2)

5. Adopting a child perspective for exposome research on mental health and cognitive development - conceptualisation and opportunities [Elektronski vir]

Persson Waye, Kerstin ; Löve, Jesper ; [Jeram, Sonja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Environmental research [Elektronski vir]. - ISSN 1096-0953. - Vol. 239, [article no.] 117279, str. 1-14

COBISS.SI-ID [168381699](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

6. Aligning populist worldviews of citizens to media preferences [Elektronski vir] : peculiarities of an illiberal political context

[Pajnik, Mojca](#) ; [Berzelak, Jernej](#) ; [Šulc, Ajda](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: East European politics [Elektronski vir]. - ISSN 2159-9173. - Vol. 39, no. 3, str. 554-573

COBISS.SI-ID [143597059](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

7. Attitudes of healthcare professionals in primary healthcare about influenza vaccination = Stavovi zdravstvenih radnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti o cijepljenju protiv gripe

[Kegl, Barbara](#) ; [Simonovič, Zoran](#) ; Žvikart, Zala

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Sestrinski glasnik. - ISSN 1331-7563. - Vol. 28, no. 12, str. 157-163

COBISS.SI-ID [17777667](#)

8. Bolnišnične obravnave zaradi bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2016–2022

[Simonović, Sandra](#) ; [Sedlak, Sabina](#) ; [Jelenc, Marjetka](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Revija za zdravstvene vede = Journal of health sciences. - ISSN 2350-3610. - Vol. 10, no. 2, str. 32-45

COBISS.SI-ID [177758723](#)

9. CanScreen5, a global repository for breast, cervical and colorectal cancer screening programs

Zhang, Li ; [Ivanuš, Urška \(927\)](#); [Jarm, Katja \(927\)](#); [Primic-Žakelj, Maja \(927\)](#); [Kofol-Bric, Tatjana \(927\)](#); [Novak-Mlakar, Dominika \(927\)](#); [Škrjanec, Ana Lucija \(927\)](#); [Maučec Zakotnik, Jožica \(927\)](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Nature medicine. - ISSN 1078-8956. - Vol. 29, no. 5, str. 1135-1145

COBISS.SI-ID [165954051](#)

[WoS](#) (TC:4, CI:4) [Scopus](#) (TC:6, CI:6)

10. Challenges of social change : the 2021 Republic of Slovenia report card on physical activity of children and adolescents; Shawnda A. Morrison ... [et al.]

[Morrison, Shawnda A.](#) ; [Jurak, Gregor](#) ; [Starc, Gregor](#) ; [Kovač, Marjeta](#) ; [Golobič, Mojca](#) ; [Pavletič, Poljanka](#) ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Kotnik, Primož](#) ; [Meh, Kaja](#) ; [Primožič, Marko](#) ; [Sember, Vedrana](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of exercise science and fitness. - ISSN 1728-869X. - Vol. 21, issue 4, str. 305-312

COBISS.SI-ID [156715011](#)

11. Contaminant uptake in wastewater irrigated tomatoes [Elektronski vir]

[Kovačič, Ana](#) ; [Andreassidou, Eirini](#) ; Brus, Anže ; [Vehar, Anja](#) ; [Potočnik, Doris](#) ; [Jagodic Hudobivnik, Marta](#) ; [Heath, David John](#) ; [Pintar, Marina](#) ; [Kacjan-Maršič, Nina](#) ; [Ogrinc, Nives](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Heath, Ester](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [141167619](#)

[WoS](#) (TC:3, CI:3) [Scopus](#) (TC:3, CI:3)

12. Coping with the mental health impact of COVID–19 [Elektronski vir] : a study protocol for a multinational longitudinal study on coping and resilience during the COVID-19 pandemic

Backhaus, Insa ; Sisenop, Felix ; Begotaraj, Edvaldo ; [Vinko, Matej](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: PloS one [Elektronski vir]. - ISSN 1932-6203. - Vol. 18, no. 5, str. 1-11

COBISS.SI-ID [172026883](#)

13. Development and evaluation of online suicide preventive tool iAlive to increase competences in engaging with a suicidal person

[Poštuvan, Vita](#) ; [Gomboc, Vanja](#) ; [Čopič Pucihar, Klen](#) ; [Kljun, Matjaž](#) ; [Vičič, Jernej](#) ; [Tančič Grum, Alenka](#) ; [Roškar, Saška](#) ; [Krohne, Nina](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Crisis. - ISSN 0227-5910. - str. 1-10

COBISS.SI-ID [179160835](#)

14. Diet quality indices and their associations with all-cause mortality, CVD and type 2 diabetes mellitus [Elektronski vir] : an umbrella review

[Brek, Aljaž](#) ; [Gregorič, Matej](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: British journal of nutrition [Elektronski vir]. - ISSN 1475-2662. - Vol. 130, iss. 4, str. 709-718

COBISS.SI-ID [138843651](#)

[WoS](#) (TC:6, CI:6) [Scopus](#) (TC:5, CI:5)

15. Effects of anthropogenic disturbance and seasonal variation on aerobiota in highly visited show caves in Slovenia [Elektronski vir]

[Tomazin, Rok](#) ; [Simčič, Saša](#) ; [Stopinšek, Sanja](#) ; [Kopitar, Andreja Nataša](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Matos, Tadeja](#) ; [Mulec, Janez](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Microorganisms [Elektronski vir]. - ISSN 2076-2607. - Vol. 11, issue 10, [article no.] 2381, 16 str.

COBISS.SI-ID [165899779](#)

16. Ensuring corporate security and its strategic communication in healthcare institutions in Slovenia [Elektronski vir]

[Kubale, Valentina](#) ; Lobnikar, Teja ; [Gabrovec, Branko](#) ; [Dvojmoč, Miha](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Healthcare [Elektronski vir]. - ISSN 2227-9032. - [no.] 11, [article no.] 1578, 17 str.

COBISS.SI-ID [153850371](#)

17. Evaluation of a newly developed first aid training programme adapted for older people [Elektronski vir]

[Dolenc, Eva \(avtor, korespondenčni avtor\); Slabe, Damjan ; Eržen, Ivan ; Kovačič, Uroš](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC emergency medicine [Elektronski vir]. - ISSN 1471-227X. - Vol. 23, [article no.] 134, 10 str.

COBISS.SI-ID [171886339](#)

18. Evaluation of an early individualized integrated rehabilitation program versus standard rehabilitation program for smoking cessation in 115 smokers among 467 female breast cancer patients 2019-2021 in Slovenia [Elektronski vir]

[Cencelj-Arnež, Romi ; Bešič, Nikola \(avtor, korespondenčni avtor\); Mavrič, Zlatka ; Mozetič, Anamarija ; Žagar, Tina ; Homar, Vesna ; Kopčavar Guček, Nena ; Škufca Smrdel, Andreja Cirila ; Knific, Jana ; Borštnar, Simona ; Zdravec-Zaletel, Lorna ; Kos, Nataša ; Stražišar, Branka ; Mlakar-Mastnak, Denis ; Kovačević, Nina ; Hadžić, Vedran ; Pelhan, Bojan ; Sremec, Marko ; Rozman, Tina ; Pribaković Brinovec, Radivoje ; Kurir-Borovčič, Mateja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Medical Science Monitor [Elektronski vir]. - ISSN 1643-3750. - Vol. 29, iss. [article no.] e942272, str. 1-10

COBISS.SI-ID [174700291](#)

19. Fatal Hymenoptera Venom-triggered anaphylaxis in patients with unrecognized clonal mast cell disorder [Elektronski vir] : Is mastocytosis to blame?

[Rijavec, Matija ; Inkret, Jezerka ; Bidovec, Urška ; Carli, Tanja ; Frelih, Nina ; Kukec, Andreja ; Korošec, Peter ; Košnik, Mitja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of molecular sciences [Elektronski vir]. - ISSN 1422-0067. - Vol. 24, iss. 22, [article no.] 12840, str. 1-9

COBISS.SI-ID [174252803](#)

20. Health promotion and disease prevention registries in the EU [Elektronski vir] : a cross country comparison

Rossmann, C. ; [Radoš Krnel, Sandra](#) ; Kylänen, Marika ; Lewtak, K. ; Tortone, Claudio ; Ragazzoni, Paola ; Grasso, Mara ; Maassen, Alison ; Costa, Luciana ; Dale, Djoeke van

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Archives of public health. - ISSN 2049-3258. - Vol. 81, [article no.] 85, str. 1-15

COBISS.SI-ID [151787779](#)

21. High incidence of multisystem inflammatory syndrome and other autoimmune diseases after SARS-CoV-2 infection compared to COVID-19 vaccination in children and adolescents in south central Europe

Bizjak, Maša ; [Emeršič, Nina](#) ; [Zajc Avramovič, Mojca](#) ; [Vesel, Tina](#) ; Mlakar, G. ; [Berce, Vojko](#) ; [Markelj, Gašper](#) ; [Plankar Srovin, Tina](#) ; [Golli, Tanja](#) ; [Osredkar, Damjan](#) ; [Koren, Anja](#) ; [Toplak, Nataša](#) ; [Pokorn, Marko](#) ; [Avšič-Županc, Tatjana](#) ; [Ihan, Alojz](#) ; [Fafangel, Mario](#) ; [Avčin, Tadej](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Clinical and experimental rheumatology. - ISSN 0392-856X. - Vol. 41, iss. 5, str. 1183-1191

COBISS.SI-ID [129653763](#)

[Scopus](#) (TC:8, CI:7)

22. How are regulatory oversight organisations using long- term care performance indicators [Elektronski vir] : a qualitative descriptive study in 10 high- income countries

[Poldrugovac, Mircha](#) ; Pot, Anne-Margriet ; Klazinga, Niek ; Kringos, Dionne Sofia

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMJ open [Elektronski vir]. - ISSN 2044-6055. - Vol. 13, iss. 2, str. 1-10

COBISS.SI-ID [164684291](#)

23. How effective are health messages/warnings in improving knowledge and awareness of alcohol-related harm? [[Elektronski vir]] : the Slovenian case on using a mobile app

[Radoš Krnel, Sandra](#) ; [Pravst, Igor](#) ; [Hribar, Maša](#) ; [Blažica, Bojan](#) ; [Kušar, Anita](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC public health [Elektronski vir]. - ISSN 1471-2458. - Vol. 23, [article no.] 2467, 9 str.

COBISS.SI-ID [177776899](#)

24. How to use human biomonitoring in chemical risk assessment [Elektronski vir] : methodological aspects, recommendations, and lessons learned from HBM4EU

Santonen, Tiina ; Mahiout, Selma ; [Falnoga, Ingrid](#) ; [Horvat, Milena](#) ; [Šlejkovec, Zdenka](#) ; [Snoj Tratnik, Janja](#) ; [Šömen Joksić, Agnes](#) ; Schoeters, Greet

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of hygiene and environmental health [Elektronski vir]. - ISSN 1618-131X. - Vol. 249, [article no.] 114139, str. 1-24

COBISS.SI-ID [144300803](#)

[WoS](#) (TC:2, CI:2) [Scopus](#) (TC:2, CI:2)

25. Identification of indoor air quality factors in Slovenian schools [Elektronski vir] : national cross-sectional study

[Galičič, An](#) ; [Rožanec, Jan](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Carli, Tanja](#) ; [Medved, Sašo](#) ; [Eržen, Ivan](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Processes [Elektronski vir]. - ISSN 2227-9717. - Vol. 11, iss. 13, 16 str.

COBISS.SI-ID [146393347](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

26. Inflammatory, oxidative stress and small cellular particle response in HUVEC induced by debris from endoprosthesis processing [Elektronski vir]

[Jan, Zala](#) ; [Hočevar, Matej](#) ; [Kononenko, Veno](#) ; [Michelini, Sara](#) ; [Repar, Neža](#) ; [Caf, Maja](#) ; [Kocjančič, Boštjan](#) ; [Dolinar, Drago](#) ; [Kralj, Slavko](#) ; [Makovec, Darko](#) ; [Iglič, Aleš](#) ; [Drobne, Damjana](#) ; [Jenko, Monika](#) ; [Kralj-Iglič, Veronika](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Materials [Elektronski vir]. - ISSN 1996-1944. - Vol. 16, iss. 9, str. 1-17

COBISS.SI-ID [150454019](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:0) [Scopus](#) (TC:2, CI:0)

27. Intergenerational changes in body height, body mass, and body mass index in an understudied population

[Rubič Pikel, Tatjana](#) ; [Gregorič, Matej](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Delfar, Nataša](#) ; [Golja, Petra](#) ; [Zdešar Kotnik, Katja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Anthropologischer Anzeiger. - ISSN 0003-5548. - Vol. 80, no. 3, str. 263-271

COBISS.SI-ID [165366787](#)

28. Is trust in information sources associated with drug use? = Ali je zaupanje v vire informacij povezano z uporabo drog? : a population-based study; populacijska študija

[Gabrovec, Branko](#) ; [Crnkovič, Nuša](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Cesar, Katarina](#) ; [Selak, Špela](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 3, str. 129-136

COBISS.SI-ID [155853315](#)

29. Metodološki pristop opredelitve napovednih dejavnikov za oceno stopnje alergijske reakcije po piku žuželke = A methodological approach to the determination of predictive factors for the assessment of the degree of allergic reaction after an insect sting

Jutraž, Nika ; [Carli, Tanja](#) ; [Perčič, Simona](#) ; [Košnik, Mitja](#) ; [Kukec, Andreja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravniški vestnik = Slovenian medical journal : glasilo Slovenskega zdravniškega društva = journal of Slovenian Medical Association. - ISSN 1318-0347. - Letn. 92, št. 3/4, str. 114-124

COBISS.SI-ID [142838531](#)

30. Musculoskeletal health from regular statistical sources in Slovenia for the Period from 2017 to 2021 [Elektronski vir] : a review

[Jelenc, Marjetka](#) ; [Vidovič, Maruška](#) ; [Sedlak, Sabina](#) ; [Simonovič, Sandra](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Collegium antropologicum [Elektronski vir]. - ISSN 1848-9486. - vol. 47, no. 3, str. 207–212

COBISS.SI-ID [180534531](#)

31. National-level schoolwork pressure, family structure, internet use, and obesity as drivers of time trends in adolescent psychological complaints between 2002 and 2018 [Elektronski vir]

Boer, Maartje ; Cosmas, Graham A. ; Twenge, J. M. ; Inchley, Christopher J. ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; Stevens, G. W. J. M.

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of youth and adolescence [Elektronski vir]. - ISSN 1573-6601. - Vol. 52, article no. 1800, str. 1-17

COBISS.SI-ID [156654851](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

32. Nonpharmaceutical interventions reduce the incidence and mortality of COVID-19 [Elektronski vir] : a study based on the survey from the International COVID-19 Research Network (ICRN)

Hyun Park, Seung ; Hwi Hong, Sung ; Kim, Kwanghyun ; [Simonovič, Zoran](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of medical virology [Elektronski vir]. - ISSN 1096-9071. - Vol. 95, str. 1-17

COBISS.SI-ID [140689155](#)

[WoS](#) (TC:3, CI:3) [Scopus](#) (TC:5, CI:5)

33. Patient outcomes and hospital nurses' workload = Izidi zdravljenja pacientov in delovna obremenitev medicinskih sester v bolnišnicah : a cross-sectional observational study in Slovenian hospitals using the RN4CAST Survey; presečna opazovalna raziskava RN4CAST v slovenskih bolnišnicah

[Skela-Savič, Brigita \(avtor, korespondenčni avtor\); Albreht, Tit ; Sermeus, Walter ; Lobe, Bojana ; Bahun, Mateja ; Dello, Simon](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 2, str. 59-66

COBISS.SI-ID [146203395](#)

[WoS](#) (TC:2, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

34. Perinatal health indicators of women, living in Roma settlements in Slovenia [Elektronski vir]

[Mihevc Ponikvar, Barbara ; Krajnc Nikolić, Tatjana ; Zakrajšek, Victoria](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Javno zdravje [Elektronski vir]. - ISSN 2591-0906. - Št. 1, 1 spletni vir

COBISS.SI-ID [163735555](#)

35. Prevalence of drug use before and during imprisonment in seven European countries (2014–2018)

Montanari, Linda ; Royuela, Luís ; Mazzilli, Sara ; Vandam, Liesbeth ; Alvarez, Elena ; Llorens, Noelia ; Carapinha, Ludmila ; Grohmannova, Katerina ; Isajeva, Laura ; [Kvaternik, Ines](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of community psychology. - ISSN 1520-6629. - Vol. , iss. , str. 1-16

COBISS.SI-ID [152471043](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

36. Protective effect of restorative possibilities on cognitive function and mental health in children and adolescents [Elektronski vir] : a scoping review including the role of physical activity

Dzhambov, Angel M. ; Lercher, Peter ; Vincens, Natalia ; Persson Waye, Kerstin ; Klatte, Maria ; Leist, Larisa ; Lachmann, Thomas ; Schreckenberger, Dirk ; Belke, Christin ; Ristovska, Gordana ; [Jeram, Sonja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Environmental research [Elektronski vir]. - ISSN 1096-0953. - Vol. 233, [article no.] 116452, str. 1-18

COBISS.SI-ID [157024515](#)

[WoS](#) (TC:4, CI:3) [Scopus](#) (TC:4, CI:3)

37. Psychological well-being and resilience of Slovenian students during the Covid-19 pandemic = Psihološko blagostanje in odpornost slovenskih študentov v času pandemije Covid-19

[Ropret, Nina \(avtor, korespondenčni avtor\)](#); Košir, Urška ; [Roškar, Saška](#) ; Klopčič, Vito ; [Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 2, str. 101-108

COBISS.SI-ID [146203139](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

38. Psychometric validation of an instrument for measuring patient experiences with outpatient healthcare = Psihometrična validacija inštrumenta za merjenje izkušenj pacientov z zunajbolnišnično zdravstveno obravnavo

[Sočan, Gregor](#) ; de Boer, Dolf ; [Murko, Eva](#) ; [Kralj, Marcel](#) ; [Ropret, Nina](#) ; [Zaletel, Metka](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 3, str. 153-161

COBISS.SI-ID [155855107](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

39. Questionable advisability of vitamin and mineral dietary supplement use in adolescents [Elektronski vir]

[Zdešar Kotnik, Katja](#) ; [Koroušič-Seljak, Barbara](#) ; [Gregorič, Matej](#) ; [Jurak, Gregor](#) ; [Golja, Petra](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC nutrition. - ISSN 2055-0928. - Vol. 9, art. 110, str. 1-16

COBISS.SI-ID [166444035](#)

40. Safety culture in the operating room: translation, validation of the safety attitudes questionnaire - operating room version [Elektronski vir]

[Pevec, Teodor](#) ; [Albreht, Tit](#) ; [Turk, Eva](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC health services research [Elektronski vir]. - ISSN 1472-6963. - Vol. 23, iss. , [article no.] 491, str. 1-8

COBISS.SI-ID [152876291](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:1)

41. Sarcopenia parameters in active older adults – an eight-year longitudinal study [[Elektronski vir]]

[Teraž, Kaja](#) ; [Marušič, Uroš](#) ; [Kalc, Miloš](#) ; [Šimunič, Boštjan](#) ; [Pori, Primož](#) ; Grassi, Bruno ; Lazzar, Stefano ; [Narici, Marco Vincenzo](#) ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; Di Prampero, Pietro Enrico ; [Reggiani, Carlo](#) ; Passaro, Angelina ; [Biolo, Gianni](#) ; [Gasparini, Mladen](#) ; [Pišot, Rado](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC public health [Elektronski vir]. - ISSN 1471-2458. - Vol. 23, [article no.] 917, 13 str.

COBISS.SI-ID [153793027](#)

[WoS](#) (TC:3, CI:2) [Scopus](#) (TC:3, CI:2)

42. Seasonal and inter-seasonal RSV activity in the European Region during the COVID-19 pandemic from autumn 2020 to summer 2022

Meslé, Margaux M. I. ; Sinnathamby, Mary ; Mook, Piers ; Pebody, Richard ; [Prosenc, Katarina](#) ; [Sočan, Maja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Influenza and other respiratory viruses. - ISSN 1750-2640. - Vol. 17, iss. 11, str. 1-12

COBISS.SI-ID [173676035](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:1)

43. Self-reported symptoms at last febrile illness as a predictor of treatment-seeking in Western Kenya : a cross-sectional study

Madera-Garcia, Valerie ; Coalson, Jenna ; [Šubelj, Maja](#) ; Bell, Melanie ; Hayden, Mary ; Agawo, Maurice ; Munga, Stephen ; Ernst, Kacey

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: The American journal of tropical medicine and hygiene. - ISSN 0002-9637. - Vol. 108, iss. 1, str. 212-220

COBISS.SI-ID [134448643](#)

44. Seroprevalence of anti-SARS-CoV-2 antibodies following the Omicron BA.1 wave [Elektronski vir]

[Sočan, Maja](#) ; [Prosenc, Katarina](#) ; [Mrzel, Maja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of environmental research and public health [Elektronski vir]. - ISSN 1660-4601. - Vol. 20, Article 3665, str. 1-14

COBISS.SI-ID [142650115](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:1)

45. Social contact patterns during the COVID-19 pandemic in 21 European countries - evidence from a two-year study [Elektronski vir]

Wong, Kerry L M ; Gimma, Amy ; Coletti, Pietro ; [Fafangel, Mario \(927\)](#); [Klepac, Petra \(927\)](#); Kranjec, Natalija (927)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: BMC infectious diseases [Elektronski vir]. - ISSN 1471-2334. - Vol. 23, no. 1, str. 1-14

COBISS.SI-ID [177211651](#)

[WoS](#) (TC:4, CI:4) [Scopus](#) (TC:5, CI:5)

46. Socioeconomic deprivation and inequalities in mental well-being during the COVID-19 pandemic among adolescents [Elektronski vir]

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Furman, Lucija](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of environmental research and public health [Elektronski vir]. - ISSN 1660-4601. - Vol. 20, Article 6233, str. 1-15

COBISS.SI-ID [157022723](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:1)

47. Spatiotemporal spread of tick-borne encephalitis in the EU/EEA, 2012 to 2020 [Elektronski vir]

Van Heuverswyn, Jasper ; Hallmaier-Wacker, Luisa K. ; Beauté, Julien ; Gomes Dias, Joana ; Haussig, Joana M. ; Busch, Kristina ; Kerlik, Jana ; Markowicz, Mateusz ; Mäkelä, Henna ; Nygren, Teresa Marie ; Orliková, Hana ; [Sočan, Maja](#) ; Zbrzeźniak, Jakub ; Žygutienė, Milda ; Gossner, Céline M

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Eurosurveillance [Elektronski vir]. - ISSN 1560-7917. - Vol. 28, iss. 11, str. 1-12

COBISS.SI-ID [145640707](#)

[Scopus](#) (TC:10, CI:10)

48. Status and trends of physical activity surveillance, policy, and research in 164 countries [Elektronski vir] : findings from the global observatory for physical activity—GoPA! 2015 and 2020 surveys

Ramírez Varela, Hazel Andrea ; Hallal, Pedro C. ; Grueso, Juliana Mejía ; Pedišić, Željko ; Salvo, Deborah ; Nguyen, Anita ; Klepac, Bojana ; Bauman, Adrian Ernest ; Siefken, Katja ; Hinckson, Erica ; [Backović Juričan, Andrea](#) ; Dakskobler, Maja

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of physical activity & health. - ISSN 1543-5474. - Vol. 20, iss. 2, str. 112-128

COBISS.SI-ID [137465859](#)

[WoS](#) (TC:7, CI:7) [Scopus](#) (TC:6, CI:6)

49. Strength of sense of coherence among nurses and the relationship between socio-demographic and work-related factors [Elektronski vir]

Smrekar, Martina ; [Zaletel-Kragelj, Lijana](#) ; Ledinski Fičko, Sanja ; Čukljek, Snježana ; Kurtović, Biljana; Hošnjak, Ana Marija ; [Franko, Alenka](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of environmental research and public health [Elektronski vir]. - ISSN 1660-4601. - Vol. 20, Article 5786, str. 1-10

COBISS.SI-ID [156288515](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:1)

50. Suicide methods in Slovenia – characteristics and time trends 2001–2020

[Mikolič, Petra](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Ropret, Nina](#) ; [Roškar, Saška](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Crisis. - ISSN 0227-5910. - Vol. 44, str. 1-7

COBISS.SI-ID [161200387](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1)

51. Terminologija klinične prehrane = Terminology of clinical nutrition : motnje prehranjenosti in s prehranjenostjo povezana stanja; nutritional disorders and nutrition related conditions

[Rotovnik-Kozjek, Nada](#) (avtor, korespondenčni avtor); Tonin, Gašper ; Puzigača, Luka ; Veninšek, Gregor ; [Pirkmajer, Sergej](#) ; Božič, Tajda ; [Mlakar-Mastnak, Denis](#) ; [Košir, Jurij Aleš](#) ; Petrica, Laura ; Berlec, Karla ; [Kogovšek, Katja](#) ; [Marš, Tomaž](#) ; [Jordan, Taja](#) ; [Lainščak, Mitja](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; [Peklaj, Eva](#) ; [Majdič, Neža](#) ; [Brecelj, Erik](#) ; Marič Cevzar, Alenka ; [Škoberne, Andrej](#) ; Korošec, Barbara ; Franko, Rada ; [Avramović Brumen, Brigita](#) ; [Hribar, Renata](#) ; Jelovčan, Ana ; [Stubelj, Mojca](#) ; [Bratina, Nataša](#) ; [Sernec, Karin](#) ; [Povhe Jemec, Katja](#) ; [Stražičar, Branka](#) ; [Kozar, Sergeja](#) ; [Jensterle Sever, Mojca](#) ; [Šarc, Irena](#) ; Strel, Jaka ; Schara, Klemen ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Kerin-Povšič, Milena](#) ; [Lipovec, Neža](#) ; [Benedik, Evgen](#) ; [Klen, Jasna](#) ; [Kovač-Blaž, Milena](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravniški vestnik = Slovenian medical journal : glasilo Slovenskega zdravniškega društva = journal of Slovenian Medical Association. - ISSN 1318-0347. - Letn. 92, št. 9/10, str. 356-370

COBISS.SI-ID [170498307](#)

52. Terminologija klinične prehrane = Terminology of clinical nutrition : prehranska obravnava – presejanje prehranske ogroženosti in prehranski pregled; nutritional care – nutritional risk screening and nutritional assessment

[Rotovnik-Kozjek, Nada \(avtor, korespondenčni avtor\)](#); Tonin, Gašper ; Puzigača, Luka ; Veninšek, Gregor ; [Pirkmajer, Sergej](#) ; Božič, Tajda ; [Mlakar-Mastnak, Denis](#) ; [Košir, Jurij Aleš](#) ; Petrica, Laura ; Berlec, Karla ; [Kogovšek, Katja](#) ; [Marš, Tomaž](#) ; [Jordan, Taja](#) ; [Lainščak, Mitja](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; [Peklaj, Eva](#) ; [Majdič, Neža](#) ; [Brečelj, Erik](#) ; Marič Cevzar, Alenka ; [Škoberne, Andrej](#) ; Korošec, Barbara ; Franko, Rada ; [Avramović Brumen, Brigita](#) ; [Hribar, Renata](#) ; Jelovčan, Ana ; [Stubelj, Mojca](#) ; [Bratina, Nataša](#) ; [Serneck, Karin](#) ; [Povhe Jemec, Katja](#) ; [Stražičar, Branka](#) ; [Kozar, Sergeja](#) ; [Jensterle Sever, Mojca](#) ; [Šarc, Irena](#) ; Strel, Jaka ; Schara, Klemen ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Kerin-Povšič, Milena](#) ; [Lipovec, Neža](#) ; [Benedik, Evgen](#) ; [Klen, Jasna](#) ; [Kovač-Blaž, Milena](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravniški vestnik = Slovenian medical journal : glasilo Slovenskega zdravniškega društva = journal of Slovenian Medical Association. - ISSN 1318-0347. - Letn. 92, št. 11/12, str. 442-455

COBISS.SI-ID [179164675](#)

53. The APIS questionaire = Vprašalnik APIS: : a new tool to assess the epidemiology of systemic allergic reactions to bee venom in beekeepers; novo orodje za epidemiološko oceno sistemskih alergijskih reakcij po piku čebele med čebelarji

[Carli, Tanja](#) ; [Košnik, Mitja](#) ; [Zaletel-Kragelj, Lijana](#) ; Burazeri, Genc ; [Kukec, Andreja](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 3, str. 137-144

COBISS.SI-ID [155857411](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:1, CI:1)

54. The Slovenian Patient Summary [Elektronski vir] : one digital record, multitude of applications

[Stanimirović, Dalibor](#) ; [Tepej Jočič, Lucija](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Studies in health technology and informatics. - ISSN 1879-8365. - Vol. 305, str. 295-298

COBISS.SI-ID [157580803](#)

55. Tobacco endgame in the WHO European Region [Elektronski vir] : feasibility in light of current tobacco control status

González-Marrón, Adrián ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Tobacco induced diseases. - ISSN 1617-9625. - Vol. 21, no. 151, Str. 1-16

COBISS.SI-ID [177774083](#)

56. Transitioning from face-to-face to distance education [Elektronski vir] : a cross-sectional study in the former Yugoslavia during COVID-19, Part 1

Zakarija-Grković, (avtor, korespondenčni avtor); [Stepanović, Aleksander](#) ; [Petek, Davorina](#) ; Tomičić, Marion ; Ožvačić Adžić, Zlata ; Cerovečki, Venija ; [Švab, Igor](#) ; [Homar, Vesna](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: The European journal of general practice. - ISSN 1751-1402. - Vol. 29, iss. 1, [article no.] 2283831, str. 1-8

COBISS.SI-ID [174629379](#)

57. Transitioning from face-to-face to distance education [Elektronski vir] : a qualitative study in the former Yugoslavia during COVID-19, Part 2

[Petek, Davorina](#) ; Zakarija-Grković, (avtor, korespondenčni avtor); [Stepanović, Aleksander](#) ; Tomičić, Marion ; Ožvačić Adžić, Zlata ; Cerovečki, Venija ; [Švab, Igor](#) ; [Homar, Vesna](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: The European journal of general practice. - ISSN 1751-1402. - Vol. 29, iss. 1, [article no.] 2283834, str. 1-9

COBISS.SI-ID [174629635](#)

[Scopus](#) (TC:1, CI:0)

58. Trends of hospital admissions for alcohol, cannabinoids, benzodiazepines and heroin-related intoxications among children, adolescents and young adults in Slovenia in the years 1999–2019 and the possible impact of economic crisis

[Lovrečič, Barbara](#) ; [Lovrečič, Mercedes](#) ; [Rok-Simon, Mateja](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Štibernik, Maja ; Maremmani, Angelo Giovanni Icro

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Heroin addiction and related clinical problems. - ISSN 1592-1638. - no. 4, Vol. 25, str. 41-48

COBISS.SI-ID [162490627](#)

59. Triangulation study of needs assessment of people with severe mental illness in "follow-up" day hospital settings [Elektronski vir]

[Torkar, Tanja](#) ; [Homar, Vesna](#) ; [Švab, Vesna](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Nursing open [Elektronski vir]. - ISSN 2054-1058. - Vol. 10, iss. 5, str. 2859-2868

COBISS.SI-ID [131985411](#)

60. Understanding public procurement within the health sector [Elektronski vir] : a priority in a post-COVID-19 world

Garcia-Altes, Anna ; McKee, Martin ; Siciliani, Luigi ; Barros, Pedro Pita ; Lehtonen, Lasse ; Rogers, Heather L. ; Kringos, Dionne Sofia ; [Zaletel, Jelka](#) ; De Maeseneer, Jan

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Health economics, policy and law. - ISSN 1744-134X. - Vol. 18, iss. 2, str. 172-185

COBISS.SI-ID [140457219](#)

[WoS](#) (TC:4, CI:4) [Scopus](#) (TC:5, CI:5)

61. Vitamin D fortification of eggs alone and in combination with milk in women aged 44–65 years = Obogatitev jajc z vitaminom D v kombinaciji z mlekom pri ženskah, starih med 44 in 65 let : fortification model and economic evaluation; model obogatitve in ekonomsko vrednotenje

[Vičič, Vid](#) ; [Pandel Mikuš, Ruža](#) ; [Kugler, Saša](#) ; [Geršak, Ksenija](#) ; [Osredkar, Joško](#) ; [Kucec, Andreja \(avtor, korespondenčni avtor\)](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 1, str. 30-38

COBISS.SI-ID [137374211](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:0)

62. Vloga in pomen Centra za pomoč uporabnikom rešitev eZdravja v slovenskem zdravstvu = The role and importance of the service desk for eHealth solutions in Slovenian health care [Elektronski vir]

[Rant, Živa](#) ; Kosednar, Hajdi ; [Stanimirović, Dalibor](#)

Tip dela: 1.01 izvirni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Informatica medica slovenica [Elektronski vir] : revija Slovenskega društva za medicinsko informatiko. - ISSN 1318-2145. - Letn. 27, št. 1/2, str. 14-19

COBISS.SI-ID [152469763](#)

1.02 Pregledni znanstveni članek (9)

1. Architectural evaluation of healthcare facilities [Elektronski vir] : a comprehensive review and implications for building design

[Jaušovec, Marko](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Buildings [Elektronski vir]. - ISSN 2075-5309. - art. 2926, str. 1-20

COBISS.SI-ID [173516547](#)

2. Autologous platelet and extracellular vesicle-rich plasma as therapeutic fluid [Elektronski vir] : a review

[Troha, Kaja](#) ; [Vozel, Domen](#) ; [Arko, Matevž](#) ; [Bedina Zavec, Apolonija](#) ; [Dolinar, Drago](#) ; [Hočevar, Matej](#) ; [Jan, Zala](#) ; [Kisovec, Matic](#) ; [Kocjančič, Boštjan](#) ; [Pađen, Ljubiša](#) ; [Pajnič, Manca](#) ; [Penič, Samo](#) ; [Romolo, Anna](#) ; [Repar, Neža](#) ; [Spasovski, Vesna](#) ; [Steiner, Nejc](#) ; [Šuštar, Vid](#) ; [Iglič, Aleš](#) ; [Drobne, Damjana](#) ; [Kogej, Ksenija](#) ; [Battelino, Saba](#) ; [Kralj-Iglič, Veronika](#) (avtor, korespondenčni avtor)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: International journal of molecular sciences [Elektronski vir]. - ISSN 1422-0067. - Vol. 24, no. 4, [article no.] 3420, str. 1-39

COBISS.SI-ID [142752771](#)

[WoS](#) (TC:3, CI:3) [Scopus](#) (TC:6, CI:6)

3. Challenges to global health emerging from the COVID-19 pandemic [Elektronski vir]

[Albreht, Tit](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Sustainability [Elektronski vir]. - ISSN 2071-1050. - Vol. 15, str. 1-16

COBISS.SI-ID [151567363](#)

4. Doživljanje neizvedene zdravstvene nege pri medicinskih sestrah = Nurses experiencing missed nursing care : integrativni pregled literature; an integrative literature review

[Bahun, Mateja](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Obzornik zdravstvene nege : strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije = journal of the Nurses Association of Slovenia. - ISSN 1318-2951. - Letn. 57, št. 1, str. 43-52

COBISS.SI-ID [146021123](#)

5. Effectiveness of regulatory policies on online/ digital/ internet-mediated alcohol marketing [Elektronski vir] : a systematic review

[Radoš Krnel, Sandra](#) ; [Levičnik, Gorazd](#) ; [Dalen, Wim van](#) ; [Ferrarese, Giulia](#) ; [Tricas-Sauras, Sandra](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Journal of epidemiology and global health. - ISSN 2210-6014. - Vol. 13, str. 1-14

COBISS.SI-ID [140688643](#)

6. Elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki, nikotinske vrečke in brezdimni tobačni izdelki = Electronic cigarettes, heated tobacco products, nicotine pouches and smokeless tobacco products : kaj o teh izdelkih s tobakom ali nikotinom povedo raziskave?; what does research say about these tobacco or nicotine products?

[Koprivnikar, Helena](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Onkologija : strokovni časopis za zdravnike. - ISSN 1408-1741. - Leto 27, št. 2, str. 8-24

COBISS.SI-ID [178448643](#)

7. Povezanost med rakom in onesnaževali, ki nastanejo v procesih sežiga in sosežiga odpadkov: krovni pregled literature = Correlation between cancer and pollutants formed from waste incineration and co-incineration processes: an umbrella review

[Oblak, Teja](#) ; [Carli, Tanja](#) ; [Zadnik, Vesna](#) ; [Samec, Niko](#) ; [Kukec, Andreja](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Onkologija : strokovni časopis za zdravnike. - ISSN 1408-1741. - Letn. 27, št. 2, str. 26-38

COBISS.SI-ID [178000131](#)

8. Relative importance of glaucoma-referral indicators in retinal images in a diabetic retinopathy screening programme in Slovenia [Elektronski vir] : a cross-sectional study

Podnar, Barbara ; [Albreht, Tit](#) ; [Cvenkel, Barbara](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Medicina [Elektronski vir]. - ISSN 1648-9144. - Vol. 59, iss. 8, [article no.] 1441, str. 1-11

COBISS.SI-ID [162353411](#)

9. Telemedicine and assistive technologies as support to in-home care to people with dementia [Elektronski vir] : a review

[Lovrečič, Barbara](#) ; Štibernik, Maja ; [Vidovič, Maruška](#) ; [Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 1.02 pregledni znanstveni članek

Leto: 2023

Vir: Collegium antropologicum [Elektronski vir]. - ISSN 1848-9486. - vol. 47, no. 4, str. 311-320

COBISS.SI-ID [180510211](#)

1.03 Kratki znanstveni prispevek (10)

1. Correction [Elektronski vir] : Vičič et al. Assessment of vitamin D status in Slovenian premenopausal and postmenopausal women, using total, free, and bioavailable 25-hydroxyvitamin D (25(OH)D)

[Vičič, Vid](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Kugler, Saša](#) ; [Geršak, Ksenija](#) ; [Osredkar, Joško](#) ; [Pandel Mikuš, Ruža](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Nutrients [Elektronski vir]. - ISSN 2072-6643. - Vol. 15, iss. 9, art. 2103, 3 str.

COBISS.SI-ID [150705155](#)

2. Decrease in community antibiotic consumption during the COVID-19 pandemic, EU/EEA, 2020 [Elektronski vir]

Diaz Högberg, Liselotte ; Vlahović-Palčevski, Vera ; Pereira, Cátia ; Weist, Klaus ; Monnet, Dominique L. ; [Šubelj, Maja](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Eurosurveillance [Elektronski vir]. - ISSN 1560-7917. - Vol. 28, iss. 46, str. 1-5

COBISS.SI-ID [173677571](#)

3. Erice Manifesto 2022 [Elektronski vir] : on the surveillance of potential harms caused by food supplements in Europe

Menniti-Ippolito, F. ; Ippoliti, Ilaria ; Aiello, Eugenio ; Assisi, Alessandro ; Arzenton, Elena ; Gonella, Laura Augusta ; [Blaznik, Urška](#) ; Castenmiller, Jacqueline J. M. ; Crevani, Marta ; Moro, Paola Angela

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Drug safety. - ISSN 1179-1942. - Vol.46, iss.5, str. 435-437

COBISS.SI-ID [148462851](#)

4. Good Practice Statements for the treatment of nicotine dependence [Elektronski vir]

Solimini, Renata ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Tobacco prevention and cessation. - ISSN 2459-3087. - Vol. 9, no. 24, Str. 1-4

COBISS.SI-ID [177772291](#)

5. New challenges in scientific publications = Novi izzivi v znanstvenih publikacijah : referencing, artificial intelligence and ChatGPT; navajanje referenc, umetna inteligenca in klepetalni robot ChatGPT

[Švab, Igor](#) ; [Klemenc-Ketiš, Zalika](#) ; [Zupanič, Saša](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št 3, str. 109-112

COBISS.SI-ID [155851267](#)

[WoS](#) (TC:1, CI:1) [Scopus](#) (TC:3, CI:3)

6. New perspectives on respiratory syncytial virus surveillance at the national level : lessons from the COVID-19 pandemic

Teirlinck, Anne C ; Johannesen, Caroline K. ; Broberg, Eeva ; Penttinen, Pasi ; Campbell, Harry ; Nair, Harish ; Reeves, Rachel M. ; [Sočan, Maja](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: European respiratory journal. - ISSN 0903-1936. - Vol. 61, iss. 4, str. 1-7

COBISS.SI-ID [149468163](#)

[WoS](#) (TC:2, CI:2) [Scopus](#) (TC:3, CI:3)

7. One hundred years of public health in Slovenia = Sto let javnega zdravja v Sloveniji

[Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Obzornik zdravstvene nege : strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije = journal of the Nurses Association of Slovenia. - ISSN 1318-2951. - Letn. 57, št. 4, str. 236–238

COBISS.SI-ID [178409475](#)

8. Rebound in community antibiotic consumption after the observed decrease during the COVID-19 pandemic, EU/EEA, 2022 [Elektronski vir]

Ventura-Gabarró, Cèlia ; Leung, Vivian H. ; Vlahović-Palčevski, Vera ; Machowska, Anna ; Monnet, Dominique L. ; Diaz Högberg, Liselotte ; Kerlik, Jana ; [Šubelj, Maja](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Eurosurveillance [Elektronski vir]. - ISSN 1560-7917. - Vol. 28, iss. 46, str. 1-5

COBISS.SI-ID [173677059](#)

9. Refocusing primary health care performance measurement on governance and management [Elektronski vir] : a multi-country, joint learning approach applied in the WHO European Region

Barbaza, Erica ; Jakab, Melitta ; Borgermans, Liesbeth ; Brito Fernandes, Óscar ; Dedeu, Toni ; Ivankovic, Damir ; Jurgutis, Arnoldas ; [Poldrugovac, Mircha](#) ; Yelgezekova, Zhamin ; Zheleznyakov, Evgeny ; Klazinga, Niek ; Kringos, Dionne Sofia

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: IJQHC communications. - ISSN 2634-5293. - Vol. 3, iss. 1 (art. lyad005), str. 1-4

COBISS.SI-ID [164700931](#)

10. The new renaissance of family medicine = Nova renesansa družinske medicine : myth or reality; mit ali resničnost

[Homar, Vesna ; Švab, Igor](#)

Tip dela: 1.03 drugi znanstveni članki

Leto: 2023

Vir: Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health. - ISSN 0351-0026. - Letn. 62, št. 1, str. 1 - 4

COBISS.SI-ID [138432771](#)

1.04 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (36)

1. A proposal for a study of the process aspect of the integrated lifelong treatment of healthcare to patients [Elektronski vir]

[Rant, Živa ; Kern, Tomaž](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 36th Bled eConference Digital Economy and Society [Elektronski vir] : the balancing act for digital innovation in times of instability; June 25 - 28, Bled, Slovenia; conference proceedings. - Str. 835-847

COBISS.SI-ID [159342339](#)

2. Analiza prehranskih značilnosti starejših - sistematični pregled literature = Analysis of nutritional characteristics of the elderly - systematic literature review [Elektronski vir]

[Mušič, Simona ; Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 275-286

COBISS.SI-ID [168435971](#)

3. Cepljenja in kemoprofilaksa v potovalni medicini = Vaccinations and chemoprophylaxis in travel medicine

[Simonovič, Zoran](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Potovalna medicina 7 : [zbornik prispevkov]. - Str. 23-31

COBISS.SI-ID [154406659](#)

4. Dostopnost do storitev na področju duševnega zdravja v času epidemije COVID- 19 = Accessibility to mental health services during the COVID-19 epidemic [Elektronski vir]

[Crnkovič, Nuša](#) ; [Cesar, Katarina](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; Kršič, Ivana ; Tovornik, Teja ; Paveo, Vesna ; Ajdič, Andraž ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Selak, Špela](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 42th International Conference on Organizational Science Development = 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti [Elektronski vir] : interdisciplinarity counts = interdisciplinarnost šteje; conference proceedings = konferenčni zbornik. - Str. 223-235

COBISS.SI-ID [148657155](#)

5. Ekonomske posledice bolnišničnih obravnav zaradi demence v Sloveniji 2015–2018 [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Jelenc, Marjetka](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient [Elektronski vir] : zbornik prispevkov = conference proceedings; 12. mednarodna znanstvena konferenca = 12th international scientific conference; Novo mesto, 17. november 2022. - Str. 441-446

COBISS.SI-ID [158782979](#)

6. Empirična veljavnost modela (ne)nezdravega prehranjevanja – povezave med modelom in izbranimi s prehrano povezanimi zdravstvenimi izidi = Empirical validation of the model of (un)healthy diet – associations between the model and selected diet-related health outcomes [Elektronski vir]

[Brlak, Aljaž](#) ; [Gregorič, Matej](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 185-200

COBISS.SI-ID [167860995](#)

7. Interdisciplinarnost na področju ekonomskega bremena demence = Interdisciplinarity in the area of the economic burden of dementia [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Jelenc, Marjetka](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 42th International Conference on Organizational Science Development = 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti [Elektronski vir] : interdisciplinarity counts = interdisciplinarnost šteje; conference proceedings = konferenčni zbornik. - Str. 1017-1026

COBISS.SI-ID [147791875](#)

8. Izzivi uporabe embalažnih materialov - trajnost, varnost živil in varstvo okolja

[Golja, Viviana](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Živilski standardi rešujejo življenja = Food Standards safe lives : 5. svetovni dan varnosti hrane 2023 = 5th World Food Safety Day 2023; [Državni svet Republike Slovenije, Ljubljana, 7. 6. 2023]. - Str. 113-122

COBISS.SI-ID [155972867](#)

9. Kakovost spanja med slovenskimi mladostniki v času pandemije COVIDA-19 = Sleep quality among Slovenian adolescents during the COVID-19 pandemic [Elektronski vir]

[Strmšek, Anja](#) ; Peperko, Marjeta ; Zupančič Tisovec, Brigita ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Konec Juričič, Nuša](#) ; [Zupanič, Tina](#) ; Slapnik, Janja

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 120-128

COBISS.SI-ID [167158019](#)

10. Linkage health and environmental data : a case study on asthma prevalence in children and adolescents in Slovenia

[Rejc, Tanja](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Carli, Tanja](#) ; [Mlakar, Ajda](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Caring is sharing – exploiting the value in data for health and innovation : [33rd Medical Informatics Europe Conference, MIE2023, held in Gothenburg, Sweden, from 22 to 25 May 2023]. - str. 913-914

COBISS.SI-ID [154600195](#)

11. Metodologija izgradnje registra redkih nemalighnih bolezni v Sloveniji = Methodology for the development of a registry of rare non-malignant diseases in Slovenia [Elektronski vir]

[Rant, Živa](#) ; [Grošelj, Urh](#) ; [Stanimirović, Dalibor](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 42th International Conference on Organizational Science Development = 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti [Elektronski vir] : interdisciplinarity counts = interdisciplinarnost šteje; conference proceedings = konferenčni zbornik. - Str. 951-963

COBISS.SI-ID [147672579](#)

12. Nation-wide ePrescription data reveals landscape of physicians and their drug prescribing patterns in Slovenia [Elektronski vir]

[Poličar, Pavlin Gregor](#) ; [Stanimirović, Dalibor](#) ; [Zupan, Blaž](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Artificial intelligence in medicine [Elektronski vir] : 21st International Conference on Artificial Intelligence in Medicine, AIME 2023, Portorož, Slovenija, June 12–15, 2023; proceedings. - Str. 283-292

COBISS.SI-ID [160120835](#)

13. Obravnava starejših - aktivnosti in naloge v okviru projekta »Integracija geriatrične oskrbe starejših« = Examination of the elderly - activities and tasks within the project „Integration of geriatric care of the elderly“ [Elektronski vir]

[Kostnapfel, Tatja](#) ; Veninšek, Gregor ; [Selič Kurinčič, Tanja](#) ; [Lorber, Mateja](#) ; Ašenberger, Sebastjan ; [Horvat, Martina](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; [Sekulić, Stella](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 250-258

COBISS.SI-ID [168434947](#)

14. Obravnave za nosečnice na področju telesne dejavnosti v centrih za krepitev zdravja med epidemijo covid 19 = The field of physical activity in health promotion centers during the covid 19 epidemic [Elektronski vir]

Božnar, Urša ; [Backović Juričan, Andrea](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 129-135

COBISS.SI-ID [167446019](#)

15. Ocenjevanje starejših v domačem okolju s strani patronažne službe

[Horvat, Martina](#) ; Knific, Tjaša

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Biološke ure - priložnosti za zdravo staranje v Mestni občini Ljubljana : zbornik prispevkov z znanstvenega posveta. - Str. 25-29

COBISS.SI-ID [167451907](#)

16. Osamljenost med pandemijo Covid-19 med mladostniki = Loneliness during the covid-19 pandemic among adolescents [Elektronski vir]

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Furman, Lucija](#) ; [Zupanič, Tina](#) ; Perme, Matic

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16. mednarodna znanstvena konferenca = 16th International Scientific Conference [Elektronski vir] : Nova doba v zdravstvu in digitalno povezovanje; Hotel Astoria Bled, 8. junij 2023; zbornik predavanj z recenzijo; A New Healthcare Era and Digital Journey; Hotel Astoria Bled, 8 June 2023; proceedings of lectures with peer review. - Str. 216-223

COBISS.SI-ID [155978755](#)

17. Patient Portal and Central Registry of Patient Data: leading accelerators of healthcare digitalisation in Slovenia

[Rant, Živa](#) ; [Janet, Jure](#) ; [Stanimirovič, Dalibor](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: International Scientific Conference of Primary Care [Elektronski vir] : ISPC; November 23-24, 2023, Cankarjev dom, Ljubljana, Slovenia; conference proceedings. - str. 41-44

COBISS.SI-ID [174092547](#)

18. Posledice pandemije COVID-19 na ekonomsko breme prvih kurativnih obiskov zaradi bolezni mišično skeletnega sistema in vezivnega tkiva na primarni ravni v Sloveniji = The consequences of the COVID-19 pandemic on the economic burden of the first curative visits due to the musculoskeletal and connective tissue diseases at the primary level in Slovenia [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Simonovič, Sandra](#) ; [Jelenc, Marjetka](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 371-378

COBISS.SI-ID [168039683](#)

19. Povezanost med nagnjenostjo k teorijam zarot in pogostostjo uporabe različnih virov informacij o Covidu-19 = Correlation between propensity for conspiracy theories and frequency of use of different Covid-19 information sources [Elektronski vir]

[Žagar, Janina](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 59-78

COBISS.SI-ID [167442179](#)

20. Predlogi kazalnikov podnebne nevtralnosti in odpornosti za občine - sektor zdravje = Suggested climate neutrality and resilience indicators for municipalities - health sector [Elektronski vir]

[Bokal, Drago](#) ; Rozina, Edita ; [Zaletel, Metka](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 42th International Conference on Organizational Science Development = 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti [Elektronski vir] : interdisciplinarity counts = interdisciplinarnost šteje; conference proceedings = konferenčni zbornik. - Str. 113-126

COBISS.SI-ID [148655107](#)

21. Preprečevanje in obvladovanje telesne krhkosti (pregled literature) = Managing and preventing physical frailty (narrative review) [Elektronski vir]

[Pustivšek, Suzana](#) ; Florjančič, Nina

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 259-274

COBISS.SI-ID [168435203](#)

22. Primerjava uspešnosti pilotnega izvajanja kratkega ukrepa podpore pri opuščanju tvegane in škodljivega pitja alkohola v ambulanti družinske medicine in predlogi obeh poklicnih skupin glede systemske implementacije predlagane različice ukrepa = Comparison of success level in conducting piloted version of alcohol screening and brief intervention in family medicine practice and suggestions regarding systemic implementation of the measure in both profession groups of family medicine [Elektronski vir]

[Hočevar, Tadeja](#) ; [Papić, Jasmina](#) ; [Založnik, Pika](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16. mednarodna znanstvena konferenca = 16th International Scientific Conference [Elektronski vir] : Nova doba v zdravstvu in digitalno povezovanje; Hotel Astoria Bled, 8. junij 2023; zbornik predavanj z recenzijo; A New Healthcare Era and Digital Journey; Hotel Astoria Bled, 8 June 2023; proceedings of lectures with peer review. - Str. 191-198

COBISS.SI-ID [155972355](#)

23. Projekt Integracija geriatrične oskrbe starejših

[Sekulić, Stella](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; [Žagar, Janina](#) ; [Mušič, Simona](#) ; Knific, Tjaša ; [Crnkovič, Nuša](#) ; [Cesar, Katarina](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Biološke ure - priložnosti za zdravo staranje v Mestni občini Ljubljana : zbornik prispevkov z znanstvenega posveta. - Str. 15-18

COBISS.SI-ID [167451651](#)

24. Spremljanje razvoja epidemiološke situacije v vzgojno izobraževalnih zavodih v Sloveniji po pojavu izbruha okužbe s Sars-cov-2 = Monitoring of the epidemiological situation in educational settings in Slovenia after the occurrence of Sars cov-2 outbreaks [Elektronski vir]

[Galičič, An](#) ; [Rožanec, Jan](#) ; [Grilc, Eva](#) ; [Fafangel, Mario](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 98-104

COBISS.SI-ID [167444227](#)

25. Stakeholder involvement in research on health impact of environmental exposure [Elektronski vir]

[Benz, Sarah](#) ; [Kuhlmann, Julia](#) ; [Hazel, P. van den](#) ; [Jeram, Sonja](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Papers [Elektronski vir] : 14th ICBEN Congress on Noise as a Public Health Problem, Belgrade, 18-22 June 2023. - Str. 1-3

COBISS.SI-ID [176567299](#)

26. Stakeholders' views about the environmental noise impact on children's and adolescents' health and cognitive development [Elektronski vir]

[Kuhlmann, Julia](#) ; [Benz, Sarah](#) ; [Jeram, Sonja](#) ; [Hazel, P. van den](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Papers [Elektronski vir] : 14th ICBEN Congress on Noise as a Public Health Problem, Belgrade, 18-22 June 2023. - Str. 1-3

COBISS.SI-ID [176570115](#)

27. The role of the service desk for ehealth solutions in the digital transformation of slovenian healthcare [Elektronski vir]

[Rant, Živa](#) ; [Kosednar, Hajdi](#) ; [Stanimirović, Dalibor](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 36th Bled eConference Digital Economy and Society [Elektronski vir] : the balancing act for digital innovation in times of instability; June 25 - 28, Bled, Slovenia; conference proceedings. - Str. 249-262

COBISS.SI-ID [157403651](#)

28. Trend porabe protimikrobnih zdravil v Sloveniji in UKC Ljubljana = Trend of consumption of antimicrobials in Slovenia and UKC Ljubljana

[Kostnapfel, Tatja](#) ; Mihovec, Katja ; [Simonovič, Zoran](#) ; Juder Kogler, Martina ; [Korošec, Aleš](#) ; [Glavan, Uroš](#) ; [Serdt, Mojca](#) ; [Šubelj, Maja](#) ; [Čížman, Milan](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Infektološki simpozij 2023 : protimikrobno zdravljenje in zaščita; Ljubljana, marec 2023. - Str. 16-26

COBISS.SI-ID [148115459](#)

29. Uporaba klasifikatorja MiniRocket v klasifikaciji starosti oseb na podlagi frekvenc proženja motoričnih enot med plantarno fleksijo [Elektronski vir]

[Kavran, Domen](#) ; [Žalik, Borut](#) ; [Mongus, Domen](#) ; [Lukač, Niko](#) ; [Gerževič, Mitja](#) ; [Marušič, Uroš](#) ; [Pišot, Rado](#) ; [Šimunič, Boštjan](#) ; [Biolo, Gianni](#) ; Passaro, Angelina ; Lazzar, Stefano ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Gasparini, Mladen](#) ; [Holobar, Aleš](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zbornik dvaintridesete mednarodne Elektrotehniške in računalniške konference ERK 2023 = Proceedings of the 32nd International Electrotechnical and Computer Science Conference ERK 2023 [Elektronski vir] : Portorož, Slovenija, 28. - 29. september 2023. - Str. 423-426

COBISS.SI-ID [167916803](#)

30. Uporaba prepovedanih drog in njena problematika v Sloveniji = The use of illicit drugs and its problems in Slovenia

[Rostohar, Katja](#) ; [Kvaternik, Ines](#) ; Jandl, Mateja

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. nacionalna konferenca o varnosti v lokalnih skupnostih : varnost v lokalnih skupnostih – dobre prakse, aktualne teme in raziskovanje varnosti v lokalnih skupnostih v zadnjem desetletju; [7. november 2023, Kranj]. - Str. 31-43

COBISS.SI-ID [171460099](#)

31. Vidiki kakovosti življenja pri osebah s tveganjem za razvoj srčnega popuščanja med prebivalci Murske Sobotne = Aspects of quality of life in persons at risk for heart failure among the inhabitants of Murska Sobota [Elektronski vir]

Cimbola, Klaudija ; [Lainščak, Mitja](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Medicinske sestre in babice skupaj za zdravje ljudi [Elektronski vir] : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov; 14. kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije; 11. in 12. maj 2023, Kongresni center Brdo, Brdo pri Kranju. - Str. 171-178

COBISS.SI-ID [158258947](#)

32. Vključevanje javnosti na facebooku skozi različna obdobja pandemije Covida-19 = Public engagement on facebook through different period of the Covid-19 pandemic [Elektronski vir]

[Polajžer, Alja ; Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 49-58

COBISS.SI-ID [167441923](#)

33. Vzpostavitev prvega profesionalnega klicnega centra za iskanje stikov Covid-19, Slovenija, oktober 2021 – februar 2022 = Implementation of the first professional call centre for Covid-19 contact tracing, Slovenia, October 2021 – February 2022 [Elektronski vir]

[Vuzem, Sanja ; Fafangel, Mario ; Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 91-97

COBISS.SI-ID [167443715](#)

34. Vzpostavljanje Evropske mreže nacionalnih centrov za celostno obravnavo raka = Establishment of the European Network of National Comprehensive Cancer Centers [Elektronski vir]

[Jelenc, Marijetka ; Albreht, Tit](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 42th International Conference on Organizational Science Development = 42. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti [Elektronski vir] : interdisciplinarity counts = interdisciplinarnost šteje; conference proceedings = konferenčni zbornik. - Str. 371-379

COBISS.SI-ID [147791619](#)

35. Značilnosti in dinamika uporabe ključnih rešitev eZdravja v času pandemije covid-19 in obdobju po njej = Characteristics and dynamics of the use of key eHealth solutions during the COVID-19 pandemic and the period after [Elektronski vir]

[Rant, Živa ; Janet, Jure ; Kosednar, Hajdi ; Stanimirović, Dalibor](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 328-340

COBISS.SI-ID [167666947](#)

36. Življenjski slog študentov fizioterapije na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin glede na spol = Lifestyle of physiotherapy students at Angela Boškin Faculty of Health Care based on gender [Elektronski vir]

Grum, Vida ; [Macur, Mirna](#) ; [Backović Juričan, Andrea](#)

Tip dela: 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16. mednarodna znanstvena konferenca = 16th International Scientific Conference [Elektronski vir] : Nova doba v zdravstvu in digitalno povezovanje; Hotel Astoria Bled, 8. junij 2023; zbornik predavanj z recenzijo; A New Healthcare Era and Digital Journey; Hotel Astoria Bled, 8 June 2023; proceedings of lectures with peer review. - Str. 199-205

COBISS.SI-ID [158153475](#)

1.05 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanji) (10)

1. Chemical uptake and potential health risks of using treated wastewater in agriculture [Elektronski vir] : an analytical perspective

[Heath, Ester](#) ; [Vehar, Anja](#) ; [Andreassidou, Eirini](#) ; [Potočnik, Doris](#) ; [Jagodic Hudobivnik, Marta](#) ; [Heath, David John](#) ; [Pintar, Marina](#) ; [Kacjan-Maršič, Nina](#) ; [Ogrinc, Nives](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Kovačič, Ana](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanji)

Leto: 2023

Vir: EuroAnalysis 2023 [Elektronski vir] : analytical probing of complex systems; abstract book; Geneva, 27-31 August 2023. - Str. 52-53

COBISS.SI-ID [162968579](#)

2. Covid-19 [Elektronski vir] : epidemiološki pobeg iz teorije v prakso

[Fafangel, Mario](#) ; [Skaza, Alenka](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanji)

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 21-22

COBISS.SI-ID [167432195](#)

3. Does having a national suicide prevention strategy make a difference? [Elektronski vir]

[Roškar, Saška](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: IASP 32nd World Congress [Elektronski vir] : International Association for Suicide Prevention; abstract book; 19th - 22nd September 2023.

COBISS.SI-ID [166458627](#)

4. In vitro effect of debris from endoprosthesis processing on HUVEC [Elektronski vir]

[Kralj-Iglič, Veronika](#) ; [Jan, Zala](#) ; [Drobne, Damjana](#) ; [Iglič, Aleš](#) ; [Kocjančič, Boštjan](#) ; [Dolar, Drago](#) ; [Jenko, Monika](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: 28. Mednarodna konferenca o materialih in tehnologijah = 28th International Conference on Materials and Technology [Elektronski vir] : 11.–13. oktober 2023, Portorož, Slovenija; program in knjiga povzetkov; 11–13 October 2023, Portorož, Slovenia; program and book of abstracts. - Str. 109

COBISS.SI-ID [180284675](#)

5. Izazovi obiteljske medicine sadašnjosti = Challenges of family medicine today

[Švab, Igor](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: XIV. Kongres Društva nastavnika opće/obiteljske medicine (DNOOM) : knjiga sažetaka; book of abstracts, 2023. - Str. 5-6

COBISS.SI-ID [150392579](#)

6. Pharmacokinetics of atropine and scopolamine as food contaminants in human volunteers [Elektronski viri]

[Černe, Katarina](#) ; [Stanovnik, Lovro](#) ; [Koželj, Gordana](#) ; [Koprivec, Filip](#) ; [Avbreht, Luka](#) ; [Perharič, Lucija](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S51, S25-04

COBISS.SI-ID [167425283](#)

7. Primeri uporabe zeliščnih preparatov kot dopinga = Case studies of herbal substances used as doping [Elektronski vir]

[Perharič, Lucija](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: Prepovedane snovi v športu pri ljudeh in živalih = Prohibited substances in human and animal sport [Elektronski vir] : 6. kongres Slovenskega toksikološkega društva; Ljubljana, 26. 1. 2023; [zbornik povzetkov]. - Str. 29-30

COBISS.SI-ID [141350915](#)

8. Treated wastewater reuse [Elektronski vir] : uptake of chemicals of emerging concern and risks

[Heath, Ester](#) ; [Andreasidou, Eirini](#) ; Brus, Anže ; [Vehar, Anja](#) ; [Potočnik, Doris](#) ; [Jagodic Hudobivnik, Marta](#) ; [Heath, David John](#) ; [Pintar, Marina](#) ; [Kacjan-Maršič, Nina](#) ; [Ogrinc, Nives](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Kovačič, Ana](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: 18th International Conference on Chemistry and the Environment [Elektronski vir] : book of abstracts; 11 – 15 June 2023 Venice, Italy. - Str. 27

COBISS.SI-ID [156636675](#)

9. Trends of hospital admissions for mental and behavioural disorders due to acute intoxications by alcohol, cannabinoids, benzodiazepines and heroin among adolescent and young adults in Slovenia in period 1999–2019 [Elektronski vir] : the impact of economic crisis

[Lovrečič, Barbara](#) ; [Lovrečič, Mercedes](#) ; Stibernik, M. ; [Rok-Simon, Mateja](#) ; [Korošec, Aleš](#)

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : World Association on dual Disorders. - Str. 57

COBISS.SI-ID [151988739](#)

10. Trends of hospitalization for acute alcohol intoxication in Slovenian children and adolescents with and without dual disorder [Elektronski vir] : implications for a correct intervention

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#) ; [Rok-Simon, Mateja](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Maremmani, Angelo Giovanni Icro ; Maremmani, Icro

Tip dela: 1.10 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeni predavanja)

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : World Association on dual Disorders. - Str. 58

COBISS.SI-ID [151988995](#)

1.06 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (86)

1. Alarming issue of suicides and their indirect costs in Slovenia [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Jelenc, Marjetka](#) ; [Sambt, Jože](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii47

COBISS.SI-ID [170480131](#)

2. Are internet users with high risk for internet addiction prone to substance use? [Elektronski vir]

[Selak, Špela](#) ; [Žmavc, Mark](#) ; [Makivić, Irena](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health [Elektronski vir]. - ISSN 1464-360X. - Vol. 33, suppl. 2, str. ii349

COBISS.SI-ID [171240963](#)

3. Assessing health risks to Slovenian adults from exposure to lead using human biomonitoring data [Elektronski viri]

[Ahačič, Maruša](#) ; [Stanovnik, Lovro](#) ; [Martinčič, Maja](#) ; [Rostohar, Katja](#) ; [Mazej, Darja](#) ; [Snoj Tratnik, Janja](#) ; [Perharič, Lucija](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S155, P10-28

COBISS.SI-ID [167426051](#)

4. Asthma prevalence and environmental exposure in children and adolescent in Slovenia : a pilot study

[Rejc, Tanja \(avtor, korespondenčni avtor\)](#); [Kukec, Andreja](#) ; [Mlakar, Aida](#) ; [Carli, Tanja](#) ; [Krivec, Uroš](#) ; [Zver, Aleksandra](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health. - ISSN 1101-1262. - Vol. 33, suppl. 2, str. ii469

COBISS.SI-ID [173322243](#)

5. Attitudes toward salt intake in the diet among adults of Slovenia [Elektronski vir]

[Blaznik, Urška](#) ; [Kugler, Saša](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Eržen, Ivan](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: International Scientific Conference "Research and Education in Nursing" [Elektronski vir] : Maribor, Slovenia, June 19th 2023; book of abstracts. - Str. 64-65

COBISS.SI-ID [162492163](#)

6. Characterisation of extracellular vesicles directly in diluted human and canine blood and plasma for therapeutic plasma [Elektronski vir]

Berry, Maxence ; [Hočevar, Matej](#) ; [Kisovec, Matic](#) ; [Arko, Matevž](#) ; [Jan, Zala](#) ; [Brložnik, Maja](#) ; Korenjak, Boštjan ; [Romolo, Anna](#) ; [Bedina Zavec, Apolonija](#) ; [Iglič, Aleš](#) ; [Erjavec, Vladimira](#) ; [Nemec Svete, Alenka](#) ; [Kralj-Iglič, Veronika](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Small New World 2.0 [Elektronski vir] : 4-5 September 2023, Graz; [abstract book]; joint meeting of Austrian Society for Extracellular Vesicles - ASEV, Hungarian Section for Extracellular Vesicles - HSEV, Slovenian Network for Extracellular Vesicles - SiN-EV, Serbian Society Extracellular Vesicles - SrbEVs. - Str. 23

COBISS.SI-ID [165820419](#)

7. Characteristics and trends in suicide methods from 2001 to 2020 in Slovenia [Elektronski vir]

[Mikolič, Petra](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Ropret, Nina](#) ; [Roškar, Saška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: IASP 32nd World Congress [Elektronski vir] : International Association for Suicide Prevention; abstract book; 19th - 22nd September 2023.

COBISS.SI-ID [166461955](#)

8. Comprehensive mental health needs assessment study [Elektronski vir] : the case of Slovenia

[Makivić, Irena](#) ; [Selak, Špela](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir]. - Str. 371

COBISS.SI-ID [151543043](#)

9. Cost comparison of vitamin D from egg biofortification : the case of Slovenia study

[Kukec, Andreja \(avtor, korespondenčni avtor\)](#); [Vičič, Vid](#) ; [Pandel Mikuš, Ruža](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health. - ISSN 1101-1262. - Vol. 33, suppl. 2, str. ii381-ii382

COBISS.SI-ID [173322755](#)

10. Could psychological resilience protect against social media addiction during the pandemic?

[Žmavc, Mark](#) ; [Selak, Špela](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Conference abstract book : 11th European Conference on Mental Health; Ljubljana, Slovenia, September 13-15, 2023. - Str. 61

COBISS.SI-ID [165706499](#)

11. Decision-making system for GMO testing at Slovenian National Institute of Biology [Elektronski vir]

[Demšar, Tina](#) ; [Štebih, Dejan](#) ; [Fric, Katja](#) ; [Zupanc, Maja](#) ; [Dobnik, David](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: International Conference on GMO Analysis and New Genomic Techniques [Elektronski vir] : Berlin, March 14–16, 2023. - Str. 43

COBISS.SI-ID [179776771](#)

12. Demographic and behavioural differences between gamblers with and without Gambling Disorder [Elektronski vir] : the case of Slovenia

[Selak, Špela](#) ; [Žmavc, Mark](#) ; [Makivić, Irena](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir]. - Str. 385-386

COBISS.SI-ID [151544323](#)

13. Differences in preterm births and birth weight between new-borns of Roma and non-Roma mothers in Slovenia [Elektronski vir]

[Krajnc Nikolić, Tatjana](#) ; [Mihevc Ponikvar, Barbara](#) ; [Zakrajšek, Victoria](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir]. - Str. 402

COBISS.SI-ID [160914435](#)

14. Digitalisation in health crisis – implications of eHealth during the COVID-19 pandemic in Slovenia [Elektronski vir]

[Stanimirović, Dalibor](#) ; [Rant, Živa](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Book of abstracts for the 10th anniversary international symposium [Elektronski vir] : health for all - challenges in ageing societies. - Str. 19

COBISS.SI-ID [153614851](#)

15. Dostop pacientov do specialistične obravnave glede na čakalne dobe v Sloveniji 2019–2023 = Patient access to specialist care in relation to waiting times in slovenia 2019–2023

[Kuhar, Marijeta](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient [Elektronski vir] : mednarodna znanstvena konferenca = international scientific conference; zbornik povzetkov; Novo mesto, 16. november 2023. - Str. 52

COBISS.SI-ID [173511171](#)

16. Duševne stiske na delovnem mestu - analiza potreb z metodo mikrozgodb = Mental distress in the workplace – needs assessment with a micronarrative approach [Elektronski vir]

[Vidmar, Judita](#) ; Novak Šubara, Tatjana

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 41-42

COBISS.SI-ID [167441155](#)

17. Duševno (ne)zdravje med strokovnjaki – preplet zunanjega in notranjega sveta [Elektronski vir]

[Roškar, Saška](#) ; [Škodlar, Borut](#) ; [Leban, Urška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetkov. - str. 209

COBISS.SI-ID [173507331](#)

18. Effects of hyperkalaemia and worsening renal function on pharmacotherapy in hospitalized patients with heart failure [Elektronski vir]

[Dora, Eva](#) ; Števančec, J ; [Cmor, Nino](#) ; Voroš, M ; Števančec, Darja ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Lainščak, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European Journal of Heart Failure [Elektronski vir]. - ISSN 1879-0844. - Vol. 25, iss. suppl. S2, Str. 322

COBISS.SI-ID [159522051](#)

19. Evolvement of the Slovenian National Hub within the partnership for the assessment of risk from chemicals [Elektronski vir]

[Perharič, Lucija](#) ; [Kolar, Urška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S289

COBISS.SI-ID [164608259](#)

20. Evolvement of the Slovenian National Hub within the Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals [Elektronski viri]

[Perharič, Lucija ; Kolar, Urška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S289, P25-20

COBISS.SI-ID [167694851](#)

21. Exposure of children and adolescents to lead in two different areas of Slovenia based on human biomonitoring data [Elektronski viri]

[Martinčič, Maja ; Ahačič, Maruša ; Ivartnik, Matej ; Rostohar, Katja ; Snoj Tratnik, Janja ; Mazej, Darja ; France Štiglic, Alenka ; Perharič, Lucija](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S156, P10-30

COBISS.SI-ID [167426563](#)

22. Food marketing regulation and civil society mobilisation [Elektronski vir]

[Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii251-ii252

COBISS.SI-ID [177766659](#)

23. Health workers training related to respectful maternal care [Elektronski vir] : preliminary results of IMAGiNE EURO project in 12 countries

König-Bachmann, Martina ; [Drglin, Zalka ; Mihevc Ponikvar, Barbara ; Bohinec, Anja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of midwifery [Elektronski vir]. - ISSN 2585-2906. - Vol. 7, suppl. 1, A198

COBISS.SI-ID [172034563](#)

24. How could sustainable public food policies add to curbing childhood obesity in EU? Best-ReMaP case [Elektronski vir]

[Gabrijelčič Blenkuš, Moica](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii169-ii170

COBISS.SI-ID [177764099](#)

25. How important is evaluator's alignment for the reliability of assessment procedure for recognizing the good practice? [Elektronski vir]

[Radoš Krnel, Sandra ; Lesnik, Tina ; Vinko, Matej](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii182-ii183

COBISS.SI-ID [177767427](#)

26. Human health risk assessment for biocides in Slovenia [Elektronski viri] : building the expertise and current practices

[Lešer, Vladka ; Fatur, Tanja ; Petrovič, Nataša ; Čebašek, Petra ; Perharič, Lucija ; Verdnik, Katja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S271, P24-17

COBISS.SI-ID [167696643](#)

27. Impact of pandemia covid 19 on dual disorders [Elektronski vir]

[Lovrečič, Barbara ; Petrič, Laura ; Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : World Association on dual Disorders. - Str. 82

COBISS.SI-ID [151989251](#)

28. Integrated geriatric care - a community approach to preventing falls and frailty of elderly Slovenian [Elektronski vir]

Knific, Tjaša ; [Horvat, Martina](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; Veninšek, Gregor

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health [Elektronski vir]. - ISSN 1464-360X. - Vol. 33, suppl. 1, str. ckad133.169

COBISS.SI-ID [164364291](#)

29. Interferometric light microscopy assessment of size and number density and scanning electron microscopy imaging of extracellular particles in different natural materials [Elektronski vir]

[Romolo, Anna](#) ; [Hočevar, Matej](#) ; Berry, Maxence ; [Arko, Matevž](#) ; Korenjak, Boštjan ; [Jan, Zala](#) ; [Sečnik, Andrej](#) ; [Brložnik, Maja](#) ; [Štukelj, Roman](#) ; [Krujic, Peter](#) ; [Erjavec, Vladimira](#) ; [Nemec Svete, Alenka](#) ; [Jakše, Jernej](#) ; [Iglič, Aleš](#) ; [Kralj-Iglič, Veronika](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 28. Mednarodna konferenca o materialih in tehnologijah = 28th International Conference on Materials and Technology [Elektronski vir] : 11.–13. oktober 2023, Portorož, Slovenija; program in knjiga povzetkov; 11–13 October 2023, Portorož, Slovenia; program and book of abstracts. - Str. 135

COBISS.SI-ID [173547523](#)

30. Iron deficiency screening and therapy in acute heart failure [Elektronski vir]

[Cmor, Nino](#) ; [Dora, Eva](#) ; Števančec, J ; Voroš, M ; Števančec, Darja ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Lainščak, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European Journal of Heart Failure [Elektronski vir]. - ISSN 1879-0844. - Vol. 25, iss. suppl. S2, Str. 262

COBISS.SI-ID [159521283](#)

31. Javnozdravstveni pristop v podporo diagnosticiranju sistemskih alergijskih reakcij med čebelarji = Public health approach to support the diagnosis of systemic allergic reactions among beekeepers [Elektronski vir]

[Carli, Tanja](#) ; [Košnik, Mitja](#) ; [Zaletel-Kragelj, Lijana](#) ; Burazeri, Genc ; [Kukec, Andreja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 179

COBISS.SI-ID [167861251](#)

32. Kakovost podatkov o vzrokih smrti zaradi raka v obdobju 2001– 2018 v Sloveniji = Quality of data on causes of cancer deaths during 2001– 2018 in Slovenia [Elektronski vir]

[Oblak, Teja](#) ; [Kofol-Bric, Tatjana](#) ; [Žagar, Tina](#) ; [Bric, Nika](#) ; Birk, Mojca ; [Tomšič, Sonja](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Mihor, Ana](#) ; [Lokar, Katarina](#) ; [Zadnik, Vesna](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 350-351

COBISS.SI-ID [168425731](#)

33. Lithium in food – the role of enamelled cookware [Elektronski vir]

[Golja, Viviana](#) ; [Pirnat, Nina](#) ; [Zorič, Andreja](#) ; [Rep, Pija](#) ; [Smojver, Lucija](#) ; Bahrke, Michael S.

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S227

COBISS.SI-ID [164603907](#)

34. Media representation of Glyphosate in Slovenian printed media over 10 year period [Elektronski vir]

[Kolar, Urška](#) ; [Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstracts of the 57th Congress of the European Societies of Toxicology [Elektronski vir] : (EUROTOX 2023); toxicology – multidisciplinary science leading to safer and sustainable life; Ljubljana, Slovenia, 10 –13 September 2023. - Str. S283

COBISS.SI-ID [164605955](#)

35. Mednarodna raziskava o doživljanju obporodne oskrbe v Sloveniji in drugod po Evropi [Elektronski vir] : vidik porodnic

[Drglin, Zalka](#) ; [Bohinec, Anja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Babice babicam - za boljšo prihodnjo obravnavo žensk [Elektronski vir] : 2. babiška konferenca; zbornik povzetkov prispevkov; 14. september 2023, Ljubljana, Slovenija. - Str. 24-25

COBISS.SI-ID [164585475](#)

36. Mental health during Covid-19 epidemic [Elektronski vir] : negative effects and protective factors

[Sedlašek, Eva](#) ; [Krohne, Nina](#) ; [Borko, Polonca](#) ; [Masten, Robert](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [De Leo, Diego](#) ; [Poštuvan, Vita](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: IASP 32nd World Congress [Elektronski vir] : International Association for Suicide Prevention; abstract book; 19th - 22nd September 2023.

COBISS.SI-ID [166461187](#)

37. Mental health promotion in the elderly in Slovenian local communities [Elektronski vir]

[Stanojević-Jerković, Olivera](#) ; [Brllek, Aljaž](#) ; Tkalec, Sanja

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii562

COBISS.SI-ID [177767939](#)

38. Mental health support program (MHS) – Case report from Slovenia [Elektronski vir]

[Ropret, Nina](#) ; [Roškar, Saška](#) ; [Tančič Grum, Alenka](#) ; Kralj, Domen ; Čutura, Danijela

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii628

COBISS.SI-ID [177768451](#)

39. Merjenje sposobnosti načrtovanja – nova naloga v računalniški igri CCRacer 2.0 [Elektronski vir]

[Mikolič, Petra](#) ; [Podlesek, Anja](#) ; [Komidar, Luka](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetkov. - str. 152 (11)

COBISS.SI-ID [173396995](#)

40. Metode samomora v Sloveniji [Elektronski vir] : analiza trendov in sociodemografskih značilnosti med leti 2001-2020

[Mikolič, Petra](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Ropret, Nina](#) ; [Roškar, Saška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetkov. - str. 187

COBISS.SI-ID [173505283](#)

41. Molecular analysis of SARS-CoV-2 introductions in Slovenian long-term care facilities

[Kogoj, Rok](#) ; [Grašek, Manja](#) ; [Suljič, Alen](#) ; [Zakotnik, Samo](#) ; Kotnik Koman, Kaja ; [Petrovec, Miroslav](#) ; [Fafangel, Mario](#) ; [Avšič-Županc, Tatjana](#) ; [Korva, Miša](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: UK international coronavirus network big data; Annual general meeting : coronaviruses at multiple scales workshop (sponsored by Zoetis); Scientific Conference and Annual General Meeting, 13th-15th September 2023, Ljubljana, Slovenia. - Str. 50

COBISS.SI-ID [166119939](#)

42. National representative food consumption data (SI.Menu Study) in dietary exposure and intake assessments [Elektronski vir]

[Blaznik, Urška](#) ; [Gregorič, Matej](#) ; [Koroušič-Seljak, Barbara](#) ; [Hribar, Maša](#) ; [Lavriša, Živa](#) ; [Hristov, Hristo](#) ; [Pravst, Igor](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 2nd ISO-FOOD Symposium From Food Source to Health [Elektronski vir] : book of abstracts; Portorož, Slovenia, April 24-26, 2023. - Str. 107

COBISS.SI-ID [151844611](#)

43. Needs assessment tools at the field of mental health : countries presentation

[Makivič, Irena](#) ; [Kragelj, Anja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Conference abstract book : 11th European Conference on Mental Health; Ljubljana, Slovenia, September 13-15, 2023. - Str. 184

COBISS.SI-ID [165798403](#)

44. Non-medical use of novel synthetic opioids [Elektronski vir] : a new challenge to public health

[Lovrečič, Barbara](#) ; Petrič, Laura ; [Lovrečič, Mercedes](#) ; Maremmani, Angelo Giovanni Icro ; Maremmani, Icro

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : World Association on dual Disorders. - Str. 83

COBISS.SI-ID [151989763](#)

45. Novel psychoactive substances induced dual disorders [Elektronski vir]

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : World Association on dual Disorders. - Str. 34

COBISS.SI-ID [151990019](#)

46. Nutrivigilanca – spremljanje neželenih dogodkov, povezanih s hrano = Nutrivigilance - monitoring of adverse events related to food [Elektronski vir]

[Blaznik, Urška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 208-209

COBISS.SI-ID [168426499](#)

47. Odnos izvajalcev zdravstvene nege na primarni in sekundarni ravni zdravstvenega varstva v pomurski regiji do vseživljenjskega izobraževanja = Attitude of nursing care providers at the primary and secondary levels of health care to lifelong education [Elektronski vir]

[Zorman, Lidija](#) ; [Kristovič, Sebastjan](#) ; [Kreft, Nataša](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 380-381

COBISS.SI-ID [168016899](#)

48. Odnos izvajalcev zdravstvene nege v Pomurju do vseživljenjskega izobraževanja [Elektronski vir]

[Zorman, Lidija](#) ; [Kristovič, Sebastjan](#) ; [Kreft, Nataša](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: International Scientific Conference "Research and Education in Nursing" [Elektronski vir] : Maribor, Slovenia, June 19th 2023; book of abstracts. - Str. 50-51

COBISS.SI-ID [158259715](#)

49. Organizacija dela v ambulanti za srčno popuščanje in predstavitev raziskave o znanju in vedenjih samooskrbe bolnikov s srčnim popuščanjem

[Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; Rajh, Blanka ; Vogrinčič, Anita

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Knjiga sažetaka : "Digitalizacija, standardizacija - važni prediktori u zdravstvenoj zaštiti"; Pučko otvoreno učilište - Dvorana Domoljub, 12. i 13.svibanja 2023. - Str. 82

COBISS.SI-ID [155543555](#)

50. Performance indicators in long-term care for older people in 38 countries - a scoping review [Elektronski vir]

[Poldrugovac, Mircha](#) ; Klazinga, Niek

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii674

COBISS.SI-ID [177769219](#)

51. Pharmacotherapy modifications in acute heart failure [Elektronski vir]

Števančec, J ; [Cmor, Nino](#) ; [Dora, Eva](#) ; Voroš, M ; Števančec, Darja ; [Kerec Kos, Moica](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Lainščak, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European Journal of Heart Failure [Elektronski vir]. - ISSN 1879-0844. - Vol. 25, iss. suppl. S2, Str. 306

COBISS.SI-ID [159521795](#)

52. Pilot implications for system implementation of motivational interviewing based alcohol screening and brief intervention in primary health care in Slovenia [Elektronski vir]

[Hočevar, Tadeja](#) ; [Henigsmann, Karmen](#) ; [Založnik, Pika](#) ; [Kolšek, Marko](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 96th EGPRN meeting Split-Croatia [Elektronski vir] : programme book; 11-14 May 2023. - Str. 103

COBISS.SI-ID [155971843](#)

53. Plasticizer concentrations in indoor environments [Elektronski vir] : a data inventory

Wenjuan, Wei ; Radu-Corneliu, Duca ; Zoutendijk, Sebastiaan L. ; Minnema, Jordi ; Langer, Sarka ; Niculita-Hirzel, Hélène ; [Golja, Viviana](#) ; Santos, Osvaldo ; Virgolino, Ana ; Kumar, Vikas

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Abstract book [Elektronski vir] : Healthy buildings 2023 Europe; beyond disciplinary boundaries. - Str. 208

COBISS.SI-ID [156582403](#)

54. Poraba zdravil za mišično-skeletne bolezni 2017–2021 [Elektronski vir]

[Jelenc, Marjetka ; Simonović, Sandra](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Izzivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU = Globalisation Challenges and the Social-economic Environment of the EU [Elektronski vir] : zbornik povzetcov = book of abstracts; 12. mednarodna znanstvena konferenca = 12th international scientific conference; Novo mesto, 18. maj 2023. - Str. 39

COBISS.SI-ID [152825347](#)

55. Poraba zdravil za zdravljenje demence 2017–2021 = Consumption of medicines for dementia 2017–2021

[Jelenc, Marjetka ; Sedlak, Sabina](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient [Elektronski vir] : mednarodna znanstvena konferenca = international scientific conference; zbornik povzetcov; Novo mesto, 16. november 2023. - Str. 41

COBISS.SI-ID [173510659](#)

56. Potrebe in stiske mladostnikov v času pandemije COVID-19 [Elektronski vir] : pogled strokovnjakov

[Sedlašek, Eva ; Borko, Polonca ; Krohne, Nina ; Zemljarič, Ives ; Masten, Robert ; Vinko, Matej ; De Leo, Diego ; Poštuvan, Vita](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetcov. - str. 165 (24)

COBISS.SI-ID [173306627](#)

57. Potrebe, stiske in načini soočanja odraslih zaposlenih v času epidemije COVID-19 in drugih kriznih situacij [Elektronski vir]

[Sedlašek, Eva ; Lavrič, Meta ; Rojs, Lucia ; Čufar, Valentina ; Masten, Robert ; Vinko, Matej ; De Leo, Diego ; Poštuvan, Vita](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetcov. - str. 154 (13)

COBISS.SI-ID [173508867](#)

58. Povezanost vzorcev informiranja z vedenjem in stališči glede Covida-19 = Association of information acquisition with behavior and attitudes regarding Covid-19 [Elektronski vir]

[Kropivnik, Samo ; Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 80-81

COBISS.SI-ID [167442435](#)

59. Povezava med izkušnjami pacientov v specialističnih ambulantah v Sloveniji ter značilnostmi pacientov = The association between patient experiences in outpatient care and their characteristics in Slovenia [Elektronski vir]

[Murko, Eva ; Kralj, Marcel ; Poldrugovac, Mircha ; Ropret, Nina ; Zaletel, Metka](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 382-383

COBISS.SI-ID [168439555](#)

60. Predictors of depressive symptoms among adolescents during the pandemic

[Jeriček Klanšček, Helena ; Furman, Lucija ; Zupanič, Tina ; Perme, Matic](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Conference abstract book : 11th European Conference on Mental Health; Ljubljana, Slovenia, September 13-15, 2023. - Str. 110

COBISS.SI-ID [166277635](#)

61. Program ozaveščanja in opolnomočenja o srčnem popuščanju v pomurju kot primer dobre prakse medsektorskega sodelovanja na področju promocije zdravja = Heart failure awareness raising and empowerment program in pomurje as an example of good practice of intersectoral cooperation in the field of health promotion [Elektronski vir]

Bezbec, Peter ; Šabjan, Ana ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 87-88

COBISS.SI-ID [167442691](#)

62. Public food procurement as a tool for more sustainable and high quality food offer in public institutions [Elektronski vir]

[Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; Fras, Neža ; Ožbolt, Petra

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii170-ii171

COBISS.SI-ID [177765379](#)

63. Quality of secondary prevention in centre-based cardiac rehabilitation [Elektronski vir] : predictors and between-centre variation

[Novaković, Marko](#) ; Tršan, Jure ; [Tasič, Jerneja](#) ; [Krevel, Barbara](#) ; [Krunič, Barbara](#) ; Pušnik, Maja ; Pagliaruzzi, Mihael ; Cenčič, Vid ; Ravnikar, Tinkara ; [Lainščak, Mitja](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#) ; [Fras, Zlatko](#) ; [Jug, Borut](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of preventive cardiology [Elektronski vir]. - ISSN 2047-4881. - Vol. 30, suppl. 1, str. i260

COBISS.SI-ID [154895619](#)

64. Razvoj in implementacija prvih smernic za postvencijo v šoli v Sloveniji "Ko se zgodi samomor učenca ali dijaka" [Elektronski vir]

[Konec Juričič, Nuša](#) ; Erjavec, Ajda ; [Tekavčič-Grad, Onja](#) ; [Gregorič Kumperščak, Hojka](#) ; [Lekič, Ksenija](#) ; Malešević, Tamara ; [Podlogar, Tina](#) ; [Poštuvan, Vita](#) ; [Roškar, Saška](#) ; [Zavasnik, Anamarija](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetkov. - str. 164

COBISS.SI-ID [173506563](#)

65. Risk assessment for human health from exposure to arsenic based on human biomonitoring [Elektronski vir]

Ahačič, Manca ; [Martinčič, Maja](#) ; [Rostohar, Katja](#) ; [Mazej, Darja](#) ; [Šlejkovec, Zdenka](#) ; [Perharič, Lucija](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Book abstracts [Elektronski vir] : driving excellence toxicology; BTS Congress 2023 – Park Regis Birmingham, 2023, 17-19 April. - str. 88

COBISS.SI-ID [154407171](#)

66. Salutogenetski rodni prostor = The salutogenetic birth space : tišina, zvok in glasovi; silence, sounds and voices

[Drglin, Zalka](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zvok in glasba v doživljanju dojenčkov, malčkov in ranljivih skupin = Sound and music in the lived experience of babies, toddlers and vulnerable groups : mednarodni večdisciplinarni simpozij, Ljubljana, Slovenija, 25.-26. avgust 2023, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 1, Ljubljana; international multidisciplinary symposium, Ljubljana, Slovenia, August 25th-26th 2023, The Academy of Music of the University of Ljubljana, Kongresni trg 1, Ljubljana. - Str. 33-34

COBISS.SI-ID [162969347](#)

67. Seeking professional help for mental health issues in Slovenia [Elektronski vir] : prevalence and associated factors

[Ropret, Nina](#) ; [Roškar, Saška](#) ; [Mikolič, Petra](#) ; [Vinko, Matej](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health [Elektronski vir]. - ISSN 1464-360X. - Vol. 33, suppl. 2, str. ckad160.1576

COBISS.SI-ID [173504003](#)

68. Segmentation of public in children vaccination communication in Slovenia, implementing STOPS/CAPS and pragmatic multimethod approach [Elektronski vir]

[Kropivnik, Samo](#) ; [Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Public relations and sustainability [Elektronski vir] : book of abstracts of the 30th International Public Relations Research Symposium BledCom; BledCom 2023; 30th International Public Relations Research Symposium, June 30 - July 1, 2023. - Str. 115-116

COBISS.SI-ID [158673923](#)

69. Slovenia in social transition : the 2021 Republic of Slovenia report card on physical activity of children and adolescents

[Morrison, Shawnda A.](#) ; [Jurak, Gregor](#) ; [Starc, Gregor](#) ; [Kovač, Marjeta](#) ; [Golobič, Mojca](#) ; [Pavletič, Poljanka](#) ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Kotnik, Primož](#) ; [Meh, Kaja](#) ; [Sember, Vedrana](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine. - ISSN 1800-8755. - Vol.12, no. S1, Str. 26

COBISS.SI-ID [152142083](#)

70. Slovenian pilot study of implementing needs assessment in the processes of treatment, evaluation and planning

[Makivič, Irena](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Conference abstract book : 11th European Conference on Mental Health; Ljubljana, Slovenia, September 13-15, 2023. - Str. 122

COBISS.SI-ID [165797891](#)

71. Spoprijemalno vedenje ter prekomerna in škodljiva raba digitalnih naprav [Elektronski vir]

[Gosar, David](#) ; Belina, Petra ; [Selak, Špela](#) ; [Boben, Dušica](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 9. Kongres psihologov Slovenije [Elektronski vir] : Jaz in okolje; preplet notranjih in zunanjih svetov; 16.-18. november 2023; zbornik povzetkov. - str. 179

COBISS.SI-ID [173507843](#)

72. Stepping into the shoes of an online counsellor in (suicidal) crisis situation [Elektronski vir] : this is me preventive program

[Kralj, Domen](#) ; [Roškar, Saška](#) ; [Konec Juričič, Nuša](#) ; [Lekić, Ksenija](#) ; [Tratnjek, Petra](#) ; [Pinter, Klara](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: IASP 32nd World Congress [Elektronski vir] : International Association for Suicide Prevention; abstract book; 19th - 22nd September 2023.

COBISS.SI-ID [166459651](#)

73. Success story of food reformulation monitoring, building capacities from French good practice to implementation in 19 EU member states [Elektronski vir]

[Vin, K](#) ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii170

COBISS.SI-ID [177764867](#)

74. Sustainable growth in the use of eHealth applications – building trust in healthcare digitalisation initiatives [Elektronski vir]

[Stanimirović, Dalibor](#) ; [Drev, Matjaž](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Book of abstracts for the 10th anniversary international symposium [Elektronski vir] : health for all - challenges in ageing societies. - Str. 18

COBISS.SI-ID [153614595](#)

75. Sustainability elements of the Best-ReMaP Joint Action [Elektronski vir]

Silano, M ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; Robnik Levart, Monika

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 16th European Public Health conference. Dublin, Ireland, 8-11 November 2023 [Elektronski vir] : abstract supplement. - str. ii171

COBISS.SI-ID [177765635](#)

76. The association between patient experiences in outpatient care and their characteristics in Slovenia [Elektronski vir]

[Murko, Eva](#) ; [Kralj, Marcel](#) ; [Poldrugovac, Mircha](#) ; [Ropret, Nina](#) ; [Zaletel, Metka](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health [Elektronski vir]. - ISSN 1464-360X. - Vol. 33, suppl. 2, str. ckad160.1350

COBISS.SI-ID [174560003](#)

77. The effect of digital technologies on mental health depends on technology type and measurement level

[Selak, Špela](#) ; [Žmavc, Mark](#) ; [Crnkovič, Nuša](#) ; [Šorgo, Andrej](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; [Cesar, Katarina](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Conference abstract book : 11th European Conference on Mental Health; Ljubljana, Slovenia, September 13-15, 2023. - Str. 136

COBISS.SI-ID [165705219](#)

78. The impact of the COVID-19 pandemic on the quality of centre-based cardiac rehabilitation [Elektronski vir]

[Jug, Borut](#) ; Tršan, Jure ; [Novaković, Marko](#) ; [Tasič, Jerneja](#) ; [Krevel, Barbara](#) ; [Fras, Zlatko](#) ; [Lainščak, Mitja](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of preventive cardiology [Elektronski vir]. - ISSN 2047-4881. - Vol. 30, suppl. 1, str. i262

COBISS.SI-ID [154894595](#)

79. The relationship between academic stress, lack of sleep, their relation to the (in)ability of emotional regulation [Elektronski vir]

[Mlakar, Ajda](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Horvat, Marina](#) ; [Štukovnik, Vita](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: ERJ open research. - ISSN 2312-0541. - Vol. 9, suppl. 11, str. 89

COBISS.SI-ID [156029699](#)

80. The spectrum of suicide prevention activities in Slovenia [Elektronski vir]

[Vinko, Matej ; Roškar, Saška](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: IASP 32nd World Congress [Elektronski vir] : International Association for Suicide Prevention; abstract book; 19th - 22nd September 2023.

COBISS.SI-ID [166458883](#)

81. Uporaba ogrevanih tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, nikotinskih vrečk in brezdimnih tobačnih izdelkov v Sloveniji = Use of heated tobacco products, electronic cigarettes, nicotine pouches and smokeless tobacco products in Slovenia [Elektronski vir]

[Koprivnikar, Helena ; Zupanič, Tina ; Rehberger, Maruša ; Lavtar, Darja ; Hočevar-Grom, Ada ; Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 210-211

COBISS.SI-ID [168015875](#)

82. Uptake of chemicals of emerging concerns in tomatoes irrigated with treated wastewater [Elektronski vir]

[Andreassidou, Eirini ; Kovačič, Ana ; Heath, David John ; Pintar, Marina ; Kacjan-Maršič, Nina ; Blaznik, Urška ; Heath, Ester](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: 2nd ISO-FOOD Symposium From Food Source to Health [Elektronski vir] : book of abstracts; Portorož, Slovenia, April 24-26, 2023. - Str. 61

COBISS.SI-ID [151459331](#)

83. V varnih rokah [Elektronski vir] : babice za pravice porodnic

[Drglin, Zalka](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Babice babicam - za boljšo prihodnjo obravnavo žensk [Elektronski vir] : 2. babiška konferenca; zbornik povzetkov prispevkov; 14. september 2023, Ljubljana, Slovenija. - Str. 33-34

COBISS.SI-ID [164584451](#)

84. Vpliv pandemije Covid-19 na področje motenj hranjenja = The impact of the covid-19 pandemic on eating disorders [Elektronski vir]

[Hafner, Alenka ; Zupan, Darja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 45-46

COBISS.SI-ID [167441667](#)

85. Which needs assessment tool to use? [Elektronski vir] : review of the needs assessment tools for service evaluation

[Makivić, Irena ; Selak, Špela ; Kragelj, Anja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: European journal of public health [Elektronski vir]. - ISSN 1464-360X. - Vol. 33, suppl. 2, str. ii635

COBISS.SI-ID [171242499](#)

86. Z zdravjem povezana kakovost življenja in nekateri vidiki duševnega zdravja pri osebah s tveganjem za razvoj srčnega popuščanja = Health-related quality of life and some aspects of mental health in persons at risk for heart failure [Elektronski vir]

Cimbola, Klaudija ; [Lainščak, Mitja ; Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 1.12 objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

Leto: 2023

Vir: Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov. - Str. 43-44

COBISS.SI-ID [167441411](#)

1.07 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji (19)

1. Cepljenje proti covidu-19 [Elektronski vir]

[Učakar, Veronika ; Korošec, Aleš](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 123-135

COBISS.SI-ID [173069571](#)

2. Dostopnost zdravstvenega sistema med pandemijo [Elektronski vir]

Prijon, Tacijana ; [Kofol-Bric, Tatjana](#) ; Šinko, Marina ; [Lavtar, Darja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 81-101

COBISS.SI-ID [173064963](#)

3. Doživljanje pandemije, pandemska izčrpanost in vpliv pandemije na kognitivne sposobnosti [Elektronski vir]

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; Belščak Čolaković, Andreja ; Šinko, Marina ; [Lavtar, Darja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 277-287

COBISS.SI-ID [173083139](#)

4. Duševno zdravje in psihološka odpornost med pandemijo [Elektronski vir]

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Drašler, Varineja](#) ; [Brlek, Aljaž](#) ; [Lavtar, Darja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 59-79

COBISS.SI-ID [173063171](#)

5. Interaction of inorganic debris particles with cells : chapter one

[Jan, Zala](#) ; [Drobne, Damjana](#) ; [Jenko, Monika](#) ; [Kralj-Iglič, Veronika](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Advances in biomembranes and lipid self-assembly. Vol. 38. - Str. 1-15

COBISS.SI-ID [164509699](#)

6. Metodologija [Elektronski vir]

[Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; [Korošec, Aleš](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 27-33

COBISS.SI-ID [173056003](#)

7. Nasilje v družini med pandemijo [Elektronski vir]

[Bohinec, Anja](#) ; [Mihevc Ponikvar, Barbara](#) ; [Drglin, Zalka](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 255-275

COBISS.SI-ID [173079811](#)

8. Nefarmakološki ukrepi za omejevanje pandemije [Elektronski vir]

[Klepac, Petra](#) ; [Učakar, Veronika](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 103-121

COBISS.SI-ID [173067779](#)

9. Okužbe z virusom SARS-CoV-2 [Elektronski vir]

[Belščak Čolaković, Andreja](#) ; [Hočevnar-Grom, Ada](#) ; [Šinko, Marina](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; [Ahačič, Ema](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 49-57

COBISS.SI-ID [173060355](#)

10. Pitje pijač, ki vsebujejo alkohol, med pandemijo [Elektronski vir]

[Roškar, Maja](#) ; [Hovnik-Keršmanc, Marjetka](#) ; [Radoš Krnel, Sandra](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 229-253

COBISS.SI-ID [173078275](#)

11. Prehrana med pandemijo [Elektronski vir]

[Brlek, Aljaž](#) ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) ; [Gregorič, Matej](#) ; [Fajdiga Turk, Vida](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 137-167

COBISS.SI-ID [173071875](#)

12. Razširjenost nagnjenosti k teorijam zarot [Elektronski vir]

[Žagar, Janina](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 307-319

COBISS.SI-ID [173086467](#)

13. Spanje med pandemijo [Elektronski vir]

Zupančič Tisovec, Brigita ; Peperko, Marjeta ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 189-197

COBISS.SI-ID [173075203](#)

14. Telesna aktivnost med pandemijo [Elektronski vir]

Brovč, Monika ; [Korošec, Aleš](#) ; [Hočevnar-Grom, Ada](#) ; Šinko, Marina

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 169-187

COBISS.SI-ID [173073667](#)

15. Uporaba in zaupanje virom informacij o covidu-19 [Elektronski vir]

[Žagar, Janina](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Rehberger, Maruša](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covida-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 289-305

COBISS.SI-ID [173085955](#)

16. Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov med pandemijo [Elektronski vir]

[Koprivnikar, Helena ; Lavtar, Darja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covida-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 199-227

COBISS.SI-ID [173076995](#)

17. Upravljanje kriznega komuniciranja v pandemiji covida-19 in odzivanje nanj skozi perspektivo nekaterih držav

[Vrdelja, Mitja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Analiza učinkovitosti obvladovanja epidemije v Sloveniji : mednarodno-primerjalni in interdisciplinarni pristop. - Str. 92-115

COBISS.SI-ID [155831043](#)

18. Uvod [Elektronski vir]

[Hočevar-Grom, Ada ; Jeriček Klanšček, Helena ; Zadravec, Kristina ; Brovč, Monika ; Ahačič, Ema ; Šinko, Marina](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covida-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 13-25

COBISS.SI-ID [173052675](#)

19. Zdravstveno stanje [Elektronski vir]

[Hočevar-Grom, Ada ; Šinko, Marina ; Ahačič, Ema ; Rehberger, Maruša ; Belščak Čolaković, Andreja](#)

Tip dela: 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

Leto: 2023

Vir: Pandemija covida-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema. - Str. 35-47

COBISS.SI-ID [173058051](#)

1.08 Končno poročilo o rezultatih raziskav (26)

1. Analiza stanja kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu na podlagi podatkov iz Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ), januar 2023 [Elektronski vir]

Debeljak, Irena ; [Horvat, Martina](#) ; [Albreht, Tit](#) ; [Pribaković Brinovec, Radivoje](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [169318659](#)

2. Analiziranje in testiranje odvzetih vzorcev, razvoj analitičnih in testnih metod ter druge naloge, povezane s kontrolo določanja gensko spremenjenih organizmov za leto 2023 : končno poročilo za leto 2023

[Dobnik, David](#) ; [Demšar, Tina](#) ; [Štebih, Dejan](#) ; [Camloh, Marjana](#) ; [Fric, Katja](#) ; [Zupanc, Maja](#) ; [Forte Berlec, Viktorija](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180436739](#)

3. COVID-19 pandemic in Slovenia : results of a panel online survey on the impact of the pandemic on life (SI-PANDA), 22nd iteration

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; [Šinko, Marina](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [176635139](#)

4. COVID-19 pandemic in Slovenia : results of a panel online survey on the impact of the pandemic on life (SI-PANDA), 25th iteration

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; [Šinko, Marina](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Perme, Matic](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [153599235](#)

5. Določitev vpliva novih genomskih tehnik na področju kmetijstva : končno poročilo

[Demšar, Tina](#) ; [Coll Rius, Anna](#) ; [Milavec, Mojca](#) ; [Štebih, Dejan](#) ; [Fric, Katja](#) ; [Zupanc, Maja](#) ; [Hrovat, Katarina](#) ; [Košir, Tamara](#) ; [Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [181560067](#)

6. Dostop do prvih specialističnih pregledov otrok v Republiki Sloveniji za obdobje 2019–2023 [Elektronski vir] : analiza čakalnih dob za izbrano vrsto zdravstvenih storitev od 1. januarja 2019 do 1. januarja 2023

[Kuhar, Marijeta](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [164220419](#)

7. Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2016-2020 [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Simonović, Sandra](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jelenc, Marjetka](#) ; [Sambt, Jože](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [150664195](#)

8. Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2019 [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina](#) ; [Lovrečič, Mercedes](#) ; [Jelenc, Marjetka](#) ; [Lovrečič, Barbara](#) ; [Zaletel, Metka](#) ; [Sambt, Jože](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [150664707](#)

9. Epidemiologija v sklopu projekta Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva; zaključno poročilo Delovnega paketa 4 [Elektronski vir]

[Galičič, An](#) ; [Vuzem, Sanja](#) ; [Učakar, Veronika](#) ; [Fafangel, Mario](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [168027651](#)

10. EuroHealthNet country exchange visit: [Elektronski vir] : reducing alcohol consumption, policy and practice; focus on regulatory measures

[Radoš Krnel, Sandra](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [174466307](#)

11. Ocena potreb in dostopa do zdravstvenih storitev ukrajinskih beguncev v Sloveniji [Elektronski vir] : poročilo o izvedeni raziskavi

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Zakrajšek, Victoria](#) ; [Leskovšek, Evita](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [166285059](#)

12. Ocena potreb na področju duševnega zdravja; razvoj, priprava in implementacija orodja [Elektronski vir] : zaključno poročilo podoktorskega projekta

[Makivić, Irena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163819523](#)

13. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 22. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140687107](#)

14. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 23. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140686339](#)

15. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 24. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Berzelak, Jernej](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [148035331](#)

16. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 25. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Perme, Matic

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [148036355](#)

17. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 26. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Hojs, Ana](#) ; Miljavac, Bonia ; [Perčič, Simona](#) ; [Pirnat, Nina](#) ; [Pohar, Majda](#) ; [Uršič, Simona](#) ; [Veninšek-Perpar, Irena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151509763](#)

18. Peto obdobjno evalvacijsko poročilo o izvedbi projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« [Elektronski vir]

[Cesar, Katarina](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171238147](#)

19. Physical activity-related injuries among adolescents in 5 European Union member states [Elektronski vir] : survey report; field work: January-June 2022

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Šimunič, Boštjan](#) ; Bakalár, Peter (urednik)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [161074179](#)

20. Šesto obdobjno evalvacijsko poročilo o izvedbi projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« [Elektronski vir]

[Cesar, Katarina](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171238915](#)

21. Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki spletne raziskave nov/dec 2022

[Koprivnikar, Helena ; Rehberger, Maruša ; Lavtar, Darja ; Šinko, Marina ; Hočevār-Grom, Ada ; Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171629571](#)

22. Use of tobacco and related products in Slovenia [Elektronski vir] : results of web survey nov/dec 2022

[Koprivnikar, Helena \(avtor, prevajalec\); Rehberger, Maruša ; Lavtar, Darja ; Šinko, Marina ; Hočevār-Grom, Ada ; Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [172741635](#)

23. Verjetnostna (probabilistična) ocena dolgodobne izpostavljenosti prebivalcev Slovenije dioksinom in dioksinom podobnim polikloriranim bifenilom (dpPCB) zaradi uživanja rib in druge morske hrane z oceno tveganja za zdravje ljudi = Probabilistic estimation of long-term exposure and health risk assessment of Slovenian population to dioxins and dioxin-like polychlorinated biphenyls (dlPCBs) due to consumption of fish and other seafood

[Kirinčič, Stanislava](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163749123](#)

24. Zaključno poročilo delovanja klicnih centrov epidemiološke službe Nacionalnega inštituta za javno zdravje [Elektronski vir]

[Vuzem, Sanja ; Petek, Klemen ; Pelicon, Kevin ; Galičič, An ; Učakar, Veronika ; Fafangel, Mario ; Skaza, Alenka ; Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [142040067](#)

25. Zaključno poročilo in predlogi za izboljšave na področju zagotavljanja pravočasnega dostopa do zdravstvenih storitev [Elektronski vir]

[Kuhar, Marjeta](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [164494083](#)

26. Zaključno poročilo projekta Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva [Elektronski vir] : povzetek projektnih aktivnosti, delovnih nalog in dosežkov

[Cesar, Katarina ; Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [168670723](#)

1.09 Elaborat, predštudija, študija (6)

1. Analize uradnih vzorcev živil rastlinskega izvora in krme na prisotnost GSO v letu 2023 : poročilo

[Demšar, Tina ; Štebih, Dejan ; Fric, Katja ; Zupanc, Maja ; Forte Berlec, Viktorija ; Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180374019](#)

2. Analize uradnih vzorcev živil živalskega izvora na prisotnost GSO v letu 2023 : poročilo

[Demšar, Tina ; Štebih, Dejan ; Fric, Katja ; Zupanc, Maja ; Forte Berlec, Viktorija ; Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180412675](#)

3. Poročilo o kadrovske preskrbljenosti na področju ustnega zdravja : 2023

[Oikonomidis, Christos ; Ranfl, Martin](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [182474499](#)

4. Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora v letu 2021

[Oikonomidis, Christos ; Kovačič, Polona ; Magajna, Anja](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [144816387](#)

5. Predlogi in usmeritve za srednje in dolgoročno vzdržno pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji [Elektronski vir]

[Fafangel, Mario](#) ; [Skaza, Alenka](#) ; [Ihan, Alojz](#) ; [Grgič-Vitek, Marta](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Lejko-Zupanc, Tatjana](#) ; [Podjed, Dan](#) ; [Pribaković Brinovec, Radivoje](#) ; [Tomič, Viktorija](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Žibert, Janez](#) ; [Pirnat, Nina](#) ; [Galičič, An](#) ; [Bertole, Tjaša](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [143106307](#)

6. Strokovna izhodišča in predlog vzpostavitve spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah letališča in posameznega letala v Sloveniji

[Galičič, An](#) ; [Kranjec, Natalija](#) ; [Rožanec, Jan](#) ; [Fafangel, Mario](#) ; [Steyer, Andrej](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [149847555](#)

Priloga 2

Znanstvene in strokovne revije, monografije, priročniki, analize zdravja in zdravstvenega varstva, učna gradiva, zborniki, razisko-valna poročila in študije, ki so izšle na njih ali v soavtorstvu razisko-valcev NIJZ v letu 2023

Redno izdajamo dve znanstveni reviji:

1. **Zdravstveno varstvo: Slovenian journal of public health, ISSN 0351-0026, 2023:** 4 številke, 27 znanstvenih člankov v angleškem jeziku. Revija izhaja v tiskani in e-izdaji. Revija ima IF že 12 let in IF nad 1 že zadnjih pet let. Indeksirana je v WoS, Scopus, PubMed in številnih drugih bazah. IF(2022) = 1,542.
2. **Javno zdravje, ISSN 2591-0906, 2023:** 3 znanstveni članki in 1 strokovni članek

Letno izide tudi več poročil, v letu 2023 so izšla ta letna poročila:

1. Zdravstveni statistični letopis
2. Stanje na področju prepovedanih drog v Sloveniji
3. [Report on the drug situation of the Republic of Slovenia](#)
4. Poraba zdravil, predpisanih na recept v Sloveniji
5. [Epidemiološko spremljanje potrjenih primerov okužb s SARS-CoV-2 v Sloveniji](#)
6. [Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji](#)
7. [Prijavljive nalezljive bolezni, ki jih je povzročil *Streptococcus pyogenes* v Sloveniji](#)
8. [Spremljanje legioneloz v Sloveniji](#)
9. [Integrirano mrežno spremljanje gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal v Sloveniji](#)
10. [Spremljanje respiratornega sincicijskega virusa v Sloveniji](#)
11. [Okužba s HIV v Sloveniji](#)
12. [Spolno prenesene okužbe v Sloveniji](#)
13. [Črevesne nalezljive bolezni in zoonoze v Sloveniji](#)
14. [Spremljanje nalezljivih bolezni, ki jih prenašajo členonožci v Sloveniji](#)
15. [Bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem v Sloveniji](#)
16. [Izbruhi nalezljivih bolezni v Sloveniji](#)
17. [Odpornost proti antibiotikom pri povzročiteljih invazivnih okužb v Sloveniji](#)
18. [Epidemiološko spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah v Sloveniji](#)

Objavili smo tudi 124 znanstvenih in strokovnih monografij, priročnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, učnih gradiv, zbornikov, elaboratov in raziskovalnih poročil. Seznam objavljenih knjig je pripravljen po tipologiji COBISS.

2.01 Znanstvene monografije (6)

1. Dejavniki spolnega zadovoljstva v Sloveniji [Elektronski vir] : znanstvene monografija

[Starc, Andrej](#) ; [Gošnak Dahmane, Raja](#) ; [Gabrovec, Branko](#) ; [Eržen, Ivan \(recenzent\)](#); Arbanas, Goran (recenzent)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [133599235](#)

2. Health and care data [Elektronski vir] : approaches to data linkage for evidence-informed policy

[Stanimirović, Dalibor](#) ; [Zaletel, Metka](#)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [161596419](#)

3. Pandemija covid-19 in trendi nezgod v prvem valu v Sloveniji [Elektronski vir]

[Rok-Simon, Mateja](#) ; [Sočan, Maja \(recenzent\)](#); [Polič, Marko \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [148042755](#)

4. Pandemija covid-19 v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki presečnih raziskav SI-PANDA 2021 o doživljanju, (duševnem) zdravju, življenjskem slogu, cepljenju in dostopnosti do zdravstvenega sistema

[Hočevar-Grom, Ada \(urednik\)](#); [Jeriček Klanšček, Helena \(urednik\)](#); Belščak Čolaković, Andreja (urednik); [Rehberger, Maruša \(urednik\)](#); [Lavtar, Darja \(urednik\)](#); [Eržen, Ivan \(recenzent\)](#); [Kavcic, Voyko \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171385859](#)

5. Slovenski primer vrednotenja nujnih ukrepov za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema [Elektronski vir] : [analiza sprememb v dostopnosti do izbranih vrst zdravstvenih storitev od 1. septembra 2022 do 31. decembra 2022]

[Kuhar, Marjeta](#) ; [Simčič, Biserka \(recenzent\)](#); [Brecelj, Erik \(recenzent\)](#); [Kovačič, Dragan \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163983107](#)

6. Vrednotenje učinkov Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med mladimi po uveljavitvi vseh ukrepov novega zakona [Elektronski vir] : [znanstvena monografija]

[Koprivnikar, Helena](#) ; [Zupanič, Tina](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja \(recenzent\)](#); [Čakš, Tomaž \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.01 znanstvena monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [144068355](#)

2.02 Strokovne monografije (17)

1. CANSAS [Elektronski vir] : kratko orodje za ocenjevanje potreb v centrih za duševno zdravje odraslih

[Makivić, Irena](#) ; [Kragelj, Anja](#) ; [Makivić, Irena \(prevajalec\)](#); [Švab, Vesna \(prevajalec\)](#); [Kragelj, Anja \(prevajalec\)](#); Slade, Mike (prvotni lastnik pravice do tiskanja ali izdajanja); Thornicroft, Graham (prvotni lastnik pravice do tiskanja ali izdajanja)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [162671875](#)

2. Čist (hud) komplet za čisto čiste roke [Elektronski vir] : zbirka gradiv s področja higiene rok za vzgojitelje, starše in otroke

[Bregar, Filip](#) ; [Brudar, Julija](#) ; [Erjavec, Tjaša](#) ; [Kermavner, Anita](#) ; [Kukovičič, Manca](#) ; [Mohorčič, Erika](#) ; [Muha, Špela](#) ; [Nardin, Nika](#) ; [Šefic, Eva](#) ; [Vlahovič, Ana](#) ; [Grofelnik, Zlata](#) ; [Jereb, Tanja](#) ; [Polajnar, Katja](#) ; [Sabol, Ines](#) ; [Černe Oven, Petra](#) ; [Jereb, Gregor](#) ; [Kostanjevec, Stojan](#) ; [Kukec, Andreja](#) ; [Jereb, Gregor \(urednik\)](#); [Černe Oven, Petra \(urednik\)](#); [Brudar, Julija \(ilustrator\)](#); [Jevšnik, Mojca \(recenzent\)](#); [Urbančič, Matej \(recenzent\)](#); [Gregorc, Jera \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [162107395](#)

3. Dosežki v javnem zdravju v Sloveniji

[Vračko, Pia \(urednik\)](#); [Kolar, Urška \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151252995](#)

4. Duševno zdravje: od vzrokov do posledic [Elektronski vir] : okvir spremljanja javnega duševnega zdravja

[Mikolič, Petra](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Magajna, Tara](#) ; [Makivić, Irena](#) ; [Furman, Lucija](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [178159619](#)

5. Kako skrbimo za zdravje? [Elektronski vir] : z zdravjem povezan vedenjski slog prebivalcev Slovenije 2020

[Pustivšek, Suzana \(urednik\)](#); [Vinko, Matej \(urednik\)](#); [Kofol-Bric, Tatjana \(urednik\)](#); [Korošec, Aleš \(urednik\)](#); [Pribaković Brinovec, Radivoje \(urednik\)](#); [Vrdelja, Mitja \(urednik\)](#); [Jelenc, Ajda \(urednik\)](#); Remec, Manica (urednik)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [147209987](#)

6. Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030 [Elektronski vir]

[Pečjak, Sonja](#); [Bon, Milena](#); Bucik, Nataša; [Doupona, Marjeta](#); Gobec, Mojca; [Hočevar-Grom, Ada](#); [Demšar Pečak, Nataša](#); Lavrenčič Vrabec, Darja; Lubšina Novak, Marija; [Možina, Estera](#); [Nolimal, Fani](#); Ojsteršek, Aleš; [Bergoč, Simona](#); [Potočnik, Nataša](#); Požar Matijašič, Nada; [Saksida, Igor](#); [Stabej, Marko](#); Straus, Bronka; [Šverc, Alenka](#); Velički, Jelka; [Zupanc, Darko](#); Žnidarič, Helena; [Vičič, Vlasta](#); Zamida, Renata; Požar Matijašič, Nada (urednik)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140942851](#)

7. Najbolj naša odločitev

[Dernovšek, Mojca Zvezdana](#); [Vogrinc Švigelj, Barbara](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [157973763](#)

8. NIJZ aktivnosti na področju staranja v letu 2022 [Elektronski vir]

Božank, Branka; Mezinec, Andreja (avtor, urednik); [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca \(avtor, urednik\)](#); Robnik Levart, Monika (avtor, urednik); [Hafner, Alenka](#); [Hovnik-Keršmanc, Marjetka](#); [Hudopisk, Neda](#); [Jagodic, Ria](#); Ješe, Marija; [Konec Juričič, Nuša](#); Kontler, Taja; Kranjc Nikolič, Tatjana; Kravos, Petra; Kuhar, Doroteja; Lorber, Jerneja; Marn, Zala; Mušič, Judita; Pavlič, Helena; [Peternel, Leopoldina](#); Ploder, Jure; Pogorevc, Nina; [Ranfl, Martin](#); [Stanojević-Jerković, Olivera](#); [Tkalec, Sanja](#); [Vudrag, Marko](#); [Zupan, Darja](#); Žerjal, Živa

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [154542595](#)

9. Poročanje o alkoholu v medijih [Elektronski vir] : priporočila za javnozdravstveno ustrezno poročanje o alkoholnih pijačah v množičnih medijih

[Hočevar, Tadeja](#); [Založnik, Pika](#); [Henigsmann, Karmen](#); [Roškar, Maja](#); Lesjak-Tušek, Petra (avtor dodatnega besedila)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [181841411](#)

10. Prebivalci Gorenjske o svojem zdravju in skrbi zanj [Elektronski vir] : raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog 2020

[Hafner, Alenka](#) ; [Hovnik-Keršmanc, Marjetka](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Zadravec, Kristina ; [Zupanič, Tina](#) ; [Hovnik-Keršmanc, Marjetka \(urednik\)](#) ; [Hafner, Alenka \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [179235587](#)

11. Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih [Elektronski vir]

[Rok-Simon, Mateja](#) ; [Grilc, Eva](#) ; [Grošelj-Grenc, Mojca](#) ; Plevnik-Vodušek, Vesna ; Fischinger, Aleš ; Rajapakse, Renata ; [Bratina, Nataša](#) ; [Vesel, Tina](#) ; Žnidaršič Reljič, Špela ; Jagrič Friškovec, Anita ; Vintar Spreitzer, Mateja ; [Hojs, Ana](#) ; Balanč Uršič, Simona ; [Kostnapfel, Tatja](#) ; [Tekavčič Pompe, Manca](#) ; [Osredkar, Damjan](#) ; [Perharič, Lucija](#) ; [Ranfl, Martin](#) ; [Vidmar, Ivan](#) ; [Lužnik-Bufon, Tatjana](#) ; [Brcar, Polona](#) ; [Rok-Simon, Mateja \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [173122563](#)

12. Public health achievements in Slovenia

[Vračko, Pia \(urednik\)](#) ; [Kolar, Urška \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151256579](#)

13. Smernice Programa Svit [Elektronski vir] : slovenske smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke

[Tepeš, Bojan \(urednik\)](#) ; [Novak-Mlakar, Dominika \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [149509891](#)

14. Smernice Programa ZDAJ za izvajanje preventivnih pregledov učencev, dijakov in mladostnikov [Elektronski vir]

[Vogrin, Bernarda](#) ; Žnidaršič Reljič, Špela ; Strajnar, Ana ; Prunk Franetič, Breda ; Bratina, Kristina ; [Toplak, Nataša](#) ; [Truden-Dobrin, Polonca](#) ; [Klemenčič, Simona](#) ; Naraločnik, Maša ; Bizjak, Tadeja ; Kosmač, Tea ; [Bregant, Tina](#) ; Rojnik, Sara ; Ozbič, Barbara ; Dravec, Sonja ; [Jager, Jerneja](#) ; [Paulin, Sonja](#) ; [Pibernik, Tjaša](#) ; [Pucelj, Vesna](#) ; [Battelino,](#)

[Saba](#) ; Bokalič, Melita ; [Rus, Rina](#) ; [Marčun-Varda, Nataša](#) ; [Tekavčič Pompe, Manca](#) ; [Grošelj, Urh](#) ; [Kotnik, Primož](#) ; [Juričič, Mojca](#) ; [Vračko, Pia](#) ; Becker, Mia

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [159446787](#)

15. The covid-19 pandemic in Slovenia [Elektronski vir] : impact on (mental) health, lifestyle, vaccination and access to the health system; English summary of publication

[Hočevar-Grom, Ada \(urednik\)](#); [Jeriček Klanšček, Helena \(urednik\)](#); Belščak Čolaković, Andreja (urednik); [Rehberger, Maruša \(urednik\)](#); [Lavtar, Darja \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [174419971](#)

16. Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2022

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Furman, Lucija](#) ; [Roškar, Maja](#) ; [Drev, Andreja](#) ; [Pucelj, Vesna](#) ; [Koprivnikar, Helena](#) ; [Zupanič, Tina](#) ; Korošec, Aleš ; [Gabrovec, Branko \(avtor dodatnega besedila\)](#); [Hočevar-Grom, Ada \(avtor dodatnega besedila\)](#); Serdoz, Sara (recenzent); Šinko, Marina (recenzent)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [164809987](#)

17. Zdravje v gorenjskih občinah s trendi in izzivi [Elektronski vir] : 2022

[Hafner, Alenka](#) ; [Hovnik-Keršmanc, Marjetka](#) ; [Zupan, Darja](#) ; Primožič, Ana ; [Hafner, Alenka \(urednik\)](#); [Hovnik-Keršmanc, Marjetka \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.02 strokovna monografija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [155833859](#)

2.03 Univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo (2)

1. Izbrana poglavja iz geriatrije : [univerzitetni učbenik, temeljno / dopolnilno učno gradivo]

[Rotar-Pavlič, Danica \(urednik\)](#); [Rifel, Janez \(urednik\)](#); [Švab, Igor \(recenzent\)](#); [Klemenc-Ketiš, Zalika \(recenzent\)](#); Tonin, Gašper (lektor)

Tip dela: 2.03 univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [165330691](#)

2. Javno zdravje

[Zaletel-Kragelj, Lijana \(urednik, ilustrator\); Kukec, Andreja \(urednik\); Eržen, Ivan \(urednik\); Pavleković, Gordana \(recenzent\); Švab, Igor \(recenzent\); Gabrovec, Branko \(recenzent\); Franko, Alenka \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.03 univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163810051](#)

2.04 Drugo učno gradivo (32)

1. Deeskalacija [Elektronski vir] : možnosti ukrepanja za preprečevanje eskalacije nasilnih incidentov v zdravstvu; Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151641347](#)

2. Dejavniki tveganja in zmanjševanje tveganja ter preprečevanje nasilnih incidentov v zdravstvu [Elektronski vir] : študijski program II. stopnje magistrski študij zdravstvene nege, 2. letnik, predmet duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136607491](#)

3. Duševne in vedenjske motnje [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151639555](#)

4. Duševne motnje povezane s stresom [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151641859](#)

5. Duševno dogajanje in psihopatološki znaki in simptomi [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151639811](#)

6. Duševno zdravje [Elektronski vir] : izzivi; Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151642115](#)

7. Informatika in podatki v javnem zdravju [Elektronski vir] : študijski program 2. stopnje Zdravstvena nega, smer Javno zdravje

[Stanimirović, Dalibor](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [146577411](#)

8. Javnozdravstvena problematika duševnega zdravja v Sloveniji [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151640067](#)

9. Javnozdravstveni izzivi pri duševnih motnjah [Elektronski vir] : študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega (mag./Zl.), 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136574723](#)

10. Javnozdravstveni pristopi [Elektronski vir] : študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega (mag./2l.), 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136573443](#)

11. Javnozdravstveni problem nasilja v zdravstvu [Elektronski vir] : študijski program II. stopnje magistrski študij zdravstvene nege, 2. letnik, predmet duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136577283](#)

12. Kakovost in varnost v zdravstvu [Elektronski vir] : [učno gradivo predmeta kakovosti in varnosti v zdravstvu]

[Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [158782211](#)

13. Kakovost in varnost v zdravstvu in zdravstveni negi [Elektronski vir] : formalni okviri kakovosti in varnosti v zdravstvu in zdravstveni negi

[Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [158674691](#)

14. Nasilje v zdravstvu kot javnozdravstveni problem [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151641091](#)

15. Obvladovanje vsakdanjega stresa [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151641603](#)

16. Pojem duševnega zdravja [Elektronski vir] : študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega (mag./2l.), 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136575491](#)

17. Pomen poznavanja duševnega zdravja in duševnih motenj otrok in mladostnikov [Elektronski vir] : magistrski študij, 1. letnik, predmet Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152825603](#)

18. Poznavanje in preprečevanje: Alkoholni fetalni sindrom [Elektronski vir] : magistrski študij Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152826627](#)

19. Poznavanje razvoja mladostnikovih možganov za namene preprečevanje slabšanja duševnega zdravja [Elektronski vir] : magistrski študij, 1. letnik, predmet Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj

[Lovrečič, Mercedes](#) ; [Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152825859](#)

20. Prepoznavanje in preprečevanje eskalacije nasilnih incidentov v zdravstvu - osnove deeskalacije [Elektronski vir] : študijski program II. stopnje magistrski študij zdravstvene nege, 2. letnik, predmet duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136578307](#)

21. Prepoznavanje, preprečevanje in ukrepanje ob nasilnih incidentih v zdravstvu [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151640323](#)

22. Preprečevanje in zmanjševanje tveganja za nasilne incidente v zdravstvu [Elektronski vir] : dejavniki tveganja; Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151640835](#)

23. Preprečevanje samomorilnega vedenja [Elektronski vir] : ocena samomorilne ogroženosti; Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151642627](#)

24. Primer vplivov iz okolja - sindemija Covid-19 in psihična ranljivost populacij [Elektronski vir] : študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega (mag./2l.), 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136572931](#)

25. Razvoj in dozorevanje možganov pri mladostnikih [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Barbara ; Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151640579](#)

26. Stres kot dejavnik tveganja za duševne motnje [Elektronski vir] : študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega (mag./Zl.), 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitev duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj, 2023

[Lovrečič, Mercedes ; Lovrečič, Barbara](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136571651](#)

27. Terapevtski odnos in terapevtska komunikacija [Elektronski vir] : Zdravstvene vede, magistrski študij, smer Zdravstvena nega, predmet Duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151642371](#)

28. Uporaba geografsko informacijskih sistemov (GIS) v javnem zdravju [Elektronski vir] : študijsko gradivo; verzija 1; temeljno študijsko gradivo za izbirni predmet Prostorska epidemiologija z osnovami geografskih informacijskih sistemov (GIS)

[Kucec, Andreja ; Zaletel-Kragelj, Lijana \(oblikovalec vezave\)](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [177590787](#)

29. Voda - prava izbira [Elektronski vir]

Kordiš, Tea ; [Đukić, Branka](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [169053443](#)

30. Značilnosti osnovnih diagnostičnih skupin in sklopov duševnih motenj [Elektronski vir] : študijski program II. stopnje magistrski študij zdravstvene nege, 2. letnik, predmet duševno zdravje, 2023

[Lovrečič, Mercedes](#)

Tip dela: 2.05 drugo učno gradivo

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [136609027](#)

31. ZUPANIČ, Saša. *AI pripomočki za raziskovalce*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. 5 str. [COBISS.SI-ID [155865347](#)]

32. ZUPANIČ, Saša. *Connected papers*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. 7 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [155864579](#)]

2.05 Slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid (21)

1. Danes imam nočno, kaj naj jem? : [priročnik za prehrano izmenskih in nočnih delavcev]

Karo, Maja (avtor, ilustrator); [Gregorič, Matej \(recenzent\)](#); Zupančič Tisovec, Brigita (recenzent); Peperko, Marjeta (recenzent); [Golja, Petra \(recenzent, urednik\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [137995523](#)

2. Depresija in bipolarna motnja razpoloženja : [priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje]

[Dernovšek, Mojca Zvezdana](#) ; [Šprah, Lilijana](#) ; [Knežević Hočvar, Duška](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152242179](#)

3. Dobro ustno zdravje omogoča nasmeh v vseh življenjskih obdobjih [Elektronski vir] : »pamet v roké – za usta in zobé«

[Ranfl, Martin](#) ; [Oikonomidis, Christos](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [146198787](#)

4. Dobro, da imam ušesa! Dobro, da slišim!

Neyen, Susanne ; Genest, Martina (ilustrator); [Jeram, Sonja \(prevajalec\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [145160451](#)

5. Energijske pijače v rokah otrok in mladostnikov [Elektronski vir] : priročnik s ključnimi informacijami o energijskih pijačah in usmeritvah za pogovor z mladimi, namenjen strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju

[Gregorič, Matej](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Fajdiga Turk, Vida](#) ; [Đukić, Branka](#) ; [Kostanjevec, Stojan](#) ; [Erjavšek, Martina](#) ; [Vec, Tomaž](#) ; [Hosta, Milan](#) ; Pralica, Veronika ; Zupančič Tisovec, Brigita ; [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) (avtor dodatnega besedila); [Gregorič, Matej](#) (urednik); [Fajdiga Turk, Vida](#) (urednik); [Povhe Jemec, Katja](#) (recenzent); [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca](#) (recenzent)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [167264515](#)

6. Konoplja in mladostniki [Elektronski vir] : strokovne podlage in usmeritve v podporo odločanju

[Drev, Andreja](#) ; [Furlan, Lea](#) ; [Šmarčan, Vesna](#) ; [Osterc-Kokotovič, Karmen](#) ; Žmak, Vanja ; [Stanojević-Jerkovič, Olivera](#) (recenzent)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [154893059](#)

7. Načrt epidemiološkega spremljanja poliovirusov v odpadnih vodah v Sloveniji [Elektronski vir]

[Galičič, An](#) ; Kranjec, Natalija ; [Rožanec, Jan](#) ; [Bertole, Tjaša](#) ; [Šubelj, Vesna](#) ; [Steyer, Andrej](#) ; [Cerar Kišek, Tjaša](#) ; [Koritnik, Tom](#) ; [Jurša, Tatjana](#) ; [Učakar, Veronika](#) (recenzent)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [179840003](#)

8. Načrt epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadnih vodah v Sloveniji [Elektronski vir]

[Galičič, An](#) ; Kranjec, Natalija ; [Steyer, Andrej](#) ; [Cerar Kišek, Tjaša](#) ; [Koritnik, Tom](#) ; Janko, Tea ; Vedlin, Vid ; [Učakar, Veronika](#) (recenzent)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [179837187](#)

9. Pričakujemo dojenčka [Elektronski vir] : vodnik o nosečnosti, porodu in zgodnjem starševstvu

Krotec, Irena (urednik); [Drglin, Zalka](#) (urednik); [Mihevc Ponikvar, Barbara](#) (urednik); Broder, Maja (urednik); Kotar, Sara (urednik); [Pibernik, Tjaša](#) (urednik); [Isak Kres, Jelena](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140080643](#)

10. Priročnik za skupnostno obravnavo v Centrih za duševno zdravje odraslih [Elektronski vir] : prevedeni, prirejeni in dopolnjeni priročnik FACT, Flexible Assertive Community Treatment

[Švab, Vesna](#) ; Vukša Jurejevčič, Nika ; [Makivič, Irena](#) ; Vasiluev, Denis (ilustrator)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [146156035](#)

11. Stres in anksioznost : [priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje]

[Dernovšek, Mojca Zvezdana](#) ; [Šprah, Lilijana](#) ; [Knežević Hočevar, Duška](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152242947](#)

12. Varnost otrok na kmetiji [Elektronski vir]

[Rok-Simon, Mateja](#) ; [Dolenšek, Marjan \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [177308163](#)

13. Vodič po motnjah razpoloženja : [poti iz labirintov; rešitev vedno obstaja]

[Dernovšek, Mojca Zvezdana](#) ; [Šprah, Lilijana](#) ; [Knežević Hočevar, Duška](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152241155](#)

14. Zaščita in spremljanje oseb, ki so bile v stiku z visoko patogeno aviarno influenco A(H5) pri perutnini [Elektronski vir]

[Sočan, Maja](#) ; [Prosenc, Katarina](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [144005123](#)

15. Zdrav življenjski slog [Elektronski vir] : priročnik za izvajalce delavnice

Rojko, Lucija ; Medved, Nataša ; [Pustivšek, Suzana](#) ; [Vrbovšek, Sanja](#) ; [Rebernik Grah, Klara](#) ; Brence, Karmen ; [Grašek, Manja](#) ; [Štemberger Kolnik, Tamara](#) ; Torkar, Jošt ; Lipar, Žiga ; Pfajfar Rifl, Maruša ; [Blatnik, Jona](#) ; Bučar, Medeja ; [Hočevar, Tadeja](#) ; [Čakš, Tomaž](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; [Backović Juričan, Andrea](#) ; [Tančič Grum, Alenka](#) ; Denkovski, Davor ; Rožič, Mirjam ; Rojko, Lucija (urednik); [Pustivšek, Suzana \(urednik\)](#); [Govc Eržen, Jana \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [158384643](#)

16. Zvišan krvni tlak [Elektronski vir] : priročnik za izvajalce delavnice

Rojko, Lucija ; Medved, Nataša ; [Pustivšek, Suzana](#) ; Brence, Karmen ; [Grašek, Manja](#) ; [Bulc, Mateja](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; [Backović Juričan, Andrea](#) ; [Sedlar, Nataša](#) ; [Povšnar, Erika](#) ; [Čakš, Tomaž](#) ; Bavcon, Mateja ; Filipič, Jerneja ; Vidmar, Mojca ; [Hočevar, Tadeja](#) ; [Vrbovšek, Sanja](#) ; [Tančič Grum, Alenka](#) ; Rojko, Lucija (urednik); Medved, Nataša (urednik); [Jug, Borut \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [158386691](#)

17. Zvišane maščobe v krvi [Elektronski vir] : priročnik za izvajalce delavnice

Rojko, Lucija ; Medved, Nataša ; [Pustivšek, Suzana](#) ; Brence, Karmen ; [Grašek, Manja](#) ; Filipič, Jerneja ; Vidmar, Mojca ; [Bulc, Mateja](#) ; [Poličnik, Rok](#) ; Bavcon, Mateja ; [Backović Juričan, Andrea](#) ; [Čakš, Tomaž](#) ; [Hočevar, Tadeja](#) ; Bučar, Medeja ; [Vrbovšek, Sanja](#) ; [Tančič Grum, Alenka](#) ; Rojko, Lucija (urednik); [Jug, Borut \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.06 slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [158388739](#)

18. ZUPANIČ, Saša. Navodila avtorjem revije Zdravstveno varstvo : marec 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/03/navodila-2023-web-1.pdf>. [COBISS.SI-ID [148023811](#)]

19. ZUPANIČ, Saša. Navodila recenzentom revije Zdravstveno varstvo : marec 2023. Ljubljana:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/03/navodila-recenzenti-2023-web.pdf>. [COBISS.SI-ID [148025091](#)]

20. ZUPANIČ, Saša. Slovenian journal of public health - instructions for authors : March 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/03/instructions-2023-web-1.pdf>, https://sciendo-parsed-data-feed.s3.eu-central-1.amazonaws.com/SJPH/Instructions_for_Authors.pdf. [COBISS.SI-ID [148024067](#)]

21. ZUPANIČ, Saša. Slovenian journal of public health - instructions for reviewers : March 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/03/instructions-reviewers-2023-web.pdf>, https://sciendo-parsed-data-feed.s3.eu-central-1.amazonaws.com/SJPH/Instructions_for_Reviewers.pdf. [COBISS.SI-ID [148024835](#)]

2.06 Diplomsko delo (1)

1. CARLI, Tanja. Alergijske reakcije pri čebelarjih, njihovih krvnih sorodnikih in družinskih članih z alergijo za strup kožekrilcev : sistematični pregled literature : diplomsko delo. Ljubljana: [T. Carli], 2023. 51 str., tabele, graf. prikazi. [COBISS.SI-ID [165619971](#)]

2.07 Končno poročilo o rezultatih raziskav (26)

1. Analiza stanja kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu na podlagi podatkov iz Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ), januar 2023 [Elektronski vir]

Debeljak, Irena ; [Horvat, Martina](#) ; [Albreht, Tit](#) ; [Pribaković Brinovec, Radivoje](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [169318659](#)

2. Analiziranje in testiranje odvzetih vzorcev, razvoj analitičnih in testih metod ter druge naloge, povezane s kontrolo določanja gensko spremenjenih organizmov za leto 2023 : končno poročilo za leto 2023

[Dobnik, David](#) ; [Demšar, Tina](#) ; [Štebih, Dejan](#) ; [Camloh, Marjana](#) ; [Fric, Katja](#) ; [Županc, Maja](#) ; [Forte Berlec, Viktorija](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180436739](#)

3. COVID-19 pandemic in Slovenia : results of a panel online survey on the impact of the pandemic on life (SI-PANDA), 22nd iteration

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [176635139](#)

4. COVID-19 pandemic in Slovenia : results of a panel online survey on the impact of the pandemic on life (SI-PANDA), 25th iteration

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Perme, Matic

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [153599235](#)

5. Določitev vpliva novih genomskih tehnik na področju kmetijstva : končno poročilo

[Demšar, Tina ; Coll Rius, Anna ; Milavec, Mojca ; Štebih, Dejan ; Fric, Katja ; Zupanc, Maja ; Hrovat, Katarina ; Košir, Tamara ; Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [181560067](#)

6. Dostop do prvih specialističnih pregledov otrok v Republiki Sloveniji za obdobje 2019–2023 [Elektronski vir] : analiza čakalnih dob za izbrano vrsto zdravstvenih storitev od 1. januarja 2019 do 1. januarja 2023

[Kuhar, Marjeta](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [164220419](#)

7. Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2016-2020 [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina ; Simonović, Sandra ; Zaletel, Metka ; Jelenc, Marjetka ; Sambt, Jože](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [150664195](#)

8. Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2019 [Elektronski vir]

[Sedlak, Sabina ; Lovrečič, Mercedes ; Jelenc, Marjetka ; Lovrečič, Barbara ; Zaletel, Metka ; Sambt, Jože](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [150664707](#)

9. Epidemiologija v sklopu projekta Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva; zaključno poročilo Delovnega paketa 4 [Elektronski vir]

[Galičič, An ; Vuzem, Sanja ; Učakar, Veronika ; Fafangel, Mario](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [168027651](#)

10. EuroHealthNet country exchange visit: [Elektronski vir] : reducing alcohol consumption, policy and practice; focus on regulatory measures

[Radoš Krnel, Sandra](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [174466307](#)

11. Ocena potreb in dostopa do zdravstvenih storitev ukrajinskih beguncev v Sloveniji [Elektronski vir] : poročilo o izvedeni raziskavi

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; Zakrajšek, Victoria ; Leskovšek, Evita

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [166285059](#)

12. Ocena potreb na področju duševnega zdravja; razvoj, priprava in implementacija orodja [Elektronski vir] : zaključno poročilo podoktorskega projekta

[Makivić, Irena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163819523](#)

13. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 22. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140687107](#)

14. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 23. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [140686339](#)

15. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 24. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Berzelak, Jernej](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [148035331](#)

16. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 25. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; Perme, Matic

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [148036355](#)

17. Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 26. izvedba

[Hočevar-Grom, Ada](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Zaletel, Metka](#) ; [Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Vinko, Matej](#) ; [Korošec, Aleš](#) ; [Blaznik, Urška](#) ; [Hojs, Ana](#) ; Miljavac, Bonia ; [Perčič, Simona](#) ; [Pirnat, Nina](#) ; [Pohar, Majda](#) ; [Uršič, Simona](#) ; [Veninšek-Perpar, Irena](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151509763](#)

18. Peto obdobjno evalvacijsko poročilo o izvedbi projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« [Elektronski vir]

[Cesar, Katarina](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171238147](#)

19. Physical activity-related injuries among adolescents in 5 European Union member states [Elektronski vir] : survey report; field work: January-June 2022

[Jeriček Klanšček, Helena](#) ; [Šimunič, Boštjan](#) ; Bakalár, Peter (urednik)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [161074179](#)

20. Šesto obdobjno evalvacijsko poročilo o izvedbi projekta »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« [Elektronski vir]

[Cesar, Katarina](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171238915](#)

21. Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji [Elektronski vir] : izsledki spletne raziskave nov/dec 2022

[Koprivnikar, Helena](#) ; [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Hočevnar-Grom, Ada](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171629571](#)

22. Use of tobacco and related products in Slovenia [Elektronski vir] : results of web survey nov/dec 2022

[Koprivnikar, Helena \(avtor, prevajalec\)](#); [Rehberger, Maruša](#) ; [Lavtar, Darja](#) ; Šinko, Marina ; [Hočevnar-Grom, Ada](#) ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [172741635](#)

23. Verjetnostna (probabilistična) ocena dolgodobne izpostavljenosti prebivalcev Slovenije dioksinom in dioksinom podobnim polikloriranim bifenilom (dpPCB) zaradi uživanja rib in druge morske hrane z oceno tveganja za zdravje ljudi = Probabilistic estimation of long-term exposure and health risk assessment of Slovenian population to dioxins and dioxin-like polychlorinated biphenyls (dPCBs) due to consumption of fish and other seafood

[Kirinčič, Stanislava](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [163749123](#)

24. Zaključno poročilo delovanja klicnih centrov epidemiološke službe Nacionalnega inštituta za javno zdravje [Elektronski vir]

[Vuzem, Sanja](#) ; Petek, Klemen ; Pelicon, Kevin ; [Galičič, An](#) ; [Učakar, Veronika](#) ; [Fafangel, Mario](#) ; [Skaza, Alenka](#) ; [Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [142040067](#)

25. Zaključno poročilo in predlogi za izboljšave na področju zagotavljanja pravočasnega dostopa do zdravstvenih storitev [Elektronski vir]

[Kuhar, Marijeta](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [164494083](#)

26. Zaključno poročilo projekta Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva [Elektronski vir] : povzetek projektnih aktivnosti, delovnih nalog in dosežkov

[Cesar, Katarina ; Gabrovec, Branko](#)

Tip dela: 2.12 končno poročilo o rezultatih raziskav

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [168670723](#)

2.08 Elaborat, predštudija, študija (6)

1. Analize uradnih vzorcev živil rastlinskega izvora in krme na prisotnost GSO v letu 2023 : poročilo

[Demšar, Tina ; Štebih, Dejan ; Fric, Katja ; Zupanc, Maja ; Forte Berlec, Viktorija ; Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180374019](#)

2. Analize uradnih vzorcev živil živalskega izvora na prisotnost GSO v letu 2023 : poročilo

[Demšar, Tina ; Štebih, Dejan ; Fric, Katja ; Zupanc, Maja ; Forte Berlec, Viktorija ; Dobnik, David](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [180412675](#)

3. Poročilo o kadrovski preskrbljenosti na področju ustnega zdravja : 2023

[Oikonomidis, Christos ; Ranfl, Martin](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [182474499](#)

4. Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora v letu 2021

[Oikonomidis, Christos ; Kovačič, Polona ; Magajna, Anja](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [144816387](#)

5. Predlogi in usmeritve za srednje in dolgoročno vzdržno pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji [Elektronski vir]

[Fafangel, Mario](#) ; [Skaza, Alenka](#) ; [Ihan, Alojz](#) ; [Grgič-Vitek, Marta](#) ; [Kucec, Andreja](#) ; [Lejko-Zupanc, Tatjana](#) ; [Podjed, Dan](#) ; [Pribaković Brinovec, Radivoje](#) ; [Tomič, Viktorija](#) ; [Vrdelja, Mitja](#) ; [Žibert, Janez](#) ; [Pirnat, Nina](#) ; [Galičič, An](#) ; [Bertole, Tjaša](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [143106307](#)

6. Strokovna izhodišča in predlog vzpostavitve spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah letališča in posameznega letala v Sloveniji

[Galičič, An](#) ; [Kranjec, Natalija](#) ; [Rožanec, Jan](#) ; [Fafangel, Mario](#) ; [Steyer, Andrej](#)

Tip dela: 2.13 elaborat, predštudija, študija

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [149847555](#)

2.09 Druge monografije in druga zaključena dela (7)

1. 10. slovenska konferenca o zdravljenju odvisnosti : 13. junij 2023, Štihova dvorana Cankarjevega doma, Ljubljana; zbornik povzetkov

[Kastelic, Andrej \(urednik\)](#); [Kostnapfel, Tatja \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [154258179](#)

2. Bogastvo zvočnega okolja za najmlajše : zakaj je pomembno, kakšen zvok in glasba obdajata predšolske otroke?

[Habe, Katarina](#) ; [Zadnik, Katarina](#) ; [Kompan Erzar, Katarina](#) ; [Jeram, Sonja](#) ; [Rakef, Saša](#) ; [Kalan, Zala](#) (ilustrator)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [151226115](#)

3. Javno zdravje v medsektorskih politikah na temo aktivnega in zdravega staranja [Elektronski vir] : prehrana starejših; publikacija nastala v okviru 3. rednega sestanka skupine z dne 20. 10. 2022

[Kuhar, Aleš](#) ; [Mezinec, Andreja \(urednik\)](#); [Robnik Levart, Monika \(urednik\)](#); [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [145855747](#)

4. Program ozaveščanja in opolnomočenja o srčnem popuščanju : dejstva in številke; pregled aktivnosti in dogodkov med letoma 2020 in 2022

Šabjan, Ana ; Beznec, Peter ; [Farkaš-Lainščak, Jerneja](#)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [142052611](#)

5. Skupaj s starši do duševnega zdravja otrok in mladostnikov - NIJZ konferenca, regijsko spletno strokovno srečanje, OE Maribor, 11. 10. 2023 [Elektronski vir]

[Oikonomidis, Christos](#) ; [Tkalec, Sanja](#) ; Juhant, Marko ; [Košir, Katja](#) ; Marinšek, Majda

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171251715](#)

6. Slovenija na poti k odpravi raka materničnega vratu [Elektronski vir] : foto poročilo ob drugi obletnici globalnega gibanja za odpravo raka materničnega vratu, 17. 11. 2022

[Ivanuš, Urška \(urednik, avtor\)](#); Herceg, Azra ; [Smrkoli, Špela](#) ; [Jerman, Tine](#) ; Lasič Pecev, Mateja ; [Pakiž, Maja](#) ; [Roškar, Luka](#) ; [Učakar, Veronika](#) ; Radelj Pepevnik, Elizabeta ; Šinkovec Zorko, Nadja ; [Florjančič, Mojca](#)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [138883843](#)

7. Zdravje, kultura in umetnost [Elektronski vir] : zbornik prispevkov s srečanja; srečanje skupine Javno zdravje v medsektorskih politikah na temo aktivnega in zdravega staranja, marec, 2023

Mezinec, Andreja (urednik); Robnik Levart, Monika (urednik); [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca \(urednik\)](#)

Tip dela: 2.25 druge monografije in druga zaključena dela

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [172480515](#)

2.10 Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci (2)

1. Zdravje kot vir blaginje [Elektronski vir] : 1. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2023; zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov

[Eržen, Ivan \(urednik\)](#); [Gabrovec, Branko \(urednik\)](#); [Skaza, Alenka \(recenzent\)](#); [Albreht, Tit \(recenzent\)](#); [Vrdelja, Mitja \(recenzent\)](#); [Učakar, Veronika \(recenzent\)](#); [Čakš Jager, Nuška \(recenzent\)](#); [Selak, Špela \(recenzent\)](#); [Vinko, Matej \(recenzent\)](#); [Gabrijelčič Blenkuš, Mojca \(recenzent\)](#); [Zaletel, Metka \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.32 zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [166206467](#)

2. Živilski standardi rešujejo življenja = Food Standards safe lives : 5. svetovni dan varnosti hrane 2023 = 5th World Food Safety Day 2023; [Državni svet Republike Slovenije, Ljubljana, 7. 6. 2023]

[Raspor, Peter \(urednik\)](#); [Blaznik, Urška \(recenzent\)](#); [Butinar, Bojan \(recenzent\)](#); [Jevšnik, Mojca \(recenzent\)](#); [Koren, Irma \(recenzent\)](#); [Kovač, Boris \(recenzent\)](#); [Mičovič, Elizabeta \(recenzent\)](#); [Ovca, Andrej \(recenzent\)](#); [Posedi, Janez \(recenzent\)](#); [Raspor, Andrej \(recenzent\)](#); [Smole Možina, Sonja \(recenzent\)](#); [Trček, Janja \(recenzent\)](#)

Tip dela: 2.32 zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [152950531](#)

2.11 Strokovni film, videoposnetek ali zvočni posnetek (4)

1. Elektronske cigarete in drugi novejši izdelki s tobakom ali nikotinom [Elektronski vir]

[Koprivnikar, Helena](#)

Tip dela: 2.33 strokovni film, videoposnetek ali zvočni posnetek

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171230723](#)

2. Kako na zaščito populacije vpliva nižja precepljenost? [Elektronski vir] : okrogla miza, 19. 4. 2023

[Rotar-Pavlič, Danica](#) ; [Tomažič, Janez](#) ; [Grgič-Vitek, Marta](#) ; [Rožič, Mojca](#)

Tip dela: 2.33 strokovni film, videoposnetek ali zvočni posnetek

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [150375171](#)

3. Obremenjujoče izkušnje v otroštvu [Elektronski vir]

[Drglin, Zalka](#)

Tip dela: 2.33 strokovni film, videoposnetek ali zvočni posnetek

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171230211](#)

4. Otroci v primežu nasilja v družini [Elektronski vir]

[Bohinec, Anja](#)

Tip dela: 2.33 strokovni film, videoposnetek ali zvočni posnetek

Leto: 2023

COBISS.SI-ID [171230467](#)

Vse publikacije izdajamo v elektronski obliki in so na voljo na naši spletni strani in/ali na straneh naših partnerjev, v nekaterih primerih pa, še posebej, kadar gre za publikacije, ki imajo dolgoročnejši pomen, publikacije izidejo tudi v tiskani obliki.